

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΗ

2017

ΠΡΟΣΟΧΗ! Πρόνοιες της παρούσας έκδοσης του εντύπου δυνατόν να διαφοροποιηθούν κατόπιν αναμενόμενων τροποποιήσεων στους κοινοτικούς κανονισμούς, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και κατόπιν περαιτέρω διευκρινίσεων.
Τυχόν αναθεωρημένη έκδοση του εγγράφου θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ: www.capo.gov.cy.

01 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	5
ΜΕΤΡΑ / ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	5
ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	6
ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	6
ΝΕΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ – ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΙΤΗΤΩΝ ΚΟΑΠ	7
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΑΠΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΟΑΠ	7
ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	8
ΜΕΡΟΣ Γ΄ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	19
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ	19
ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ	20
ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	22
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ	26
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	26
ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΙΤΗΣΗ σε περίπτωση που ισχύει ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ	26
ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ	27
ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΜΗ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ	27
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΑΙΤΗΤΗ	28
ΜΕΡΟΣ Δ΄ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΕΑΣ)	31
ΓΕΝΙΚΑ	31
ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	32
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ	32
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ	32
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	33
ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	34
ΜΕΡΟΣ Ε΄ - ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ	35
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	35
ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΜΕΡΟΥΣ Ή ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ	35
ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑ ΑΙΤΗΣΗ	36
• Κλασσικός Επιτόπιος Έλεγχος	37
• Επιτόπιος Έλεγχος με τη Μέθοδο της Τηλεπισκόπησης	38
ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ – ΜΕΙΩΣΕΙΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΠΛΗΡΩΜΕΣ, ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ	39
ΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	39
ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ	47
ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΠΟΥΣ Ή ΚΑΤΑΦΑΝΩΣ ΛΑΘΑΣΜΕΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	47
ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ	47
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ	48
ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ	48
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	49
ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ	49
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	49
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	49
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ (για ότι αφορά την υποβληθείσα τους αίτηση)	50
ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΑΡΑΠΟΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	50
ΜΕΡΟΣ Ζ΄ - ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	51
I. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΣΤΡΕΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΚΕΣΕ)	52
II. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΩΦΕΛΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ)	53
III. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	60
IV. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	62
ΜΕΡΟΣ Η΄- ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020	64
ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ	65
ΜΕΤΡΟ 10: ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	71
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.1 - Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών Ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες	71
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.2 - Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών	74
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.3 - Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας και των εσπεριδοειδών	80
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.4 - Διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της Μπανάνας	84
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.5 - Μείωση απαιτήσεων νερού άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα	85
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.6 - Προστασία Φυσικής Βλάστησης και Χαρακτηριστικών του Τοπίου, για σκοπούς βιοποικιλότητας και μείωσης της διάβρωσης	87
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.7 - Συντήρηση υφιστάμενων ξεροληθιών εντός αγροτεμαχίων	89
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.8 - Διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη παραδοσιακών ποικιλιών αμπέλου	91

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.10 - Διαχείριση μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση αρμονικής συνύπαρξης με εντομοφάγα πτηνά.....	93
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.11 - Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής.....	95
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.12 - Εθελοντικό πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης εχθρών και ασθενειών στα οινοποιήσιμα και επιτραπέζια αμπέλια	100
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.13 - Εφαρμογή πυροπροστατευτικών χειρισμών σε παραδασόβιες εκτάσεις καλλιεργούμενες με σιτηρά.....	105
ΜΕΤΡΟ 11: ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ.....	106
ΜΕΤΡΟ 12: ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΥΔΑΤΑ	114
ΜΕΤΡΟ 13: ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΛΛΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	124
ΜΕΡΟΣ Θ΄- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	126
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών.....	126
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Επιλέξιμες Ποικιλίες Βιομηχανικής Κάνναβης προς Επιδότηση	139
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - Πρόνοιες για την Καλλιέργεια Βιομηχανικής Κάνναβης.....	141
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Κανόνες για την Πολλαπλή Συμμόρφωση.....	145
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 - Αίτημα Ιδιοκτήτη για μη Επιδότηση Τεμαχίων σε Άλλο Πρόσωπο.....	150
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 - Έντυπο Δήλωσης των Τεμαχίων της Εκμετάλλευσης που δεν Αποτελούν πλέον Γεωργική Γη.....	151
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας	153
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας (Φυσικά Πρόσωπα)	154
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας (Νομικά Πρόσωπα)	155
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10 - Ανανέωση Στοιχείων Νόμιμης Κατοχής Τεμαχίων	156
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11 - Πίνακες Περιφερειών Μέτρου 13 (ΠΑΑ 2014-2020)	157
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12 - Περιοχές Δικτύου Natura 2000	167
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13 - Περιοχές Συνεκτικότητας.....	169
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14 - Βάση Εκκίνησης M10 - M14.....	171
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15 - Περιπτώσεις Ανωτέρας Βίας.....	209
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 16 - Επαρχιακά Γραφεία ΚΟΑΠ.....	209

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ), στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) 2014 - 2020, εφαρμόζει καθεστώτα στρεμματικής ενίσχυσης / στήριξης που προσβλέπουν στην άμεση εισοδηματική ενίσχυση του γεωργικού τομέα και στην αγροτική ανάπτυξη, μέσω της υποβολής της **Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων** για το έτος 2017, τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

Σκοπός του παρόντος έντυπου είναι η πλήρης ενημέρωση των αιτητών / γεωργών, όσον αφορά στις **πρόνοιες** των Καθεστώτων / Ενισχύσεων / Μέτρων που εφαρμόζονται στην Κύπρο για το τρέχον έτος μέσω της Ενιαίας Αίτησης, στις **υποχρεώσεις** τους, όπως αυτές προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω Καθεστώτων / Ενισχύσεων / Μέτρων, αλλά και στον τρόπο λήψης των επιδοτήσεων των Καθεστώτων / Ενισχύσεων / Μέτρων της Ενιαίας Αίτησης.

Ο αιτητής / γεωργός που επιθυμεί ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα Καθεστώτα / Μέτρα Στρεμματικής Ενίσχυσης, των Άμεσων Πληρωμών ή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης μπορεί να υποβάλει μόνο μία Ενιαία Αίτηση κατά έτος.

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

Το παρόν έντυπο χωρίζεται στα πιο κάτω μέρη:

ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Γ΄ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Δ΄ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ (ΕΑΣ)

ΜΕΡΟΣ Ε΄ - ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ – ΜΕΙΩΣΕΙΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΠΛΗΡΩΜΕΣ, ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ - ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Η΄ - ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020

ΜΕΡΟΣ Θ΄ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Το παρόν έντυπο ή τυχόν νεότερες εκδόσεις του διατίθεται / θα διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy

ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΜΕΤΡΑ / ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

- Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ)
- Ενίσχυση για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Πράσινη Ενίσχυση - Greening)
- Καθεστώς Ενίσχυσης Γεωργών Νεαρής Ηλικίας
- Εκταρική Επιδότηση Εσπεριδοειδών σε Κοινότητες που Επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη

ΜΕΤΡΑ / ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (2014 – 2020)

- **ΜΕΤΡΟ 10 - ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (ΠΑΑ)**
  - **10.1.1Α:** Αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στα φυλλοβόλα
  - **10.1.1Β:** Αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στις ελιές
  - **10.1.1Γ:** Αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στα εσπεριδοειδή
  - **10.1.1Δ:** Αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων σε καλλιέργειες του παραδοσιακού τοπίου (αμυγδαλιά, χαρουπιιά, φουντουκιά, αγριοτριανταφυλλιά)
  - **10.1.1Ε:** Αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στα αμπέλια
  - **10.1.1Ζ:** Πυροπροστατευτικοί χειρισμοί στα αμπέλια (Κλαδοκάθαρος)
  - **10.1.2Α:** Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας
  - **10.1.2Β:** Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια των σιτηρών
  - **10.1.3Α:** Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας (Ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής και διαχείριση υπολειμμάτων κονδύλων στις πατάτες)
  - **10.1.3Β:** Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια των εσπεριδοειδών (Ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής και τοποθέτηση εντομοπαγίδων στα εσπεριδοειδή)
  - **10.1.4:** Διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της μπανάνας
  - **10.1.5:** Μείωση απαιτήσεων νερού άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα
  - **10.1.6:** Προστασία φυσικής βλάστησης και χαρακτηριστικών του τοπίου, για σκοπούς βιοποικιλότητας και μείωσης της διάβρωσης
  - **10.1.7:** Συντήρηση υφιστάμενων ξερολιθιών εντός αγροτεμαχίων
  - **10.1.8:** Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη διατήρηση και βιώσιμη χρήση σε παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου
  - **10.1.10:** Διαχείριση μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση αρμονικής συνύπαρξης με εντομοφάγα πτηνά
  - **10.1.11Α:** Περιβαλλοντικές δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας – Σιτηρά
  - **10.1.11Β:** Περιβαλλοντικές δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας – Δενδρώδεις καλλιέργειες
  - **10.1.12:** Εθελοντικό πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης εχθρών και ασθενειών στα οиноποιήσιμα και επιτραπέζια αμπέλια
  - **10.1.13:** Εφαρμογή πυροπροστατευτικών χειρισμών σε παραδασόβιες εκτάσεις καλλιεργούμενες με σιτηρά
- **ΜΕΤΡΟ 11 - ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ (ΠΑΑ)**
  - **11.1:** Μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία
  - **11.2:** Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας
- **ΜΕΤΡΟ 12 - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΥΔΑΤΑ (ΠΑΑ)**
  - **12.1.1Α:** Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε πολυετείς καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000
  - **12.1.1Β:** Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε ετήσιες καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000
  - **12.1.1Γ:** Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής στα φυλλοβόλα και αμπέλια σε περιοχές συνεκτικότητας
  - **12.1.2:** Διαχείριση Βοσκοτόπων
- **ΜΕΤΡΟ 13 - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΛΛΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ**

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	
Περίοδος υποβολής Εμπρόθεσμης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων (ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΕΣ – δύναται να επιδοτηθούν)	01/03/2017 - 27/04/2017
Περίοδος υποβολής Εκπρόθεσμης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων (ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΕΣ - δύναται να επιδοτηθούν με ποινή)	28/04/2017 - 22/05/2017
Υποβολή Απαράδεκτης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων (ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ - δεν επιδοτούνται)	23/05/2017 και έπειτα
Τελευταία ημερομηνία αλλαγών στην υποβληθείσα Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων	31/05/2017
Τελευταία ημερομηνία αλλαγών στην υποβληθείσα Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων μετά από τους προκαταρκτικούς ελέγχους της Ενιαίας Αίτησης που δυνατόν να εκτελέσει ο ΚΟΑΠ	01/06/2017
ΆΛΛΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	
Ημερομηνία κατοχής γης	01/03/2017
Περίοδος τήρησης της διαφοροποίησης καλλιεργειών (Πράσινη Ενίσχυση)	15/04/2017 έως 15/06/2017
Ελάχιστη περίοδος τήρησης αγρανάπαυσης	01/02/2017 έως 31/07/2017

ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (Σύστημα ΕΑΣ), που βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.eas.capo.gov.cy, με τη χρήση των προσωπικών κωδικών πρόσβασης.

Τονίζεται ότι, το περιεχόμενο της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικής Επιδότησης αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του κάθε αιτητή και ο ΚΟΑΠ δεν έχει καμία απολύτως ευθύνη στην περίπτωση που η πληροφόρηση αυτή αποδειχθεί ότι ήταν λανθασμένη ή ανακριβής ή ανεπαρκής. Ως εκ τούτου, οι αιτητές καλούνται να επιθεωρήσουν το περιεχόμενο και να επιβεβαιώσουν την ορθότητά του, προτού υποβάλουν τελεσίδικα την αίτησή τους.

Επισημαίνεται ότι, κατά την τρέχουσα χρονιά δεν θα υπάρξει περίοδος ανανέωσης του Μητρώου Γεωργικής Γης πριν την περίοδο υποβολής της Ενιαίας Αίτησης, όπως γινόταν κατά τα προηγούμενα έτη.

ΝΕΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ – ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΙΤΗΤΩΝ ΚΟΑΠ

Στην περίπτωση που κάποιος θα υποβάλει για πρώτη φορά αίτηση, θα πρέπει πρώτα να προσέλθει σε Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ για να εγγραφεί στο Μητρώο Αιτητών και να του δοθεί η σχετική πρόσβαση στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων, προσκομίζοντας τα πιο κάτω κατά περίπτωση:

Αν πρόκειται για **φυσικό πρόσωπο**, θα πρέπει να προσκομίσει τα εξής:

- συμπληρωμένο το ειδικό έντυπο του ΚΟΑΠ «ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΙΤΗΤΩΝ ΚΟΑΠ»
- πρωτότυπο πιστοποιητικό το οποίο να αναγράφει τον αριθμό IBAN, στο όνομά του, από το Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα με το οποίο συνεργάζεται
- ταυτότητα.

Αν πρόκειται για **νομικό πρόσωπο**, θα πρέπει ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου, να προσκομίσει στο Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ τα εξής:

- συμπληρωμένο το ειδικό έντυπο του ΚΟΑΠ «ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΑΙΤΗΤΩΝ ΚΟΑΠ»
- επίσημο έντυπο με το IBAN στο όνομα του Νομικού Προσώπου από το Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα
- πιστοποιητικό Σύστασης του Νομικού Προσώπου από το Τμήμα του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
- πιστοποιητικό από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στο οποίο να φαίνονται οι μέτοχοι της εταιρείας
- πιστοποιητικό από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στο οποίο να φαίνεται η έδρα της εταιρείας και
- έντυπο της εταιρείας με το οποίο θα καθορίζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας και οι Διευθυντές.

Πριν την υποβολή της αίτησης, ο νέος αιτητής προτρέπεται όπως δηλώσει / προσκομίσει στο Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ:

- Όλα τα στοιχεία των τεμαχίων που περιλαμβάνονται στην εκμετάλλευσή του το τρέχον έτος και προτίθεται να δηλώσει στην αίτηση, έτσι ώστε να γίνει η σχετική προεργασία από το Επαρχιακό Γραφείο του Οργανισμού.
- Δικαιολογητικά έγγραφα ανάλογα με την περίπτωση:
  - ο Πρόσφατος Τίτλος Ιδιοκτησίας
  - ο Νόμιμο Ενοικιαστήριο Έγγραφο ή Συμβόλαιο Ενοικίασης
  - ο Άδεια Χρήσης ή Σύμβαση Μίσθωσης Χαλίτικης Γης
  - ο Πιστοποιητικό Παραχώρησης Τουρκοκυπριακής Γης
  - ο Άλλα Έγγραφα

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΑΠΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΟΑΠ

Οι αιτητές που χρειάζονται βοήθεια σε σχέση με την υποβολή της αίτησής τους, μπορούν να αποτείνονται στα Επαρχιακά Γραφεία ΚΟΑΠ.

ΜΕΡΟΣ Β´ - ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

«**Αγροτεμάχιο**»: νοείται μια συνεχής έκταση γης που δηλώνεται από ένα γεωργό μιας ομάδας καλλιεργειών όπως παρουσιάζονται στη στήλη «**Ομάδες Καλλιεργειών – Αγροτεμάχιο**» στο «**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών**» του παρόντος εντύπου.

«**Αγροτεμάχιο αναφοράς**»: νοείται γεωγραφικά οριοθετημένη έκταση η οποία φέρει ενιαία στοιχεία αναγνώρισης, όπως έχουν καταχωρηθεί στο σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.

«**Αγρωστώδη ή λοιπά πώδη κτηνοτροφικά φυτά**»: νοούνται όλα τα πώδη κτηνοτροφικά φυτά που παραδοσιακά απαντώνται στους φυσικούς βοσκοτόπους ή συνήθως περιλαμβάνονται σε μείγματα σπόρων προς σπορά βοσκοτόπων ή λιβαδιών στο κράτος μέλος, είτε χρησιμοποιούνται για τη βοσκή ζώων είτε όχι.

«**Άμεση στρεμματική ενίσχυση**»: νοείται η ενίσχυση που δίνεται στο πλαίσιο του καθεστώτος της ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης, η ενίσχυση για τις επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον πρακτικές, η ενίσχυση για γεωργούς νεαρής ηλικίας και η προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη, εφόσον η ενίσχυση καταβάλλεται ανά εκτάριο.

«**Αίτηση ή Ενιαία Αίτηση**»: νοείται η Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων.

«**Αιτούμενη έκταση**»: νοείται η έκταση που δηλώνει ο γεωργός στην αίτησή του και για την οποία επιθυμεί επιδότηση.

«**Αρόσιμη γη**»: νοείται η γη που καλλιεργείται για φυτική παραγωγή ή εκτάσεις διαθέσιμες για φυτική παραγωγή που είναι σε αγρανάπαυση, ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για γη υπό θερμοκήπια ή υπό σταθερό ή κινητό κάλυμμα.

«**Βιομηχανική Κάνναβη**»: νοούνται τα ολόκληρα φυτά ή μέρη φυτού ακατέργαστα ή κατεργασμένα του είδους *Cannabis sativa* που η περιεκτικότητά τους σε τετραϋδροκανναβινόλη (Δ9THC) δεν υπερβαίνει το 0,2%, και τους σπόρους που προέρχονται από ποικιλία της βιομηχανικής κάνναβης με περιεκτικότητα σε τετραϋδροκανναβινόλη (Δ9THC) που δεν υπερβαίνει το 0,2%.

«**Γεωργική δραστηριότητα**»: Ως γεωργική δραστηριότητα νοείται:

1. η παραγωγή, η εκτροφή ζώων ή η καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της συγκομιδής, της άμελης, της αναπαραγωγής ζώων και της εκτροφής ζώων για γεωργική εκμετάλλευση,
ή
2. η διατήρηση μιας γεωργικής έκτασης σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων. Η γη αυτή θα πρέπει να δηλώνεται ως αγρανάπαυση
  - Σαν ελάχιστη δραστηριότητα για την αγρανάπαυση ορίζεται η μηχανική κατεργασία (το όργωμα) του εδάφους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο κατά την περίοδο της άνοιξης (Μάρτη, Απρίλη ή Μάη) λόγω του ότι κατά τους μήνες αυτούς τα ζιζάνια δεν έχουν σποροποιήσει ακόμα και η γη ευρίσκεται στο ρώγο της
ή
3. η άσκηση της ελάχιστης δραστηριότητας, για γεωργικές περιοχές εκ φύσεως κατάλληλες για βοσκή
  - Σαν ελάχιστη δραστηριότητα για γεωργικές περιοχές εκ φύσεως κατάλληλες για βοσκή ορίζεται η βόσκηση ή η ενισχυτική σπορά.

«**Γεωργική εκμετάλλευση**»: νοείται το σύνολο των μονάδων που χρησιμοποιεί για γεωργικές δραστηριότητες και διαχειρίζεται ένας γεωργός στην επικράτεια του ίδιου κράτους μέλους.

«**Γεωργική έκταση**»: νοείται οποιαδήποτε έκταση αρόσιμης γης, ή μόνιμων βοσκοτόπων και μόνιμων λειμώνων ή και μόνιμων καλλιεργειών.

«**Γεωργός**»: νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που προσδίδει το εθνικό δίκαιο στην ομάδα και τα μέλη της, που διαθέτει εκμετάλλευση ευρισκόμενη στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας στο οποίο ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος, και ασκεί γεωργική δραστηριότητα.

«**Γεωχωρική αίτηση**»: νοείται η Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων, η οποία υποβάλλεται μέσω διεπαφής συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών (ΣΓΠ), με την οποία παρέχεται η δυνατότητα επεξεργασίας των χωρικών και αλφαριθμητικών δεδομένων των δηλούμενων εκτάσεων.

«**Γη υπό αγρανάπαυση**»: νοείται η έκταση στην οποία ασκείται η ελάχιστη δραστηριότητα (όργωμα) τουλάχιστον μία φορά κατά τους ανοιξιάτικους μήνες (Μάρτη – Απρίλη – Μάιο) του έτους υποβολής της αίτησης (λόγω του ότι κατά τους μήνες αυτούς τα ζιζάνια δεν έχουν σποροποιήσει ακόμα και η γη ευρίσκεται στο ρώγο της) και δεν υπάρχει γεωργική παραγωγή για τουλάχιστον 6 μήνες από την **1^η Φεβρουαρίου μέχρι την 31^η Ιουλίου** του έτους υποβολής της αίτησης.

«**Ελάχιστη δραστηριότητα**»:

- σε **αρόσιμη γη** νοείται η κατεργασία του εδάφους (πχ το όργωμα) ή η απομάκρυνση ανεπιθύμητης βλάστησης (πχ καταπολέμηση ζιζανίων). Για τις εκτάσεις σε αγρανάπαυση ισχύει μόνο το όργωμα
- σε **εκ φύσεως μόνιμους βοσκότοπους** θεωρείται η ενισχυτική σπορά ή η βόσκηση
- σε **μόνιμους βοσκότοπους με σπορά** θεωρείται η σπορά
- σε **αμπέλια** (οινοποιήσιμα, επιτραπέζια) θεωρούνται οι απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες όπως κλάδεμα και ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων τουλάχιστον μια φορά το χρόνο
- σε **δενδρώδεις καλλιέργειες** θεωρείται η ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων και η αφαίρεση των ξηρών κλάδων από την κόμη των δέντρων τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

«**Ενεργός γεωργός**»: όπως περιγράφεται στο σημείο «**ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ**» του παρόντος εντύπου.

«**Ενιαίος αριθμός αιτητή**»: είναι ένας δωδεκαψήφιος αριθμός που περιλαμβάνει την ταυτότητα του αιτητή ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας και είναι μοναδικός για κάθε αιτητή. Με αυτό τον αριθμό γίνεται η αναγνώριση του κάθε αιτητή στη βάση δεδομένων του ΚΟΑΠ.

«**Αριθμός εκμετάλλευσης**»: είναι ο μοναδικός αριθμός της αίτησης του κάθε αιτητή. Ο αριθμός εκμετάλλευσης δίνεται από τον ΚΟΑΠ.

«**Επιλέξιμο εκτάριο**»: νοείται κάθε γεωργική έκταση της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιείται εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο για γεωργικές δραστηριότητες και ανταποκρίνεται στον ορισμό του επιλέξιμου εκταρίου καθ' όλο το ημερολογιακό έτος, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων (1 εκτάριο ισούται με 10 δεκάρια).

Επιπρόσθετα, εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή κάνναβης αποτελούν επιλέξιμα εκτάρια μόνο εάν οι ποικιλίες που χρησιμοποιούνται έχουν περιεκτικότητα σε τετραϋδροκανναβινόλη που δεν υπερβαίνει το 0,2% και είναι εγγεγραμμένες στον «**Κοινό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών**».

«**Ημερομηνία κατοχής γης**»: είναι η ημερομηνία κατά την οποία το φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι και μπορεί να αποδείξει ότι είναι ο νόμιμος κάτοχος του τεμαχίου ή της έκτασης που αποτελεί αντικείμενο αιτήματος επιδότησής του στα πλαίσια της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων. Η ημερομηνία κατοχής καθορίζεται για κάθε έτος υποβολής αιτήσεων. **Για φέτος έχει καθοριστεί η 1^η Μαρτίου 2017.**

«**Ημερομηνία κατοχής ζώων**»: Η ημερομηνία αυτή καθορίζεται για κάθε έτος υποβολής αιτήσεων. **Για φέτος έχει καθοριστεί η 1^η Μαρτίου 2017.**

«**Καλλιέργεια**»: νοείται η καλλιέργεια για την οποία ο αιτητής ζητεί επιδότηση στα διάφορα Μέτρα / Καθεστώτα της αίτησης. Για σκοπούς υποβολής αίτησης ζητείται από το γεωργό να δηλώσει την **ομάδα καλλιεργειών** στην οποία έχει καταταχθεί η καλλιέργεια του. Η κατηγοριοποίηση φαίνεται στο «**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών**». Ο γεωργός θα πρέπει απαραίτητα να δηλώσει ανά εγγραφή τεμαχίου στην αίτηση, μία εκ των ομάδων της στήλης «**Ομάδες Καλλιεργειών – Αγροτεμάχιο**».

«**ΚΕΣΕ**»: Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης.

«**ΚΟΑΠ ή Οργανισμός**»: Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών.

«**Μέγιστη Επιλέξιμη Έκταση (ΜΕΕ)**»: νοείται η μέγιστη έκταση του τεμαχίου, στην οποία σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ο ΚΟΑΠ, ασκήθηκε γεωργική δραστηριότητα κατά το τελευταίο έτος για το οποίο έχει στοιχεία ο ΚΟΑΠ.

Μέγιστο περιθώριο μεταβολής έκτασης: Είναι το περιθώριο εντός του οποίου ο αιτητής μπορεί να αυξομειώσει αλφαριθμητικά την αιτούμενη έκταση που προκύπτει με βάση το γεωγραφικό πολύγωνο της αιτούμενης έκτασης, χωρίς να απαιτείται επανασχεδιασμός του πολυγώνου. Το περιθώριο αυτό υπολογίζεται με βάση την περίμετρο του πολυγώνου επί την ενιαία τιμή ανοχής (single value buffer tolerance) που ορίζεται σε 0,75m.

Αν για παράδειγμα η έκταση του πολυγώνου είναι 10 δεκάρια και το μέγιστο περιθώριο μεταβολής έκτασης είναι 0,2, τότε ο αιτητής μπορεί να αυξήσει την έκταση αλφαριθμητικά μέχρι 10,2 δεκάρια και να τη μειώσει μέχρι 9,8 δεκάρια.

«**Μέτρα στήριξης με βάση την έκταση**»: νοούνται τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης ή το είδος των δράσεων η στήριξη των οποίων εξαρτάται από το μέγεθος της δηλωθείσας έκτασης. Για σκοπούς του παρόντος εντύπου, η έννοια αφορά τα Μέτρα 10, 11, 12 και 13 του ΠΑΑ 2014 - 2020.

«**Μόνιμες καλλιέργειες**»: νοούνται οι μη εναλλασσόμενες καλλιέργειες, εκτός από τους μόνιμους βοσκοτόπους και τους μόνιμους λειμώνες, οι οποίες:

- καταλαμβάνουν τη γη για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών και
- αποδίδουν επαναλαμβανόμενες συγκομιδές

«**Μόνιμος βοσκότοπος**»: νοείται η γη που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη αγρωστωδών ή άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών με φυσικό τρόπο (αυτοφυή) ή με καλλιέργεια (σπαρμένα) και δεν έχει περιληφθεί στην αμειψισπορά επί πέντε έτη ή περισσότερο, μπορεί να περιλαμβάνει άλλα είδη, όπως θάμνους και / ή δένδρα που προσφέρονται για βοσκή, υπό τον όρο ότι επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά, καθώς και γη που προσφέρεται για βοσκή και εντάσσεται σε καθιερωμένες τοπικές πρακτικές όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά παραδοσιακά δεν επικρατούν στις εκτάσεις βοσκής.

«**Περίοδος ελέγχων διαφοροποίησης**»: νοείται η περίοδος κατά την οποία θα πρέπει απαραίτητα ο γεωργός που υπέχει υποχρέωσης τήρησης διαφοροποίησης καλλιεργειών, όπως περιγράφεται στο σημείο [ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΩΦΕΛΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ \(ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ\)](#), να τηρεί τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών. Η εν λόγω περίοδος για το τρέχον έτος έχει καθοριστεί από **15 Απριλίου μέχρι 15 Ιουνίου (και των δύο συμπεριλαμβανομένων)**.

«**Περίοδος για την οποία υποβάλλεται η αίτηση**»: νοείται η περίοδος από **1^η Ιανουαρίου μέχρι και 31^η Δεκεμβρίου** του έτους υποβολής της αίτησης.

«**Προκαταρκτικοί έλεγχοι Ενιαίας Αίτησης**»: νοούνται οι προκαταρκτικοί έλεγχοι που δυνατόν να πραγματοποιήσει ο ΚΟΑΠ μετά την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης, με σκοπό να ενημερωθεί ο

αιτητής για τυχόν προβλήματα στην αίτηση και να προβεί σε σχετικές διορθώσεις εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας και όπως αυτή καθορίστηκε και αναγράφεται στον [ΠΙΝΑΚΑ 1](#).

«**Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 - 2020**»: Το ΠΑΑ 2014 - 2020 περιλαμβάνει μια σειρά από Μέτρα τα οποία έχουν καταρτιστεί από την Κυπριακή Δημοκρατία μέσα από τη διαδικασία διαβουλεύσεων με την Ε.Ε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θέτει μια στρατηγική για την επίτευξη στόχων σχετικών με τις προτεραιότητες της Ένωσης για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Ο προγραμματισμός έχει γίνει σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη, είναι προσαρμοσμένος στα εθνικά πλαίσια και συμπληρώνει τις άλλες πολιτικές της Ένωσης, ιδίως την πολιτική για τις γεωργικές αγορές, την πολιτική συνοχής και την κοινή αλιευτική πολιτική.

Το ΠΑΑ 2014 - 2020 θα συμβάλει στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας
- διασφάλιση αφενός της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και αφετέρου της δράσης για το κλίμα
- επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών οικονομιών και κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και της διατήρησης θέσεων απασχόλησης.

«**Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (ΓΣΠ)**»: νοούνται οι τεχνικές ηλεκτρονικού συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών.

Περαιτέρω κριτήρια επιλεξιμότητας:

- **Αρόσιμη γη**

Στην περίπτωση των ετήσιων καλλιεργειών, επιλέξιμες για επιδότηση είναι οι εκτάσεις που έχουν σπαρεί ή φυτευτεί τουλάχιστον μια φορά το χρόνο (σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική της περιοχής και την αγρονομική έννοια του όρου), υπάρχει ικανοποιητική πυκνότητα φυτών και έχουν γίνει οι απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες. Όπου το πιο πάνω κριτήριο δεν ικανοποιείται και η φυτεία φαίνεται ή είναι εγκαταλειμμένη, δεν θα καταβάλλεται καμία επιδότηση για την εν λόγω έκταση.

Στην περίπτωση εκτάσεων σε αγρανάπαυση, επιλέξιμες για επιδότηση είναι μόνο οι εκτάσεις που πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο σημείο «**Γη υπό αγρανάπαυση**», πιο πάνω.

- **Μόνιμες καλλιέργειες**

Έκταση με μόνιμες καλλιέργειες μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη από το έτος φύτευσης, ακόμα και αν η μόνιμη καλλιέργεια δεν έχει αρχίσει να παράγει μέχρι τη στιγμή υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Στην περίπτωση εκτάσεων με μόνιμες καλλιέργειες, επιλέξιμες για επιδότηση είναι εκτάσεις στις οποίες έχουν διενεργηθεί οι πιο κάτω φροντίδες:

Στην περίπτωση των **αμπελιών** (οινοποιήσιμων και επιτραπέζιων ποικιλιών) για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να έχουν γίνει οι απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες όπως κλάδεμα και ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Στην περίπτωση των δενδρωδών καλλιεργειών θα πρέπει να γίνεται ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων και αφαίρεση των ξηρών κλάδων από την κόμη των δέντρων τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

- **Εκτάσεις με διάσπαρτα δέντρα**

Λόγω της ύπαρξης των δέντρων παρεμποδίζεται η γεωργική δραστηριότητα στη γη πάνω στην οποία είναι φυτεμένα τα δέντρα.

Συνεπώς, γίνεται διαχωρισμός των εκτάσεων:

- σε εκτάσεις που περιέχουν δέντρα σε συστηματική φυτεία ή
  - σε εκτάσεις αρόσιμης γης με διάσπαρτα δέντρα (εφόσον η γη πάνω στην οποία είναι τα δέντρα φυτεμένα είναι επιλέξιμη και εφόσον τα δέντρα είναι επιλέξιμα) ή
  - σε μη επιλέξιμες εκτάσεις (εφόσον η γη ή τα δέντρα δεν είναι επιλέξιμα)
- ανάλογα με το πόσα δέντρα υπάρχουν ανά δεκάριο.

Οποιαδήποτε έκταση αρόσιμης γης που περιέχει διάσπαρτα δέντρα, τότε αυτή είναι επιλέξιμη ως αρόσιμη γη εάν:

- τα δέντρα δεν παρεμποδίζουν την γεωργική δραστηριότητα και
- η πυκνότητα των δέντρων δεν υπερβαίνει τα 10 δέντρα / δεκάριο και
- η γη πάνω στην οποία είναι φυτεμένα τα δέντρα είναι επιλέξιμη σαν αρόσιμη γη.

Αν ισχύουν τα πιο πάνω, τότε **ΟΛΟΚΛΗΡΗ** η έκταση χαρακτηρίζεται και υπολογίζεται για καταβολή επιδότησης, ως αρόσιμη γη.

Διαφορετικά, σε περίπτωση που η πυκνότητα των δέντρων είναι μεγαλύτερη από 10 ανά δεκάριο και τα δέντρα είναι επιλέξιμα, τότε ολόκληρη η έκταση λογίζεται ως μόνιμη δενδρώδης καλλιέργεια.

Εικόνα 1. Παράδειγμα με διάσπαρτα δέντρα που ολόκληρη η έκταση υπολογίζεται ως αρόσιμη (7 δέντρα – ΜΕΕ=1.5 Δεκάριο)

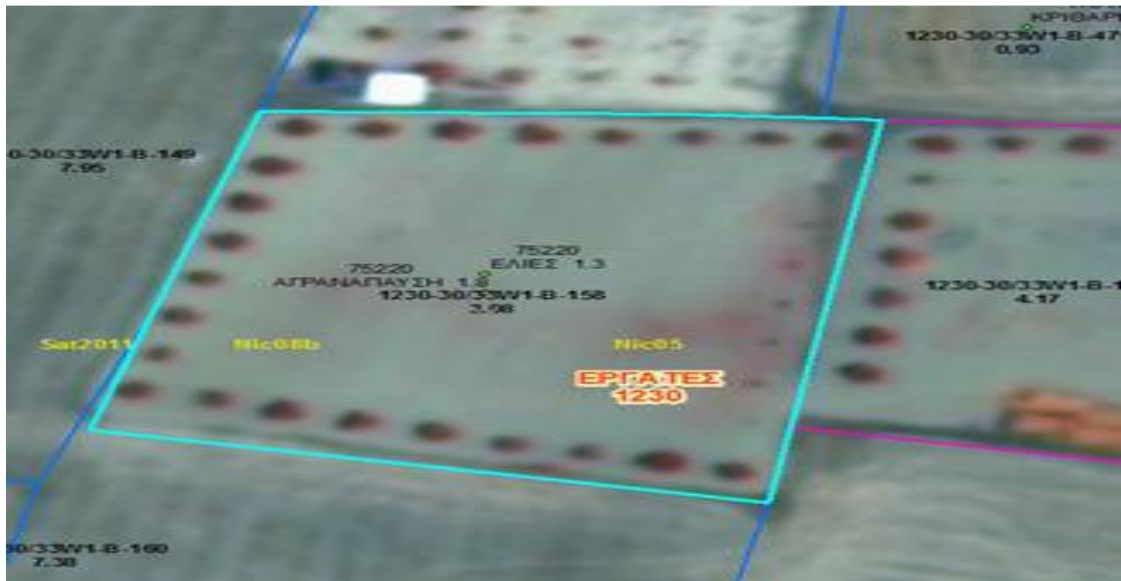
Εικόνα 2. Παράδειγμα με δέντρα που ολόκληρη η έκταση υπολογίζεται ως μόνιμη καλλιέργεια (17 δέντρα – ΜΕΕ =1.6 Δεκάρια)

Σε περίπτωση που μια έκταση θεωρηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω σαν «**αρόσιμη γη με διάσπαρτα επιλέξιμα δέντρα**» τότε θα πρέπει να δηλώνεται ως **αρόσιμη γη** (δηλώνοντας την καλλιέργεια που υπάρχει στο αγροτεμάχιο) δηλώνοντας επίσης και τον αριθμό και το είδος των δέντρων.

Στην περίπτωση που ομάδα δέντρων σε ένα τεμάχιο αναφοράς παρεμποδίζει τη γεωργική δραστηριότητα ή υπερβαίνει τα 10 δέντρα / δεκάριο, τότε η έκταση που καλύπτουν τα δέντρα αφαιρείται από την επιλέξιμη έκταση της αρόσιμης γης ή του βοσκότοπου και δημιουργείται νέο αγροτεμάχιο με τη «**συμπαγή φυτεία δέντρων**». Σε τέτοια περίπτωση δηλώνεται το εν λόγω αγροτεμάχιο με τη δενδρώδη καλλιέργεια πχ. **ελιές** και δηλώνεται και ο αριθμός των δέντρων.

Εικόνα 3. Παράδειγμα με κομμάτι του τεμαχίου (ξεχωρίζει η αροτραία καλλιέργεια από τα δέντρα)

Εικόνα 4. Παράδειγμα με περίφραξη

- **Εκτάσεις με διάσπαρτα δέντρα και συμμετοχή στο Καθεστώς 10.1.1B ή και 10.1.1Δ του ΠΑΑ 2014-2020**

Τεμάχια αιτούμενα σαν **Αγροανάπαυση με διάσπαρτα δέντρα** (χαρουπιές, ελιές και παραδοσιακά δέντρα) και συμμετοχή στο 10.1.1.B ή / και 10.1.1Δ, είναι επιλέξιμα για συμμετοχή στα Καθεστώτα αυτά νοουμένου πως τηρούνται οι πρόνοιες των Καθεστώτων και τα αιτούμενα διάσπαρτα δέντρα βρίσκονται σε **αναλογία ≥ 4 δέντρα ανά δεκάριο**.

Στις περιπτώσεις που το πιο πάνω τεμάχιο έχει **ταυτόχρονη συμμετοχή** και στα δύο καθεστώτα, το τεμάχιο θα είναι επιλέξιμο **μόνο στο Καθεστώς** στο οποίο ανήκει η **επικρατούσα καλλιέργεια** του τεμαχίου (για σκοπούς αναλογίας δέντρων το **σύνολο των δέντρων** θα υπολογίζεται ως η **επικρατούσα καλλιέργεια**). Εάν ο αριθμός των αιτούμενων διάσπαρτων δέντρων ανά Καθεστώς ισούται για τα δύο καθεστώτα τότε το τεμάχιο θα είναι επιλέξιμο στο Καθεστώς **10.1.1B μόνον με το σύνολο των δέντρων**.

Επιπλέον τα εν λόγω τεμάχια δεν θεωρούνται σαν αρόσιμη γη για σκοπούς Πράσινης Ενίσχυσης.

- **Μικτές φυτείες (Περιβόλια)**

Σε περίπτωση που σε ένα αγροτεμάχιο υπάρχουν δένδρα τα οποία είναι ανάμεικτα σε συμπαγή καλλιέργεια (τηρείται η αναλογία 10 δέντρα ανά δεκάριο) που ανήκουν σε πέραν της μιας καλλιεργητικές ομάδες και πιθανόν να υπάρχει και έκταση στα ενδιάμεσα που βρίσκεται σε αγροανάπαυση ή καλλιεργείται με μία ή περισσότερες καλλιέργειες που κατατάσσονται σαν αρόσιμη γη, αλλά δεν μπορεί να διαχωριστεί με ξεχωριστό αγροτεμάχιο, τότε το σύνολο της έκτασης μπορεί να δηλωθεί σαν μικτή φυτεία (περιβόλι). Η κατηγορία «Περιβόλι» δεν είναι επιλέξιμη για το Μέτρο 10.

- **Μόνιμοι Βοσκότοποι**

ΕΙΔΗ ΜΟΝΙΜΩΝ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ

- **Μόνιμοι Βοσκότοποι με καλλιέργεια (>5 έτη)**

Γη που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη αγρωστώδων ή άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών με καλλιέργεια (σπαρμένα) και δεν έχει περιληφθεί στην αμειψισπορά επί πέντε ή περισσότερα έτη και μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα είδη, όπως θάμνους και / ή δένδρα που προσφέρονται για βοσκή, υπό τον όρο ότι επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά.

- **Μόνιμοι Βοσκότοποι εκ φύσεως (>5 ΕΤΗ)**

Γη που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη αγρωστώδων ή άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών με φυσικό τρόπο (αυτοφυή) και δεν έχει περιληφθεί στην αμειψισπορά επί πέντε ή περισσότερα έτη· και μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα είδη, όπως θάμνους και / ή δένδρα που προσφέρονται για βοσκή, υπό τον όρο ότι επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά.

- **Μόνιμοι Βοσκότοποι σύμφωνα με τοπικές πρακτικές**

Γη που προσφέρεται για βοσκή και εντάσσεται σε καθιερωμένες τοπικές πρακτικές όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά παραδοσιακά δεν επικρατούν στις εκτάσεις βοσκής. Είναι οι φυσικές φυτοκοινωνίες των οποίων το ύψος συνήθως δεν υπερβαίνει το ένα μέτρο και περιλαμβάνουν χαμαίφυτο, πολύκλαδη και θαμνώδη ή ημιθαμνώδη βλάστηση. Τα φρύγανα αποτελούν το συνήθη τύπο βλάστησης των άγονων περιοχών της χαμηλής και μεσαίας ζώνης. Είναι αποκλειστικά ξηροφυτικής μορφής και συνοδεύονται κατά κανόνα από διάφορα ξηροφυτικά αγρωστώδη, ποώδη φυτά. Τα φυτικά είδη των βοσκοτόπων αυτών, ανήκουν σε διάφορες οικογένειες και αναπαράγονται με σπόρους ή παραβλαστήματα. Αντιπροσωπευτικά είδη είναι το μαζίν (*Sarcopoterium spinosum*), το θυμάρι (*Thymus capitatus*), η ψυλλίνα (*Helichrysum conglonbatum*), το ρασιήν (*Calycotome villosa*), το φάγκναλον (*Phagnalon rupestre*), οι φουμάνες (*Fumana* spp.), ο ασφόμελος (*Asphodelus aestivus*), η κάππαρη (*Capparis spinosa*), η θρούμπα (*Satureja thymbra*), η ρίγανη (*Origanum* spp) κ.α.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΙ ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ

Μόνιμοι βοσκότοποι οι οποίοι είναι ευαίσθητοι από περιβαλλοντική άποψη στις περιφέρειες που καλύπτονται από τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ ή 2009/147/ΕΚ και οι οποίοι απαιτούν **αυστηρή** προστασία προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εν λόγω οδηγιών.

Οι γεωργοί δεν μετατρέπουν ούτε οργώνουν τους μόνιμους βοσκότοπους που βρίσκονται στις περιοχές αυτές.

Στην περίπτωση που μέρος της έκτασης, του περιβαλλοντικά ευαίσθητου μόνιμου βοσκότοπου, εμπίπτει σε περιφέρεια που καλύπτεται από τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ ή 2009/147/ΕΚ και το υπόλοιπο μέρος του δεν βρίσκεται στην ίδια περιφέρεια τότε θεωρείται ότι όλη η έκτασή του εμπίπτει στην περιφέρεια που καλύπτεται από τις προαναφερόμενες οδηγίες.

Διατήρηση Μόνιμων Βοσκοτόπων

Ισχύουν οι πρόνοιες του άρθρου 45 του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Δεκεμβρίου 2013 ή όπως αυτό τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ Η ΒΟΣΚΗΣΗ

Οι μόνιμοι βοσκότοποι εκ φύσεως (>5 έτη) και μόνιμοι βοσκότοποι σύμφωνα με τοπικές πρακτικές και στην περίπτωση στην οποία ο γεωργός δεν πραγματοποιήσει ενισχυτική σπορά, τότε σαν ελάχιστη δραστηριότητα θα είναι αποδεκτή μόνο η βόσκηση. Για να τεκμηριωθεί διοικητικά η βόσκηση θα πρέπει απαραίτητα οι εν λόγω βοσκότοποι να συνδέονται με κατοχή ζώων για αναπαραγωγή ή / και παραγωγή γάλακτος. Συνεπώς για να είναι επιλέξιμες οι εν λόγω εκτάσεις βοσκοτόπων θα πρέπει απαραίτητα να τηρούνται όλα τα πιο κάτω κριτήρια κατά την ημερομηνία κατοχής ζώων:

- Δικαιούχοι αιτητές για καταβολή εκταρικής επιδότησης για εκτάσεις μόνιμων βοσκοτόπων είναι οι νόμιμοι κάτοχοι της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων ή /και παραδοσιακών βοοειδών κατά την ημερομηνία αναφοράς ή αιτητές που έχουν συμβληθεί με κτηνοτροφική εκμετάλλευση αιγοπροβάτων ή /και παραδοσιακών βοοειδών για βόσκηση των αιτούμενων τεμαχίων (συμπληρώνεται ο κωδικός της εκμετάλλευσης και προσκομίζεται με την υποβολή της αίτησης η σύμβαση για τη βόσκηση των τεμαχίων η οποία πρέπει να έχει ισχύ και κατά την ημερομηνία αναφοράς).
- Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για σκοπούς επιδότησης μόνιμων βοσκοτόπων, είναι μόνο εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων ή / και παραδοσιακών βοοειδών που ήταν δηλωμένες στο Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της Δημοκρατίας κατά την εκάστοτε ημερομηνία αναφοράς. Κάθε κτηνοτροφική εκμετάλλευση μπορεί να συμπεριληφθεί μόνο σε μια Ενιαία Αίτηση κατ' έτος, για σκοπούς επιδότησης μόνιμων βοσκοτόπων.
- Δικαιούχα είναι μόνο ζώα τα οποία ήταν καταγεγραμμένα στη βάση δεδομένων του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της Δημοκρατίας κατά την ημερομηνία κατοχής ζώων.
- Όσον αφορά στις εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων, δικαιούχες είναι μόνο εκείνες οι οποίες είχαν καταγεγραμμένα στη βάση δεδομένων του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της Δημοκρατίας τουλάχιστον πέντε (5) θηλυκά ή και αρσενικά ζώα (3) μηνών και άνω κατά την ημερομηνία κατοχής ζώων, σε μόνιμη βάση για παραγωγή κρέατος και γάλακτος.
- Όσον αφορά στις εκμεταλλεύσεις παραδοσιακών βοοειδών, δικαιούχες είναι μόνο εκείνες οι οποίες είχαν καταγεγραμμένα στη βάση δεδομένων του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών της Δημοκρατίας τουλάχιστον ένα (1) θηλυκό ή αρσενικό ζώο (3) μηνών και άνω κατά την ημερομηνία κατοχής ζώων.
- Επιλέξιμες για επιδότηση είναι μόνο εκτάσεις που ευρίσκονται εντός λογικής ακτίνας από τη μάντρα της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης από την οποία προέρχονται τα επιλέξιμα ζώα. Η ακτίνα αυτή ορίζεται στα 5 χιλιόμετρα.
- Εκτάσεις στις οποίες θα διαπιστωθεί υπερβόσκηση θ' απορρίπτονται για σκοπούς καταβολής επιδότησης και θα εφαρμόζονται και κυρώσεις για διαφορές μεταξύ δηλωθείσας και επιλέξιμης έκτασης.
- Τονίζεται ότι η μέγιστη έκταση βοσκοτόπου που δυνατό να επιδοτηθεί στα πλαίσια χρησιμοποίησης της βόσκησης σαν ελάχιστη δραστηριότητα, είναι κατά το μέγιστο όση αναλογεί σε επιλέξιμα ζώα (όπως αυτά έχουν καθοριστεί πιο πάνω). Δηλαδή θα επιδοτούνται το μέγιστο εξήμισυ (6,5) δεκάρια ανά ένα (1) επιλέξιμο αιγοπρόβατο και το μέγιστο εξήμισυ (6,5) δεκάρια ανά ένα επιλέξιμο παραδοσιακό βοοειδές.
- Σε περίπτωση που η έκταση μόνιμων βοσκοτόπων υπερβαίνει την εν λόγω αναλογία τότε σε αυτή πραγματοποιείται αναλογική μείωση με όλες τις κυρώσεις για διαφορές μεταξύ δηλωθείσας και επιλέξιμης έκτασης όπου εφαρμόζεται.

ΑΝΑΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΟΝΙΜΩΝ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ (PRO-RATA)

Στους μόνιμους βοσκοτόπους με διάσπαρτα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά, όπως χαρακτηριστικά τοπίου και δένδρα, εφαρμόζεται αναλογικό σύστημα για τον προσδιορισμό της επιλέξιμης έκτασης εντός του αγροτεμαχίου αναφοράς.

Το εν λόγω αναλογικό σύστημα συνίσταται σε διαφορετικές κατηγορίες τύπων κάλυψης ομοιογενούς γης για τις οποίες εφαρμόζεται σταθερός συντελεστής μείωσης με βάση το ποσοστό της μη επιλέξιμης έκτασης.

Οι κατηγορίες σε σχέση με το συντελεστή μείωσης, είναι οι εξής:

- α) **Κατηγορία 1:** Στην περίπτωση που το **ποσοστό της μη επιλέξιμης έκτασης είναι από 0% μέχρι και 10%** τότε ΔΕΝ εφαρμόζεται συντελεστής μείωσης και η προσδιορισθείσα επιλέξιμη έκταση είναι ίση με την αιτούμενη.
- β) **Κατηγορία 2:** Στην περίπτωση που το **ποσοστό της μη επιλέξιμης έκτασης είναι μεγαλύτερο του 10% και μέχρι 30%** τότε εφαρμόζεται **συντελεστής μείωσης 20%** και η προσδιορισθείσα επιλέξιμη έκταση είναι ίση με την διαφορά της αιτούμενης έκτασης πλην το γινόμενο της αιτούμενης έκτασης επί τον συντελεστή μείωσης.
- γ) **Κατηγορία 3:** Στην περίπτωση που το **ποσοστό της μη επιλέξιμης έκτασης είναι μεγαλύτερο από 30% και μέχρι 50%** τότε εφαρμόζεται **συντελεστής μείωσης 40%** και η προσδιορισθείσα επιλέξιμη έκταση είναι ίση με την διαφορά της αιτούμενης έκτασης πλην το γινόμενο της αιτούμενης έκτασης επί τον συντελεστή μείωσης.

Στην περίπτωση που το **ποσοστό της μη επιλέξιμης έκτασης είναι μεγαλύτερο από 50%** τότε η αιτούμενη έκταση δεν θεωρείται επιλέξιμη έκταση προς επιδότηση.

Το αναλογικό σύστημα δεν ισχύει για τους μόνιμους βοσκότοπους με οπωροφόρα δένδρα πολλαπλής συγκομιδής.

ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

Πολλαπλή Συμμόρφωση είναι οι ελάχιστες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν οι γεωργοί για να λαμβάνουν γεωργικές επιδοτήσεις. Αυτές οι ελάχιστες απαιτήσεις αφορούν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες (ΚΓΠΣ).

Οι Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης είναι 13 κανονισμοί και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Κανόνες για την Πολλαπλή Συμμόρφωση**).

Οι Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες αποτελούν ένα σύνολο πρακτικών που πρέπει οι γεωργοί να χρησιμοποιούν κατά την αξιοποίηση του εδάφους με στόχο να αποφευχθεί η εγκατάλειψη ή η υποβάθμιση της γεωργικής γης (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Κανόνες για την Πολλαπλή Συμμόρφωση**).

Η τήρηση των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης ελέγχεται από ένα σύστημα ελέγχου και στις περιπτώσεις που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης επιβάλλονται μειώσεις στις ενισχύσεις. Το ύψος των μειώσεων είναι ανάλογο με το μέγεθος των παραβιάσεων, καθώς και από το βαθμό επανάληψής τους.

Αρμόδια αρχή για το συντονισμό των ελέγχων που αφορούν την εφαρμογή της Πολλαπλής Συμμόρφωσης είναι ο ΚΟΑΠ. Οι έλεγχοι θα διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες που έχουν καθοριστεί, έτσι ώστε να καλύπτονται οι 13 κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης και να διασφαλίζεται η εφαρμογή των Καλών Γεωργικών και Περιβαλλοντικών Συνθηκών. Ο ΚΟΑΠ έχει δικαίωμα να διενεργεί επιπρόσθετους ελέγχους σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς.

Αναφορικά με την οδηγία για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης και μέσα στα πλαίσια του νέου αναθεωρημένου Προγράμματος Δράσης στο πλαίσιο σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών, επισυνάπτονται οι παρακάτω αλλαγές οι οποίες έχουν **άμεση** εφαρμογή για τις Ευαίσθητες σε Νιτρορύπανση Περιοχές:

Ανάλυση νερού: όσον αφορά την περιεκτικότητα του νερού άρδευσης σε άζωτο πρέπει να γίνεται κάθε τρία χρόνια χημική ανάλυση. Εάν το νερό που χρησιμοποιείται για άρδευση προέρχεται από κυβερνητικό υδατικό έργο, είτε από σταθμό επεξεργασίας λυμάτων – ανακυκλωμένο νερό, τότε θα χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα της ανάλυσης του νερού που γίνεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και συνεπώς δεν θα χρειάζεται να διενεργεί ο αιτητής τις αναλύσεις.

Ανάλυση εδάφους: επιβάλλεται να γίνεται κάθε δύο χρόνια για τις δένδρωςδες καλλιέργειες και τα σιτηρά, και κάθε χρόνο για τις ετήσιες καλλιέργειες που έχουν μεγάλες ανάγκες σε άζωτο (λαχανικά). Η ανάλυση να γίνεται πριν τη φύτευση ή τη σπορά. Στην περίπτωση γειτονικών τεμαχίων ή τεμαχίων στην ίδια περιοχή με ίδιους τύπους εδαφών με ίδιες ή όμοιες καλλιέργειες οι οποίες είχαν την ίδια λιπαντική πρακτική, να γίνεται ομαδοποίηση των τεμαχίων σε ένα δείγμα εδάφους έτσι ώστε να γίνεται μόνο μία ανάλυση εδάφους.

Αναφορικά με την Οδηγία για τη διάθεση Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων στην αγορά, **ο κάθε παραγωγός πρέπει να διαθέτει το πιστοποιητικό κατάρτισης Επαγγελματία Χρήστη.**

Για την ενημέρωση του αγροτικού κόσμου σχετικά με την Πολλαπλή Συμμόρφωση έχει δημιουργηθεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η Υπηρεσία Πολλαπλής Συμμόρφωσης, μέσω της οποίας οι αγρότες έχουν τη δυνατότητα να πληροφορηθούν και να βοηθηθούν για την εφαρμογή των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης. Επίσης, έχουν κυκλοφορήσει ενημερωτικά έντυπα μέσα στα οποία περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των γεωργών που απορρέουν από την εφαρμογή της Πολλαπλής Συμμόρφωσης στα πλαίσια της Νέας ΚΑΠ τα οποία είναι διαθέσιμα στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ και του Τμήματος Γεωργίας.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Δικαιούχοι αιτητές, θεωρούνται μόνο οι γεωργοί που:

- 1) υπέβαλαν κανονικά την αίτηση στο όνομά τους, κατάλληλα συμπληρωμένη και στα χρονικά πλαίσια που ορίζει το Σχέδιο / Μέτρο / Καθεστώς
- 2) η αίτηση που υπέβαλαν είναι επιλέξιμη με βάση τις πρόνοιες και τους όρους των Μέτρων / Καθεστώτων στα οποία ο γεωργός δήλωσε συμμετοχή
- 3) είναι 18 ετών και άνω κατά την ημερομηνία υποβολής της Ενιαίας Αίτησης
- 4) οι δηλωμένες εκτάσεις των οποίων βρίσκονται στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος
- 5) δέχονται ανεπιφύλακτα και διευκολύνουν τους ελέγχους από τον ΚΟΑΠ
- 6) πληρούν τα κριτήρια του «ενεργού γεωργού», για τα μέτρα / καθεστώτα όπου αυτό εφαρμόζεται
- 7) τηρούν τα όρια της ελάχιστης επιλέξιμης έκτασης ανά μέτρο / καθεστώς.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι αιτητές θα πρέπει να εφαρμόζουν τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες και τις κανονιστικές απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4](#)).

ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΧΗΣ

Ο ΚΟΑΠ έχει δικαίωμα να ελέγξει τη νομιμότητα της κατοχής των αιτούμενων τεμαχίων. Έχει επίσης δικαίωμα να απορρίψει τεμάχια για σκοπούς καταβολής ενίσχυσης επιβάλλοντας μειώσεις και αποκλεισμούς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε περιπτώσεις που ο γεωργός, κατά την κρίση του Οργανισμού δεν μπορεί να τεκμηριώσει νόμιμη κατοχή κατά την ημερομηνία κατοχής γης.

ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ, ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ, ΓΙΑ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης οποιουδήποτε αγροτεμαχίου, που δεν είναι αιτητής του ΚΟΑΠ, επιθυμεί τα αγροτεμάχια του να **μη** αποτελέσουν αντικείμενο επιδότησης σε άλλον αιτητή, μπορεί να δηλώσει την επιθυμία του αυτή συμπληρώνοντας σχετικό έντυπο ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5](#)) και προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά όπως αυτά αναφέρονται στο εν λόγω έντυπο. Τα αγροτεμάχια αυτά θα αποκλείονται οποιασδήποτε επιδότησης για όσο χρονικό διάστημα ο νόμιμος ιδιοκτήτης επιθυμεί. Στην περίπτωση που τα αγροτεμάχια αυτά δηλωθούν από οποιοδήποτε αιτητή, θα απορρίπτονται και θα επιβάλλονται στον αιτητή οι ανάλογες μειώσεις και αποκλεισμοί.

ΔΗΛΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

Σε περίπτωση που ο αιτητής επιθυμεί να δηλώσει σαν καλλιέργεια τη **βιομηχανική κάνναβη**, τότε είναι υποχρεωμένος να τηρήσει σχετικές πρόνοιες όπως αυτές αναγράφονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3](#). Στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2](#) αναφέρονται οι εγκεκριμένες ποικιλίες προς καλλιέργεια της βιομηχανικής κάνναβης.

ΔΗΛΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Ο γεωργός που υποβάλλει αίτηση άμεσης ενίσχυσης υποχρεούται να περιλάβει στην αίτηση **όλα** τα αγροτεμάχια που έχει στην κατοχή του κατά την ημερομηνία κατοχής γης. Αν για κάποια από αυτά δεν επιθυμεί ενίσχυση τότε θα πρέπει να επιλέγει ως καλλιέργεια το «ΔΕΝ ΑΙΤΟΥΜΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ», στην αίτηση. Σε περίπτωση που ο Οργανισμός διαπιστώσει ότι ο γεωργός είχε στη νόμιμη κατοχή του γεωργική γη η οποία δεν δηλώθηκε από κανέναν γεωργό σε κάποιο έτος υποβολής, τότε ενδεχομένως να επιβληθούν μειώσεις σε ενδεχόμενη αίτηση του γεωργού κατά το έτος αυτό, με βάση το άρθρο 16 του Κατ'Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 640/2014 ή όπως αυτό τροποποιείται ή αντικαθίσταται. Η επιβολή μειώσεων περιγράφεται στο σημείο «**ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ (ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020)**».

Στην περίπτωση που γη της εκμετάλλευσης έχει καταστεί μη γεωργική, ο γεωργός υποχρεούται να ενημερώσει τον Οργανισμό συμπληρώνοντας σχετικό έντυπο ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6](#)).

ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ

Δεν χορηγούνται άμεσες ενισχύσεις:

α) σε γεωργούς των οποίων οι γεωργικές εκτάσεις είναι κυρίως (πέραν του 50% των δηλωθεισών γεωργικών εκτάσεων) εκτάσεις εκ φύσεως διατηρούμενες σε κατάσταση κατάλληλη για βοσκή ή καλλιέργεια και οι οποίοι δεν ασκούν επί των εκτάσεων αυτών την ελάχιστη δραστηριότητα

ή / και:

β) σε γεωργούς, που διαχειρίζονται ή διευθύνουν* αερολιμένες, δίκτυα ύδρευσης, κτηματομεσιτικές εταιρείες, γήπεδα και υπαίθριους χώρους ψυχαγωγίας και οι οποίοι έλαβαν άμεσες ενισχύσεις πέραν των €5.000 το προηγούμενο έτος.

«Διαχειρίζονται ή διευθύνουν**» σημαίνει: όποιος έχει εξουσία ή συμμετέχει σε διοικητικό όργανο που έχει εξουσία ή είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις σε σχέση με τις δραστηριότητες ή επιχειρηματικές επιλογές οντότητας και το αποτέλεσμα των αποφάσεων αυτών μπορεί να **φέρει ή ενέχει** είτε οικονομικά οφέλη είτε χρηματοοικονομικούς κινδύνους.*

Σε περίπτωση που ο γεωργός δεν υπέβαλε αίτηση κατά το προηγούμενο έτος, τότε ως ποσό προηγούμενου έτους καθορίζεται το ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των επιλέξιμων δεκαρίων που δηλώθηκαν από το γεωργό το έτος αίτησης επί τη μέση εθνική ενίσχυση άμεσης στήριξης ανά δεκάριο για το προηγούμενο έτος.

Παρά ταύτα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων που διευθύνει αερολιμένες, δίκτυα ύδρευσης, κτηματομεσιτικές εταιρείες, γήπεδα και υπαίθριους χώρους ψυχαγωγίας και έλαβε άμεσες ενισχύσεις πέραν των **€5.000 το προηγούμενο έτος** μπορεί να **θεωρηθεί ενεργός γεωργός** και να του χορηγηθούν άμεσες ενισχύσεις, αν προσκομίσει εξακριβώσιμα στοιχεία, τα οποία αποδεικνύουν οτιδήποτε από τα πιο κάτω:

1. Ότι το ετήσιο ποσό των αμέσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων που αποκτήθηκαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος για το οποίο υπάρχουν στοιχεία για έσοδα από μη γεωργικές δραστηριότητες.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δεν υπέβαλε αίτηση κατά το πιο πρόσφατο οικονομικό έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα για έσοδα από μη γεωργικές δραστηριότητες, τότε το ποσό των άμεσων ενισχύσεων για το εν λόγω έτος υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό επιλέξιμων δεκαρίων που δηλώθηκαν από το γεωργό το έτος αίτησης επί τη μέση εθνική ενίσχυση άμεσης στήριξης ανά δεκάριο για το πιο πρόσφατο οικονομικό έτος, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

2. Ή ότι οι γεωργικές του δραστηριότητες δεν είναι ασήμαντες, δηλαδή ότι το σύνολο των εσόδων από γεωργικές δραστηριότητες κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος για το οποίο υπάρχουν τέτοια στοιχεία, αποτελούν τουλάχιστον το 1/3 των συνολικών εσόδων που αποκτήθηκαν κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος για το οποίο υπάρχουν στοιχεία.

3. Ή ότι ο κύριος επιχειρηματικός ή εταιρικός του σκοπός συνίσταται στην άσκηση γεωργικής δραστηριότητας.

Τα αποδεικτικά για την εξακρίβωση της συγκεκριμένης ιδιότητας, είναι τα εξής:

α) Νομικά Πρόσωπα

1. Ενημέρωση / Κατάσταση σύνδεσης με άλλα Νομικά Πρόσωπα από τον Έφορο Εταιρειών
2. Ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις (όχι πέραν των τελευταίων 2 ετών από το έτος υποβολής της αίτησης) &
3. Ανάλυση Εσόδων από Εγκεκριμένο Λογιστή
4. Καταστατικό
5. Βεβαίωση από Κοινωνικές Ασφαλίσεις

β) Φυσικά Πρόσωπα

1. Ενημέρωση / Κατάσταση σύνδεσης με άλλα Νομικά Πρόσωπα από τον Έφορο Εταιρειών
2. Αντίγραφο τελευταίας Φορολογικής Δήλωσης ή
3. Βεβαίωση από Λογιστή για **Συνολικό Ποσό** Εσόδων
4. Ανάλυση Εσόδων από Εγκεκριμένο Λογιστή
5. Βεβαίωση από Κοινωνικές Ασφαλίσεις

Ο ενδεικτικός κατάλογος εσόδων που αναγνωρίζονται ως έσοδα προερχόμενα από γεωργικές δραστηριότητες παρατίθεται πιο κάτω (**ΠΙΝΑΚΑΣ 2**)

Για νομικά πρόσωπα, όσον αφορά τα συνολικά έσοδα, αυτά θα είναι εκείνα που αναφέρονται στους τελευταίους εξελεγμένους λογαριασμούς που θα πρέπει να αφορούν τα τελευταία 2 έτη.

Για τα φυσικά πρόσωπα, για σκοπούς επιβεβαίωσης των συνολικών εσόδων θα προσκομίζεται είτε αντίγραφο της τελευταίας φορολογικής δήλωσης είτε βεβαίωση από την αντίστοιχη αρμόδια φορολογική αρχή.

Ο ΚΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει περαιτέρω δικαιολογητικά έγγραφα κατά τη διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Κατάλογος Εσόδων Προερχόμενα από Γεωργικές Δραστηριότητες

Έσοδα / Αποδείξεις από γεωργική δραστηριότητα
Αποδείξεις εσόδων από την πώληση προϊόντων της εκμετάλλευσης
Ποσό Άμεσων Ενισχύσεων
Ποσό στήριξης στα πλαίσια της Αγροτικής Ανάπτυξης (συμπεριλαμβανομένης και τυχόν εθνικής συγχρηματοδότησης)
Αποδείξεις πληρωμών Αγροτικής Ανάπτυξης ή Άμεσων Πληρωμών που πληρώθηκαν σε άλλο οργανισμό και προωθήθηκαν στον αιτητή (πχ. ομάδα παραγωγών κλπ)
Αποδείξεις για εθνικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για γεωργικές δραστηριότητες
Αποδείξεις για αποζημιώσεις για απώλεια παραγωγής στη γεωργική εκμετάλλευση (πχ. ΟΓΑ, κλπ) (όχι ιδιωτικό φορέα)
Αποδείξεις από την πώληση προϊόντων της εκμετάλλευσης που μεταποιήθηκαν και παρέμειναν στην κατοχή του αιτητή
Αποδείξεις για αποζημιώσεις για θανάτωση ζώων λόγω μολυσματικών ασθενειών ή άλλου είδους αποζημιώσεις

Τα πιο πάνω ΔΕΝ ΙΣΧΥΟΥΝ για τους γεωργούς οι οποίοι απλώς έλαβαν άμεσες ενισχύσεις μη υπερβαίνουσες τις 5.000 ευρώ για το προηγούμενο έτος.

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ		
Μέτρο / Καθεστώς	Ελάχιστη έκταση (δεκάρια)	Ύψος ενίσχυσης ανά δεκάριο (Ευρώ)
Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ)	3 δεκ. στο σύνολο της αίτησης	Καθορίζεται αφού ολοκληρωθούν οι έλεγχοι στις αιτήσεις
Ενίσχυση για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Πράσινη Ενίσχυση- Greening)	3 δεκ. στο σύνολο της αίτησης	
Καθεστώς Ενίσχυσης Γεωργών Νεαρής Ηλικίας	3 δεκ. στο σύνολο της αίτησης	
Εκταρική Επιδότηση Εσπεριδοειδών σε Κοινότητες που Επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη	3 δεκ. στο σύνολο της αίτησης και τεμάχιο με εσπεριδοειδή στις εν λόγω κοινότητες	

ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΠΑΑ 2014 – 2020				
	Ελάχιστη έκταση (δεκάρια)	Προκήρυξη για νέους αιτητές το έτος 2017	Ενδεικτικό ύψος ενίσχυσης ανά δεκάριο (Ευρώ)	Γεωγραφικοί Περιορισμοί
ΜΕΤΡΟ 10 - ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ				
10.1.1 Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες - Α. Φυλλοβόλα (με εξαίρεση αμυγδαλιές και φουντουκιές)	1	Όχι	50	Όχι
10.1.1 Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες - Β. Ελιές	5	Όχι	30	Όχι
10.1.1 Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες - Γ. Εσπεριδοειδή	3	Όχι	22,5	Όχι
10.1.1 Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες - Δ. Καλλιέργειες παραδοσιακού τοπίου οι οποίες σχετίζονται με την παράδοση και τα χαρακτηριστικά του τοπίου (αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκιές, αγριοτριανταφυλλiές- Rosa damaskena)	1	Όχι	32	Όχι
10.1.1 Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες- Ε. Αμπέλια	1	Όχι	60	Όχι
10.1.1 Πυροπροστατευτικοί χειρισμοί στα αμπέλια – Ζ Αμπέλια (κλαδοκάθαρος) Προϋπόθεση η συμμετοχή και στο Καθεστώς 10.1.1 Ε		Όχι	8	Όχι

10.1.2 Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών - A. Πατάτες	5	Όχι	70	Όχι
10.1.2 Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών - B1. Σιτηρά (τριετής αμειψισπορά με σιτηρά, ψυχανθή και χλωρή λίπανση)	10	Όχι	22 + 4,5 (επιπλέον για χρήση πιστοποιημένου σπόρου)	Όχι
10.1.2 Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών - B2. Σιτηρά (τριετής αμειψισπορά με 1 έτος σιτηρά και 2 έτη ψυχανθή χωρίς συγκομιδή)	10	Ναι	30	Ναι
10.1.3 Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας και των εσπεριδοειδών - A. Πατάτες	5	Όχι	35	Όχι
10.1.3 Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας και των εσπεριδοειδών - B. Εσπεριδοειδή	5	Όχι	51	Όχι
10.1.4 Διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της μπανάνας	1	Ναι	80	Όχι
10.1.5 Μείωση απαιτήσεων νερού άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα	1	Ναι	40	Ναι
10.1.6 Προστασία Φυσικής Βλάστησης και Χαρακτηριστικών του Τοπίου για σκοπούς βιοποικιλότητας και μείωση της διάβρωσης.	1 δεκάριο φυσικής βλάστησης που αντιστοιχεί στο 10% των 10 δεκαρίων των επιλέξιμων για το Καθεστώς καλλιεργειών	Ναι	43	Ναι
10.1.7 Συντήρηση υφιστάμενων ξερολιθιών εντός αγροτεμαχίων (Τουλάχιστον 5 τρέχοντα μέτρα τοίχων ξερολιθιάς ανά δεκάριο & το ελάχιστο αποδεκτό συνεχόμενο μήκος ξερολιθιάς είναι 1 τρέχον μέτρο)	1	Ναι	18 στην καλλιέργεια των φυλλοβολών και των καλλιεργειών παραδοσιακού τοπίου 10 στην αμπελοκαλλιέργεια	Ναι
10.1.8 Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για την διατήρηση και βιώσιμη χρήση σε παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου	1 δεκάριο	Όχι	22	Όχι
10.1.10 Διαχείριση μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση αρμονικής συνύπαρξης με εντομοφάγα πτηνά	20 μελισσοσμηνή που αντιστοιχεί σε 67 δεκ	Ναι	2,4/δεκάριο (€8/μελισσοσμηνή)	Όχι

10.1.11 A* Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας - Σιτηρά	5 δεκάρια	Ναι (Νέο καθεστώς)*	11	Ναι
10.1.11 B* Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας - Δενδρώδεις Καλλιέργειες	1 δεκάριο	Ναι (Νέο καθεστώς)*	74 για ελιά 76 για παραδοσιακά δέντρα και χαρουπιές	Ναι
10.1.12* Εθελοντικό πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης εχθρών και ασθενειών στα οινοποιήσιμα και επιτραπέζια αμπέλια	2 δεκάρια	Ναι (Νέο καθεστώς)*	32,5 για αμπέλια οινοποιήσιμα και αμπέλια παραδοσιακά 56,5 για αμπέλια επιτραπέζια	Ναι
10.1.13* Εφαρμογή πυροπροστατευτικών χειρισμών σε παραδασόβιες εκτάσεις καλλιεργούμενες με σιτηρά	2 δεκάρια	Ναι (Νέο καθεστώς)*	5,4	Ναι
ΜΕΤΡΟ 11 - ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ				
11.1 Μετατροπή από συμβατική σε βιολογική γεωργία	3 δεκάρια στο σύνολο του Μέτρου 11	Όχι		Όχι
<ul style="list-style-type: none"> Αμπέλια, πολυετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, μούρα, αρδευόμενες δενδρώδεις και θαμνώδεις καλλιέργειες (με εξαίρεση τις χαρουπιές και τις φοινικιές) 			90	
<ul style="list-style-type: none"> Ξηρικές δενδρώδεις καλλιέργειες και θαμνώδεις καλλιέργειες, χαρουπιές, φοινικιές 			75	
<ul style="list-style-type: none"> Λαχανικά, πατάτες, αρδευόμενα όσπρια, αράπικα φιστίκια, φοινικιές, μονοετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, στέβια 			60	
<ul style="list-style-type: none"> Ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες, πολυετείς κτηνοτροφικές καλλιέργειες (σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, ψυχανθή για σανό και για χλωρή λίπανση και άλλες ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες) 			38	
<ul style="list-style-type: none"> Ζωική παραγωγή (αιγοπρόβατα) 			45/δεκάριο βοσκότοπου	

11.2 Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας		Όχι		Όχι	
<ul style="list-style-type: none"> Αμπέλια, πολυετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, μούρα, αρδευόμενες δενδρώδεις και θαμνώδεις καλλιέργειες (με εξαίρεση τις χαρουπιές και τις φοινικιές) 			90		
<ul style="list-style-type: none"> Ξηρικές δενδρώδεις καλλιέργειες και θαμνώδεις καλλιέργειες, χαρουπιές, φοινικιές 			60		
<ul style="list-style-type: none"> Λαχανικά, πατάτες, αρδευόμενα όσπρια, αράπικα φιστίκια, φοινικιές, μονοετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, στέβια 			60		
<ul style="list-style-type: none"> Ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες, πολυετείς κτηνοτροφικές καλλιέργειες (σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, ψυχανθή για σανό και για χλωρή λίπανση και άλλες ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες) 			35		
<ul style="list-style-type: none"> Ζωική παραγωγή (αιγοπρόβατα) 			45/δεκάριο βοσκότοπου		
ΜΕΤΡΟ 12 - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΥΔΑΤΑ					
12.1.1Α: Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε πολυετείς καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000	1	Ναι	16	Ναι	
12.1.1Β: Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε ετήσιες καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000	1	Ναι	8	Ναι	
12.1.1Γ: Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής στα φυλλοβόλα και αμπέλια σε περιοχές συνεκτικότητας	1	Ναι	16	Ναι	
12.1.2: Διαχείριση Βοσκοτόπων	-	Ναι	14,5	Ναι	
ΜΕΤΡΟ 13 - ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΛΛΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ					
			Μέχρι 100 δεκ. (Ευρώ/δεκ)	Άνω των 100 δεκ. (Ευρώ/δεκ)	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 1 - Ορεινές Περιοχές	3	Ναι	14	10	Ναι
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 2 - Περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα	3	Ναι	7	5	Ναι
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 3 - Περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα	3	Ναι	7	5	Ναι

* Η προκήρυξη γίνεται υπό την αίρεση της οριστικής έγκρισης του εν λόγω Καθεστώτος (10.1.11 Α / 10.1.11 Β / 10.1.12 / 10.1.13) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στα ποσά επιδότησης και στους όρους συμμετοχής.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

Η Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων, είναι υποχρεωτικό να περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τη διαπίστωση της επιλεξιμότητας για την ενίσχυση / στήριξη κάθε Καθεστώτος / Σχεδίου / Μέτρου, στο οποίο έχει δηλωθεί συμμετοχή και ειδικότερα θα πρέπει να περιέχει:

- τα στοιχεία ταυτότητας του δικαιούχου
- τις λεπτομέρειες των σχετικών καθεστώτων άμεσων ενισχύσεων ή / και μέτρων αγροτικής ανάπτυξης
- τα στοιχεία όλων των αγροτεμαχίων της εκμετάλλευσης (τα στοιχεία της ταυτότητάς τους (επαρχία, χωριό, τοποθεσία, φύλλο, σχέδιο, μπλοκ, επέκταση (αν υπάρχει), αριθμό τεμαχίου, την έκτασή τους σε δεκάρια με ακρίβεια ενός δεκαδικού ψηφίου, καθώς και τη γεωγραφική τους θέση), όπως επίσης και το είδος της αιτούμενης καλλιέργειας
- κατά περίπτωση, τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται για τη διαπίστωση της επιλεξιμότητας για το συγκεκριμένο καθεστώς ή / και μέτρο
- δήλωση του δικαιούχου ότι γνωρίζει τους όρους συμμετοχής στο συγκεκριμένο καθεστώς άμεσων ενισχύσεων ή / και μέτρων αγροτικής ανάπτυξης
- κατά περίπτωση, δήλωση του δικαιούχου ότι καλύπτεται από τον κατάλογο μη γεωργικών επιχειρήσεων ή δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο Άρθρο 9 (2) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η περίοδος υποβολής των αιτήσεων είναι σαφώς καθορισμένη και δεν επιδέχεται τροποποιήσεων, εκτός εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι κατά την κρίση του ΚΟΑΠ.

Ως **πρώτη ημέρα υποβολής αιτήσεων** για την καλλιεργητική περίοδο 2016 - 2017 έχει καθοριστεί η **01/03/2017**.

Ως **τελευταία ημέρα υποβολής εμπρόθεσμων αιτήσεων** έχει καθοριστεί η **27/04/2017**.

Αιτήσεις που θα υποβληθούν από τις **28/04/2017** και μέχρι και τις **22/05/2017** θα χαρακτηρίζονται ως **ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΕΣ** με αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που ο αιτητής είναι δικαιούχος να λάβει κατά **1%** για κάθε εργάσιμη ημέρα καθυστέρησης υποβολής της αίτησης. Σε περίπτωση που η αίτηση υποβληθεί μη εργάσιμη μέρα ή αργία, εντός της περιόδου υποβολής εκπρόθεσμων αιτήσεων, τότε θα θεωρείται ότι υποβλήθηκε την επόμενη εργάσιμη μέρα.

Αιτήσεις από τις **23/05/2017** και έπειτα, θα θεωρούνται **ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ** και θα απορρίπτονται για σκοπούς καταβολής επιδότησης.

Τονίζεται ότι οι πιο πάνω ημερομηνίες ισχύουν για όλα τα Σχέδια / Μέτρα / Καθεστώτα / Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων.

ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΙΤΗΣΗ σε περίπτωση που ισχύει ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Δικαιολογητικά προς αξιολόγηση περίπτωσης ανωτέρας βίας θα γίνονται **αποδεκτά ΜΟΝΟ** για **ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΕΣ** αιτήσεις.

Δικαιολογημένες περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής αιτήσεων μπορεί να είναι μόνο περιπτώσεις που συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας και οι οποίες θα πρέπει να τεκμηριώνονται με αποδεικτικά στοιχεία. Τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία **θα πρέπει να κοινοποιούνται στον ΚΟΑΠ εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο κάτοχος της εκμετάλλευσης είναι σε θέση να το πράξει** για να μπορούν να γίνουν αποδεκτά ((Ε.Ε) αριθμ. 640/2014 άρθ.4(2) για τις άμεσες ενισχύσεις και (Ε.Ε) αριθμ.1305/2013 για την αγροτική ανάπτυξη). Οι λόγοι ανωτέρας βίας αναγράφονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15**.

Δικαιολογητικά που αφορούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας, **δεν θα γίνονται αποδεκτά για ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ** αιτήσεις.

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Όλα τα επισυναπτόμενα έγγραφα που ζητούνται από τους αιτητές, για να είναι έγκυρα και για να μπορούν να ληφθούν υπ' όψη για σκοπούς καταβολής επιδότησης, θα πρέπει απαραίτητα, να είναι πρωτότυπα ή πιστοποιημένα αντίγραφα.

Αιτητές οι οποίοι δεν είχαν υποβάλει έγκυρο πιστοποιητικό IBAN κατά το 2016 ή όσοι επιθυμούν να αλλάξουν τον αριθμό IBAN στην αίτησή τους πρέπει να προσκομίσουν **ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ IBAN** από Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα (π.χ. Τράπεζα, ΣΠΕ κτλ) στο οποίο να αναγράφονται το όνομα του αιτητή και η ταυτότητά του όπως αυτά αναγράφονται πάνω στην αίτηση.

Για όλα τα **νέα τεμάχια** οι αιτητές προτρέπονται να προσκομίσουν δικαιολογητικά έγγραφα ανάλογα με την περίπτωση:

- Πρόσφατο Τίτλο Ιδιοκτησίας
- Νόμιμο Ενοικιαστήριο Έγγραφο ή Συμβόλαιο Ενοικίασης
- Άδεια Χρήσης ή Σύμβαση Μίσθωσης Χαλίτικης Γης
- Πιστοποιητικό Παραχώρησης Τουρκοκυπριακής Γης
- Άλλα Έγγραφα

Κάθε τεμάχιο συνοδεύεται ή πρέπει να συνοδεύεται από ένα σκαρίφημα (γεωγραφικό πολύγωνο το οποίο υποδεικνύει τα όρια του αγροτεμαχίου).

Σημειώνεται ότι για να μπορούν να προγραμματιστούν και να διενεργηθούν αποτελεσματικοί έλεγχοι, τα έγγραφα, οι συμβάσεις ή οι λοιπές δηλώσεις που αποτελούν συστατικό στοιχείο της επιλεξιμότητας για τη συγκεκριμένη ενίσχυση ή στήριξη θα πρέπει να υποβάλλονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της αίτησης (εκτός και αν τεθεί διαφορετική καταληκτική ημερομηνία από τον ΚΟΑΠ).

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΜΗ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ

Σε όλα τα Μέτρα, Σχέδια ή / και Καθεστώτα, ο ΚΟΑΠ μετά το πέρας όλων των ελέγχων, έχει το δικαίωμα να απορρίψει αιτήσεις και να τις χαρακτηρίσει ως μη υποβληθείσες εάν ισχύει μία εκ των πιο κάτω περιπτώσεων:

- Απαράδεκτες (θεωρούνται σε όλα τα Μέτρα / Σχέδια / Καθεστώτα)
- Αιτήσεις που ανήκουν σε άτομα που δεν είναι εν ζωή κατά τη στιγμή της υποβολής τους και υποβάλλονται από άλλους
- Αιτήσεις που αποσύρονται από τους αιτητές
- Αιτήσεις που ανήκουν σε αιτητές που έχουν συνταξιοδοτηθεί από το Μέτρο της Πρόωρης Συνταξιοδότησης Αγροτών πριν την ημερομηνία παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης
- Αιτήσεις που ανήκουν σε αιτητές που έχουν δηλώσει κατά τα προηγούμενα έτη Μόνιμη Ανικανότητα
- Αιτήσεις που ανήκουν σε αιτητές που έχουν δηλώσει κατά τα προηγούμενα έτη παύση γεωργικής δραστηριότητας
- Αιτήσεις που ανήκουν σε άτομα που δεν έχουν κλείσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους κατά την υποβολή της αίτησης τους (θεωρούνται σε όλα τα Μέτρα / Σχέδια / Καθεστώτα)
- Αιτήσεις που δεν τηρούν την ελάχιστη αιτούμενη έκταση σε συγκεκριμένο Μέτρο / Σχέδιο / Καθεστώσ για το συγκεκριμένο Μέτρο / Σχέδιο / Καθεστώσ.

Επισημαίνεται ότι η υποβολή αιτήσεων σε όνομα αποθανόντων είναι ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΥΠΗ. Ο νόμιμος διαχειριστής της εκμετάλλευσης του αποθανόντα ή και νόμιμος κληρονόμος της περιουσίας έχει δικαίωμα να υποβάλει ΝΕΑ ΑΙΤΗΣΗ στο όνομά του.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΑΙΤΗΤΗ

Με την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης ο αιτητής αποδέχεται την πιο κάτω δήλωση:

Δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του Νόμου αναφορικά με ψευδείς δηλώσεις ότι:

- είμαι γεωργός όπως καθορίζεται από το άρθρο 4(1)(α) του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και ασκώ γεωργική δραστηριότητα
- όλες οι πληροφορίες που δίδονται στην αίτηση αυτή είναι αληθείς, ορθές και πλήρεις
- γνωρίζω πως για να δικαιούμαι να υποβάλω αίτηση πρέπει να έχω συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας μου
- έχω διαβάσει και κατανοήσει τη νομοθεσία της Ε.Ε. που διέπει τα Μέτρα, Σχέδια, Καθεστώτα της Ενιαίας Αίτησης, καθώς και το εγχειρίδιο εφαρμογής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων του τρέχοντος έτους υποβολής
- έχω κατανοήσει τους όρους λειτουργίας, καθώς και τους νόμους και κανονισμούς που διέπουν το Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ), την Πράσινη Ενίσχυση, την Ενίσχυση για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας, την Εκταρική Επιδότηση για Εσπεριδοειδή σε Κοινότητες που Επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη, καθώς και τα Μέτρα 10, 11, 12 και 13 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020
- είναι εις γνώση μου ότι όλες οι προεκτυπωμένες πληροφορίες είναι πληροφοριακού χαρακτήρα ως αποτέλεσμα προηγούμενων ελέγχων του ΚΟΑΠ και αναλαμβάνω την ευθύνη για το περιεχόμενο της αίτησής μου, καθώς και για την ορθότητά του, όπως αυτό θα κατατεθεί στον ΚΟΑΠ
- όλα τα τεμάχια / εκτάσεις που έχω συμπεριλάβει στην αίτηση μου, βρίσκονταν στη διάθεση μου την 1^η Μαρτίου 2017 και γνωρίζω ότι πιθανό να μου επιβληθούν κυρώσεις και αποκλεισμοί σε περίπτωση που αιτήθηκα επιδότηση για εκτάσεις τις οποίες δεν είχα νόμιμα στην κατοχή μου κατά την εν λόγω ημερομηνία
- με την υποβολή της αίτησης αυτής αποδέχομαι οποιουσδήποτε ελέγχους ήθελε ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) να διεξάγει για την ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων και εξουσιοδοτώ τον ΚΟΑΠ να εξασφαλίζει δεδομένα σχετικά με το αντικείμενο της αίτησής μου από άλλα αρχεία του Κράτους, Τμήματα ή / και Υπηρεσίες του Κράτους ή άλλες πηγές, για σκοπούς διασταυρωμένων ελέγχων της αίτησής μου, χωρίς κοινοποίηση σε εμένα
- εξουσιοδοτώ τον ΚΟΑΠ όπως προσκομίζει στοιχεία σχετικά με την αίτησή μου σε άλλες Υπηρεσίες του Κράτους ή / και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) είτε στην περίπτωση που η αίτησή μου συνδέεται με οποιονδήποτε τρόπο με άλλη αίτησή μου σε άλλη Υπηρεσία ή ΝΠΔΔ ή / και στην περίπτωση που ζητούνται στοιχεία για σκοπούς έρευνας και μελέτης που αφορούν εκτάσεις γης
- εξουσιοδοτώ τον ΚΟΑΠ να κοινοποιεί στοιχεία της αίτησής μου σε άλλους αιτητές σε περίπτωση κοινής διεκδίκησης για σκοπούς επιδότησης, ή / και άλλες υπηρεσίες για σκοπούς επίλυσης προβλημάτων της αίτησής μου
- για σκοπούς ελέγχου της τήρησης των προνοιών των Μέτρων / Καθεστώτων του ΠΑΑ 2014-2020, στα οποία συμμετέχω, εξουσιοδοτώ τον ΚΟΑΠ όπως όπου εφαρμόζεται, προσκομίζει στοιχεία της αίτησης μου σε εμπλεκόμενους εγκεκριμένους Οργανισμούς / Φορείς Ελέγχων και Πιστοποίησης
- αναλαμβάνω την υποχρέωση να εφαρμόσω τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες και τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, καθώς και τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τα λιπάσματα και τις φυτοπροστατευτικές ουσίες. Επιπλέον, σε περίπτωση συμμετοχής μου στα Μέτρα 10, 11 και 12 του ΠΑΑ 2014-2020 οφείλω να τηρώ τη «βάση εκκίνησης»
- αποδέχομαι την αποστολή ταχυδρομικών επιστολών, καθώς και μηνυμάτων sms από τον ΚΟΑΠ στον αριθμό κινητού τηλεφώνου που έχω καταχωρήσει στα στοιχεία της αίτησης μου, για σκοπούς ενημέρωσης μου
- εξουσιοδοτώ τον ΚΟΑΠ να πραγματοποιεί αποκοπή του οφειλόμενου μου ποσού προς τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ) λόγω ασφαλίστρου για την εν λόγω καλλιεργητική περίοδο την οποία αφορά η παρούσα αίτηση, από το ποσό της επιδότησης που δικαιούμαι

- γνωρίζω ότι ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων των οποιωνδήποτε δηλώσεων και στοιχείων τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους ότι, στις πρόνοιες του άρθρου 46(3) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων Νόμου: «Πρόσωπο που παρεμποδίζει τους υπαλλήλους του ΟΑΠ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους όπως προνοείται στα εδάφια (1) και (2) ή παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει, με οποιοδήποτε άλλον τρόπο το έργο τους, διαπράττει ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι 2 χρόνια ή με χρηματική ποινή μέχρι €8.543 ή και με τις δύο αυτές ποινές». Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες δικαστικές αρχές
- γνωρίζω ότι με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, και επιπρόσθετα με οποιοσδήποτε άλλες συνέπειες προκύπτουν βάσει της εθνικής νομοθεσίας και / ή της νομοθεσίας της Ε.Ε., τα πλεονεκτήματα που προβλέπονται δυνάμει της τομεακής γεωργικής νομοθεσίας δεν παρέχονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τα οποία διαπιστώνεται ότι δημιούργησαν τεχνητά τις προϋποθέσεις για την απόκτηση των πλεονεκτημάτων αυτών, αντίθετα με τους σκοπούς της νομοθεσίας αυτής.

Ο Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμος Ν.138(Ι)/2001 (ως εκάστοτε τροποποιείται ή/και αντικαθίσταται):

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 11 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 2001 (Ν.138(Ι)/2001) ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ε.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που με αφορούν και δηλώνονται από εμένα τον ίδιο/την ίδια, θα τηρούνται σε αρχείο και θα τυγχάνουν αντικείμενο νόμιμης επεξεργασίας κατά την έννοια του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου, Ν. 138(Ι)/2001 όπως ισχύει και όπως εκάστοτε τροποποιείται ή/και αντικαθίσταται, από τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας που είναι ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, για σκοπούς εξυπηρέτησης των σκοπών του ΟΑΠ και την εξέταση της αίτησής μου για δικαίωμα σε γεωργική ενίσχυση. Σκοποί του ΟΑΠ είναι (α) η διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών, (β) η πρόληψη και πύαξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), και (γ) η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Αποδέκτες των δεδομένων θα είναι το αρμόδιο προσωπικό Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, οι Ανάδοχοι του ΚΟΑΠ, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, το Όργανο Πιστοποίησης ΚΟΑΠ, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), Όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλοι Δημόσιοι Οργανισμοί, Τμήματα και Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους. Τα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται στα αρχεία που τηρεί ο ΟΑΠ, μπορούν να ανακοινώνονται ή να μεταδίδονται μεταξύ των εμπλεκόμενων κυβερνητικών υπηρεσιών. Η διαχείριση και επεξεργασία των προσωπικών μου δεδομένων θα γίνεται με ασφάλεια και εχεμύθεια και θα υπόκειται στις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Επίσης, πληροφορούμαι ότι έχω τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των άρθρων 11, 12 και 13 του Ν. 138(Ι)/2001, για τα οποία μπορώ να απευθυνθώ στον Υπεύθυνο Επεξεργασίας (Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών). Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφωνίας/αντίρρησης μου, σχετικά με την περαιτέρω διατήρηση ή/και σχετικά με τη διεξαγωγή της επικοινωνίας με ορισμένο μέσο, έχω το δικαίωμα να τη γνωστοποιήσω γραπτώς στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις εν λόγω αιτήσεις συμπεριλαμβανομένων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αιτητών και γενικά όλων των εμπλεκόμενων φυσικών ή/και νομικών προσώπων ή άλλων οντοτήτων που συμμετείχαν στη διάπραξη μιας παρατυπίας δύναται να κοινοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία της Ε.Ε. Συγκεκριμένα Ο ΚΟΑΠ θέτει στη διάθεση της Επιτροπής στοιχεία για τις παρατυπίες και τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης που διαπιστώνονται, καθώς και πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1975 της Επιτροπής, της 8ης Ιουλίου 2015, για τον καθορισμό της συχνότητας και του μορφότυπου της έκθεσης παρατυπιών όσον αφορά το

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2015/1971 της Επιτροπής, της 8ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με ειδικές διατάξεις για την υποβολή έκθεσης παρατυπιών όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής. Μεταξύ άλλων ορισμών που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, «υπόνοια απάτης» θεωρείται κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη δόλου, και ιδίως απάτης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης η οποία έχει καταρτισθεί βάσει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η έννοια της «παρατυπίας» είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ε.Ε., είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενεχομένων προσώπων δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η OLAF δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy)

Σε εφαρμογή των άρθρων 111 και 112 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία θα περιλαμβάνουν τηρουμένων των σχετικών προνοιών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα αντίστοιχα ποσά των ενισχύσεων τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων μέτρων. Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις Αρμόδιες Αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.»

ΜΕΡΟΣ Δ΄ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ (EAS)

ΓΕΝΙΚΑ

Στις αιτήσεις παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- **Ενιαίος Αριθμός Αιτητή** (Μοναδικός δωδεκαψήφιος αριθμός που περιλαμβάνει την ταυτότητα του φυσικού προσώπου ή τον αριθμό εγγραφής εταιρείας του νομικού προσώπου)
- **Αριθμός Εκμετάλλευσης** (αριθμός της αίτησης)
- **Προσωπικά Στοιχεία Αιτητή** (Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, IBAN κτλ.)
- **Κτηματολογικές Ταυτότητες Αγροτεμαχίων** (Επαρχία, Κοινότητα, Φύλλο, Σχέδιο, Μπλοκ, Επέκταση (αν υπάρχει), Αριθμός τεμαχίου)
- **Το γεωγραφικό πολύγωνο (σκαρίφημα) της καλλιέργειας όπως διαμορφώθηκε μετά από τους ελέγχους της προηγούμενης χρονιάς**
- **Είδος Καλλιέργειας** που διαπιστώθηκε κατά την προηγούμενη χρονιά
- **Έκταση** που διαπιστώθηκε κατά την προηγούμενη χρονιά
- **Μέγιστη Επιλέξιμη Έκταση** του αγροτεμαχίου που δηλώθηκε στην αίτηση
- Όπου ισχύει θα αναγράφεται ο **αριθμός των διαπιστωθέντων δέντρων** ή / και θάμνων. Σε περίπτωση όπου ο αριθμός των δέντρων ή / και θάμνων είναι κενός (μόνο για δενδρώδεις ή θαμνώδεις καλλιέργειες), πρέπει να συμπληρώνεται ο αριθμός δέντρων ή / και θάμνων που υπάρχουν στο τεμάχιο το τρέχον έτος
- **Συμμετοχές στα Μέτρα / Καθεστώτα** όπως αυτές δηλώθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά και τυχόν διαμορφώθηκαν κατόπιν σχετικών ελέγχων

Επισημαίνεται ότι:

- Ο αιτητής / γεωργός που επιθυμεί ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα Καθεστώτα / Μέτρα Στρεμματικής Ενίσχυσης, των Άμεσων Πληρωμών ή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης μπορεί να υποβάλει μόνο μία Ενιαία Αίτηση κατά έτος.
- Η Μέγιστη Επιλέξιμη Έκταση (ΜΕΕ) η οποία παρουσιάζεται δεν είναι μια σταθερή μέτρηση αλλά μια ένδειξη για τον αιτητή, της μέγιστης γεωργικής έκτασης, ανά κτηματολογικό τεμάχιο, που δύναται να επιδοτηθεί στα πλαίσια του Καθεστώτος με το οποίο σχετίζεται.
- Αν διαπιστωθεί μετά από επιτόπιους ελέγχους ή ελέγχους από δορυφορικές εικόνες, ότι εκτάσεις έχουν καταστεί μη επιλέξιμες, αυτές θα αφαιρούνται και η νέα επικαιροποιημένη ΜΕΕ του αγροτεμαχίου θα χρησιμοποιείται στην επεξεργασία των αιτήσεων που επηρεάζονται, για υπολογισμό της πληρωμής. Εάν η αφαίρεση θεωρηθεί ότι υπήρχε και κατά τα προηγούμενα χρόνια **δυνατό να γίνουν ανακτήσεις ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.**
- Η συμμετοχή σε κάθε καθεστώς/υπομέτρο των Μέτρων 10, 11 και 12, γίνεται σε επίπεδο τεμαχίου στην αίτηση, εκτός από το Καθεστώς 10.1.10 για το οποίο η συμμετοχή γίνεται σε επίπεδο αίτησης. Για να θεωρηθεί έγκυρη η συμμετοχή θα πρέπει επιπρόσθετα να υποβληθεί υπογεγραμμένο το αντίστοιχο έντυπο συμμετοχής για κάθε καθεστώς/υπομέτρο στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ εντός της περιόδου υποβολής της Ενιαίας Αίτησης. Στο έντυπο συμμετοχής περιγράφονται η διάρκεια της δέσμευσης, οι υποχρεώσεις και οι όροι του Καθεστώτος.
- **Ο αιτητής είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο και τη διόρθωση οποιασδήποτε πληροφορίας υπάρχει στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων.**
- Ο ΚΟΑΠ δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιοδήποτε λάθος ή παράλειψη υπάρχει στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων ούτε για τυχόν ανωμαλίες που μπορεί να οδηγήσουν σε επιβολή ποινών.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

Οι αιτητές υποχρεούνται να συμπληρώσουν ορθά τα ακόλουθα **προσωπικά στοιχεία**:

- Το **ονοματεπώνυμο του αιτητή** όπως αναγράφεται στην πολιτική του ταυτότητα
- **Πλήρη διεύθυνση διαμονής ή ταχυδρομικής θυρίδας**
- **Τηλέφωνο επικοινωνίας**, κατά προτίμηση αριθμό κινητού τηλεφώνου, για σκοπούς ενημέρωσης του αιτητή μέσω γραπτών μηνυμάτων
- **Ηλεκτρονική διεύθυνση αιτητή** για την αποστολή αλληλογραφίας από τον ΚΟΑΠ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

Οι αιτητές καλούνται να συμπληρώσουν ορθά όλα τα στοιχεία που αφορούν τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσής τους. Τυχόν λανθασμένη καταχώρηση των στοιχείων των αγροτεμαχίων μπορεί να επιφέρει προβλήματα στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Τρόπος **συμπλήρωσης στοιχείων αγροτεμαχίων** στην αίτηση:

- Οι δηλώσεις των αγροτεμαχίων γίνονται με βάση το τεμάχιο αναφοράς όπως ορίζεται από τον ΚΟΑΠ, το οποίο δημιουργείται με βάση τα φυσικά όρια των καλλιεργειών
- Οι αιτητές εάν το επιθυμούν μπορούν να προσθέσουν νέα αγροτεμάχια
- Ως ταυτότητα του αγροτεμαχίου αναφοράς χρησιμοποιείται η **ταυτότητα του κτηματολογικού τεμαχίου**. Για τα τεμάχια αναφοράς οι αιτητές ενημερώθηκαν με αποστολή σχετικών δορυφορικών εικόνων
- Ο αιτητής συμπληρώνει την **ομάδα καλλιέργειας στην οποία ανήκει η καλλιέργειά του**. Όλες οι καλλιέργειες είναι ομαδοποιημένες όπως φαίνεται στο **[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1](#)**
- Σε περίπτωση που σε ένα αγροτεμάχιο αναφοράς καλλιεργούνται περισσότερες από μία επιλέξιμες καλλιέργειες, τότε **κάθε ομάδα καλλιέργειας πρέπει να καταγράφεται σε ξεχωριστή εγγραφή**, επαναλαμβάνοντας όλα τα κτηματολογικά στοιχεία του τεμαχίου και δημιουργώντας το αντίστοιχο γεωχωρικό πολυγώνο καλλιέργειας για κάθε εγγραφή
- Η **αιτούμενη έκταση** ενός αγροτεμαχίου υποδεικνύεται γεωγραφικά με δυνατότητα αλφαριθμητικής αυξομείωσης εντός του **Μέγιστου Περιθωρίου Μεταβολής Έκτασης**. Ως αιτούμενη έκταση είναι αυτή που προκύπτει βάσει του σχετικού γεωχωρικού πολυγώνου ή όπως αυτή έχει αυξομειωθεί εντός του προαναφερόμενου περιθωρίου.
- Σε περίπτωση δήλωσης Μονίμου Βοσκοτόπου όπου εφαρμόζεται συντελεστής μείωσης prorata, η αιτούμενη έκταση είναι αυτή που προκύπτει από την έκταση του πολυγώνου που υποδεικνύεται γεωχωρικά επί τον συντελεστή μείωσης prorata.
- Ο **αριθμός των δέντρων** ο οποίος ζητείται στην αίτηση, αφορά μόνο τα επιλέξιμα για επιδότηση είδη δέντρων. Πεύκα, δασικά δέντρα και άλλου είδους μη επιδοτούμενα είδη δέντρων πρέπει να αφαιρούνται από το συνολικό αριθμό των δέντρων, όπως επίσης και η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν θα πρέπει να αφαιρείται από την αιτούμενη έκταση του αγροτεμαχίου
Νοείται ότι μόνο σε περιπτώσεις δενδρωδών καλλιεργειών ο αιτητής χρειάζεται να δηλώνει αριθμό δέντρων
- **Μεμονωμένα αγροτεμάχια**, που δεν συνορεύουν δηλαδή με άλλα τεμάχια που δηλώνει ο ίδιος αιτητής στην υποβληθείσα αίτηση, με συνολική έκταση **κάτω από 0,1 δεκάριο** δεν επιδοτούνται και **ΔΕΝ πρέπει να δηλώνονται**
- Αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνουν συμπαγείς φυτείες με ανάμεικτα επιλέξιμα δέντρα, δηλαδή τεμάχια στα οποία τηρείται η αναλογία 10 δέντρα / δεκάριο στο σύνολο, θα δηλώνονται:
  - είτε σαν καλλιέργεια «**ΠΕΡΙΒΟΛΙ**» (η οποία δεν μπορεί να συμμετάσχει στο Μέτρο 10) και ακολούθως να δηλώνεται ο συνολικός αριθμός των δέντρων
  - είτε με καλλιέργεια την επικρατούσα καλλιέργεια, στην οποία θα καταχωρείται το σύνολο των δέντρων του τεμαχίου, με δυνατότητα ένταξης στο Μέτρο 10
- Αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνουν φυτείες με διάφορα λαχανικά θα πρέπει να δηλώνονται σαν καλλιέργεια «**διάφορα λαχανικά**» και ακολούθως σε περίπτωση που κρίνεται αναγκαίο να δηλώνεται η έκταση του για κάθε είδους λαχανικού ξεχωριστά.

Επισημαίνεται ότι:

Αγροτεμάχια που δεν ευρίσκονται στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος σε αυτά, δεν επιδοτούνται και ΔΕΝ πρέπει να δηλώνονται. Θα αγνοούνται για σκοπούς καταβολής επιδότησης.

Ο ΚΟΑΠ καλεί τους αιτητές όπως:

- Δηλώσουν **ΟΛΑ** τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσής τους σύμφωνα με το άρθρο 16 «Παράλειψη δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων» του (ΕΕ) αριθμ. 640/2014 της Επιτροπής
- Σε περίπτωση που οι αιτητές ενοικιάζουν ή διαχειρίζονται αγροτεμάχια, θα πρέπει να προσκομίζουν, στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο του Οργανισμού, νόμιμα ενοικιαστήρια ή συμβόλαια ενοικίασης συνοδευόμενα από σχετικό τίτλο ιδιοκτησίας, για να αποφευχθούν τυχόν προβλήματα πολλαπλής διεκδίκησης ή υπερδήλωσης και κατ' επέκταση απόρριψης τέτοιων τεμαχίων. Για τον ΚΟΑΠ αποδεκτά, ως νόμιμα, θεωρούνται τα ενοικιαστήρια ή συμβόλαια ενοικίασης των οποίων οι υπογραφές επί των εντύπων είναι δεόντως πιστοποιημένες από πιστοποιιών υπάλληλο ή άλλο εξουσιοδοτημένο άτομο ή από δύο μάρτυρες
- Εκτυπώσουν και φυλάξουν την απόδειξη υποβολής της αίτησής τους για να είναι διαθέσιμη σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία η προσκόμισή της.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τους ίδιους τους αιτητές ή από εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους, στην καθορισμένη χρονική περίοδο, με τη διαδικασία που αναφέρεται πιο κάτω:

1. Είσοδος στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων, με τη χρήση των προσωπικών κωδικών πρόσβασης, κατά την περίοδο υποβολής της Ενιαίας Αίτησης
2. Έλεγχος ορθότητας προσωπικών στοιχείων στην αίτηση και τυχόν συμπλήρωση / διόρθωση όσων πληροφοριών είναι δυνατόν να τροποποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος EAS
Για αλλαγή συγκεκριμένων πληροφοριών που περιέχονται στα προσωπικά στοιχεία, όπως το IBAN, ο αιτητής θα πρέπει να επισκεφθεί το οικείο Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ, προσκομίζοντας τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά
3. Έλεγχος στοιχείων / σκαριφημάτων των αγροτεμαχίων που θα παρουσιάζονται στην Ενιαία Αίτηση και τυχόν τροποποίηση τους
4. Έλεγχος πρόσθετων πληροφοριών που συνδέονται με το τεμάχιο (πχ είδος αιτούμενης καλλιέργειας, αρ. δέντρων) και τυχόν τροποποίηση τους
5. Δήλωση νέων αγροτεμαχίων, με εισαγωγή των στοιχείων του τεμαχίου και δημιουργία του σχετικού γεωγραφικού πολυγώνου, εντός του κτηματολογικού τεμαχίου το οποίο εμπεριέχει την καλλιεργούμενή του έκταση
6. Δήλωση Περιόχων Οικολογικής Εστίασης για σκοπούς Πράσινης Ενίσχυσης, όπου απαιτείται
7. Δήλωση συμμετοχής σε οποιοδήποτε Μέτρο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, εφόσον πληροί τα απαιτούμενα κριτήρια
8. Δήλωση συμμετοχής στα καθεστώτα των άμεσων πληρωμών, εφόσον πληροί τα απαιτούμενα κριτήρια
9. Δήλωση άλλων πληροφοριών όπως αυτές απαιτούνται στο σύστημα EAS
10. Γενικός έλεγχος όλων των πληροφοριών που αναγράφονται στην αίτηση
11. Υποβολή της αίτησης
12. Εκτύπωση απόδειξης υποβολής της αίτησης. Η απόδειξη υποβολής αίτησης αποστέλλεται και στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του αιτητή
13. Προσκόμιση, όπου χρειάζεται, των απαραίτητων εγγράφων / εντύπων στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ.

Στην περίπτωση που ο αιτητής έχει υποβάλει Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων κατά το προηγούμενο έτος τότε θα παρουσιάζονται τα πιο κάτω:

1. Οι ταυτότητες των αγροτεμαχίων, όπως αυτές δηλώθηκαν στην αίτηση του προηγούμενου έτους και το γεωχωρικό πολύγωνο που συνοδεύει κάθε εγγραφή.
2. Το είδος καλλιέργειας των αγροτεμαχίων όπως αυτό δηλώθηκε στην αίτηση του προηγούμενου έτους.

3. Η έκταση των αγροτεμαχίων όπως διαπιστώθηκε κατά το προηγούμενο έτος μετά την διενέργεια σχετικών ελέγχων
4. Η συμμετοχή στα Μέτρα/Καθεστώτα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και των καθεστώτων των άμεσων πληρωμών
5. Ο αριθμός των διαπιστωθέντων δέντρων ή / και θάμνων, όπου ισχύει. Σε περίπτωση όπου ο αριθμός των δέντρων ή / και θάμνων είναι κενός (μόνο για δενδρώδεις ή θαμνώδεις καλλιέργειες), πρέπει να συμπληρώνεται ο αριθμός δέντρων ή / και θάμνων που υπάρχουν στο τεμάχιο κατά το τρέχον έτος.

Το περιεχόμενο της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του κάθε αιτητή και ο ΚΟΑΠ σε καμία περίπτωση ΔΕΝ φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λανθασμένες, ανακριβείς ή και ανεπαρκείς πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αίτηση.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ένταξη κάποιου αιτητή στα μέτρα με βάση την έκταση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης γίνεται μέσω της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Για το κάθε Μέτρο / Καθεστώς, σημειώνονται τα τεμάχια τα οποία αιτητής επιθυμεί να εντάξει σε δέσμευση ενώ για το κάθε Μέτρο / Καθεστώς υποβάλλεται και έντυπο συμμετοχής στο οποίο περιγράφονται η διάρκεια της δέσμευσης, οι υποχρεώσεις και οι όροι του Μέρους / Καθεστώτος. Το έντυπο συμμετοχής (εκτός από την υπόλοιπη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης) θα πρέπει να υποβληθεί και υπογραμμένο σε Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ εντός της περιόδου παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης.

Υπογραμμένο Έντυπο συμμετοχής θα πρέπει να υποβληθεί για όλα τα Καθεστώτα / Μέτρα στα οποία επιθυμεί να ενταχθεί ο αιτητής.

Η συνέχιση της δέσμευσης επιβεβαιώνεται από τον αιτητή για κάθε έτος, μέσω της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων του εκάστοτε έτους.

ΜΕΡΟΣ Ε΄ - ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Μετά τη λήξη της ημερολογιακής προθεσμίας για την υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων και μέχρι και την **31/05/2017**, η Ενιαία Αίτηση δύναται να τροποποιηθεί συμπεριλαμβανομένης και της προσθήκης μεμονωμένων αγροτεμαχίων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις που προνοούνται στα σχετικά Καθεστώτα Ενίσχυσης.

Υπό τους ίδιους όρους μπορούν να γίνουν τροποποιήσεις σχετικά με τη χρήση ή το καθεστώς ενίσχυσης.

Οι αλλαγές μπορούν να γίνουν από τον ίδιο τον αιτητή μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων ή συμπληρώνοντας το έντυπο αλλαγής πληροφοριών στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Αιτήματα για τροποποιήσεις που θα υποβάλλονται μετά την **31/05/2017** θα απορρίπτονται εκτός και αν θεωρηθούν από τον ΚΟΑΠ ως προφανή λάθη του αιτητή.

Σημειώνεται ότι εάν ο ΚΟΑΠ έχει ήδη ενημερώσει τον δικαιούχο για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στην Ενιαία Αίτηση ή εάν έχει ειδοποιήσει τον δικαιούχο για την πρόθεσή του να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο ή εάν ο επιτόπιος έλεγχος αποκαλύψει τυχόν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, τότε δεν επιτρέπονται τροποποιήσεις για τα εν λόγω αγροτεμάχια.

Ο ΚΟΑΠ θα πραγματοποιήσει συγκεκριμένους προκαταρκτικούς ελέγχους στην Ενιαία Αίτηση και θα ενημερώσει τους αιτητές εντός 26 ημερολογιακών ημερών από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της Ενιαίας Αίτησης. Στην περίπτωση αυτή, τροποποιήσεις, βάση των προκαταρκτικών ελέγχων, είναι δυνατόν να γίνουν μέχρι την **01/06/2017**, στα επαρχιακά γραφεία ΚΟΑΠ.

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΜΕΡΟΥΣ Ή ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Ανάκληση αγροτεμαχίων, ανάκληση συμμετοχής σε δέσμευση ή και ανάκληση ολόκληρης της Ενιαίας Αίτησης μπορεί να γίνει οποιαδήποτε στιγμή μέχρι την καταβολή της επιδότησης, εκτός εάν ο ΚΟΑΠ έχει ήδη ενημερώσει το γεωργό για παρατυπίες στην αίτηση ή εάν έχει ειδοποιήσει το γεωργό για την πρόθεσή του να πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο στην εκμετάλλευσή του ή εάν από τον επιτόπιο έλεγχο αποκαλυφθούν τυχόν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, δεν επιτρέπονται ανακλήσεις για τα τμήματα που αφορούν οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Οι πιο πάνω ανακλήσεις μπορούν να γίνουν μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων μέχρι τις 31/05/2017. Μετά την ημερομηνία αυτή, τυχόν αιτήματα για ανακλήσεις μπορούν να υποβάλλονται μόνο στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Στην περίπτωση που επιθυμείται από τους αιτητές η μη συνέχιση μέρους ή ολόκληρης της δέσμευσης στα μέτρα στήριξης με βάση την έκταση του ΠΑΑ 2014 - 2020 θα πρέπει να υποβάλλεται γραπτώς σχετικό αίτημα στο Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ που υποβλήθηκε η αίτηση.

Τονίζεται ότι τυχόν μη συνέχιση και μη ολοκλήρωση των υποχρεώσεων σε εκτάσεις της δέσμευσης από τους αιτητές έχει ως αποτέλεσμα την ανάκτηση των καταβληθέντων ποσών για τις συγκεκριμένες εκτάσεις καθώς και επιβολή κυρώσεων.

Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή μεταβιβάστηκαν εκτάσεις, με αποτέλεσμα την διακοπή μέρους ή όλης της δέσμευσης, αυτοί θα πρέπει να δικαιολογηθούν μέσω των απαραίτητων εντύπων ή και πιστοποιητικών. Τα έντυπα ανωτέρας βίας, όπου εφαρμόζεται, θα πρέπει να υποβάλλονται μαζί με το γραπτό αίτημα απόσυρσης μέρους ή ολόκληρης της δέσμευσης από το Μέτρο. Εάν ο ΚΟΑΠ μετά την εξέταση τους κρίνει ότι δικαιολογείται η διακοπή, δεν θα προχωρήσει σε ανακτήσεις για το μέρος της δέσμευσης που διακόπηκε.

ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑ ΑΙΤΗΣΗ

Ο ΚΟΑΠ έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση να διεξάγει κατά την κρίση του, οποιουσδήποτε ελέγχους κρίνει αναγκαίους, για να βεβαιωθεί για την ορθότητα των πληροφοριών που δηλώνονται στην αίτηση για σκοπούς εξασφάλισης της επιδότησης.

Είναι επίσης στη διακριτική ευχέρεια του ΚΟΑΠ να χρησιμοποιήσει οποιεσδήποτε πληροφορίες κρίνει σκόπιμες, για διασταύρωση των πληροφοριών που εμπεριέχονται στην αίτηση.

Οι **διοικητικοί** και **επιτόπιοι έλεγχοι** (κλασσικός και τηλεπισκόπηση) διενεργούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επαλήθευση των ακόλουθων:

- i. Της ορθότητας και της πληρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων
- ii. Της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με το σχετικό καθεστώς ενίσχυσης ή / και μέτρο στήριξης, καθώς και με τους όρους υπό τους οποίους χορηγείται ενίσχυση ή / και στήριξη ή εξαίρεση από τις υποχρεώσεις
- iii. Της εκπλήρωσης από τους αιτητές των απαιτήσεων για τα πρότυπα που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση.

**Με την υποβολή της αίτησής τους οι αιτητές αποδέχονται
τη διενέργεια των ελέγχων αυτών από τον ΚΟΑΠ.**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Οι διοικητικοί έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων διασταύρωσης, επιτρέπουν τον εντοπισμό παρατυπιών, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, ενώ στοχεύουν στη διαπίστωση της πληρότητας, ορθότητας και εγκυρότητας / αυθεντικότητας των στοιχείων που υποβάλλει ο αιτητής, συγκρίνοντάς τα με άλλα στοιχεία που περιέχονται στην ίδια βάση δεδομένων ή σε άλλες βάσεις δεδομένων.

Οι διοικητικοί έλεγχοι εξασφαλίζουν ότι:

α) Πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις για το εκάστοτε καθεστώς ενίσχυσης ή και το μέτρο στήριξης

β) Η αίτηση ενίσχυσης είναι πλήρης και υποβάλλεται εντός της σχετικής καθορισμένης ημερολογιακής προθεσμίας και, κατά περίπτωση, ότι τα δικαιολογητικά έγγραφα έχουν υποβληθεί και αποδεικνύουν την επιλεξιμότητα

γ) Υπάρχει συμμόρφωση με τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, κατά περίπτωση.

Σε όσες περιπτώσεις κριθεί σκόπιμο οι διοικητικοί έλεγχοι είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν και επικοινωνία με τον αιτητή.

Στα πλαίσια των ελέγχων διασταύρωσης πραγματοποιούνται και **Γεωχωρικοί Έλεγχοι**, οι οποίοι διενεργούνται με χωρική τομή (spatial intersection) της ψηφιοποιημένης έκτασης που δηλώνεται με το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.

Μετά από τη διενέργεια των αναγκαίων διοικητικών ελέγχων στις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, ο ΚΟΑΠ προβαίνει στη λήψη των σχετικών αποφάσεων με βάση τα αποτελέσματα και τα ευρήματα των ελέγχων.

Στην περίπτωση που μετά από το διοικητικό έλεγχο, εντοπίζονται λάθη ή παραλείψεις, που εντάσσονται στην κατηγορία των προφανών λαθών, τότε γίνονται οι σχετικές διορθώσεις χωρίς να επιβληθούν κυρώσεις.

Στην περίπτωση που μετά από το διοικητικό έλεγχο, διαπιστωθεί ότι ο γεωργός δεν συμμορφώνεται με τους όρους επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τη χορήγηση της ενίσχυσης τότε η αίτηση υπόκειται σε κυρώσεις.

Οι Γεωχωρικοί Έλεγχοι, διενεργούνται με χωρική τομή (spatial intersection) της ψηφιοποιημένης έκτασης που δηλώνεται με το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.

ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Οι επιτόπιοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τη μέτρηση των εκτάσεων/κουψελων (10.1.10) και την επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την έκταση/κουψελες (10.1.10) που έχει δηλωθεί από τον δικαιούχο στο πλαίσιο των καθεστώτων ενισχύσεων ή/και των μέτρων στήριξης των άμεσων πληρωμών ή του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης και διενεργούνται μέσω επιτόπου επίσκεψης (ΚΛΑΣΣΙΚΟΣ ΕΠΙΤΟΠΙΟΣ) ή/και μέσω φωτοερμηνείας ορθοφωτογραφιών, δορυφορικών ή εναέριων (ΤΗΛΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ).

Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων αποσκοπεί στον πλήρη και ενδεδειγμένο έλεγχο των επιλεγμένων αιτήσεων.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται σε ποσοστό επί των υποβληθεισών αιτήσεων το οποίο υπολογίζεται από τον ΚΟΑΠ, με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ευρωπαϊκών κανονισμών και οδηγιών. Το δείγμα επιτόπιων ελέγχων, επιλέγεται με ανάλυση κινδύνου καθώς και με τυχαία επιλογή.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι μπορούν να προαναγγέλλονται υπό την προϋπόθεση ότι η προαναγγελία τους δεν αντιβαίνει στον σκοπό ή την αποτελεσματικότητά τους. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

• Κλασσικός Επιτόπιος Έλεγχος

Κατά τη διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων κάθε αίτησης, μετρούνται όλες οι εκτάσεις των αγροτεμαχίων που δηλώθηκαν για επιδότηση καθώς και οι υπόλοιπες υποχρεώσεις του γεωργού.

Η μέτρηση της έκτασης αφορά όλα τα Σχέδια / Μέτρα / Καθεστώτα που περιλαμβάνονται στην αίτηση και γίνεται με τη χρήση Οργάνου Καθορισμού Θέσης (GPS).

Επιπλέον για κάθε Μέτρο / Καθεστώς ελέγχονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας που μπορούν να ελεγχθούν κατά τον επιτόπιο έλεγχο και οι υποχρεώσεις (τήρηση της δράσης) του κάθε Μέρου / Καθεστώτος, καθώς και η βάση εκκίνησης (όπου εφαρμόζεται).

Οι αιτητές είναι δυνατόν να μην ενημερωθούν για τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου ή να ενημερωθούν το μέγιστο 48 ώρες πριν την έναρξη αυτού ανάλογα με το κατά πόσο τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

Εάν η αίτηση έχει επιλεγεί για έλεγχο στα πλαίσια Καθεστώτος/ων του ΠΑΑ 2014 – 2020 με απαίτηση τήρησης και ελέγχου αρχείου γεωργού ή Πολλαπλής Συμμόρφωσης τότε πρέπει να ειδοποιηθεί ο αιτητής και να προσκομίσει άμεσα, εντός 48 ωρών, το αρχείο του, καθώς και τιμολόγια και αποδείξεις λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Σε τέτοια περίπτωση δίδεται προτεραιότητα στον έλεγχο του αρχείου και των εγγράφων και μετά των τεμαχίων.

Οι καλλιεργητές ετήσιων καλλιεργειών, θα πρέπει απαραίτητα να αφήνουν «**μάρτυρες**» στο καλλιεργούμενο αγροτεμάχιο για το οποίο έχει υποβληθεί αίτηση για επιδότηση. Οι μάρτυρες αποτελούνται από μία λωρίδα γης στην οποία παραμένει η καλλιεργούμενη φυτεία, κατά μήκος του τεμαχίου, πλάτους ενός μέτρου που θα περνά περίπου από το κέντρο του τεμαχίου και διευκολύνουν την διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων.

Σε περίπτωση που θα ακολουθήσει αρδεύσιμη καλλιέργεια και είναι δύσκολο να παραμείνει «μάρτυρας» στο μέσο του τεμαχίου τότε ο αιτητής είναι υπόχρεος να αφήσει δύο μάρτυρες στις δύο πλευρές του τεμαχίου.

Όλες οι παρατηρήσεις και μετρήσεις καταγράφονται σε έκθεση ελέγχου την οποία υπογράφει ο ελεγκτής ενώ παρέχεται και η δυνατότητα υπογραφής και από τον αιτητή ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του, για να βεβαιώσει την παρουσία του στον έλεγχο και να προσθέσει παρατηρήσεις.

Σε περίπτωση που ο ελεγκτής δεν είναι σε θέση να διαπιστώσει την ύπαρξη της δηλωθείσας καλλιέργειας κατά τον επιτόπιο έλεγχο τότε ο ΚΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να μην καταβάλει επιδότηση για το εν λόγω αγροτεμάχιο.

Τυχόν αίτημα επανεξέτασης στα ευρήματα ή στις μετρήσεις δύναται να υποβληθεί από τον αιτητή μέσω της διαδικασίας υποβολής αιτημάτων επανεξέτασης. Η χρονική περίοδος κατά την οποία ο αιτητής δικαιούται να υποβάλει αίτημα επανεξέτασης του κοινοποιείται με τα αποτελέσματα του ελέγχου.

Εάν ο γεωργός ή αντιπρόσωπός του παρεμποδίσουν τη διεξαγωγή του επιτόπιου ελέγχου οι σχετικές αιτήσεις ενίσχυσης απορρίπτονται και εφαρμόζονται οι πρόνοιες του άρθρου 46(3) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων Νόμου 64(I)/2003.

- **Επιτόπιος Έλεγχος με τη Μέθοδο της Τηλεπισκόπησης**

Ο επιτόπιος έλεγχος με την μέθοδο της τηλεπισκόπησης διεξάγεται με τη χρήση δορυφορικών εικόνων και φωτοερμηνείας τους, του τρέχοντος έτους, οι οποίες λαμβάνονται για συγκεκριμένες περιοχές που επιλέγονται μετά από ανάλυση κινδύνου και τυχαία επιλογή.

Οι εικόνες καλύπτουν όλη την καλλιεργητική περίοδο και λαμβάνονται κατά διαστήματα έτσι ώστε ο ΚΟΑΠ να είναι σε θέση να διενεργήσει ορθά τους ελέγχους.

Σκοπός του επιτόπιου ελέγχου με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και των δορυφορικών εικόνων είναι η αναγνώριση της φυτικής κάλυψης / καλλιέργειας, ο έλεγχος των Καλών Γεωργικών και Περιβαλλοντικών Συνθηκών και η μέτρηση της έκτασης των αγροτεμαχίων.

Σημειώνεται ότι, για τα αγροτεμάχια για τα οποία η φωτοερμηνεία δεν επιτρέπει να επαληθευθεί η ακρίβεια της δήλωσης κατά τρόπο που κρίνεται ικανοποιητικός τότε διενεργείται κλασσικός επιτόπιος έλεγχος.

Αιτήματα επανεξέτασης στα αποτελέσματα του επιτόπιου ελέγχου με τη μέθοδο της Τηλεπισκόπησης μπορούν να υποβληθούν από τον αιτητή μέσω της διαδικασίας υποβολής αιτημάτων επανεξέτασης. Η χρονική περίοδος κατά την οποία ο αιτητής δικαιούται να υποβάλει αίτημα επανεξέτασης κοινοποιείται με τα αποτελέσματα του ελέγχου.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ – ΜΕΙΩΣΕΙΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΠΛΗΡΩΜΕΣ, ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή σχεδίων, καθεστώτων ή μέτρων επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις.

Οι διοικητικές κυρώσεις μπορούν να επιβάλλονται στους δικαιούχους και σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων ομάδων ή ενώσεων τέτοιων δικαιούχων ή άλλων προσώπων, που δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις που προαναφέρθηκαν.

Οι διοικητικές κυρώσεις μπορούν να λαμβάνουν τις ακόλουθες μορφές:

- α) μείωση του ποσού ενίσχυσης** που πρέπει να καταβληθεί σε σχέση με την αίτηση ενίσχυσης που επηρεάζεται από τη μη συμμόρφωση ή σε σχέση με περαιτέρω αιτήσεις· εν τούτοις όσον αφορά τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης, η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της δυνατότητας αναστολής της στήριξης, όταν αναμένεται από τον δικαιούχο να διευθετήσει τη μη συμμόρφωση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος,
- β) καταβολή ποσού υπολογιζόμενου βάσει της ποσότητας και/ή της διάρκειας της μη συμμόρφωσης ή αμφοτέρων,**
- γ) αναστολή ή ανάκληση της έγκρισης, αναγνώρισης ή εξουσιοδότησης,**
- δ) ανάκληση του δικαιώματος συμμετοχής ή ωφέλειας από το συγκεκριμένο καθεστώς ενίσχυσης ή μέτρο στήριξης ή άλλο σχετικό μέτρο.**

Οι διοικητικές κυρώσεις είναι αναλογικές και διαβαθμισμένες σύμφωνα με τη σοβαρότητα, το βαθμό, τη διάρκεια και την επανάληψη της διαπιστούμενης μη συμμόρφωσης.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

- α) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία**
- β) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα**
- γ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση.**

Όταν διαπιστώνεται ότι ένας αιτητής δεν συμμορφώνεται με τους όρους επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τη χορήγηση ενίσχυσης, η ενίσχυση ή μέρος αυτής που χορηγήθηκε ή που πρόκειται να χορηγηθεί, για την οποία πληρούνται οι όροι επιλεξιμότητας, υπόκειται σε μειώσεις και αποκλεισμούς.

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί μπορούν να φθάσουν μέχρι τον πλήρη αποκλεισμό του αιτητή από το σύνολο των ενισχύσεων για το επόμενο ημερολογιακό έτος.

Το ποσοστό της μείωσης διαβαθμίζεται ανάλογα με τη σοβαρότητα, την έκταση, το διαρκή χαρακτήρα και την επανάληψη της εντοπιζόμενης μη συμμόρφωσης και μπορεί να φθάνει έως τον πλήρη αποκλεισμό από ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενίσχυσης για ένα ή περισσότερα ημερολογιακά έτη.

Η επιβολή μείωσης ή αποκλεισμού από την επιδότηση σχετίζεται καθαρά και μόνο με τις πληροφορίες οι οποίες εμπεριέχονται στην αίτηση σε σχέση με τα ευρήματα των ελέγχων.

Η επιβολή μείωσης ή αποκλεισμού από την επιδότηση προνοείται από τον ΚΟΑΠ για περιπτώσεις στις οποίες παρατηρούνται:

- i. διαφορές μεταξύ της αιτούμενης και διαπιστωθείσας έκτασης του επιλέξιμου αγροτεμαχίου.**
Εάν η δηλωθείσα έκταση στην Ενιαία Αίτηση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα για συγκεκριμένη καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση.

- ii. μη εκτέλεση των υποχρεώσεων, από τον αιτητή, που απορρέουν από τη συμμετοχή του στα Σχέδια / Μέτρα / Καθεστώτα
- iii. καθυστερημένη υποβολή αίτησης
- iv. παρεμπόδιση ελέγχου.

Οι μειώσεις μπορεί να είναι καθαρά οικονομικές και να αφορούν μείωση ή μηδενισμό της επιδότησης που θα λάμβανε ο αιτητής με βάση τα δηλωθέντα του αγροτεμάχια. Σε σοβαρότερες κατηγορίες όπως π.χ. δόλος, παρεμπόδιση ελέγχου ο ΚΟΑΠ θα προβεί σε ανάλογες καταγγελίες στις αρμόδιες αρχές σε ποινική δίωξη από δικτυικές αρχές των αιτητών.

Σε περίπτωση επιβολής μειώσεων στην επιδότηση ο αιτητής ενημερώνεται γραπτώς μέσω επιστολών ή/ και καταστάσεων.

Οι μειώσεις, απορριπτικές αποφάσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις εφαρμόζονται / υπολογίζονται, κατά περίπτωση, με την ακόλουθη σειρά:

1. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΥΡΙΩΣ ΛΟΓΩ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΕΚΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ

1.1. Για τα Καθεστώτα Άμεσων Πληρωμών (πλην της Πράσινης Ενίσχυσης) ή τα μέτρα στήριξης με βάση την έκταση του ΠΑΑ 2014 - 2020

- Διαφορές μεταξύ της δηλωθείσας και διαπιστωθείσας έκτασης του αγροτεμαχίου

Δηλωθείσα έκταση θα πρέπει να είναι η επιφάνεια του αγροτεμαχίου η οποία καλύπτεται από την καλλιέργεια. Ως εκ τούτου εκείνο που έχει πραγματική σημασία στην ορθότητα της δήλωσης της έκτασης είναι η διαπιστωθείσα (πραγματική) έκταση και όχι η κτηματολογική έκταση του αγροτεμαχίου.

Εάν μετά τη διενέργεια των ελέγχων του ΚΟΑΠ (διοικητικών ή επιτόπιων), διαπιστωθεί ότι σε ένα αγροτεμάχιο η **δηλωθείσα έκταση** για μία καλλιέργεια είναι **μικρότερη από την πραγματική**, τότε ως επιλέξιμη έκταση γι' αυτό το αγροτεμάχιο λαμβάνεται η δηλωθείσα, έκταση.

Εάν από τη διενέργεια των ελέγχων του ΚΟΑΠ (διοικητικών ή επιτόπιων), διαπιστωθεί ότι σε ένα αγροτεμάχιο η **δηλωθείσα έκταση** για μία καλλιέργεια είναι **μεγαλύτερη από την πραγματική**, τότε ως επιδοτούμενη έκταση γι' αυτό το αγροτεμάχιο λαμβάνεται η διαπιστωθείσα από τον ΚΟΑΠ έκταση, με την επιβολή των ανάλογων μειώσεων λόγω διαφοράς μεταξύ δηλωθείσας και διαπιστωθείσας έκτασης.

Μετά το πέρας όλων των ελέγχων οι πραγματικές εκτάσεις όλων των αγροτεμαχίων που έχουν δηλωθεί σε κάθε αίτηση και έχουν διαπιστωθεί συγκρίνονται με την δηλωθείσα έκταση από τον αιτητή. Από τη σύγκριση αυτή μπορεί να προκύψουν οι ακόλουθες περιπτώσεις με την επιβολή των ανάλογων ποινών για το Μέτρο / Καθεστώς.

- **«Δηλωθείσα έκταση μικρότερη ή ίση της διαπιστωθείσας (πραγματικής) έκτασης»:**

Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση χαρακτηρίζεται ως πλήρως επιλέξιμη για επιδότηση των αιτούμενων εκτάσεων των αγροτεμαχίων νοουμένου ότι δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι απόρριψής της. Ως επιλέξιμη έκταση για επιδότηση λαμβάνεται η δηλωθείσα έκταση.

- **«Δηλωθείσα έκταση μεγαλύτερη της διαπιστωθείσας (πραγματικής) έκτασης»:**

Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση αξιολογείται ανάλογα με την παρατηρούμενη διαφορά της δηλωθείσας έκτασης και της διαπιστωθείσας έκτασης και επιβάλλεται η ανάλογη ποινή.

Ο υπολογισμός του ποσοστού της παρατηρούμενης διαφοράς γίνεται με βάση την πραγματική έκταση, όπως αυτή έχει μετρηθεί από τον ΚΟΑΠ. Ανάλογα λοιπόν με το ποσοστό της παρατηρούμενης διαφοράς προκύπτουν οι πιο κάτω διοικητικές κυρώσεις:

1.1.1 Για την Εκταρική Επιδότηση Εσπεριδοειδών σε Κοινότητες που Επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη ή τα μέτρα στήριξης με βάση την έκταση του ΠΑΑ 2014 – 2020 (πλην των Μέτρων 12 και 13):

- Για διαφορές εκτάσεων μέχρι 3% ή μέχρι 20 δεκάρια, ο αιτητής επιδοτείται για τη διαπιστωθείσα έκταση χωρίς την επιβολή οποιασδήποτε περαιτέρω ποινής.
- Για διαφορές εκτάσεων που συνολικά υπερβαίνουν το 3% ή τα 20 δεκάρια, αλλά δεν υπερβαίνουν το 20% η έκταση που θα επιδοτηθεί ο αιτητής, μειώνεται κατά το διπλάσιο της παρατηρούμενης διαφοράς (Παράδειγμα 1).
- Για διαφορές εκτάσεων που συνολικά υπερβαίνουν το 20% δεν χορηγείται στρεμματική ενίσχυση ή ενίσχυση βάσει της έκτασης για τη σχετική καλλιεργητική ομάδα (Παράδειγμα 2).
- Για διαφορές εκτάσεων που συνολικά υπερβαίνουν το 50% δεν χορηγείται ενίσχυση. Επιπρόσθετα, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας έκτασης και της προσδιορισθείσας.

Παράδειγμα 1:

Αν η δηλωθείσα έκταση είναι 22 δεκάρια και η διαπιστωθείσα έκταση είναι 20 δεκάρια και η τότε η διαφορά είναι 2 δεκάρια.

$2 \text{ δεκάρια (διαφορά έκτασης)} / 20 \text{ δεκάρια (διαπιστωθείσα έκταση)} = 0,10 \text{ δηλ. } 10\%$.

Τότε η έκταση που θα επιδοτηθεί είναι $20 - (2 \times 2) = 16$ δεκάρια αφού το διπλάσιο της παρατηρούμενης διαφοράς είναι 4 (2x2) δεκάρια.

Η διαφορά κυμαίνεται μεταξύ του 3% - 20% της προσδιορισθείσας έκτασης, επομένως η ενίσχυση που χορηγείται αντιστοιχεί στη διαφορά της προσδιορισθείσας πλην το διπλάσιο της διαφοράς της έκτασης.

Παράδειγμα 2:

Αν η δηλωθείσα έκταση είναι 135 δεκάρια και η διαπιστωθείσα συνολική έκταση είναι 100 δεκάρια και τότε η διαφορά είναι 35 δεκάρια ή $35/100=35\%$ (>20%)

Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20 % όμως κυμαίνεται μεταξύ του 20%-50% της προσδιορισθείσας έκτασης, δεν χορηγείται ενίσχυση για το τρέχον έτος.

Παράδειγμα 3:

Αν η δηλωθείσα έκταση είναι 30 δεκάρια και η διαπιστωθείσα συνολική έκταση είναι 18 δεκάρια και τότε η διαφορά είναι 12 δεκάρια ή $12/18=66,6\%$ (>50%)

Αφού η παρατηρούμενη διαφορά υπερβαίνει το 50% δεν χορηγείται ενίσχυση στο γεωργό. Επιπροσθέτως, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ δηλωθείσας έκτασης και διαπιστωθείσας. Το ποσό αυτό συμφηφίζεται με μελλοντικές πληρωμές που πρόκειται να γίνουν προς τον ίδιο δικαιούχο από τον ΚΟΑΠ κατά τη διάρκεια του έτους διαπίστωσης καθώς και των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης.

1.1.2 Για το ΚΕΣΕ, την Ενίσχυση για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας και τα Μέτρα 12 και 13:

- Για διαφορές εκτάσεων μέχρι 3% ή μέχρι 20 δεκάρια, ο αιτητής επιδοτείται για τη διαπιστωθείσα έκταση χωρίς την επιβολή διοικητικής κύρωσης για διαφορά μεταξύ δηλωθείσας και διαπιστωθείσας έκτασης.
- Για διαφορές εκτάσεων πέραν του 3% ή των 20 δεκαρίων, η έκταση που θα επιδοτηθεί ο αιτητής, ισούται με τη διαπιστωθείσα έκταση μειωμένη κατά 1,5 φορά την παρατηρούμενη διαφορά.
Η διοικητική κύρωση δεν υπερβαίνει το 100% των ποσών βάσει της δηλωθείσας έκτασης. (Παράδειγμα 1)
- Σε περίπτωση που θα επιβληθεί διοικητική κύρωση για πρώτη φορά (από το 2016 και μετά) για το συγκεκριμένο Σχέδιο / Μέτρο / Καθεστώς, τότε η διοικητική κύρωση όπως αυτή υπολογίζεται βάσει του πιο πάνω σημείου, μειώνεται κατά 50% εάν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας και της διαπιστωθείσας έκτασης δεν υπερβαίνει το 10% της διαπιστωθείσας έκτασης («Κίτρινη Κάρτα»). Η έκταση κατά την οποία μειώνεται η διοικητική κύρωση για τους σκοπούς του παρόντος εντύπου ονομάζεται «Έκταση Κίτρινης Κάρτας». (Παράδειγμα 2)

- Σε περίπτωση που η αίτηση παρουσιάζει ξανά απόκλιση το αμέσως επόμενο έτος για το ίδιο Σχέδιο / Μέτρο / Καθεστώς, τότε στη διοικητική κύρωση του εν λόγω έτους προστίθεται και η Έκταση Κίτρινης Κάρτας (του προηγούμενου έτους).
- Η μείωση της διοικητικής κύρωσης λόγω κίτρινης κάρτας εφαρμόζεται μόνο την πρώτη φορά επιβολής κυρώσεων για το συγκεκριμένο Σχέδιο / Μέτρο / Καθεστώς και κατ'επέκταση το πολύ μια φορά.

Παράδειγμα 1:

Δηλωθείσα έκταση: 50 δεκάρια

Διαπιστωθείσα έκταση: 15 δεκάρια

Διαφορά δηλωθείσας – διαπιστωθείσας έκτασης: 35 δεκάρια

Ποσοστό Διαφοράς: $(35/15) * 100 = 233,33\%$

Διοικητική Κύρωση: Εφόσον η διαφορά υπερβαίνει το 3% τότε:

35 δεκάρια * 1,5 = 52,5 δεκάρια. Η διοικητική κύρωση δεν μπορεί να υπερβαίνει την αιτούμενη έκταση, συνεπώς η διοικητική κύρωση μειώνεται στα 50 δεκάρια.

Πληρωθείσα έκταση: 15 δεκάρια – 50 δεκάρια = -35 δεκάρια.

Σε αυτή την περίπτωση στον αιτητή δεν χορηγείται ενίσχυση και η αίτηση υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στα 35 δεκάρια. Το ποσό αυτό συμψηφίζεται με μελλοντικές πληρωμές που πρόκειται να γίνουν προς τον ίδιο δικαιούχο από τον ΚΟΑΠ κατά τη διάρκεια του έτους διαπίστωσης, καθώς και των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης.

Παράδειγμα 2:

Δηλωθείσα έκταση: 50 δεκάρια

Διαπιστωθείσα έκταση: 46 δεκάρια

Διαφορά δηλωθείσας – διαπιστωθείσας έκτασης: 4 δεκάρια

Ποσοστό Διαφοράς: $(4/46) * 100 = 8,7\%$

Πρώτη φορά επιβολής διοικητικών κυρώσεων: ΝΑΙ

Διοικητική Κύρωση: Εφόσον η διαφορά υπερβαίνει το 3% τότε: $4 * 1,5 = 6$ δεκάρια.

Λόγω του ότι δεν υπερβαίνει το 10% και εφόσον είναι η πρώτη φορά επιβολής διοικητικών κυρώσεων τότε η διοικητική κύρωση μειώνεται κατά το ήμισυ.

Δηλαδή: $6 * 0,5 = 3$ δεκάρια.

Πληρωθείσα έκταση: 46 δεκάρια – 3 δεκάρια = 43 δεκάρια.

Σε αυτή την περίπτωση η πληρωθείσα έκταση θα είναι 43 δεκάρια.

Η Έκταση Κίτρινης Κάρτας ισούται με 3 δεκάρια.

Αν το ακριβώς επόμενο έτος επιβληθεί ξανά διοικητική κύρωση στην αίτηση στο συγκεκριμένο Σχέδιο / Μέτρο / Καθεστώς τότε η διοικητική κύρωση του επόμενου έτους θα υπολογισθεί χωρίς οποιαδήποτε μείωση και σε αυτή θα προστεθεί και η έκταση κίτρινη κάρτας δηλαδή τα 3 δεκάρια.

«Πολλαπλή διεκδίκηση αγροτεμαχίου»:

Σε περίπτωση δήλωσης ίδιου αγροτεμαχίου από περισσότερους από έναν αιτητές, ο ΚΟΑΠ, έχει το δικαίωμα να απορρίψει την καταβολή επιδότησης για ολόκληρη ή για μέρος της έκτασης του εν λόγω αγροτεμαχίου εάν δεν υπάρχουν τα απαραίτητα και ικανοποιητικά δικαιολογητικά έγγραφα (τίτλος ιδιοκτησίας, ενοικιαστήριο έγγραφο) που να υποδεικνύουν ποιος είναι ο νόμιμος κάτοχος του αγροτεμαχίου κατά την ημερομηνία κατοχής γης.

Ο ΚΟΑΠ έχει το δικαίωμα να μην καταβάλει επιδότηση για ένα αγροτεμάχιο εάν διαπιστώσει ότι το τεμάχιο αυτό δεν είναι καλλιεργημένο τη στιγμή διεξαγωγής του ελέγχου ή δεν ήταν καλλιεργημένο τα τελευταία χρόνια ή εάν ο γεωργός δεν μπορεί να αποδείξει ότι το τεμάχιο αυτό είναι νόμιμα στην κατοχή του.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις επιβάλλονται και οι ανάλογες ποινές όπως προκύπτουν από τις διαφορές μεταξύ δηλωθείσας και διαπιστωθείσας έκτασης μετά από ελέγχους.

Δικαιούχος της επιδότησης οποιουδήποτε αγροτεμαχίου για το οποίο παρατηρείται πολλαπλή διεκδίκηση, είναι ο αιτητής που μπορεί να αποδείξει ότι το σχετικό αγροτεμάχιο ήταν στην νόμιμη κατοχή του κατά την ημερομηνία κατοχής.

1.2. Για την Πράσινη Ενίσχυση

Βάση υπολογισμού για την Πράσινη Ενίσχυση (επιλέξιμη έκταση ΚΕΣΕ)

Εάν η έκταση που δηλώνεται για το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση, για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης, χρησιμοποιείται η προσδιορισθείσα έκταση.

Ωστόσο, εάν η έκταση που προσδιορίζεται για το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης διαπιστωθεί ότι είναι μεγαλύτερη από την έκταση που έχει δηλωθεί στην αίτηση ενίσχυσης, για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.

Για σκοπούς του παρόντος κειμένου, η βάση υπολογισμού για την Πράσινη Ενίσχυση αναφέρεται η ως «**επιλέξιμη έκταση ΚΕΣΕ**».

Μειώσεις

Μείωση της Πράσινης Ενίσχυσης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την απαίτηση διαφοροποίησης των καλλιεργειών

1. Στις περιπτώσεις που η διαφοροποίηση καλλιεργειών απαιτεί να μην καλύπτει η κύρια καλλιέργεια περισσότερο από το 75% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης αλλά η έκταση που έχει προσδιοριστεί για την κύρια καλλιεργητική ομάδα καλύπτει περισσότερο από το 75%, η έκταση που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μειώνεται κατά το 50% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης πολλαπλασιαζόμενο επί το λόγο της διαφοράς.
Ο λόγος της διαφοράς είναι το μέγεθος της έκτασης της κύριας καλλιεργητικής ομάδας που υπερβαίνει το 75% της συνολικής έκτασης της προσδιορισθείσας αρόσιμης γης επί της συνολικής έκτασης που απαιτείται για τις άλλες καλλιεργητικές ομάδες.
2. Στις περιπτώσεις που η διαφοροποίηση καλλιεργειών απαιτεί να μην καλύπτουν οι δύο κύριες καλλιέργειες περισσότερο από το 95% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης αλλά η έκταση που έχει προσδιοριστεί για την κύρια καλλιεργητική ομάδα καλύπτει περισσότερο από το 95%, η έκταση που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μειώνεται κατά το 50% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης πολλαπλασιαζόμενο επί τον λόγο της διαφοράς.
Ο λόγος της διαφοράς που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο ισούται με το ποσοστό της έκτασης των δύο κύριων καλλιεργητικών ομάδων που υπερβαίνει το 95% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης που απαιτείται για τις άλλες καλλιεργητικές ομάδες.
3. Στις περιπτώσεις που η διαφοροποίηση καλλιεργειών απαιτεί η κύρια καλλιέργεια να μην καλύπτει περισσότερο από το 75% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης και οι δύο κύριες καλλιέργειες να μην καλύπτουν περισσότερο από το 95% αλλά η έκταση που έχει προσδιοριστεί για την κύρια καλλιεργητική ομάδα καλύπτει περισσότερο από το 75% και η έκταση που έχει προσδιοριστεί για τις δύο κύριες καλλιεργητικές ομάδες καλύπτει περισσότερο από το 95%, η έκταση που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μειώνεται κατά το 50% του συνόλου της προσδιορισθείσας έκτασης αρόσιμης γης πολλαπλασιαζόμενο επί τον λόγο της διαφοράς.
Ο λόγος της διαφοράς είναι το άθροισμα των λόγων της διαφοράς που υπολογίζεται σύμφωνα με το σημείο 1 και 2. Ωστόσο, η τιμή αυτής της διαφοράς δεν μπορεί να υπερβεί το 1.

Όταν έχει διαπιστωθεί μη συμμόρφωση δικαιούχου όσον αφορά τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών, επί τρία έτη, η έκταση κατά την οποία πρέπει να μειωθεί η έκταση που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης, σύμφωνα με το σημείο 1, 2 και 3, για τα επακόλουθα έτη προκύπτει από το γινόμενο της συνολικής έκτασης αρόσιμης γης που προσδιορίστηκε επί τον ισχύοντα λόγο της διαφοράς.

- **Μείωση της Πράσινης Ενίσχυσης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις για τους μόνιμους βοσκότοπους**

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης η έκταση που πρέπει να χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μειώνεται κατά την έκταση που διαπιστώνεται ότι δεν συμμορφώνεται.

Οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης θεωρούνται «προσδιορισθείσες» εάν διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου οποιουδήποτε είδους ή εάν έχουν υποπέσει με άλλον τρόπο στην αντίληψη του Οργανισμού.

- **Μείωση της Πράσινης Ενίσχυσης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις για τις περιοχές οικολογικής εστίασης**

Εάν η απαιτούμενη περιοχή οικολογικής εστίασης υπερβαίνει την περιοχή οικολογικής εστίασης που προσδιορίστηκε με βάση τη στάθμιση των περιοχών οικολογικής εστίασης η έκταση που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μειώνεται κατά το 50% του συνόλου της προσδιορισθείσας αρόσιμης γης συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των προσδιορισθεισών εκτάσεων, πολλαπλασιαζόμενο επί τον λόγο της διαφοράς.

Ο λόγος της διαφοράς που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο ισούται με τη διαφορά απαιτούμενης έκτασης περιοχής οικολογικής ενίσχυσης και προσδιορισθείσας, προς την απαιτούμενη έκταση περιοχής οικολογικής εστίασης.

Όταν έχει διαπιστωθεί μη συμμόρφωση δικαιούχου προς τις απαιτήσεις για τις περιοχές οικολογικής εστίασης, επί τρία έτη, η έκταση κατά την οποία πρέπει να μειωθεί η έκταση που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης, για τα επακόλουθα έτη προκύπτει από το γινόμενο της συνολικής έκτασης αρόσιμης γης που προσδιορίστηκε συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, των προσδιορισθεισών εκτάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχεία γ), δ), ζ) και η) του πρώτου εδαφίου του εν λόγω κανονισμού επί τον λόγο της διαφοράς.

Για σκοπούς του παρόντος κειμένου, η έκταση της Πράσινης Ενίσχυσης που προκύπτει μετά τις πιο πάνω μειώσεις στο εξής θα αναφέρεται ως «**επιλέξιμη έκταση Πράσινης Ενίσχυσης**».

Διοικητικές κυρώσεις

1. Εάν η έκταση που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης (**επιλέξιμη έκταση ΚΕΣΕ**) διαφέρει από την έκταση που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μετά τις μειώσεις που αναφέρονται πιο πάνω (**επιλέξιμη έκταση Πράσινης Ενίσχυσης**), η Πράσινη Ενίσχυση υπολογίζεται βάσει της δεύτερης έκτασης μειωμένης κατά το διπλάσιο της διαπιστωθείσας διαφοράς εάν η διαφορά αυτή υπερβαίνει τα δύο εκτάρια ή κυμαίνεται μεταξύ του 3% και του 20% της έκτασης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μετά τις μειώσεις (**επιλέξιμη έκταση Πράσινης Ενίσχυσης**).

Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20%, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση.

Εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση. Επιπροσθέτως, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ έκτασης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης (**επιλέξιμη έκταση ΚΕΣΕ**) και της έκτασης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μετά τις μειώσεις (**επιλέξιμη έκταση Πράσινης Ενίσχυσης**).

2. Εάν ο δικαιούχος δεν δηλώνει ολόκληρη την έκτασή του ως αρόσιμη γη με αποτέλεσμα να είχε εξαιρεθεί από τις υποχρεώσεις της διαφοροποίησης, της διατήρησης περιοχών οικολογικής εστίασης και της διατήρησης των μόνιμων βιοσκότοπων ή/και δεν δηλώνει όλους τους μόνιμους βοσκότοπους που είναι περιβαλλοντικά ευαίσθητοι και η μη δηλωθείσα έκταση είναι μεγαλύτερη από 0,1 εκτάριο (1 δεκάριο), η έκταση που πρέπει να χρησιμοποιείται για τον

υπολογισμό της Πράσινης Ενίσχυσης μετά τις μειώσεις (**επιλέξιμη έκταση Πράσινης Ενίσχυσης**), μειώνεται περαιτέρω κατά 10%.

3. Η διοικητική κύρωση που υπολογίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 πιο πάνω, δεν επιβάλλεται για τα έτη 2015 και 2016. Η διοικητική κύρωση σύμφωνα με τα πιο πάνω διαιρείται διά του 5 και περιορίζεται στο 20% του ποσού της Πράσινης Ενίσχυσης που ο γεωργός θα εδικαιούτο να λάβει κατά το έτος 2017 βάσει της **επιλέξιμης έκτασης ΚΕΣΕ**, διαιρείται δε διά του 4 και περιορίζεται στο 25% του ίδιου ποσού για τα έτη 2018 και επόμενα.

1.3. Διοικητικές κυρώσεις, πλην αυτών για δήλωση έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική, για το καθεστώς ενίσχυσης για γεωργούς νεαρής ηλικίας

Εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, η ενίσχυση για γεωργούς νεαρής ηλικίας δεν καταβάλλεται ή ανακτάται στο σύνολό της. Επιπλέον, εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος υπέβαλε αναληθή στοιχεία για να αποδείξει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων, επιβάλλεται κύρωση που αντιστοιχεί στο 20% του ποσού που έλαβε, ή θα είχε κανονικά λάβει, ο δικαιούχος ως ενίσχυση για γεωργούς νεαρής ηλικίας.

2. ΑΠΟΡΡΙΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ Ή ΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020)

Βλέπε σχετικό σημείο στα μέτρα στήριξης με βάση την έκταση του ΠΑΑ 2014 – 2020.

3. ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ (ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020)

Η εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης ενίσχυσης, δηλαδή μετά τη λήξη της σχετικής προθεσμίας και μέχρι και 25 ημερολογιακές ημέρες, οδηγεί σε μείωση της επιδότησης κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα των ποσών που ο αιτητής θα είχε δικαίωμα να λάβει, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερών, η αίτηση θεωρείται μη αποδεκτή και δεν χορηγείται ενίσχυση στον αιτητή.

4. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ (ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020)

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν δηλώσει όλα τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσής του και η έκταση των αδήλωτων τεμαχίων προς το σύνολο των εκτάσεων που δηλώνονται στην αίτηση υπερβαίνει το 3%, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων μειώνεται μέχρι 3% ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης.

Συγκεκριμένα:

Ποσοστό Παράλειψης Δήλωσης Τεμαχίων	Ποσοστό Μείωσης Ενίσχυσης
Μέχρι 3%	Δεν επιβάλλεται μείωση λόγω παράλειψης
Πάνω από 3% και μέχρι 20%	1%
Πάνω από 20% και μέχρι 50%	2%
Πάνω από 50%	3%

5. ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ Ή ΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Βλέπε σχετικό σημείο στα μέτρα στήριξης με βάση την έκταση του ΠΑΑ 2014 – 2020.

6. ΜΕΙΩΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ €150.000 ΣΤΟ ΚΕΣΕ (ΚΕΣΕ)

Το ποσό των άμεσων ενισχύσεων που πρέπει να χορηγηθούν στο γεωργό στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ για ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος, μειώνεται κατά 5% για το μέρος του ποσού που υπερβαίνει τις €150.000. Δεν χορηγείται πλεονέκτημα συνιστάμενο στην αποφυγή των μειώσεων της ενίσχυσης σε γεωργούς που αποδεδειγμένα προκάλεσαν τεχνηέντως/επιτηδείως, από τις 18 Οκτωβρίου 2011, τις συνθήκες για να αποφύγουν τις επενέργειες της πιο πάνω πρόνοιας.

7. ΜΕΙΩΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΛΟΓΩ ΑΠΟΚΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ (ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ)

Όταν το συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων υπερβαίνει τις €2.000 τότε επιβάλλεται ποσοστό προσαρμογής (μείωσης) για το ποσό που υπερβαίνει τις €2.000, όπως αυτό καθορίζεται από την Επιτροπή κάθε έτος.

8. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Στο ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των πιο πάνω επιβάλλεται τυχόν ποσοστό μείωσης λόγω μη τήρησης των διατάξεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης.

Ποινές Πολλαπλής Συμμόρφωσης

Η τήρηση των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης διασφαλίζεται από ένα σύστημα ελέγχου και στις περιπτώσεις που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης επιβάλλονται αντίστοιχα μειώσεις στις ενισχύσεις.

Οι μειώσεις στις ενισχύσεις λόγω Πολλαπλής Συμμόρφωσης συνοψίζονται σε:

- περιπτώσεις εξ αμέλειας
- περιπτώσεις εκ προθέσεως

Μη συμμόρφωση λόγω αμέλειας:

- Κατά κανόνα μείωση 3% επί του συνολικού ποσού που έχει χορηγηθεί ή πρόκειται να χορηγηθεί κατά τη διάρκεια του έτους
- Επιλογή του κράτους μέλους για μείωση του 3% σε 1% ή να αύξηση του σε 5%, επί του συνολικού ποσού ανάλογα με την σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης
- Η επιβολή μείωσης αθροίζεται για κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης με μέγιστη μείωση το 5%
- Σημαντικό ρόλο για το ύψος των κυρώσεων που επιβάλλονται παίζει και η επανάληψη της παράβασης. Στην περίπτωση της πρώτης επανάληψης τριπλασιάζεται η αξιολόγηση της υφιστάμενης χρονιάς ενώ από την δεύτερη επανάληψη πολλαπλασιάζεται το ποσοστό της αμέσως προηγούμενης χρονιάς ποινής η μείωση ωστόσο δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15% του συνολικού ποσού (η παρατυπία για σκοπούς επανάληψης ισχύει για τρία χρόνια).
- Ενημέρωση του αιτητή ότι μετά την επιβολή της μέγιστης μείωσης, επανάληψη της μη συμμόρφωσης αυτή θα θεωρείται εκ προθέσεως

Μη συμμόρφωση εκ προθέσεως:

- Κατά κανόνα μείωση 20% επί του συνολικού ποσού που έχει χορηγηθεί ή πρόκειται να χορηγηθεί κατά τη διάρκεια του έτους
- Επιλογή του κράτους μέλους για μειώσεις 20% ή μέχρι και 100% ανάλογα με τη σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης (στην περίπτωση αποκλεισμού από το συγκεκριμένο καθεστώς αυτός ισχύει για ένα ή δύο ημερολογιακά έτη).

Για τους κατόχους εκμεταλλεύσεων, στις οποίες παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις, αφού υπολογιστεί το τελικό ποσό επιδότησης, γίνεται αφαίρεση ποσού που υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το ποσοστό μείωσης που επιβλήθηκε ως ποινή.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί που προβλέπονται στο παρόν δεν εφαρμόζονται για τα μέρη της αίτησης ενίσχυσης, ως προς τα οποία ο αιτητής ενημερώνει εγγράφως τον Οργανισμό ότι η αίτηση ενίσχυσης είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι ο Οργανισμός δεν έχει γνωστοποιήσει στον αιτητή την πρόθεσή του να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με παρατυπίες στην αίτηση.

Η αναφερόμενη στην πρώτη παράγραφο ενημέρωση από τον αιτητή έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης ενίσχυσης στην πραγματική κατάσταση.

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις όπου ο αιτητής έχει υποβάλει ακριβή πραγματικά στοιχεία ή μπορεί να αποδείξει με άλλον τρόπο ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητα στο πρόσωπό του.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΠΟΥΣ Ή ΚΑΤΑΦΑΝΩΣ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

Ο ΚΟΑΠ δεν καταβάλλει επιδότηση για εκτάσεις οι οποίες δεν ευρίσκονται κάτω από τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε τεμάχια που η δηλωμένη καλλιέργεια δεν ευρίσκεται στον κατάλογο με τις επιδοτούμενες καλλιέργειες όπως αυτός ορίζεται από τον Οργανισμό καθώς και σε εκτάσεις οι οποίες δηλώνονται χωρίς πλήρη κτηματολογικά στοιχεία ή λανθασμένα έτσι ώστε να καθιστούν τον γεωγραφικό εντοπισμό τους αδύνατο χωρίς την επιβολή μειώσεων και αποκλεισμών.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Όσον αφορά τις άμεσες ενισχύσεις, εάν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για την έκταση ή τα ζώα που ήταν επιλέξιμα κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις.

Όσον αφορά στα μέτρα στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτήσουν μερική ή πλήρη επιστροφή της στήριξης σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων. Στην περίπτωση πολυετών δεσμεύσεων ή πληρωμών, δεν απαιτείται επιστροφή της στήριξης που χορηγήθηκε κατά τα προηγούμενα έτη και η δέσμευση διακόπτεται.

Όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας ή σε εξαιρετικές περιστάσεις και αφορά πολλαπλή συμμόρφωση, δεν επιβάλλεται η αντίστοιχη διοικητική κύρωση.

Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας βρίσκονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15](#) του παρόντος εντύπου. Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας πρέπει να υποβάλλεται γραπτώς στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο του Οργανισμού το αργότερο εντός 15 εργάσιμων ημερών από την στιγμή που ο αιτητής ήταν σε θέση να το πράξει. Σε αντίθετη περίπτωση δεν είναι δυνατή η αιτιολόγηση των περιπτώσεων αυτών με αποτέλεσμα να προκύψουν διοικητικές κυρώσεις όπως επιβολή μειώσεων, αφού ο αιτητής δεν θα θεωρείται ότι υπέστη ζημιά λόγω ανωτέρας βίας.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Δικαιολογημένες περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής αιτήσεων μπορεί να είναι μόνο περιπτώσεις που συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οι οποίες θα πρέπει να τεκμηριώνονται με αποδεικτικά στοιχεία.

Τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να κοινοποιούνται με συγκεκριμένη διαδικασία στον ΚΟΑΠ εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο κάτοχος της εκμετάλλευσης είναι σε θέση να το πράξει για να μπορούν να γίνουν αποδεκτά. Οι λόγοι ανωτέρας βίας αναγράφονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15](#).

Δικαιολογητικά προς αξιολόγηση περίπτωσης ανωτέρας βίας θα γίνονται αποδεκτά ΜΟΝΟ για ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΕΣ αιτήσεις, δηλαδή μόνο για αιτήσεις που θα έχουν υποβληθεί από τις **28/04/2017** έως τις **22/05/2017**.

Δικαιολογητικά που αφορούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας, ΔΕΝ θα γίνονται αποδεκτά για ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ αιτήσεις, δηλαδή για αιτήσεις που θα καταβληθεί προσπάθεια να υποβληθούν από τις **23/05/2017 και έπειτα**.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ

Σε περίπτωση θανάτου αιτητή, το συμβάν θα πρέπει να κοινοποιηθεί στον ΚΟΑΠ εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία θανάτου, ώστε να δοθούν έγκαιρα οι οδηγίες στο νόμιμο κληρονόμο για το τι πρέπει να πράξει ώστε να λάβει αυτός την επιδότηση ή για να συνεχίσει αυτός τη γεωργική δέσμευση που είχε αναλάβει ο αποθανών τα προηγούμενα χρόνια.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ

Στην περίπτωση ύπαρξης διαχειριστή αποθανόντος αιτητή του ΚΟΑΠ, αφού εκδοθεί το διάταγμα διαχείρισης από το Δικαστήριο ή το πιστοποιητικό διαχείρισης από τον Κοινοτάρχη ο νόμιμος «διαχειριστής» υποχρεούται να προσκομίσει τα ακόλουθα έντυπα:

1. Πιστοποιητικό Θανάτου
2. Πιστοποιητικό, σφραγισμένο και υπογραμμένο από τον Κοινοτάρχη της κοινότητας ή ενορίας, που είχε την τελευταία διεύθυνση του ο αποβιώσας στο οποίο αναγράφονται οι νόμιμοι κληρονόμοι του αποβιώσαντα.
3. Πιστοποιημένη δήλωση από τον κοινοτάρχη την οποία θα υπογράψουν όλοι οι νόμιμοι κληρονόμοι του αποβιώσαντα, με την οποία θα ορίζουν το διαχειριστή περιουσίας.
4. Έντυπο συμμετοχής και έντυπο μεταβίβασης για τα Μέτρα 10 και 11 του ΠΑΑ 2014-2020 για συνέχιση των υποχρεώσεων που ανέλαβε ο αποθανόντας είναι απαραίτητο μόνο σε περίπτωση που υπάρχει διαχειριστής που να συνεχίζει την ανειλημμένη υποχρέωση (Διαχειριστής Μέτρου).
5. Αντίγραφο ταυτότητας διαχειριστή.
6. Έντυπο αιτήματος για αναλυτική κατάσταση για τις οφειλές του αποθανόντα από και προς τον ΚΟΑΠ.
7. Εξουσιοδότηση από το ΤΕΠ (Έντυπο Ε. Πρ. 703).

Τα έντυπα 1, 2, 3, 4 και 6 μπορείτε να τα προμηθευτείτε από τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Το έντυπο 6 συμπληρώνεται στα Επαρχιακά και δίνεται ακολούθως στο διαχειριστή η αναλυτική κατάσταση για τα χρεωστικά ή / και πιστωτικά υπόλοιπα του αποθανόντα όσον αφορά τον ΚΟΑΠ. Αυτή η αναλυτική κατάσταση προσκομίζεται από το διαχειριστή στο ΤΕΠ, από όπου και του δίδεται η Εξουσιοδότηση (Έντυπο 7) με την οποία βεβαιώνεται ότι έχουν διευθετηθεί οι φορολογικές υποχρεώσεις του αποθανόντος και αυτός απαλλάσσεται και ότι το ΤΕΠ δεν φέρει ένσταση για την είσπραξη οφειλόμενων ποσών.

Μόνο μετά την προσκόμιση της εξουσιοδότησης από το ΤΕΠ, ο ΚΟΑΠ δύναται να προβεί στην πληρωμή αποβιώσαντα δικαιούχου στον προσωπικό λογαριασμό του αντιπροσώπου που ορίσθηκε ως διαχειριστής της περιουσίας του αποβιώσαντα.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις που το πιστωτικό υπόλοιπο του αποθανόντα, από τον ΚΟΑΠ, υπερβαίνει τα €2.562,90 ευρώ (£1.500 λίρες), για να προχωρήσει η εξαγωγή πληρωμής απαιτείται η προσκόμιση διατάγματος διαχείρισης από το Δικαστήριο.

ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ

«Ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών»

Σε περίπτωση αχρεώστητης (εκ παραδρομής) πληρωμής, ο αιτητής επιστρέφει το σχετικό ποσό που καταβλήθηκε στο λογαριασμό του από τον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο κατά τους τόκους που υπολογίζονται για το χρονικό διάστημα από την προθεσμία πληρωμής για τον δικαιούχο που αναφέρεται στην εντολή ανάκτησης, η οποία καθορίστηκε σε 15 ημέρες από την ημέρα αποστολής της γραπτής ειδοποίησης για καταβολή του ποσού, έως την επιστροφή ή την αφαίρεση των οφειλόμενων ποσών.

Το εφαρμοστέο επιτόκιο καθορίζεται με ετήσιο διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

«Μέθοδος ανάκτησης»

Με την επιφύλαξη άλλων εκτελεστικών μέτρων που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη συμψηφίζουν τις τυχόν εκκρεμείς οφειλές ενός αιτητή / δικαιούχου, με πληρωμές που πρόκειται να

γίνουσαν προς τον ίδιο αιτητή / δικαιούχο από τον οργανισμό πληρωμών που είναι αρμόδιος για την ανάκτηση της οφειλής.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

«**Μεταβίβαση εκμετάλλευσης**» νοείται η πώληση, ενοικίαση ή ανάλογος τύπος συναλλαγής που καλύπτει τις σχετικές μονάδες παραγωγής.

«**Μεταβιβάζων**» είναι ο δικαιούχος του οποίου η εκμετάλλευση μεταβιβάζεται σε άλλο δικαιούχο.

«**Διάδοχος**» είναι ο δικαιούχος στον οποίο μεταβιβάζεται η εκμετάλλευση.

Σε περίπτωση που η διαχείριση της εκμετάλλευσης / δέσμευσης μεταβιβάζεται σε άλλο πρόσωπο, και ο διάδοχος αναλαμβάνει να τηρήσει όλες τις υποχρεώσεις / δεσμεύσεις που ανέλαβε ο μεταβιβάζων την εκμετάλλευση, ο ΚΟΑΠ θα πρέπει να ενημερωθεί επίσημα, εντός της περιόδου υποβολής της Ενιαίας Αίτησης και γραπτώς για την επιθυμία του διαδόχου να συνεχίσει τη συμμετοχή στο Μέτρο / Καθεστώς για το υπόλοιπο της πενταετούς ή εξαετούς δέσμευσης.

Ο διάδοχος θα πρέπει να υποβάλει, μαζί με την αίτηση του, Έντυπο Μεταβίβασης Διαχείρισης / Δέσμευσης, το οποίο μπορεί να προμηθευτεί από τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ ή από την ιστοσελίδα www.capo.gov.cy, στο οποίο θα δηλώνεται η δέσμευσή του να συνεχίσει την εφαρμογή των υποχρεώσεων που ανέλαβε ο παλαιός διαχειριστής της εκμετάλλευσης. Το έντυπο αυτό υπογράφεται τόσο από τον μεταβιβάζοντα όσο και από το διάδοχο. Επίσης, σε περιπτώσεις πολυετών δεσμεύσεων στα πλαίσια των Μέτρων 10 και 11, ο διάδοχος θα πρέπει να υπογράψει και το αντίστοιχο έντυπο συμμετοχής ανάλογα με το Μέτρο / Καθεστώς/τα του/των οποίου/ων τη δέσμευση πρόκειται να αναλάβει, για να θεωρείται η συμμετοχή του έγκυρη, καθώς και όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά (στο όνομα του), ανάλογα με το καθεστώς.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

Μετά το πέρας των ελέγχων στις αιτήσεις, ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στους αιτητές, **αναλυτική κατάσταση ΜΟΝΟ σε περίπτωση που στην αίτηση παρουσιάζονται παρατυπίες.**

Σε περίπτωση που οι αιτητές διαφωνούν με κάποια από τ' αποτελέσματα των ελέγχων, έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν **αίτημα επανεξέτασης** στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Νοείται ότι τα αιτήματα επανεξέτασης για να ληφθούν υπόψη, θα πρέπει να φέρουν την υπογραφή του ίδιου του αιτητή και να υποβληθούν εντός **45** ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία που αναγράφεται στην αναλυτική κατάσταση.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

Τα αιτήματα επανεξέτασης εξετάζονται σε επίπεδο Επαρχιακού Γραφείου. Σε περίπτωση που χρειάζεται η διενέργεια επιτόπιου ελέγχου, ο επιτόπιος έλεγχος γίνεται από ελεγκτή διαφορετικό από αυτόν που είχε ελέγξει αρχικώς την αίτηση.

ΑΠΟΔΟΧΗ Ή ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

Ο ΚΟΑΠ μετά την εξέταση του αιτήματος επανεξέτασης, ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο για την απόφασή του να αποδεχτεί ή να απορρίψει το αίτημα επανεξέτασης του.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων ελέγχων (επιτόπιων και διοικητικών), ο ΚΟΑΠ εκτελεί τις πληρωμές με τραπεζικό έμβασμα στο λογαριασμό του αιτητή.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Ο ΚΟΑΠ αποστέλλει ενημερωτικές καταστάσεις πληρωμής στον κάθε αιτητή. Εντός 21 ημερών από την παραλαβή αυτών, έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης στα Επαρχιακά Γραφεία του Οργανισμού.

Η ένσταση θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένα σημεία και τους σαφείς λόγους για τους οποίους υποβάλλεται.

Οι ενστάσεις παραλαμβάνονται από τα Επαρχιακά Γραφεία του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών. Οι αιτητές ενημερώνονται για την έκβαση της ένστασής τους ή για την εξέλιξη του αιτήματός τους εντός 30 ημερών από την υποβολή του.

ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ Ή ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ

Η απόφαση επί της ένστασης είναι τελεσίδικη. Ο αιτητής ενημερώνεται σχετικά δια επιστολής.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ (για ότι αφορά την υποβληθείσα τους αίτηση)

Επισημαίνεται ότι ενημέρωση που θα αφορά την υποβληθείσα αίτηση, όπως η κατάσταση με τα αποτελέσματα των ελέγχων στην αίτηση και η κατάσταση πληρωμής, θ' αναρτώνται στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων EAS (δεν θα αποστέλλονται ταχυδρομικώς όπου αυτό είναι δυνατό). Για την ανάρτηση τους θα ενημερώνονται οι αιτητές με αποστολή σχετικού μηνύματος (sms) στον αριθμό κινητού τηλεφώνου που θα είναι καταχωρημένος στην αίτηση τους.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΑΡΑΠΟΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι αιτητές έχουν δικαίωμα υποβολής παραπόνου για το επίπεδο υπηρεσιών σε οποιοδήποτε στάδιο εφαρμογής των Σχεδίων / Μέτρων, προς τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών με επιστολή τους, είτε μέσω του Επαρχιακού Γραφείου, είτε με απευθείας αποστολή προς τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, στη Διεύθυνση, «ΚΟΑΠ, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20, 2000, Λευκωσία» ή στην «Ταχυδρομική Θυρίδα 16102, 2086, Λευκωσία». Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών αφού εξετάσει την υπόθεση σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες του Οργανισμού, υποχρεούται εντός 30 ημερών από την παραλαβή του παραπόνου να απαντήσει γραπτώς στον παραπονούμενο.

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ - ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ / ΜΕΤΡΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ:

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **1306/2013**
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **1307/2013**
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **809/2014**
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **641/2014**
- Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **640/2014**
- Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **639/2014**

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Για το τρέχον έτος, ο χρηματοδοτικός φάκελος των Άμεσων Πληρωμών για την Κύπρο ανέρχεται στα **49,7 εκατομμύρια ευρώ**. Η χρηματοδότηση είναι 100% από ευρωπαϊκά κονδύλια.

Η ποσοστιαία κατανομή του χρηματοδοτικού φακέλου των Άμεσων Πληρωμών είναι η ακόλουθη:

ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ / ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΟΡΙΟΥ
Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ)	61,2%
Ενίσχυση για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Καθεστώς Πράσινης Ενίσχυσης / Greening)	30%
Ενίσχυση για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας	0,8%
Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης	8%

I. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΣΤΡΕΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΚΕΣΕ)

Το Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ) αποτελεί το Καθεστώς μέσω του οποίου χορηγείται η βασική ενίσχυση στα πλαίσια των άμεσων πληρωμών.

Ελάχιστη Επιλέξιμη Έκταση για ΚΕΣΕ

Επιλέξιμες είναι μόνο αιτήσεις με ελάχιστη συνολική επιλέξιμη έκταση τουλάχιστον **3 δεκάρια**.

Νομιμότητα Κατοχής Γης

Ο ΚΟΑΠ έχει δικαίωμα να ελέγξει τη νομιμότητα της κατοχής των αιτούμενων εκτάσεων κατά την ημερομηνία κατοχής γης. Στις περιπτώσεις όπου αυτή δεν μπορεί να τεκμηριωθεί τότε οι εν λόγω εκτάσεις θα απορρίπτονται για σκοπούς καταβολής ενίσχυσης και θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες μειώσεις και αποκλεισμοί στις εν λόγω αιτήσεις ενίσχυσης.

Ύψος Ενίσχυσης

Η ενίσχυση για το εν λόγω καθεστώς καταβάλλεται ετησίως για κάθε επιλέξιμο δεκάριο που δηλώνεται από τον αιτητή.

Το ύψος της ενίσχυσης ανά δεκάριο υπολογίζεται, σε ετήσια βάση, διαιρώντας την ετήσια συνολική χρηματοδότηση, για το συγκεκριμένο καθεστώς, δια του συνολικού αριθμού των επιλέξιμων εκταρίων που δηλώθηκαν από όλους τους αιτητές.

II. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΩΦΕΛΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ)

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Όλοι οι αιτητές που δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ, λαμβάνουν επιπλέον την Πράσινη Ενίσχυση που προνοείται από το πλαίσιο του Καθεστώτος της Πράσινης Ενίσχυσης, νοουμένου ότι τηρούνται οι πιο κάτω πρόνοιες:

A. Οι αιτητές που η έκταση της **αρόσιμης γης τους, είναι ίση ή υπερβαίνει τα 100 δεκάρια** ή έχουν μόνιμους βοσκότοπους και δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ, είναι **υποχρεωμένοι να τηρούν συγκεκριμένες «γεωργικές πρακτικές»** που είναι επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον όπως αναφέρονται πιο κάτω:

1. Διαφοροποίηση καλλιεργειών
2. Διατήρηση περιοχής οικολογικής εστίασης στη γεωργική έκταση
3. Διατήρηση των μόνιμων βοσκότοπων

Οι αιτητές που η έκταση της **αρόσιμης γης τους είναι λιγότερη από 100 δεκάρια και δεν διαθέτουν μόνιμους βοσκότοπους στην εκμετάλλευσή τους**, και δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ, λαμβάνουν την Πράσινη Ενίσχυση **ΧΩΡΙΣ** την υποχρέωση τήρησης των πιο πάνω γεωργικών πρακτικών.

Όσοι αιτητές είναι ενταγμένοι στη βιολογική γεωργία, για τα αντίστοιχα αγροτεμάχιά τους που πιστοποιημένα συμμετέχουν στη βιολογική γεωργία, δικαιούνται αυτοδικαίως την Πράσινη Ενίσχυση.

Οι αιτητές των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται εν όλω ή εν μέρει σε περιοχές που εμπίπτουν στις περιοχές **NATURA 2000** δικαιούνται την ενίσχυση υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις πρακτικές που προαναφέρθηκαν, στο βαθμό που οι πρακτικές αυτές στη συγκεκριμένη εκμετάλλευση συνάδουν με τους στόχους των εν λόγω οδηγιών.

Τεμάχια αιτούμενα σαν **Αγρανάπαυση με διάσπαρτα δέντρα** (χαρουπιές, ελιές και παραδοσιακά δέντρα) και συμμετοχή στο 10.1.1.B ή / και 10.1.1Δ δε θεωρούνται σαν αρόσιμη γη για σκοπούς Πράσινης Ενίσχυσης.

Ύψος Ενίσχυσης

Η Πράσινη Ενίσχυση λαμβάνει τη μορφή ετήσιας πληρωμής ανά επιλέξιμο δεκάριο που δηλώνεται στο πλαίσιο του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης. Το ποσό της Πράσινης Ενίσχυσης υπολογίζεται σε ετήσια βάση διαιρώντας το ποσό της χρηματοδότησης που αντιστοιχεί στην Πράσινη Ενίσχυση δια του συνολικού αριθμού των επιλέξιμων εκταρίων που δηλώνονται.

Η χρηματοδότηση της ενίσχυσης ανέρχεται στο 30% του χρηματοδοτικού φακέλου για τις άμεσες ενισχύσεις.

Μη συμμόρφωση των αιτητών όσον αφορά την τήρηση των γεωργικών πρακτικών είναι δυνατό να επιφέρει μειώσεις ή και αποκλεισμό της Πράσινης Ενίσχυσης.

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

1.1 ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Η διαφοροποίηση καλλιεργειών τηρείται **ΜΟΝΟ** από αιτητές που η αρόσιμη γη τους είναι ίση ή υπερβαίνει τα **100 δεκάρια**. Πιο συγκεκριμένα:

α) Αν η αρόσιμη γη του αιτητή καλύπτει έκταση από **100 μέχρι και 300 δεκάρια** πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον **δύο διαφορετικές καλλιέργειες** σε αυτή την αρόσιμη γη και:

- Η κύρια καλλιέργεια δεν πρέπει να καλύπτει περισσότερο από το **75%** αυτής της αρόσιμης γης.

β) Αν η αρόσιμη γη του αιτητή καλύπτει έκταση **πάνω από 300 δεκάρια** πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον **τρεις διαφορετικές καλλιέργειες** σε αυτή την αρόσιμη γη και:

- Η κύρια καλλιέργεια δεν πρέπει να καλύπτει πάνω από το **75%** αυτής της αρόσιμης γης και οι δύο κύριες καλλιέργειες μαζί δεν πρέπει να καλύπτουν από κοινού πάνω από το **95%** αυτής της αρόσιμης γης.

Με την επιφύλαξη του αριθμού των καλλιεργειών που απαιτούνται σύμφωνα με τα σημεία α) και β) πιο πάνω, τα ανώτατα όρια (ποσοστά) που αναφέρονται στα εν λόγω σημεία, δεν εφαρμόζονται στις εκμεταλλεύσεις όπου αγρωστώδη ή λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά ή γη υπό αγρανάπαυση καλύπτουν άνω του **75%** της αρόσιμης γης. Στην περίπτωση αυτή, η κύρια καλλιέργεια στην υπόλοιπη αρόσιμη έκταση δεν πρέπει να καλύπτει άνω του **75%** της υπόλοιπης αυτής αρόσιμης γης, εκτός εάν η υπόλοιπη αυτή έκταση καλύπτεται από αγρωστώδη ή λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά ή γη υπό αγρανάπαυση.

Περίοδος κατά την οποία θα πρέπει να τηρείται η διαφοροποίηση των καλλιεργειών
Από την 15^η Απριλίου μέχρι και την 15^η Ιουνίου του έτους υποβολής της αίτησης

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Για σκοπούς της διαφοροποίησης ως καλλιέργεια νοούνται:

i. **Διαφορετικά γένη που ορίζονται στη βοτανική ταξινόμηση**

{πχ. το κριθάρι (Γένος: *Hordeum*) και το σιτάρι (Γένος: *Triticum*) θεωρούνται 2 διαφορετικές καλλιέργειες γιατί ανήκουν σε διαφορετικά γένη, ενώ το μαλακό και το σκληρό σιτάρι θεωρούνται ίδια καλλιέργεια γιατί ανήκουν στο ίδιο γένος (Γένος: *Triticum*),

ii. **οποιοδήποτε είδος των οικογενειών Brassicaceae Solanaceae και Cucurbitaceae:**

Brassicaceae (περιλαμβάνει μπρόκολο, κουνουπίδι, κουλούμπρα κλπ), **Solanaceae** (περιλαμβάνει ντομάτες, πατάτες, μελιτζάνες, πιπέρια κλπ) και **Cucurbitaceae** (περιλαμβάνει αγγουράκια, κολοκύθια, πεπόνια, καρπούζια κλπ) {Πχ. το κουνουπίδι και το κινέζικο λάχανο παρόλο που ανήκουν στο ίδιο γένος (*Brassica*) – διαφορετικό είδος, θεωρούνται δύο διαφορετικές καλλιέργειες (αφού ανήκουν στην οικογένεια Brassicaceae)}

iii. **η γη υπό αγρανάπαυση**

iv. **τα αγρωστώδη ή άλλα ποώδη, κτηνοτροφικά φυτά**

(περιλαμβάνει φεστούκα κλπ). Οι καλλιέργειες που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή δεν θεωρούνται διαφορετικές καλλιέργειες ακόμα και αν ανήκουν σε διαφορετικά γένη, αλλά θεωρούνται σαν μια καλλιέργεια με την ονομασία «αγρωστώδη ή άλλα ποώδη, κτηνοτροφικά φυτά».

Οι διαφορετικές καλλιέργειες για σκοπούς διαφοροποίησης καλλιεργειών παρουσιάζονται στο **«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών»**.

1.3 ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Στην περίπτωση που η αρόσιμη έκταση του αιτητή είναι ίση ή υπερβαίνει τα 100 δεκάρια και ανήκει σε μία από τις τρεις πιο κάτω κατηγορίες τότε εξαιρείται από την εφαρμογή της πρακτικής της διαφοροποίησης.

Εξαίρεση Α

Αν ποσοστό πέραν του 75% της αρόσιμης γης χρησιμοποιείται:

- για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών,
- ως γη υπό αγρανάπαυση ή
- συνδυασμό των δύο

και η υπόλοιπη αρόσιμη γη που δεν καλύπτεται από τις χρήσεις αυτές δεν υπερβαίνει τα 300 δεκάρια.

Τότε η διαφοροποίηση δεν εφαρμόζεται στην εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση αλλά ο αιτητής λαμβάνει την Πράσινη Ενίσχυση.

Εξαίρεση Β

Αν ποσοστό πέραν του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης χρησιμοποιείται:

- ως μόνιμος βοσκότοπος,
- για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών
- ή συνδυασμό των χρήσεων αυτών

και η αρόσιμη γη που δεν καλύπτεται από τις χρήσεις αυτές δεν υπερβαίνει τα 300 δεκάρια.

Τότε η διαφοροποίηση δεν εφαρμόζεται στην εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση αλλά ο αιτητής λαμβάνει την Πράσινη Ενίσχυση.

Εξαίρεση Γ

Αν ποσοστό πέραν του 50% των δηλωμένων εκτάσεων αρόσιμης γης δεν δηλώθηκε από το γεωργό στην αίτηση ενίσχυσης του προηγούμενου έτους και εφόσον όλη η αρόσιμη γη καλλιεργείται με διαφορετική καλλιέργεια από εκείνη του προηγούμενου ημερολογιακού έτους.

Τότε η διαφοροποίηση δεν εφαρμόζεται στην εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση αλλά ο αιτητής λαμβάνει την Πράσινη Ενίσχυση.

2. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (ΠΟΕ)

2.1 ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Όταν η έκταση της αρόσιμης γης μιας εκμετάλλευσης καλύπτει περισσότερα από 150 δεκάρια, οι αιτητές διασφαλίζουν ότι μια έκταση αντιστοιχούσα τουλάχιστον στο 5% της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης, που δήλωσε ο γεωργός, αποτελεί περιοχή οικολογικής εστίασης.

Στοιχεία που μπορούν να θεωρηθούν ως περιοχές οικολογικής εστίασης (ΠΟΕ):

- i. γη υπό αγρανάπαυση
- ii. χαρακτηριστικά τοπίου που είναι τα μεμονωμένα δέντρα με διάμετρο κόμης τουλάχιστον 4 μέτρα
- iii. ζώνες ανάσχεσης. Σε ζώνες ανάσχεσης δεν υπάρχει γεωργική παραγωγή
- iv. καλλιέργειες με ικανότητες δέσμευσης αζώτου οι οποίες συμβάλλουν στο στόχο βελτίωσης της βιοποικιλότητας. Οι καλλιέργειες που μπορούν να θεωρηθούν ως καλλιέργειες με ικανότητα δέσμευσης αζώτου για σκοπούς ΠΟΕ σημειώνονται με «ΝΑΙ» στη σχετική στήλη του πίνακα στο «**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών**» του παρόντος εντύπου
Για σκοπούς ΠΟΕ, οι αζωτοδεσμευτικές καλλιέργειες είναι επιλέξιμες σε όλες τις περιοχές, στις περιοχές όμως που είναι ευαίσθητες για τη νιτρορύπανση είναι επιλέξιμες μόνο **υπό την προϋπόθεση** ότι μετά την καλλιέργεια των αζωτοδεσμευτικών φυτών θα ακολουθήσει οποιαδήποτε φθινοπωρινή καλλιέργεια η οποία θα πρέπει απαραίτητα να έχει φυτευτεί μέχρι το τέλος Νοεμβρίου του έτους υποβολής της αίτησης. Σε διαφορετική περίπτωση οι εκτάσεις αυτές θα απορρίπτονται σαν εκτάσεις οικολογικής εστίασης
- v. εκτάρια αγροδοασοκομικών εκτάσεων που έλαβαν ή λαμβάνουν στήριξη από το καθεστώς που αφορά την εγκατάσταση γεωργοδοασοκομικών συστημάτων στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007 - 2013 ή ΠΑΑ 2014 - 2020
- vi. αναδασωμένες εκτάσεις στα πλαίσια του καθεστώτος δάσωσης του ΣΑΑ 2004-2006, ΠΑΑ 2007 - 2013 και ΠΑΑ 2014 - 2020.

2.2 ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

- Για τις εκτάσεις με καλλιέργειες με ικανότητα δέσμευσης αζώτου: 1 τετραγωνικό μέτρο αντιστοιχεί σε 0,7 τετραγωνικά μέτρα περιοχής οικολογικής εστίασης.
- Για τις ζώνες ανάσχεσης: 1 τρέχον μέτρο αντιστοιχεί σε 9 τετραγωνικά μέτρα περιοχής οικολογικής εστίασης.
- Για τα μεμονωμένα δέντρα: 1 δέντρο αντιστοιχεί σε 30 τετραγωνικά μέτρα περιοχής οικολογικής εστίασης.

2.3 ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Οι αιτητές που έχουν υποχρέωση να διατηρούν περιοχές οικολογικής εστίασης όπως αναφέρεται πιο πάνω, εξαιρούνται από την υποχρέωση τήρησης της πρακτικής αυτής αν πληρείται ένα από τα ακόλουθα:

Εξαίρεση Α

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης:

- χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών,
- αποτελεί γη υπό αγρανάπαυση,
- καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών
- ή για συνδυασμό των πιο πάνω

με την προϋπόθεση ότι η αρόσιμη γη που δεν καλύπτεται από αυτές τις χρήσεις δεν υπερβαίνει τα 300 δεκάρια.

Εξαίρεση Β

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:

- αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο,
- χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών
- ή για συνδυασμό των πιο πάνω,

με την προϋπόθεση ότι η αρόσιμη έκταση που δεν καλύπτεται από αυτές τις χρήσεις δεν υπερβαίνει τα 300 δεκάρια.

3. ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ

3.1 ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ

3.1.1. Διατήρηση περιβαλλοντικά ευαίσθητων μόνιμων βοσκοτόπων

Νοούνται μόνιμοι βοσκότοποι που ευρίσκονται στις περιφέρειες που καλύπτονται από τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ ή 2009/147/ΕΚ και απαιτούν αυστηρή προστασία προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εν λόγω οδηγιών.

Οι γεωργοί που διαθέτουν στην εκμετάλλευσή τους μόνιμους βοσκότοπους που είναι περιβαλλοντικά ευαίσθητοι υποχρεούνται να μην τους μετατρέψουν και να μην τους οργώσουν.

Όταν ένας γεωργός έχει μετατρέψει ή οργώσει μόνιμο βοσκότοπο που είναι περιβαλλοντικά ευαίσθητος το κράτος μέλος ορίζει την υποχρέωση εκ νέου μετατροπής της έκτασης σε μόνιμο βοσκότοπο και δύναται, κατά περίπτωση, να εκδώσει ακριβείς οδηγίες που θα πρέπει να τηρεί ο ενδιαφερόμενος γεωργός σχετικά με την επανόρθωση των περιβαλλοντικών ζημιών που προκλήθηκαν προκειμένου να αποκαταστήσει το καθεστώς περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

Ο γεωργός ενημερώνεται, χωρίς καθυστέρηση μετά τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης, για την υποχρέωση εκ νέου μετατροπής και την ημερομηνία πριν από την οποία πρέπει να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση. Η ημερομηνία αυτή δεν πρέπει να είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης για το επόμενο έτος.

3.1.2 Διατήρηση αναλογίας μόνιμων βοσκοτόπων σε επίπεδο Κράτους Μέλους (ΚΜ)

Τα ΚΜ διασφαλίζουν ότι η αναλογία της γης που αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο προς τη συνολική γεωργική έκταση που δηλώνεται από τους γεωργούς (ετήσια αναλογία) δεν μειώνεται κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% σε σύγκριση με την αναλογία αναφοράς που καθορίζεται από τα ΚΜ το 2015.

Όταν η ετήσια αναλογία έχει μειωθεί κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% συγκριτικά με την αναλογία αναφοράς, το ΚΜ επιβάλλει υποχρεώσεις στο επίπεδο εκμετάλλευσής για εκ νέου μετατροπή εκτάσεων σε εκτάσεις μόνιμων βοσκοτόπων και κανόνες για αποφυγή νέας μετατροπής εκτάσεων μόνιμων βοσκοτόπων.

Οι γεωργοί ενημερώνονται για την υποχρέωση μεμονωμένης εκ νέου μετατροπής και για τους κανόνες για την αποφυγή νέας μετατροπής των μόνιμων βοσκοτόπων χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση πριν από τις 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο καθορίστηκε η μείωση κάτω από το όριο του 5%. Η υποχρέωση εκ νέου μετατροπής πρέπει να τηρείται πριν από την ημερομηνία υποβολής της Ενιαίας Αίτησης για το επόμενο έτος.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τη μεμονωμένη υποχρέωση των γεωργών να μην μετατρέπουν εκτάσεις μόνιμων βοσκοτόπων χωρίς προηγούμενη μεμονωμένη άδεια. Οι γεωργοί ενημερώνονται για την εν λόγω υποχρέωση χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση πριν από τις 15 Νοεμβρίου του έτους για το οποίο το οικείο κράτος μέλος ορίζει τα ανωτέρω.

Στην περίπτωση της Κύπρου, έχουν θεσπιστεί οι πιο κάτω κανόνες:

- Οι εκτάσεις αιτούμενων μόνιμων βοσκοτόπων των ετών 2012, 2013, 2014 και 2015 που έχουν μετατραπεί σε άλλη καλλιέργεια μεταγενέστερα (2015 ή και 2016), οφείλουν να επανέλθουν σε κατάσταση βοσκοτόπου άμεσα (2017).
- Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η μετατροπή των εν λόγω τεμαχίων οι αιτητές οφείλουν να εισαγάγουν άλλες ισοδύναμες εκτάσεις με την εν λόγω καλλιέργεια
- Νοείται ότι σε περίπτωση που αιτητής έχει τεμάχιο βοσκοτόπου που ανήκει στην κατηγορία των «ευαίσθητων βοσκοτόπων» δεν μπορεί να προχωρήσει σε μετατροπή του σε άλλη χρήση γης ή σε όργανο του, καθώς αυτό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση.
- Όσοι έχουν εκτάσεις μόνιμων βοσκοτόπων οφείλουν να τις διατηρήσουν

Επιβάλλονται περιορισμοί στην περαιτέρω μετατροπή εκτάσεων βοσκοτόπων σε άλλη καλλιέργεια:

- Σε περίπτωση που αιτητές προτίθενται να μετατρέψουν εκτάσεις Μονίμων Βοσκοτόπων από το έτος 2016 και εντεύθεν, σε άλλη χρήση γης, υποχρεούνται όπως υποβάλλουν σχετική αίτηση μέχρι τις 31 Ιανουαρίου εκάστου έτους, στον ΚΟΑΠ, συνοδευόμενη από έντυπα απόδειξης της νόμιμης κατοχής των συγκεκριμένων τεμαχίων.
- Η μετατροπή βοσκοτόπων σε άλλη καλλιέργεια δεν είναι επιτρεπτή και καθίσταται επιτρεπτή κατόπιν έγκρισης σχετικού αιτήματος.
- Σε περίπτωση που μετατρέπονται εκτάσεις χωρίς εξασφάλιση πρότερης έγκρισης, αυτές θα χαρακτηρίζονται ως μη επιλέξιμες για σκοπούς της «Ενίσχυσης για γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον» (Πράσινη Ενίσχυση) και θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία κυρώσεις και αποκλεισμοί.

III. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Για να διευκολυνθεί η αρχική εγκατάσταση των γεωργών νεαρής ηλικίας και η διαρθρωτική προσαρμογή των εκμεταλλεύσεων τους μετά την αρχική τους εγκατάσταση, θα χρησιμοποιηθεί ποσοστό 0,8% επί του ανώτατου εθνικού ορίου του φακέλου των άμεσων πληρωμών για χορήγηση σε γεωργούς νεαρής ηλικίας ως ετήσια στρεμματική ενίσχυση, **επιπλέον της βασικής.**

Ετήσια ενίσχυση που χορηγείται σε γεωργούς νεαρής ηλικίας που δικαιούνται ενίσχυση στα πλαίσια του ΚΕΣΕ και πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια.

Η ενίσχυση για γεωργούς νεαρής ηλικίας χορηγείται ανά γεωργό **για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη.** Η περίοδος αυτή μειώνεται κατά τον αριθμό των ετών που μεσολάβησαν μεταξύ της δημιουργίας της εκμετάλλευσης και της πρώτης υποβολής της αίτησης ενίσχυσης για γεωργούς νεαρής ηλικίας.

Γεωργοί νεαρής ηλικίας δύνανται να είναι φυσικά ή / και νομικά πρόσωπα

Γεωργοί Νεαρής ηλικίας νοούνται τα φυσικά πρόσωπα :

- που δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ και
- που δημιουργούν για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως επικεφαλής της εκμετάλλευσης ή τα οποία έχουν ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης για το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης και
- που είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης

Γεωργοί Νεαρής ηλικίας νοούνται τα νομικά πρόσωπα:

- που δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ
- των οποίων ο διευθυντής είναι «Νεαρός Γεωργός» κατά την έννοια του Άρθρου 50, Παράγραφος 2 του Κανονισμού 1307/2013
- Οι μέτοχοι του νομικού προσώπου που μπορούν να θεωρηθούν ως «Νεαροί Γεωργοί» κατά την έννοια του Άρθρου 50, Παράγραφος 2 του Κανονισμού 1307/2013 κατέχουν (σωρευτικά) πέραν του 50% του μετοχικού κεφαλαίου του νομικού προσώπου και επιπλέον προσκομίζουν υπεύθυνη δήλωση εξουσιοδότησης (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7**) σε ένα από αυτούς ή τον διευθυντή του νομικού προσώπου να ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο επί του νομικού προσώπου όσον αφορά τις αποφάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

Γεωργοί νεαρής ηλικίας οι οποίοι πληρούν τις πιο πάνω προϋποθέσεις και έχουν εγκριθεί για το μέτρο «Ενίσχυσης Πρώτης Εγκατάστασης Νέων Γεωργών» της προκήρυξης του 2012, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης θεωρούνται δικαιούχοι για την εν λόγω ενίσχυση. Το ίδιο θα ισχύσει και για εκείνους που θα εγκριθούν στην αντίστοιχη προκήρυξη του έτους 2016.

Οι γεωργοί νεαρής ηλικίας μπορούν να αποδείξουν ότι είναι επικεφαλής της γεωργικής τους εκμετάλλευσης προσκομίζοντας δικαιολογητικά νόμιμης, μακροχρόνιας κατοχής (3 έτη και άνω) τουλάχιστον για το 50% της έκτασης τους. Δικαιολογητικά νόμιμης κατοχής θεωρούνται οι τίτλοι ιδιοκτησίας (θεωρούνται ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις σε σχέση με την μακροχρόνια κατοχή) στο όνομα του αιτητή ή / και έγκυρα ενοικιαστήρια έγγραφα ή συμβόλαια ενοικίασης (που να έχουν διάρκεια ενοικίασης τουλάχιστον 3 έτη) συνοδευόμενα από τίτλους ιδιοκτησίας. Τα ενοικιαστήρια θα πρέπει να είναι ευανάγνωστα να φέρουν την υπογραφή των συμβαλλόμενων μερών και να είναι υπογραμμένα από τουλάχιστον δύο μάρτυρες (να δηλώνεται ο αριθμός πολιτικής ταυτότητας τους).

Νεαροί γεωργοί οι οποίοι είχαν υποβάλει αίτηση στον ΚΟΑΠ πριν από το 2012 δεν θα λάβουν επιδότηση από το εν λόγω καθεστώς, εκτός εάν ο αιτητής προσκομίσει ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία που να δεικνύουν ότι α) κατά τα έτη προγενέστερα του έτους 2012 ο αιτητής δεν ήταν επικεφαλής της εκμετάλλευσης και β) έχει καταστεί επικεφαλής σε χρόνο μεταγενέστερο του έτους 2012.

Τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να υποβάλουν με την αίτηση τους, τα ακόλουθα:

1. Καταστατικό της Εταιρείας,
2. Πιστοποιητικό που να δείχνει την κατανομή του Μετοχικού Κεφαλαίου
3. Πιστοποιητικά Γέννησης ή αντίγραφα Πολιτικής Ταυτότητας του Διευθυντή της Εταιρείας και των μετόχων της Εταιρείας που πληρούν τις προϋποθέσεις «Νεαρού Γεωργού».
4. Στην περίπτωση που το νομικό πρόσωπο εγκαθιδρύθηκε σε έτος προγενέστερο του έτους 2012 θα πρέπει να υποβληθούν αποδεικτικά στοιχεία που να δεικνύουν ότι επικεφαλής του νομικού προσώπου τέθηκαν νεαροί γεωργοί σε χρόνο μεταγενέστερο του έτους 2012.

Τα φυσικά πρόσωπα, που υποβάλλουν πρώτη φορά αίτηση στο Καθεστώς το 2017, θα πρέπει να συμπληρώσουν την Υπεύθυνη Δήλωση που αφορά τους Γεωργούς Νεαρής ηλικίας, η οποία βρίσκεται στο «[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8](#)».

Τα νομικά πρόσωπα, που υποβάλλουν πρώτη φορά αίτηση στο Καθεστώς το 2017, θα πρέπει να συμπληρώσουν την Υπεύθυνη Δήλωση που αφορά τους Γεωργούς Νεαρής ηλικίας, η οποία βρίσκεται στο «[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9](#)».

Για αιτητές που δήλωσαν συμμετοχή στο καθεστώς κατά τα προηγούμενα έτη θα πρέπει να συμπληρωθεί το έντυπο 'Ανανέωση στοιχείων Νόμιμης Κατοχής Τεμαχίων' «[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10](#)».

Ο μέγιστος αριθμός δεκαρίων που δύναται να επιδοτηθεί ανά αιτητή είναι τα 900 δεκάρια.

IV. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η συνδεδεμένη στήριξη χορηγείται μόνο σε εκείνους τους τομείς κράτους μέλους όπου συγκεκριμένα είδη γεωργικής δραστηριότητας ή συγκεκριμένοι γεωργικοί τομείς αντιμετωπίζουν ορισμένες δυσκολίες και είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για οικονομικούς, κοινωνικούς και / ή περιβαλλοντικούς λόγους.

Χορηγείται για τα **εσπεριδοειδή σε κοινότητες που επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη**. Χορηγείται, επίσης και για τα αιγοπρόβατα υπό μορφή κεφαλικής επιδότησης (βλέπε σχετικό εγχειρίδιο του συγκεκριμένου καθεστώτος).

Η Κύπρος θα χρησιμοποιήσει το 8% των εθνικών ανώτατων ορίων του φακέλου των Άμεσων Πληρωμών για σκοπούς προαιρετικής συνδεδεμένης στήριξης. Οι σχετικές κοινότητες για τη συνδεδεμένη στήριξη των εσπεριδοειδών Νεκρής Ζώνης, αναφέρονται στον **ΠΙΝΑΚΑ 3** ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Κοινότητες /Δήμοι που επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη

A/A	Κωδικός Κοινότητας	Κοινότητα/Δήμος
1	1000	ΛΕΥΚΩΣΙΑ
2	1010	ΑΓΙΟΣ ΔΟΜΕΤΙΟΣ
3	1011	ΕΓΚΩΜΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
4	1013	ΑΓΛΑΝΤΖΙΑ
5	1014	ΟΡΤΑΚΙΟΙ
6	1021	ΚΑΤΩ ΛΑΚΑΤΑΜΕΙΑ
7	1024	ΓΕΡΙ
8	1102	ΑΛΑΜΠΡΑ
9	1107	ΔΑΛΙ
10	1108	ΛΥΜΠΙΑ
11	1110	ΛΟΥΡΟΥΚΙΝΑ
12	1120	ΠΟΤΑΜΙΑ
13	1121	ΑΓΙΟΣ ΣΩΖΟΜΕΝΟΣ
14	1122	ΠΥΡΟΓΙ
15	1123	ΜΑΡΓΟ
16	1240	ΑΓΙΟΙ ΤΡΙΜΙΘΙΑΣ
17	1241	ΠΑΛΙΟΜΕΤΟΧΟ
18	1242	ΔΕΝΕΙΑ
19	1243	ΚΟΚΚΙΝΟΤΡΙΜΙΘΙΑ
20	1244	ΜΑΜΜΑΡΙ
21	1245	ΓΕΡΟΛΑΚΚΟΣ
22	1329	ΚΑΤΩ ΚΟΥΤΡΑΦΑΣ
23	1350	ΠΑΝΩ ΖΩΔΕΙΑ
24	1360	ΑΚΑΚΙ
25	1361	ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
26	1362	ΑΣΤΡΟΜΕΡΙΤΗΣ
27	1363	ΑΥΛΩΝΑ
28	1364	ΚΑΤΩΚΟΠΙΑ

Α/Α	Κωδικός Κοινότητας	Κοινότητα/Δήμος
29	1366	ΜΑΣΑΡΗ
30	1367	ΦΥΛΛΙΑ
31	1411	ΕΥΡΥΧΟΥ
32	1414	ΑΓΙΟΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΟΣ ΣΟΛΕΑΣ
33	1415	ΛΙΝΟΥ
34	1416	ΚΑΤΥΔΑΤΑ
35	1424	ΚΑΛΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
36	1430	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
37	1431	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΕΥΚΑ
38	1432	ΠΕΤΡΑ
39	1433	ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΑΣ
40	1435	ΛΕΥΚΑ
41	1436	ΑΜΠΕΛΙΚΟΥ
42	1443	ΑΓΓΟΛΕΜΙ
43	1450	ΒΑΡΙΣΕΙΑ
44	1451	ΓΑΛΗΝΗ
45	1452	ΞΕΡΟΒΟΥΝΟΣ
46	1453	ΛΟΥΤΡΟΣ
47	1454	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΕΛΕΜΑΝΗ
48	1455	ΑΜΜΑΔΙΕΣ
49	1456	ΠΑΝΩ ΠΥΡΓΟΣ ΤΥΛΛΙΡΙΑΣ
50	1457	ΚΑΤΩ ΠΥΡΓΟΣ ΤΥΛΛΙΡΙΑΣ
51	1458	ΣΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥ ΑΠΠΙ
52	1461	ΠΑΧΥΑΜΜΟΣ
53	1462	ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΥΛΛΙΡΙΑΣ
54	1464	ΚΟΚΚΙΝΑ
55	1465	ΦΡΟΔΙΣΙΑ
56	3101	ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ
57	3102	ΔΕΡΥΝΕΙΑ
58	3105	ΦΡΕΝΑΡΟΣ
59	4101	ΤΡΟΥΛΛΟΙ
60	4102	ΒΟΡΟΚΛΗΝΗ
61	4103	ΑΒΔΕΛΕΡΟ
62	4104	ΠΥΛΑ
63	4108	ΠΕΡΓΑΜΟΣ
64	4201	ΠΕΤΡΟΦΑΝΙ
65	4202	ΑΘΗΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ Η΄ - ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (17ης Δεκεμβρίου 2013)
- **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου
- **Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 640/2014** της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση
- **Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 807/2014** της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 809/2014** της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 808/2014** της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020**. Χρησιμοποιείται η εκάστοτε τελευταία αναθεωρημένη έκδοση
- Η βιολογική γεωργία στην Κύπρο διέπεται από τους **Κανονισμούς (ΕΚ) 834/2007 του συμβουλίου και (ΕΚ) 889/2008 της Επιτροπής** καθώς και από τη σχετική νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας «ο περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος 227(I)/2004»
- **Κοινοτική Οδηγία 2009/147ΕΚ** που αφορά τη διατήρηση των άγριων πτηνών, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται (Καθεστώς 10.1.10)
- **Ο περί Προστασίας και Διαχείριση Άγριων Πτηνών Νόμο του 2013**, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται (Καθεστώς 10.1.10)
- **Ο περί Μελισσοκομίας Νόμος του 1990**, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. (Καθεστώς 10.1.10)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014 - 2020

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ / ΜΕΤΡΑ

Η ένταξη σε Μέτρο ή Καθεστώς στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 είναι εθελοντική. Δικαιούχοι είναι γεωργοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) οι οποίοι αναλαμβάνουν να τηρούν τους όρους και τις υποχρεώσεις του κάθε Καθεστώτος στο οποίο επιθυμούν να εντάξουν τις εκτάσεις τους για 5 ή 6 έτη ανάλογα με το Καθεστώς, με εξαίρεση τα Μέτρα 12 και 13 για τα οποία δεν υπάρχει πολυετής δέσμευση.

Με την Ενιαία Αίτηση του 2017 είναι δυνατή η ένταξη νέων αιτητών στα Καθεστώτα του Μέτρου 10 που προκηρύχθηκαν για πρώτη φορά το 2016 (10.1.2B2, 10.1.4, 10.1.5, 10.1.6, 10.1.7, 10.1.10), καθώς και σε τρία νέα Καθεστώτα τα οποία προκηρύσσονται για πρώτη φορά το 2017 (10.1.11A, 10.1.11B, 10.1.12 και 10.1.13).

Οι αιτητές που εντάχθηκαν στα Καθεστώτα του Μέτρου 10 και στο Μέτρο 11, κατά την υποβολή της ΕΑΕΕ του έτους 2016, έχουν τη δυνατότητα ένταξης νέων τεμαχίων ή και αύξησης εκτάσεων των ήδη ενταγμένων τεμαχίων.

Σε περίπτωση που η αρχική δέσμευση είναι μέχρι 30 δεκάρια, τότε επιτρέπεται αύξηση μέχρι 30 δεκάρια. Στις περιπτώσεις που η αρχική δέσμευση υπερβαίνει τα 30 δεκάρια, τότε επιτρέπεται αύξηση ίση με την έκταση της αρχικής δέσμευσης. Σε περίπτωση που η αρχική δέσμευση, οποιασδήποτε έκτασης, επεκταθεί με την προσθήκη μόνο ενός αγροτεμαχίου, τότε δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός στην έκταση κατά την οποία θα αυξηθεί η δέσμευση (δηλαδή έκταση νέου αγροτεμαχίου).

Για το κάθε Καθεστώς υπάρχει κατάλογος με τις επιλέξιμες καλλιέργειες. Επίσης, υπάρχει καθορισμένη ελάχιστη αιτούμενη και επιλέξιμη έκταση για το κάθε Καθεστώς. Επιπλέον, σε κάποια Καθεστώτα υπάρχουν γεωγραφικοί περιορισμοί.

Οι υποχρεώσεις για το κάθε Καθεστώς περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια. Η δέσμευση που αναλαμβάνεται είναι πενταετής ή εξαετής και εφόσον αναλαμβάνεται δέσμευση από τον αιτητή, η τήρηση των υποχρεώσεων καθόλη την διάρκεια της δέσμευσης είναι υποχρεωτική. Τυχόν μειώσεις των εκτάσεων σε επόμενα έτη που δε δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή λόγω μεταβίβασης εκτάσεων (μεταβίβαση δεσμευμένων εκτάσεων σε διάδοχο γεωργό ή μεταβίβαση της διαχείρισης δεσμευμένων εκτάσεων χωρίς την ανάληψη των υποχρεώσεων από διάδοχο γεωργό), θα επιφέρουν ανακτήσεις ποσών.

Οι εκτάσεις που θα ενταχθούν στα Μέτρα και εφόσον περάσουν από τους προβλεπόμενους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους και κριθούν ως επιλέξιμες, οριστικοποιούνται και καθορίζονται ως οι δεσμευμένες εκτάσεις του κάθε αιτητή για τη διάρκεια της δέσμευσης. Οι δεσμευμένες εκτάσεις θα καθοριστούν και γεωγραφικά.

Υπενθυμίζεται πως ο έλεγχος τήρησης της δέσμευσης των Καθεστώτων των Μέτρων 10 και 11 του ΠΑΑ 2014-2020 γίνεται μέσω της ετήσιας υποβολής της Ενιαίας Αίτησης, σε όλα τα έτη διάρκειας της δέσμευσης, και με συμπερίληψη σε αυτήν όλων των τεμαχίων για όλα τα έτη της δέσμευσης.

Η Ενιαία Αίτηση πρέπει να υποβάλλεται για σκοπούς συμμετοχής στα Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης ανεξάρτητα εάν δεν τηρείται το κριτήριο ελάχιστης έκτασης του Καθεστώτος της Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Εφαρμόζονται σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος και ανάλογα με τους γεωγραφικούς περιορισμούς του κάθε Μέτρου / Καθεστώτος.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

Η δέσμευση για τα Καθεστώτα των Μέτρων 10 και 11 είναι πενταετής ή εξαετής ανάλογα με το Καθεστώς. Η δέσμευση ξεκινά από το έτος που εντάχθηκε για πρώτη φορά ο αιτητής στο Μέτρο ή Καθεστώς.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η ένταξη αιτητή γίνεται μέσω της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων (αίτημα ενίσχυσης) κατά τα έτη προκήρυξης των Καθεστώτων. Για το κάθε Καθεστώς σημειώνονται τα τεμάχια τα οποία ο αιτητής επιθυμεί να εντάξει σε δέσμευση, ενώ για το κάθε Καθεστώς υποβάλλεται και έντυπο συμμετοχής στο οποίο περιγράφονται η διάρκεια της δέσμευσης, οι υποχρεώσεις, οι περιορισμοί και το ύψος επιδότησης του Καθεστώτος. Το έντυπο συμμετοχής θα πρέπει να υποβληθεί υπογραμμένο σε Επαρχιακό Γραφείο του ΚΟΑΠ εντός της περιόδου παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης.

Η συνέχιση της δέσμευσης για τα επόμενα έτη επιβεβαιώνεται από τον αιτητή για κάθε έτος μέσω της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων του εκάστοτε έτους (αίτημα πληρωμής για κάθε έτος). Στα επόμενα έτη θα προσημειώνονται οι συμμετοχές στις εγγραφές των τεμαχίων της δέσμευσης ώστε να είναι στη διάθεση του αιτητή η συγκεκριμένη πληροφόρηση. Για το καθεστώς 10.1.10 θα προσημειώνεται ο αριθμός κυψελών. Στην περίπτωση που επιθυμείται από τους αιτητές η μη συνέχιση μέρους ή ολόκληρης της δέσμευσης αυτό θα σημειώνεται στην Ενιαία Αίτηση και θα γίνονται οι απαραίτητες αφαιρέσεις εκτάσεων από την αίτηση. Τονίζεται ότι τυχόν μη συνέχιση ή και μη ολοκλήρωση των υποχρεώσεων σε εκτάσεις της δέσμευσης από τους αιτητές θα οδηγήσει σε ανακτήσεις των ποσών που δόθηκαν για τις συγκεκριμένες εκτάσεις (εξαιρούνται επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της εκμετάλλευσής).

ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

- Τεμάχια και εκτάσεις τεμαχίων που δηλώνονται για επιδότηση στο Καθεστώς 10 δεν μπορούν παράλληλα να συμμετέχουν στο Μέτρο 11 «Βιολογικές καλλιέργειες».
- Τα τεμάχια που δηλώνονται για επιδότηση στη Δράση Ε «Αμπέλια» του Καθεστώτος 10.1.1 μπορούν να συμμετέχουν και να επιδοτούνται ταυτόχρονα στο Καθεστώς 10.1.8 «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη διατήρηση και βιώσιμη χρήση σε παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου».
- Για να είναι επιλέξιμα τα τεμάχια που δηλώνονται για επιδότηση στην Δράση Ζ «Κλαδοκάθαρος» θα πρέπει να έχουν υποχρεωτικά συμμετοχή και στην Δράση Ε «Αμπέλια».
- Τεμάχια που δηλώνονται για επιδότηση στη Δράση Γ «Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών Ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες: Εσπεριδοειδή» μπορούν να συμμετέχουν και να επιδοτούνται ταυτόχρονα στη Δράση Β «Εσπεριδοειδή» του Καθεστώτος 10.1.3 «Εφαρμογή στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην καλλιέργεια Εσπεριδοειδών».
- Τεμάχια που δηλώνονται για επιδότηση στη Δράση Α «Πατατοκαλλιέργεια» του Καθεστώτος 10.1.3 μπορούν να συμμετέχουν και να επιδοτούνται ταυτόχρονα στο Καθεστώς 10.1.2.Α «Τριετής Αμειψισπορά στις Πατάτες».
- Τεμάχια και εκτάσεις τεμαχίων που δηλώνονται για επιδότηση στο Καθεστώς 12.1.1 μπορούν παράλληλα να συμμετέχουν στα υπομέτρα του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» ή στα Καθεστώτα του Μέτρου 10 εφόσον οι αιτούμενες καλλιέργειες του Μέτρου 12.1.1 είναι επιλέξιμες και στα υπό αναφορά Μέτρα.
- Τεμάχια και εκτάσεις τεμαχίων που δηλώνονται για επιδότηση στο Καθεστώς 12.1.2 μπορούν παράλληλα να συμμετέχουν στα υπομέτρα του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες».
- Το καθεστώς 10.1.10 του Μέτρου 10 δεν έχει ασυμβατότητα με το Μέτρο 11.

ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΜΕ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Μέτρο ΕΠΣΑ 1β 1: Αναδιάρθρωση και Ποικιλιακή Μετατροπή Αμπελώνων

Τα τεμάχια που συμμετέχουν στο Μέτρο ΕΠΣΑ1β 1 είναι επιλέξιμα για το Καθεστώς 10.1.1Ε νοουμένου ότι γίνονται οι μηχανικές καταπολεμήσεις των ζιζανίων έναντι χημικής ζιζανιοκτονίας και τα τεμάχια βρίσκονται σε αγρανάπαυση. Επιπλέον, τα τεμάχια δεν πρέπει να βρίσκονται σε αγρανάπαυση για περισσότερα από 2 έτη μετά την ημερομηνία εκρίζωσης. Μετά τα 2 έτη τα τεμάχια πρέπει να δηλώνονται και να είναι με καλλιέργεια επιλέξιμη για το Καθεστώς εκτός αγρανάπαυσης. Σε περίπτωση που εντοπιστεί οποιαδήποτε άλλη καλλιέργεια εντός των εκριζωμένων τεμαχίων, τα τεμάχια παύουν να είναι επιλέξιμα για την Δράση Ε και αφαιρούνται από την δέσμευση.

Στις περιπτώσεις όπου εκριζωθεί τεμάχιο και τα δικαιώματα φύτευσης δοθούν σε δεύτερο τεμάχιο, το δεύτερο τεμάχιο δεν εντάσσεται στο Καθεστώς και η δέσμευση για το πρώτο τεμάχιο διακόπτεται χωρίς να γίνονται ανακτήσεις των καταβληθέντων για το τεμάχιο ποσό.

Στις περιπτώσεις μερικής αποτυχίας επαναφύτευσης σε τεμάχιο η δέσμευση προσαρμόζεται ώστε να συνάδει με την έκταση της επιτυχημένης φύτευσης χωρίς να γίνονται ανακτήσεις των καταβληθέντων ποσών για το μέρος του τεμαχίου που απέτυχε η φύτευση.

Στις περιπτώσεις ολοκληρωτικής αποτυχίας επαναφύτευσης σε τεμάχιο η δέσμευση προσαρμόζεται χωρίς να γίνονται ανακτήσεις των καταβληθέντων ποσών για το τεμάχιο που απέτυχε η φύτευση.

Τα τεμάχια που συμμετέχουν στο Μέτρο ΕΠΣΑ1β 1 είναι επιλέξιμα για τη Δράση Ζ αλλά δεν λαμβάνουν επιδότηση εφόσον η καλλιέργεια είναι Αγρανάπαυση. Σε περίπτωση που εντοπιστεί οποιαδήποτε άλλη καλλιέργεια εντός των εκριζωμένων τεμαχίων, τα τεμάχια παύουν να είναι επιλέξιμα για την Δράση Ζ και αφαιρούνται από τη δέσμευση.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι υποχρεώσεις των αιτητών για κάθε Καθεστώς/Μέτρο περιγράφονται αναλυτικά στις αντίστοιχες παραγράφους πιο κάτω. Τα τεμάχια και οι εκτάσεις για να θεωρούνται επιλέξιμα (εφόσον καθοριστεί μετά τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους η επιλέξιμη έκταση και καλλιέργεια) πρέπει να τηρούν τη βάση εκκίνησης του κάθε Καθεστώτος και επιπλέον είναι υποχρεωτική η τήρηση αρχείου καλλιεργητικών φροντίδων, μηχανικής καταπολέμησης και λιπάνσεων, όπου θα καταγράφονται ο τύπος, η ποσότητα λιπάσματος που έχει χρησιμοποιηθεί και η περίοδος εφαρμογής, λίπανσης και μηχανικής καταπολέμησης, καθώς και οι υπόλοιπες καλλιεργητικές φροντίδες.

Στο αρχείο πρέπει να περιλαμβάνονται και αντίγραφα των απαραίτητων πιστοποιητικών ή/και αποδείξεων για τα Καθεστώτα (όπου αυτό εφαρμόζεται). Το αρχείο γεωργού πρέπει να τηρείται για όλα τα έτη της δέσμευσης και να είναι στη διάθεση των λειτουργών του ΚΟΑΠ σε περίπτωση ελέγχου. Στην αναλυτική περιγραφή των Καθεστώτων αναφέρονται αναλυτικά οι επιμέρους καλλιεργητικές φροντίδες και λιπάνσεις, που πρέπει να καταχωρούνται στο αρχείο από τους αιτητές του κάθε Καθεστώτος.

Στο Καθεστώς της εφαρμογής τριετούς κύκλου αμειψισποράς (10.1.2) οι επιλογές των καλλιεργειών ανά έτος θα πρέπει να γίνονται λαμβάνοντας υπόψη το Καθεστώς Πράσινης Ενίσχυσης (διαφοροποίηση καλλιεργειών, περιοχές οικολογικής εστίασης).

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14)

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 3 και το άρθρο 29 παράγραφος 2 του Κανονισμού 1305/2013 «Οι ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα καλύπτουν μόνο τις δεσμεύσεις εκείνες που υπερβαίνουν τα σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα που καθορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο I του τίτλου VI του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται στα σημεία (γ) (ii) και (γ) (iii) του άρθρου 4 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για χρήση λιπασμάτων και

φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από την εθνική νομοθεσία. Όλες αυτές οι υποχρεωτικές απαιτήσεις προσδιορίζονται στο πρόγραμμα.». Στα πλαίσια αυτής της πρόνοιας για την κάθε υποχρεωτική Δράση που θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια της δέσμευσης, ορίστηκε από το Πρόγραμμα η Βάση Εκκίνησης που θα πρέπει να τηρείται από όλους τους αιτητές που αναλαμβάνουν δέσμευση στα Μέτρα 10 και 11.

Οι αναλυτικές απαιτήσεις της Βάσης Εκκίνησης βρίσκονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14](#).

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΕΝΤΥΠΑ

Όλα τα απαραίτητα έντυπα θα πρέπει να υποβάλλονται εντός της περιόδου παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης εκτός εάν καθοριστεί για κάποιο έντυπο διαφορετική περίοδος. Κατά τη διάρκεια της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης, οι αιτητές θα ενημερώνονται για τα έντυπα που πρέπει να προσκομιστούν, καθώς και την καταληκτική ημερομηνία προσκόμισης τους. Οι ίδιες πληροφορίες θα αναφέρονται και στο έντυπο συμμετοχής το οποίο θα πρέπει να υποβάλλεται στα Επαρχιακά Γραφεία υπογραμμένο.

Τα Πιστοποιητικά Βιολογικής Γεωργίας και Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής θα παραλαμβάνονται από τον ΚΟΑΠ απ' ευθείας από τις Εταιρείες Πιστοποίησης.

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ, ΠΟΙΝΕΣ, ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ

• Αποκλίσεις, ποινές και ανακτήσεις που προκύπτουν λόγω διαφοράς έκτασης

Οι αποκλίσεις για το κάθε Καθεστώς υπολογίζονται για κάθε έτος εξέτασης χρησιμοποιώντας την αιτούμενη και την επιλέξιμη έκταση του καθεστώτος. Για σκοπούς υπολογισμού απόκλισης και ποινής θα χρησιμοποιούνται μόνο οι εκτάσεις των τεμαχίων που δηλώθηκαν για κάθε Καθεστώς. Ο υπολογισμός των αποκλίσεων θα γίνεται για κάθε Καθεστώς ξεχωριστά.

Η δεσμευμένη έκταση για κάθε Καθεστώς είναι αυτή που προκύπτει από τους ελέγχους του Καθεστώτος κατά το αρχικό έτος ένατηξης στο Καθεστώς. Σε περίπτωση αύξησης των δεσμευμένων εκτάσεων κατά το δεύτερο έτος της δέσμευσης, η έκταση δέσμευσης αναπροσαρμόζεται ανάλογα (και μετά το πέρας όλων των σχετικών ελέγχων) οπότε σαν τελική έκταση δέσμευσης λαμβάνεται η έκταση του δεύτερου έτους.

Για κάθε έτος της δέσμευσης γίνονται έλεγχοι έκτασης (αιτούμενη για το Καθεστώς προς επιλέξιμη για το Καθεστώς αλλά και σε σχέση με την έκταση δέσμευσης του Καθεστώτος).

Ως επιλέξιμη έκταση χρησιμοποιείται η έκταση που προκύπτει από τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ελέγχους για τα τεμάχια που δηλώθηκαν για το κάθε Καθεστώς.

Το ποσοστό απόκλισης προκύπτει από τη διαφορά της επιλέξιμης με την αιτούμενη έκταση προς την επιλέξιμη έκταση και πολλαπλασιάζοντας επί 100.

Με βάση το ποσοστό απόκλισης η πληρωθείσα έκταση προκύπτει ως εξής:

- Από 0-3%: Ως έκταση πληρωμής θεωρείται η επιλέξιμη μετά τους ελέγχους.
- Από 3-20% Ως έκταση πληρωμής θεωρείται η επιλέξιμη έκταση μείον το διπλάσιο της διαφοράς της επιλέξιμης από την αιτηθείσα.
- Από 20-50%: Η έκταση πληρωμής είναι 0 και η πληρωμή για το έτος εξέτασης είναι μηδενική.
- Πάνω από 50%: Η έκταση πληρωμής είναι 0 και η πληρωμή για το έτος εξέτασης είναι μηδενική. Επιπλέον, υπολογίζονται και ποινές (πολυετείς ποινές) με βάση τη διαφορά της επιλέξιμης από την αιτηθείσα έκταση επί το ποσό πληρωμής του κάθε Καθεστώτος. Η αποπληρωμή των πολυετών ποινών γίνεται με αποκοπές από επόμενες πληρωμές για το ίδιο ή άλλα Καθεστώτα/Μέτρα. Οι πολυετείς ποινές έχουν διάρκεια το υπόλοιπο του έτους στο οποίο υπολογίζονται συν τα τρία επόμενα ημερολογιακά έτη.

Στην περίπτωση που η διαφορά μεταξύ της αιτούμενης και της επιλέξιμης έκτασης δεν υπερβαίνει το ένα δεκάριο και αυτή η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20% της αιτούμενης έκτασης, ο αιτητής πληρώνεται την αιτηθείσα έκταση.

Με βάση τις επιλέξιμες εκτάσεις των τεμαχίων για κάθε έτος τροποποιείται και η έκταση δέσμευσης του Καθεστώτος.

Στις περιπτώσεις όπου η απόκλιση είναι πάνω από 20% και η πληρωμή για το έτος εξέτασης είναι μηδενική, ο αιτητής παραμένει με δέσμευση στο Καθεστώς εφόσον τηρείται η ελάχιστη έκταση του Καθεστώτος.

Στις περιπτώσεις όπου εντοπίζεται μέσω διοικητικών ή / και επιτόπιων ελέγχων μείωση της ήδη δεσμευμένης έκτασης, ο ΚΟΑΠ προχωρεί σε ανακτήσεις των ποσών που δόθηκαν για τις εκτάσεις της δέσμευσης που μειώθηκαν, από όλα τα προηγούμενα έτη της δέσμευσης. Η σύγκριση των εκτάσεων γίνεται σε επίπεδο τεμαχίου και γίνεται πάντα με βάση τη δεσμευμένη έκταση του προηγούμενου έτους.

Εφόσον οι μειώσεις των εκτάσεων δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή λόγω μεταβίβασης εκτάσεων (όπως αναφέρεται πιο πάνω) και εφόσον τα πιο πάνω υποστηρίζονται με τα απαραίτητα έντυπα τότε δεν γίνονται ανακτήσεις των ποσών για τις εκτάσεις που μειώθηκαν. Εάν ο ΚΟΑΠ μετά την εξέταση τους κρίνει ότι δικαιολογείται η διακοπή, δεν θα προχωρήσει σε ανακτήσεις για το μέρος της δέσμευσης που διακόπηκε.

- **Ποινές και Μειώσεις που προκύπτουν λόγω μη τήρησης Βάσης Εκκίνησης**

Στην περίπτωση που σε δεσμευμένες εκτάσεις δεν τηρείται η βάση εκκίνησης, αυτές οι εκτάσεις δεν θα πληρώνονται για το έτος στο οποίο εντοπίστηκε η μη τήρηση.

- **Ποινές και Μειώσεις που προκύπτουν λόγω μη τήρησης των επιπλέον Υποχρεώσεων**

Στην περίπτωση που σε δεσμευμένες εκτάσεις δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις που προβλέπονται από το κάθε Καθεστώς, αυτές οι εκτάσεις δε θα πληρώνονται για το έτος στο οποίο εντοπίστηκε η μη τήρηση των υποχρεώσεων.

Σε περίπτωση που η μη τήρηση της υποχρέωσης θεωρηθεί σοβαρή (για παράδειγμα η χρήση χημικών ζιζανιοκτόνων στα Καθεστώτα μηχανικής αντιμετώπισης των ζιζανίων ή η επανάληψη της καλλιέργειας στόχου στο Καθεστώς της αμειψισποράς εντός της τριετίας) οι ποινές που θα επιβάλλονται είναι αποκλεισμός, αφαίρεση από τη δέσμευση και συνολική ανάκτηση για τις εκτάσεις που εντοπίστηκε η σοβαρή μη συμμόρφωση

- **Ποινές και Μειώσεις λόγω μη Τήρησης Αρχείου Γεωργού**

Στην περίπτωση που δεν προσκομίζεται όταν ζητηθεί ή δεν τηρείται ορθά το αρχείο γεωργού θα επιβάλλεται ποσοστιαία ποινή 5% στο τελικό ποσό πληρωμής για κάθε Καθεστώς.

Εάν επαναληφθεί σε επόμενο έτος η μη τήρηση αρχείου γεωργού το ποσοστό ποινής θα είναι 10% στο τελικό ποσό πληρωμής ενώ σε δεύτερη επανάληψη σε επόμενο έτος μη τήρησης αρχείου γεωργού θα υπάρχει αποκλεισμός εξ' ολοκλήρου από το συγκεκριμένο Καθεστώς για το έτος εξέτασης.

- **Ποινή λόγω εκπρόθεσμης υποβολής αίτησης**

Στην περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης επιβάλλεται ποσοστό ποινής στο τελικό ποσό πληρωμής 1% για κάθε εργάσιμη ημέρα καθυστερημένης υποβολής της Ενιαίας Αίτησης.

- **Ποινή λόγω μη συμπερίληψης όλων των γεωργικών εκτάσεων στην Ενιαία Αίτηση**

Στην περίπτωση όπου εντοπιστεί ότι δε δηλώθηκε όλη η γεωργική γη της εκμετάλλευσης του αιτητή και η έκταση των μη δηλωμένων εκτάσεων υπερβαίνει το 3% των συνολικών εκτάσεων της Ενιαίας Αίτησης θα επιβάλλεται ποινή μέχρι 3% στο τελικό ποσό πληρωμής του κάθε Καθεστώτος.

- **Ποινή Πολλαπλής Συμμόρφωσης**

Στην περίπτωση όπου σε μια αίτηση εντοπιστεί μη τήρηση στην Πολλαπλή Συμμόρφωση, το ποσοστό ποινής το οποίο υπολογίζεται από τον ΚΟΑΠ εφαρμόζεται σε όλα τα Καθεστώτα στα οποία συμμετέχει κάποιος αιτητής. Το ποσοστό εφαρμόζεται στο τελικό ποσό πληρωμής που προκύπτει για το έτος εξέτασης και αφού ολοκληρωθούν όλοι οι έλεγχοι του ΚΟΑΠ.

Σχετικά με τον υπολογισμό του ποσοστού ποινής της Πολλαπλής Συμμόρφωσης βλέπε στο αντίστοιχο Κεφάλαιο.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

Οι μεταβιβάσεις δεσμευμένων εκτάσεων επιτρέπονται νοουμένου ότι υπογράφονται και υποβάλλονται εμπρόθεσμα τα απαραίτητα έντυπα μεταβίβασης. Επιπλέον των εντύπων μεταβίβασης θα πρέπει να υποβληθεί και έντυπο συμμετοχής στο Καθεστώς από τον αιτητή που λαμβάνει εκτάσεις από μεταβίβαση. Το τελευταίο ισχύει στις περιπτώσεις όπου ο αιτητής που λαμβάνει τις εκτάσεις δεν είναι ήδη ενταγμένος στο Καθεστώς.

Επίσης εάν λόγω μεταβίβασης έκτασης (αγοραπωλησία εκτάσεων, ενοικίαση, μίσθωση κτλ) που δεν αφορά σε μεταβίβαση δέσμευσης σε τρίτο, δηλαδή δεν αναλαμβάνει και συνεχίζει τις υποχρεώσεις του Μέτρου διάδοχος γεωργός, εκτάσεις αφαιρούνται από την δέσμευση και δεν ολοκληρώνουν την πενταετία ή εξαετία, ο ΚΟΑΠ δεν προχωρά σε ανακτήσεις των καταβληθέντων ποσών. Νοείται ότι θα πρέπει να υποβληθούν όλα τα απαραίτητα έγγραφα στον ΚΟΑΠ ώστε να εγκριθεί η μη ανάκτηση των ποσών.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Οι αιτητές θα έχουν το δικαίωμα υποβολής αιτήματος επανεξέτασης για ότι αφορά τα θέματα επιλεξιμότητας μετά που θα λάβουν την κατάσταση δέσμευσης.

Επιπλέον θα έχουν το δικαίωμα ένστασης μετά την καταβολή της ενίσχυσης.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΑΙΤΗΤΕΣ

Η γραπτή επικοινωνία με τους αιτητές θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τα πιο κάτω:

- Ανάρτηση κατάστασης δέσμευσης στον ΕΑΣ. Θα περιλαμβάνεται πίνακας με τα αγροτεμάχια της δέσμευσης. Σε περιπτώσεις αναπροσαρμογής των δεσμευμένων εκτάσεων θα ακολουθεί ανανεωμένη κατάσταση δέσμευσης.
- Αποστολή κατάστασης πληρωμής για κάθε έτος. Στην κατάσταση θα περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις ελέγχου και όλα τα ποσά πληρωμής, ποινών, μειώσεων, ανακτήσεων και παρατυπιών. Επιπλέον θα αναφέρονται και οι λόγοι παρατυπίας. Θα περιλαμβάνεται και πίνακας με τις αλλαγές στις δεσμευμένες εκτάσεις.
- Αποστολή επιστολών σε όλους τους αιτητές που υπέβαλαν κάποια ένσταση ή αίτημα επανεξέτασης με το αποτέλεσμα των επαναληπτικών ελέγχων του ΚΟΑΠ και το πόρισμα της εξέτασης της ένστασης ή του αιτήματος επανεξέτασης.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΜΕΤΡΟΥ

ΜΕΤΡΟ 10: ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.1 - Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών Ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες

Περιγραφή Επιλέξιμης Δράσης

Το Καθεστώς προβλέπει την εφαρμογή οποιουδήποτε τρόπου μηχανικής αντιμετώπισης ζιζανίων καθ' όλη τη διάρκεια του βλαστικού κύκλου. Προβλέπεται ο πλήρης αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων και εφαρμογή λίπανσης σύμφωνα με τις ανάγκες της καλλιέργειας. Η μηχανική αντιμετώπιση των ζιζανίων μπορεί να εφαρμοστεί με την εφαρμογή μίας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες μεθόδους: Περιορισμένου βάθους κατεργασία εδάφους, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα, βοτάνισμα ή εδαφοκάλυψη κάτω από την κόμη των φυτών.

Επιπρόσθετα, και μόνο για τα αμπέλια περιλαμβάνεται επιπρόσθετη, εθελοντική δράση, ο κλαδοκάθαρος: Απομάκρυνση ή μηχανική καταστροφή ερπόντων κληματίδων περιμετρικά του αμπελώνα (1,5 μέτρο) και τη διατήρηση του εδάφους περιμετρικά του αμπελώνα καθαρού από ζιζάνια χρησιμοποιώντας μηχανικά μέσα. Η δράση αυτή αποσκοπεί στην καθαριότητα του αμπελώνα και στην αποτροπή μετάδοσης πυρκαγιάς διαμέσου του, από κληματίδες που έρπουν στο έδαφος αλλά και από την ξηρή βλάστηση η οποία αποτελεί εύφλεκτη ύλη. Για τη συμμετοχή στην επιπλέον δράση του κλαδοκάθαρου προαπαιτείται η συμμετοχή στο Καθεστώς του αποκλεισμού χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων (μηχανική αντιμετώπιση ζιζανίων). Εκτάσεις σε αγρανάπαυση (αμπέλια σε αναδιάρθρωση) δεν επιδοτούνται για τη δράση του Κλαδοκάθαρου.

Επιμέρους Καθεστώτα και επιλέξιμες καλλιέργειες

Για να θεωρηθεί τεμάχιο επιλέξιμο με δένδρωδη καλλιέργεια θα πρέπει σε κάθε αιτούμενο τεμάχιο να τηρείται η αναλογία τουλάχιστον 10 δέντρων ανά δεκάριο.

➤ **10.1.1Α: Φυλλοβόλα (με εξαίρεση αμυγδαλιές και φουντουκιές)**

Για σκοπούς αίτησης επιλέξιμες ομάδες καλλιέργειας είναι οι εξής: Φυλλοβόλα, Καρυδιές και Συκιές.

➤ **10.1.1Β: Ελιές**

Για σκοπούς αίτησης επιλέξιμες καλλιέργειες θεωρούνται οι Ελιές και υπό προϋποθέσεις η Αγρανάπαυση με δηλωμένο αριθμό διάσπαρτων ελιών.

➤ **10.1.1Γ: Εσπεριδοειδή**

Για σκοπούς αίτησης επιλέξιμη ομάδα καλλιέργειας είναι τα εσπεριδοειδή.

➤ **10.1.1Δ: Παραδοσιακές Φυτείες Δέντρων/Θάμνων (Καλλιέργειες του Παραδοσιακού τοπίου):**

- Αμυγδαλιές
- Χαρουπιές
- Φουντουκιές
- Αγριοτριανταφυλλιές (Rosa damaskena)

Για σκοπούς αίτησης επιλέξιμη καλλιέργεια θεωρείται και υπό προϋποθέσεις η Αγρανάπαυση με δηλωμένο αριθμό διάσπαρτων Καλλιεργειών Παραδοσιακού Τοπίου.

➤ **10.1.1Ε και 10.1.1Ζ: Αμπέλια (μηχανική αντιμετώπιση ζιζανίων και κλαδοκάθαρος)**

Για σκοπούς αίτησης επιλέξιμες ομάδες καλλιέργειας είναι οι εξής: Αμπέλια οινοποιήσιμα, Αμπέλια επιτραπέζια, Αμπέλια παραδοσιακά. Επίσης επιλέξιμη ομάδα καλλιέργειας είναι η Αγρανάπαυση μόνο για τα τεμάχια τα οποία θα είναι επιλέξιμα για το Μέτρο ΕΠΣΑ 1Β της αναδιάρθρωσης αμπελώνων και μόνο για την ενδιάμεση περίοδο μεταξύ της εκρίζωσης του παλιού αμπελώνα και της επαναφύτευσης του νέου (μέχρι 2 έτη). Τα δεσμευμένα τεμάχια δεν θα πληρώνονται για τη δράση του κλαδοκάθαρου (10.1.1Ζ) για τα έτη που είναι σε αγρανάπαυση. Η δέσμευση τους στο Καθεστώς θα παραμένει.

Διάσπαρτα Δέντρα με συμμετοχή στο Καθεστώς 10.1.1

Τεμάχια αιτούμενα σαν **Αγρανάπαυση με διάσπαρτα δέντρα** (χαρουπιές, ελιές και παραδοσιακά δέντρα) και συμμετοχή στο 10.1.1.B ή / και 10.1.1Δ, είναι επιλέξιμα για συμμετοχή στα Καθεστώτα αυτά νοουμένου πως τηρούνται οι πρόνοιες των Καθεστώτων και τα αιτούμενα διάσπαρτα δέντρα βρίσκονται σε **αναλογία ≥ 4 δέντρα ανά δεκάριο**.

Στις περιπτώσεις που το πιο πάνω τεμάχιο έχει **ταυτόχρονη συμμετοχή** και στα δύο καθεστώτα, το τεμάχιο θα είναι επιλέξιμο **μόνο στο Καθεστώς** στο οποίο ανήκει η **επικρατούσα καλλιέργεια** του τεμαχίου (για σκοπούς αναλογίας δέντρων το **σύνολο των δέντρων** θα υπολογίζεται ως η **επικρατούσα καλλιέργεια**). Εάν ο αριθμός των αιτούμενων διάσπαρτων δέντρων ανά Καθεστώς ισούται για τα δύο καθεστώτα τότε το τεμάχιο θα είναι επιλέξιμο στο Καθεστώς **10.1.1B μόνον με το σύνολο των δέντρων**.

Επιπλέον τα εν λόγω τεμάχια δεν θεωρούνται σαν αρόσιμη γη για σκοπούς Πράσινης Ενίσχυσης.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας Μέτρου

- Τήρηση της ελάχιστης επιλέξιμης έκτασης
  - o Φυλλοβόλα: 1 δεκάριο
  - o Ελιές: 5 δεκάρια
  - o Εσπεριδοειδή: 3 δεκάρια
  - o Παραδοσιακά δέντρα: 1 δεκάριο
  - o Αμπέλια: 1 δεκάριο
- Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν πενταετή δέσμευση (με έναρξη την ημερομηνία υποβολής αιτήματος ενίσχυσης για την προκήρυξη του 2015 και λήξη την 31η Δεκεμβρίου 2019 και για την προκήρυξη του 2016 με έναρξη την ημερομηνία υποβολής αιτήματος ενίσχυσης για την προκήρυξη του 2016 και λήξη την 31η Δεκεμβρίου 2020)

Υποχρεώσεις

- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Πλήρης αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων. Η μηχανική αντιμετώπιση των ζιζανίων μπορεί να εφαρμοστεί με την εφαρμογή μίας ή περισσότερων από τις ακόλουθες μεθόδους: Περιορισμένου βάθους κατεργασία εδάφους, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα, βοτάνισμα ή εδαφοκάλυψη κάτω από την κόμη των φυτών
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγραμμένες τις λιπάνσεις, όπου εφαρμόζεται (τύπος, ποσότητα λιπάσματος που έχει χρησιμοποιηθεί, περίοδος εφαρμογής) και τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες (περιλαμβανομένων και των δράσεων/υποχρεώσεων του Καθεστώτος) και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν
- Σε περίπτωση εφαρμογής λίπανσης θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τον πίνακα αναγκών κύριων θρεπτικών στοιχείων, που έχει ετοιμασθεί για κάθε καλλιέργεια συγκεκριμένα:

Πίνακας αναγκών κύριων θρεπτικών στοιχείων

Καλλιέργεια	Θρεπτικά στοιχεία ανά τόνο νερού σε μ.ε.ε (αρδευόμενες καλλιέργειες)			Θρεπτικά στοιχεία ανά δεκάριο σε Kg (αρδευόμενες-ξηρικές καλλιέργειες)		
	N	P	K	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Φυλλοβόλα	30-40	15	20	30	10	15
Εσπεριδοειδή	50	12	15	20	11	14
Ελιές	35	8	12	25	10	8
Αμπέλι επιτραπέζιο	35	8	12	19	4	20
Αμπέλι οινοποιήσιμο				11	3	10
Αμυγδαλιές	40	15	20	24	25	25
Φουντουκιές	40	15	20	10	8	8
Τριανταφυλλιές	150-200	20-40	125-150	55	30	102

- Επιπρόσθετα, μόνο για τα αμπέλια περιλαμβάνεται κλαδοκάθαρος δηλαδή απομάκρυνση ή μηχανική καταστροφή κληματίδων που έρπουν περιμετρικά του αμπελώνα (1,5 μέτρο) και διατήρηση του εδάφους περιμετρικά του αμπελώνα καθαρού από ζιζάνια χρησιμοποιώντας μηχανικά μέσα (περιορισμένου βάθους κατεργασία εδάφους, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα, βοτάνισμα).
- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και διευκολύνσεις

Ύψος Ενίσχυσης Μέτρου

Το ύψος της ενίσχυσης για την τήρηση των δεσμεύσεων που προνοούνται για κάθε Δράση έχει ως εξής:

- Φυλλοβόλα: **€50 / δεκάριο**
- Ελιές: **€30 / δεκάριο**
- Εσπεριδοειδή: **€22,5 / δεκάριο**
- Παραδοσιακές Φυτείες Δέντρων/Θάμνων: **€32 / δεκάριο**
- Αμπέλια: **€60 / δεκάριο**
- Επιπλέον **€8 / δεκάριο** για τη δράση του κλαδοκάθαρου

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.2 - Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών

➤ 10.1.2Α - Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Το Καθεστώς προνοεί την Εφαρμογή εξαετούς συστήματος αμειψισποράς. Ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί το εξαετές πρόγραμμα αμειψισποράς σε δύο τριετείς κύκλους και θα πρέπει ανά κύκλο να περιλαμβάνει υποχρεωτικά σε ξεχωριστά έτη: Ψυχανθές για χλωρή λίπανση, Πατάτα, άλλη ετήσια καλλιέργεια πλην σολανωδών.

Ο δικαιούχος δηλαδή θα πρέπει να καλλιεργεί φυτά της επιλογής του που θα εμπίπτουν σε μία εκ των τριών κατηγοριών που αναφέρονται πιο πάνω, διαδοχικά, για τρία χρόνια (πρώτος κύκλος), και να επαναλαμβάνει την ίδια διαδικασία για άλλα τρία.

Τονίζεται ότι η καλλιέργεια της πατάτας θα πρέπει να ακολουθεί την καλλιέργεια του ψυχανθούς για χλωρή λίπανση.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Επιλέξιμες είναι οι ομάδες καλλιέργειας που ανήκουν στις τρεις πιο κάτω κατηγορίες:

- Ψυχανθές για χλωρή λίπανση
- Πατάτες (εαρινές και χειμερινές)
- Άλλες Ετήσιες καλλιέργειες πλην σολανωδών.

Στις αιτήσεις που πρέπει να τηρούνται οι υποχρεώσεις της διαφοροποίησης για την Πράσινη Ενίσχυση (βλέπε σχετικά κεφάλαια του παρόντος εντύπου) θα πρέπει να δηλώνονται οι καλλιέργειες που θα είναι στα τεμάχια εντός της περιόδου ελέγχου της διαφοροποίησης (15/04/2017-15/06/2017). Στην περίπτωση που θα ενταχθούν τα τεμάχια στο Καθεστώς της αμειψισποράς με χειμερινές πατάτες, η μοναδική επιλέξιμη καλλιέργεια στην αίτηση (ώστε να τηρούνται οι πρόνοιες του Καθεστώτος) είναι η αγρανάπαυση. Τονίζεται ότι με τον όρο αγρανάπαυση δεν εννοείται η χλωρή λίπανση.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για την εφαρμογή προγράμματος τριετούς αμειψισποράς στις πατάτες είναι τα 5 δεκάρια.
- Ανάληψη δέσμευσης εξαετούς διάρκειας. Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 και ένταξαν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2016 οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2015) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος τις εξαετίας δηλ. στις 31/12/2020
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία ένταξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021. Η περίοδος δέσμευσης παραμένει η ίδια σε περίπτωση που ενταχθούν νέες εκτάσεις το 2017

Υποχρεώσεις

- Τήρηση προγράμματος εξαετούς συστήματος αμειψισποράς σύμφωνα με την περιγραφή της επιλέξιμης δράσης.
- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με αιτηθείσα καλλιέργεια επιλέξιμη για το Καθεστώς και σύμφωνα με το πρόγραμμα αμειψισποράς.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Η καλλιέργεια της πατάτας θα πρέπει να ακολουθεί την καλλιέργεια του ψυχανθούς για χλωρή λίπανση

- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγεγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν. Συγκεκριμένα εκτός των απαραίτητων καταγραφών στο αρχείο γεωργού σχετικά με τις υποχρεώσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης και των γενικότερων καλλιεργητικών φροντίδων θα πρέπει να καταγράφονται επιπλέον:
  - Στοιχεία αναφορικά με τις σπορές.
  - Στοιχεία αναφορικά με τη συγκομιδή – ενσωμάτωση (ανάλογα με την περίπτωση).

Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας και με το Καθεστώς της Εφαρμογής κύκλου τριετούς αμειψισποράς στην Καλλιέργεια των σιτηρών. Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και διευκολύνσεις.

Ύψος ενίσχυσης

Για την εφαρμογή του συστήματος αμειψισποράς στις πατάτες θα παρέχεται ενίσχυση **€70 / δεκάριο**.

➤ **10.1.2B - Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια των σιτηρών**

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

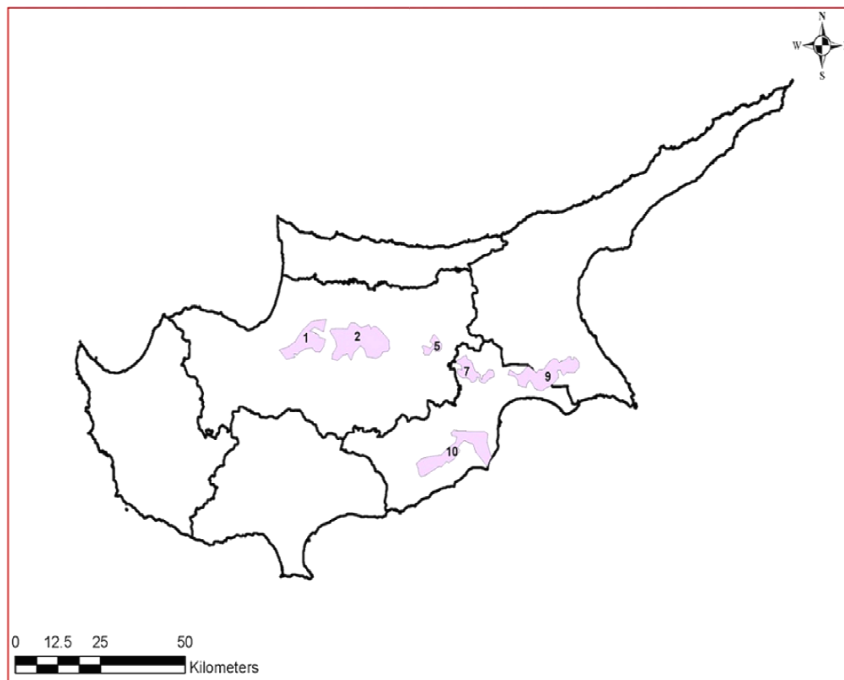
Η επιλέξιμη δράση του Καθεστώτος αφορά στην εφαρμογή ενός εξαετούς συστήματος αμειψισποράς. Ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος με την υποβολή της αίτησης να τηρήσει εξαετές πρόγραμμα αμειψισποράς, σε δύο τριετείς κύκλους. Σύμφωνα με την στοχοθέτηση του καθεστώτος, γίνεται διαφοροποίηση του προγράμματος αμειψισποράς, σύμφωνα με την περιοχή ως ακολούθως:

10.1.2.B.1 Το πρόγραμμα αμειψισποράς θα πρέπει ανά τριετία να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ψυχανθή ή μίγμα, χλωρή λίπανση και σιτηρά σε ξεχωριστά έτη, με τη δυνατότητα χρήσης πιστοποιημένου σπόρου κάθε έτος κατ'επιλογή του γεωργού. Εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές της Κύπρου.

Ο δικαιούχος δηλαδή θα πρέπει να καλλιεργεί φυτά της επιλογής του που θα εμπίπτουν σε μία εκ των τριών κατηγοριών που αναφέρονται πιο πάνω, **διαδοχικά** (με οποιαδήποτε σειρά), για τρία χρόνια (πρώτος κύκλος), και να επαναλαμβάνει την ίδια διαδικασία για άλλα τρία. Ταυτόχρονα, αν το επιθυμεί, θα έχει τη δυνατότητα χρήσης πιστοποιημένου σπόρου.

Σε περίπτωση που θα επιλέξει να χρησιμοποιήσει πιστοποιημένο σπόρο, αυτό θα επιβεβαιώνεται με την υποβολή εκ μέρους του δικαιολογητικών αγοράς του (εξοφλημένα τιμολόγια στο όνομα του δικαιούχου), στα οποία θα αναγράφεται ξεκάθαρα ότι ο σπόρος είναι πιστοποιημένος.

10.1.2.B.2 Το πρόγραμμα αμειψισποράς θα πρέπει ανά τριετία να περιλαμβάνει υποχρεωτικά δύο έτη με ψυχανθή ή μίγμα χωρίς να συγκομίζεται (μέχρι τέλος Ιουλίου κάθε έτους) και ένα έτος με σιτηρά. Εφαρμόζεται στις 6 περιοχές που περιλαμβάνονται στο χάρτη (Σχ. 1), για σκοπούς διατήρησης της βιοποικιλότητας. Για τις εκτάσεις που μπορούν να ενταχθούν στο καθεστώς ισχύουν συγκεκριμένοι περιορισμοί, οι οποίοι περιγράφονται στη συνέχεια.

(Σχ. 1), Περιοχές εφαρμογής Καθεστώτος **10.1.2.B.2**

Για όλα τα καθεστώτα, ο δικαιούχος θα πρέπει να τηρεί αρχείο γεωργού, όπου θα καταγράφονται όλες οι γεωργικές πρακτικές που σχετίζονται με την εφαρμογή των προνοιών του καθεστώτος

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν οποιοσδήποτε καλλιέργειες από τον πίνακα με τις επιλέξιμες ομάδες καλλιέργειας (βλέπε σχετικό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ), που να ανήκουν στις τρεις κατηγορίες που αναφέρονται στην περιγραφή της επιλέξιμης δράσης. Διευκρινίζεται ότι:

- Τα αροτραία ψυχανθή είναι χαρακτηρισμένα ως τέτοια από τις στήλες «αρόσιμη» και «ψυχανθή». Ως μίγμα μπορούν να δηλωθούν τα μίγματα του βίκου και μπιζελιού με τα σιτηρά με επικρατούσα καλλιέργεια τα ψυχανθή
- Οι καλλιέργειες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για χλωρή λίπανση αναφέρονται ως τέτοια (π.χ. Βίκος για χλωρή λίπανση)
- Τα επιλέξιμα σιτηρά είναι: ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ, ΚΕΧΡΙ, ΚΡΙΘΑΡΙ, ΣΙΤΑΡΙ, ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ, ΣΙΦΩΝΑΡΙ, ΣΟΡΓΟ, ΣΙΚΑΛΗ, ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- **10.1.2.B.1** Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση είναι 10 δεκάρια.
- **10.1.2.B.2** Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση είναι 10 δεκάρια. Οι εκτάσεις που μπορούν να ενταχθούν στο καθεστώς, πρέπει να εμπίπτουν εντός των ζωνών που περιλαμβάνονται στο χάρτη (ΣΧ.1). Στο συγκεκριμένο καθεστώς, μπορεί να περιληφθεί ποσοστό μέχρι 5% της συνολικής έκτασης που εμπίπτει εντός των ζωνών αυτών, ανά αίτηση.

Σημειώνεται ότι κατά την υποβολή της αίτησης, όλοι οι δικαιούχοι θα πρέπει να δηλώσουν την πρώτη καλλιέργεια που θα εφαρμόσουν στα πλαίσια του συστήματος αμειψισποράς.

- Η αλληλουχία των καλλιεργειών θα πρέπει να εφαρμόζεται ως ακολούθως:

10.1.2.B.1 Σιτηρά: ένα χρόνο σιτηρά, ένα χρόνο ψυχανθές ή μίγμα και ένα χρόνο χλωρή λίπανση.

10.1.2.B.2 Το πρόγραμμα αμειψισποράς θα πρέπει ανά τριετία να περιλαμβάνει υποχρεωτικά δύο έτη με ψυχανθή ή μίγμα χωρίς να συγκομίζεται (μέχρι τέλος Ιουλίου κάθε έτους) και ένα έτος με σιτηρά.

Η χλωρή λίπανση γίνεται με την καλλιέργεια ψυχανθών που περιλαμβάνονται στον πίνακα ο οποίος βρίσκεται στην γενική περιγραφή του παρόντος καθεστώτος.

- Ανάληψη δέσμευσης εξαετούς διάρκειας.
- Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 και ένταξαν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2016 οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2015) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος της εξαετίας δηλαδή στις 31/12/2020.
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία ένταξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021. Η περίοδος δέσμευσης παραμένει η ίδια σε περίπτωση που ενταχθούν νέες εκτάσεις το 2017.

Υποχρεώσεις

10.1.2.B.1 Αμειψισπορά σιτηρών χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς

- Τήρηση προγράμματος εξαετούς συστήματος αμειψισποράς σύμφωνα με την περιγραφή της επιλέξιμης δράσης.
- Δυνατότητα χρήσης πιστοποιημένου σπόρου (προϋποθέτει τη συμμετοχή στο σύστημα αμειψισποράς), και προσκόμισης δικαιολογητικών αγοράς επαρκούς ποσότητας. Οι ελάχιστες ποσότητες σπόρου ανά δεκάριο είναι τα 15 Kg για τα σιτηρά και τα 10 Kg για τα ψυχανθή. Η ενίσχυση για τη χρήση πιστοποιημένου σπόρου θα υπολογίζεται με βάση τις ελάχιστες ποσότητες σπόρου ανά δεκάριο.

Τα δικαιολογητικά για αγορά πιστοποιημένου σπόρου θα πρέπει να προσκομίζονται στον ΚΟΑΠ εντός της περιόδου παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης μαζί με το “Έντυπο υποβολής αποδεικτικών αγοράς πιστοποιημένου σπόρου”.

10.1.2.B.2 Αμειψισπορά σιτηρών σε συγκεκριμένες περιοχές, οι οποίες περιλαμβάνονται στον χάρτη του καθεστώτος (Σχ.1)

- Εφαρμογή τριετούς κύκλου αμειψισποράς (Σιτηρά, Ψυχανθές ή μίγμα σιτηρού / ψυχανθούς σε 2 έτη της τριετίας).
- Το ψυχανθές ή μίγμα σιτηρού / ψυχανθούς δεν πρέπει να συγκομίζεται πριν την 31η Ιουλίου.
- Η χρήση πιστοποιημένου σπόρου δεν ισχύει στο συγκεκριμένο καθεστώς.

Για τα Καθεστώτα 10.1.2 B1 και 10.1.2 B2

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με αιτηθείσα καλλιέργεια επιλέξιμη για το Καθεστώς και σύμφωνα με το πρόγραμμα αμειψισποράς.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγεγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.

Συγκεκριμένα εκτός των απαραίτητων καταγραφών στο αρχείο γεωργού σχετικά με τις υποχρεώσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης και των γενικότερων καλλιεργητικών φροντίδων θα πρέπει να καταγράφονται επιπλέον:

- Στοιχεία αναφορικά με τις σπορές.
- Στοιχεία αναφορικά με τη συγκομιδή – ενσωμάτωση (ανάλογα με την περίπτωση).

Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας και με το Καθεστώς της Εφαρμογής κύκλου τριετούς αμειψισποράς στην Καλλιέργεια της Πατάτας.

Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και διευκολύνσεις.

Ύψος ενίσχυσης

10.1.2.B.1 Για την εφαρμογή τριετούς συστήματος αμειψισποράς στην καλλιέργεια των σιτηρών θα παρέχεται ενίσχυση **€22 / δεκάριο** και **€4,5 / δεκάριο** για την αγορά πιστοποιημένου σπόρου.

Διευκρινίζεται ότι η ενίσχυση για την χρήση πιστοποιημένου σπόρου θα υπολογίζεται με βάση τις ελάχιστες ποσότητες σπόρου ανά δεκάριο. Σε περίπτωση που ο αιτητής αδυνατεί να προσκομίσει δικαιολογητικά αγοράς επαρκούς ποσότητας πιστοποιημένων σπόρων για τις εκτάσεις της δέσμευσής του, τότε η ενίσχυση που θα καταβάλλεται (σχετικά με τη χρήση πιστοποιημένου σπόρου), θα είναι αυτή που θα αντιστοιχεί στις εκτάσεις που δικαιολογούνται από την ποσότητα του πιστοποιημένου σπόρου που αγόρασε.

10.1.2.B.2 Για την εφαρμογή τριετούς συστήματος αμειψισποράς στην καλλιέργεια των σιτηρών χωρίς συγκόμιση των ψυχανθών, θα παρέχεται ενίσχυση **€30 / δεκάριο**.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.3 - Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας και των εσπεριδοειδών

➤ 10.1.3Α - Εφαρμογή στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην πατατοκαλλιέργεια

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Πιστοποίηση Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής και διαχείριση εναπομενόντων κονδύλων στην καλλιέργεια της πατάτας.

Η πιστοποίηση πρέπει να γίνεται ανά έτος από ιδιωτικό, ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης για την εφαρμογή ιδιωτικού πρωτοκόλλου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής (π.χ. GlobalGap, Tesco Nature Choice). Επίσης ανά τριετία πρέπει να διενεργούνται αναλύσεις εδάφους (σε ποσοστό της έκτασης της δέσμευσης τουλάχιστον 50%).

Επιπλέον, πρέπει να γίνεται σωστή διαχείριση των σκάρτων κονδύλων που προκύπτουν μετά το τέλος της συγκομιδής. Οι εναπομείναντες κόνδυλοι δεν πρέπει να μένουν στο χωράφι.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

- Πατάτες (εαρινές και χειμερινές)

Στις αιτήσεις που θα πρέπει να τηρούνται οι υποχρεώσεις της διαφοροποίησης για την Πράσινη Ενίσχυση (βλέπε σχετικά κεφάλαια του παρόντος εντύπου) θα πρέπει να δηλώνονται οι καλλιέργειες που θα είναι στα τεμάχια εντός της περιόδου ελέγχου της διαφοροποίησης (15/04/2017-15/06/2017).

Στην περίπτωση που θα ενταχθούν τεμάχια με εαρινές πατάτες στο Καθεστώς, η καλλιέργεια που θα δηλωθεί στην αίτηση θα πρέπει να είναι εαρινές πατάτες.

Στην περίπτωση που θα ενταχθούν τεμάχια με χειμερινές πατάτες στο Καθεστώς, η καλλιέργεια που θα δηλωθεί στην αίτηση θα πρέπει να είναι αυτή που θα υπάρχει στα τεμάχια στην πιο πάνω περίοδο και θα πρέπει να σημειωθεί στην αίτηση ότι στο τεμάχιο θα υπάρξουν και χειμερινές πατάτες (θα υπάρχει συγκεκριμένο σημείο στην ηλεκτρονική αίτηση για τις περιπτώσεις δήλωσης χειμερινής πατάτας).

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για την **Εφαρμογή στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην πατατοκαλλιέργεια** είναι τα 5 δεκάρια.
- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2015 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2019.
- Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 και ένταξαν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2016 οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2015) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος της πενταετίας δηλ. στις 31/12/2019.
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Η περίοδος δέσμευσης παραμένει η ίδια σε περίπτωση που ενταχθούν νέες εκτάσεις το 2017

Υποχρεώσεις

- Κάθε έτος της δέσμευσης θα πρέπει να δηλώνονται τεμάχια με συμμετοχή στο Καθεστώς και καλλιέργεια πατάτες με συνολική έκταση ίση με την έκταση δέσμευσης. Σε περίπτωση χειμερινής πατάτας μπορεί να δηλωθεί άλλη ετήσια καλλιέργεια με παράλληλη συμπλήρωση του πεδίου στην αίτηση για χειμερινή πατάτα.
- Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.

- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Ετήσια πιστοποίηση από ιδιωτικό, ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης για την εφαρμογή ιδιωτικού πρωτοκόλλου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής. Πρέπει να προσκομίζεται ανά έτος Πιστοποιητικό Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής με συνημμένο πίνακα τεμαχίων για τα οποία δόθηκε η πιστοποίηση
- Ο αιτητής σε συνεργασία με σύμβουλο γεωπόνου, προβαίνουν σε εκτίμηση επικινδυνότητας σχετικά με το περιβάλλον και την υγεία των ζώων, την καταλληλότητα της τοποθεσίας για ασφαλή παραγωγή τροφίμων, καθώς και ανάπτυξη ενός σχεδίου διαχείρισης το οποίο καθορίζει στρατηγικές ελαχιστοποίησης των κινδύνων που αναγνωρίζονται από την εκτίμηση επικινδυνότητας.
- Απαγορεύεται ο ψεκασμός για σκοπούς καταπολέμησης επιβλαβών οργανισμών εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών θα γίνεται με την καθοδήγηση του συμβούλου γεωπόνου.
- Εφαρμογή πρακτικής σωστής διαχείρισης των εναπομενόντων (σκάρτων) κονδύλων πατατών, που προκύπτουν μετά το πέρας της συγκομιδής και οι οποίοι αποτελούν εστίες μόλυνσης των εδαφών από παθογόνα.
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγεγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες (περιλαμβανομένων και των δράσεων/υποχρεώσεων των Καθεστώτων) και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.

Λόγω της φύσης του Καθεστώτος θα πρέπει να καταχωρούνται όλα τα σχετικά με την λίπανση και τη συγκομιδή των πατατών.

Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας.

Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις.

Ύψος ενίσχυσης

Θα παρέχεται ετήσια ενίσχυση **€35 / δεκάριο**.

➤ **10.1.3B – Εφαρμογή στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην καλλιέργεια εσπεριδοειδών**

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Πιστοποίηση Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής και τοποθέτηση παγίδων πολλαπλής Προσέλκυσης Εντόμων.

Η πιστοποίηση πρέπει να γίνεται ανά έτος από ιδιωτικό, ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης για την εφαρμογή ιδιωτικού πρωτοκόλλου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής (π.χ. GlobalGap, Tesco Nature Choice).

Χρήση παγίδων για μαζική παγίδευση εχθρών στα εσπεριδοειδή, ως εξής: Τοποθέτηση εντομοπαγίδων στα δέντρα, 2 μήνες πριν την έναρξη και μέχρι τέλους της συγκομιδής, τουλάχιστον 5 ανά δεκάριο. Πρέπει να είναι εντομοπαγίδες πολλαπλής προσέλκυσης (τύπου McPhail, Terphritrap, Multilure trap, Ceratrap, κ.α.) οι οποίες να περιέχουν προσελκυστική ουσία.

Η αγορά των παγίδων στα πλαίσια του καθεστώτος 10.1.3B, είναι επιλέξιμη στα πλαίσια του Καθεστώτος 4.4.2. του Μέτρου 4.

Στο αρχείο γεωργού ο αιτητής θα πρέπει να συμπληρώνει την ημερομηνία τοποθέτησης των παγίδων και τις ημερομηνίες τοποθέτησης και αλλαγής των προσελκυστικών ουσιών.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Εσπεριδοειδή

Τεμάχια που εντάσσονται στο Καθεστώς **Εφαρμογής στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην καλλιέργεια εσπεριδοειδών** δύναται να ενταχθούν και στο Καθεστώς 10.1.1Γ (Πλήρης αποκλεισμός χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στα Εσπεριδοειδή).

Κριτήρια επιλεξιμότητας

Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για την **Εφαρμογή στοχευμένων αγροπεριβαλλοντικών δράσεων, στην καλλιέργεια εσπεριδοειδών** είναι τα 5 δεκάρια.

- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2015 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2019.
- Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 και ένταξαν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2016 οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2015) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος της πενταετίας δηλ. στις 31/12/2019.
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Η περίοδος δέσμευσης παραμένει η ίδια σε περίπτωση που ενταχθούν νέες εκτάσεις το 2017

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς τη συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Ετήσια πιστοποίηση από ιδιωτικό, ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης για την εφαρμογή ιδιωτικού πρωτοκόλλου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής. Πρέπει να προσκομίζεται ανά έτος Πιστοποιητικό Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής με συνημμένο πίνακα τεμαχίων για τα οποία δόθηκε η πιστοποίηση.

- Ο αιτητής σε συνεργασία με σύμβουλο γεωπόνου, προβαίνουν σε εκτίμηση επικινδυνότητας σχετικά με το περιβάλλον και την υγεία των ζώων, την καταλληλότητα της τοποθεσίας για ασφαλή παραγωγή τροφίμων, καθώς και ανάπτυξη ενός σχεδίου διαχείρισης το οποίο καθορίζει στρατηγικές ελαχιστοποίησης των κινδύνων που αναγνωρίζονται από την εκτίμηση επικινδυνότητας. (Έλεγχος με υποβολή πιστοποιητικού και σχετικής βεβαίωσης από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής)
- Πραγματοποίηση εκτίμησης επικινδυνότητας, δειγματοληψία και διενέργεια αναλύσεων για τυχόν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών, σε παραγόμενα προϊόντα, με επικέντρωση στις πιο δραστικές - σημαντικές ουσίες ανά περίπτωση. Ο καθορισμός των αναλύσεων γίνεται από ειδικό σύμβουλο – γεωπόνου. (Έλεγχος με υποβολή πιστοποιητικού και σχετικής βεβαίωσης από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής)
- Απαγορεύεται ο ψεκασμός για σκοπούς καταπολέμησης επιβλαβών οργανισμών εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών θα γίνεται με την καθοδήγηση του συμβούλου γεωπόνου. (Έλεγχος με υποβολή πιστοποιητικού και σχετικής βεβαίωσης από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής)
- Χρήση παγίδων για μαζική παγίδευση εχθρών στα εσπεριδοειδή, ως εξής: Τοποθέτηση εντομοπαγίδων στα δέντρα, 2 μήνες πριν την έναρξη και μέχρι τέλους της συγκομιδής, τουλάχιστον 5 ανά δεκάριο. Πρέπει να είναι εντομοπαγίδες πολλαπλής προσέλκυσης (τύπου McPhail, Tephritrap, Multilure trap, Ceratrap, κ.α.) οι οποίες να περιέχουν προσελκυστική ουσία.
- Η αγορά των παγίδων στα πλαίσια του καθεστώτος 10.1.3, είναι επιλέξιμη στα πλαίσια του Καθεστώτος 4.4.2. του Μέτρου 4
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες (περιλαμβανομένων και των δράσεων/υποχρεώσεων του Καθεστώτος) και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.

Σχετικά με τις παγίδες θα πρέπει να συμπληρώνεται η ημερομηνία τοποθέτησης των παγίδων και οι ημερομηνίες τοποθέτησης και αλλαγής των προσελκυστικών ουσιών.

Λόγω της φύσης του Καθεστώτος θα πρέπει να καταχωρούνται όλα τα σχετικά για την λίπανση των εσπεριδοειδών.

Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας (Μέτρο 11).

Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις

Ύψος ενίσχυσης

Θα παρέχεται ετήσια ενίσχυση **€51 / δεκάριο**.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.4 - Διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της Μπανάνας

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Η διατήρηση των περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της μπανάνας. Περιλαμβάνει:

- την αφαίρεση των δέντρων της φυτείας της προηγούμενης χρονιάς
  - την αφαίρεση με κλάδεμα των παλιών φύλλων των δένδρων της υφιστάμενης φυτείας και
  - την εναπόθεση αυτών των φυτικών υπολειμμάτων στο έδαφος μεταξύ των γραμμών.
- Η δράση αυτή πραγματοποιείται από τους γεωργούς κάθε χρόνο κατά τους μήνες Απρίλιο / Μάιο.

Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Μπανάνες

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για το καθεστώς είναι 1 δεκάριο.
- Ανάλυση δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2016 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Η περίοδος δέσμευσης για τους αιτητές που θα ενταχθούν το 2017 θα είναι από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 μέχρι την 31/12/2021.

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με την επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Διατήρηση της περιβαλλοντικά φιλικής πρακτικής, η οποία αφορά την αφαίρεση των φυτών της φυτείας της προηγούμενης χρονιάς, των παλιών φύλλων των φυτών της υφιστάμενης φυτείας και εναπόθεση των φυτικών υπολειμμάτων που προκύπτουν από τις άλλες δράσεις, στο έδαφος μεταξύ των γραμμών. (Είναι σημαντική η περιβαλλοντική συμβολή της καλλιέργειας, η οποία δέχεται συρρίκνωση λόγω τουριστικής ανάπτυξης)
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγεγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.
- Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας (Μέτρο 11).
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις.

Ύψος ενίσχυσης

Ετήσια ενίσχυση €80 / δεκάριο.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.5 - Μείωση απαιτήσεων νερού άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Η αντικατάσταση αρδευόμενων εκτάσεων με εσπεριδοειδή τα οποία βρίσκονται στο παραγωγικό τους στάδιο, με συγκεκριμένες καλλιέργειες που έχουν χαμηλότερες υδατικές ανάγκες στις κοινότητες που εμπίπτουν εντός των υδροφορέων Πόλεως Χρυσοχούς και Δυτικής Μεσαορίας.

Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Εσπεριδοειδή

Ελιά

Χαρουπιά

Φραγκοσυκιά (Παπουτσοσυκιά)

- Μείωση εκτάσεων με υδροβόρες δενδρώδεις καλλιέργειες Εσπεριδοειδών
- Αντικατάσταση με νέες καλλιέργειες (ελιάς, χαρουπιάς και φραγκοσυκιάς).

Επιλέξιμα για ένταξη στο καθεστώς είναι τα αγροτεμάχια που εμπίπτουν εντός των κοινοτήτων που περιλαμβάνονται στους υδροφορείς Πόλεως Χρυσοχούς και Δυτικής Μεσαορίας σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί

<u>Υδροφορέας</u> <u>Πόλεως Χρυσοχούς</u>	<u>Υδροφορέας</u> <u>Δυτικής Μεσαορίας</u>
Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς	Κοκκινотριμιθιά
Αργάκα	Ακάκι
Μακούντα	Περιστερώννα Λευκωσίας
Πόλις	Αστρομερίτη
Προδρόμι	Παλαιομέτοχο
Χρυσοχού	Αγίους Τριμιθιάς
Γουδί	Μένικο
Καραμούλληδες	Ορούντα
Χόλη	Πατάμι
Σκούλλη	Άγιο Ιωάννη Λευκωσίας
	Κάτω Μονη
	Μιτσερό
	Άγιους Ηλιόφωτους
	Μαλούντα
	Αγροκηπιά
	Κατωκοπιά
	Ζώδια

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για το καθεστώς είναι 1 δεκάριο
- Η ελάχιστη πυκνότητα των εσπεριδοειδών θα πρέπει να είναι 10 δέντρα / δεκάριο
- Ανάλυση δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Εκρίζωση εσπεριδοειδών που είναι στο παραγωγικό τους στάδιο. Τα τεμάχια πρέπει να αρδεύονται αποκλειστικά από αδειούχες γεωτρήσεις.
- Φύτευση νέων καλλιεργειών με φυτείες ελιάς ή χαρουπιάς ή φραγκοσουκιάς ή άλλων καλλιεργειών που θα καθορίζονται κατά την προκήρυξη.
- Ύπαρξη υδρομετρητή στο αγροτεμάχιο σε περίπτωση που η νέα καλλιέργεια θα είναι αρδεύσιμη.
- Έλεγχος της ποσότητας νερού που έχει καταναλωθεί στο αγροτεμάχιο. Στην περίπτωση της Ελιάς, Χαρουπιάς, η ποσότητα νερού δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 4300κ.μ./εκτάριο ενώ τις φραγκοσουκιές τα 3000 κ.μ. νερού/ εκτάριο.
- Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού.
- Χρήση βελτιωμένου συστήματος άρδευσης, με μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση νερού σύμφωνα με το είδος της καλλιέργειας, σε περίπτωση που η νέα καλλιέργεια θα είναι αρδεύσιμη.
Συγκεκριμένα:
  - ο Για την καλλιέργεια της ελιάς και χαρουπιάς, οι καλλιεργητές μπορούν να εφαρμόζουν βελτιωμένα συστήματα άρδευσης με σταγόνες ή εκτοξευτήρες.
  - ο Για την καλλιέργεια της φραγκοσουκιάς, οι καλλιεργητές μπορούν να εφαρμόζουν βελτιωμένα συστήματα άρδευσης με σταγόνες.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας (Μέτρο 11).
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις

Ύψος ενίσχυσης

- Το ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή των επιλέξιμων δράσεων ανέρχεται στα **€40 /δεκάριο**.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.6 - Προστασία Φυσικής Βλάστησης και Χαρακτηριστικών του Τοπίου, για σκοπούς βιοποικιλότητας και μείωσης της διάβρωσης

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Το καθεστώς στοχεύει στην μείωση των επιπτώσεων που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της αποψίλωσης των λωρίδων φυσικής βλάστησης (δένδρα, θάμνοι, ποώδης βλάστηση) αλλά και της καταστροφής χαρακτηριστικών του τοπίου (λιθοδομές, ξερολιθιές, νεραύλακα) για σκοπούς επέκτασης της καλλιεργούμενης έκτασης, στην διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας και αντιμετώπιση της διάβρωσης σε φυσικά/ ημιφυσικά οικοσυστήματα.

1. Απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών ειδών από την εν λόγω έκταση κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου. Ο καλλιεργητής προβαίνει σε φυσικό έλεγχο της βλάστησης στην εν λόγω περιοχή μια φορά ανά έτος. Σε περίπτωση εντοπισμού συγκεκριμένων εισβλητικών ειδών, θα πρέπει να προχωρήσει στην αφαίρεση και απομάκρυνση τους με μηχανικό τρόπο. Δεν επιτρέπεται η χρήση χημικών ζιζανιοκτόνων για την καταπολέμηση τους
2. διατήρηση υφιστάμενων αυτοφυών δένδρων και θάμνων. Σε κάθε δεκάριο θα πρέπει να υπάρχουν και να διατηρούνται 10 δένδρα ή/ και θάμνοι της αυτοφυούς βλάστησης σύμφωνα με τον κατάλογο δένδρων και θάμνων που έχει ετοιμασθεί από το Τμήμα Δασών, ο οποίος ακολουθεί. Σε περίπτωση που κάποια από τα δένδρα ή θάμνους ξεραθούν κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, θα πρέπει να αντικαθίστανται εντός του ίδιου έτους
3. η αγορά και φύτευση αυτοφυών δέντρων και θάμνων της περιοχής στα πλαίσια του καθεστώτος 10.1.6, είναι επιλέξιμη στα πλαίσια του Καθεστώτος 4.4.2. του Μέρους 4
4. διατήρηση νέων δένδρων και θάμνων και άρδευση τους μια φορά κατά το πρώτο έτος μετά τη φύτευση τους
5. διατήρηση ξερολιθιών, λιθοδομών, λαγουμιών και πηγαδιών εφόσον υπάρχουν στην επιλέξιμη έκταση. Η συντήρηση πρέπει να γίνεται με τον παραδοσιακό τρόπο. Πρέπει να διατηρείται η συνεκτικότητα και η σταθερότητα. Θα πρέπει ο γεωργός να πραγματοποιεί επιδιορθώσεις μικρής κλίμακας όπως π.χ. επανατοποθέτηση λίθων οι οποίοι έχουν μετακινηθεί λόγω έντονων βροχοπτώσεων. Τονίζεται ότι απαγορεύεται η χρήση σκυροδέματος ή άλλων συνδετικών ουσιών για σκοπούς σταθεροποίησης της κατασκευής.

Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Επιλέξιμες εκτάσεις και καλλιέργειες:

1. Εκτάσεις που εφάπτονται καλλιεργειών αμπέλου και των φυλλοβόλων (εξαιρούνται οι αμυγδαλιές και φουντουκιές) και βρίσκονται σε ορεινές περιοχές με υψόμετρο ≥ 800 μέτρα και περιοχές με υψόμετρο ≥ 500 μέτρα έως ≤ 800 μέτρα και κλίση εδάφους $\geq 15\%$.
2. Εκτάσεις που εφάπτονται της καλλιέργειας του παραδοσιακού τοπίου (αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκιές, αγριοτριανταφυλιές), χωρίς περιορισμό στο υψόμετρο.
3. Εκτάσεις που βρίσκονται σε Περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας. Οι καλλιέργειες στις οποίες θα εφάπτονται τα δυνητικά επιλέξιμα αγροτεμάχια που θα μπορούν να ενταχθούν στο καθεστώς, είναι οι εξής: αμπέλια, φυλλοβόλα, αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκιές και αγριοτριανταφυλιές.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για το καθεστώς είναι το 1 δεκάριο γης η οποία να εφάπτεται των τεμαχίων με τις επιλέξιμες καλλιέργειες και να περιλαμβάνει φυσική βλάστηση και χαρακτηριστικά τοπίου και το 0.5 δεκάριο κάθε μεμονωμένου τεμαχίου με τα πιο πάνω χαρακτηριστικά. Επίσης να σημειωθεί ότι η έκταση αυτή δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10% της συνολικής επιλέξιμης έκτασης των τεμαχίων με τις επιλέξιμες καλλιέργειες. Δηλαδή μια αίτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τεμάχια με αμπέλια ή /και φυλλοβόλα ή / και είδη παραδοσιακού τοπίου (αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκιές, αγριοτριανταφυλιές) με τους γεωγραφικούς περιορισμούς που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, συνολικής επιλέξιμης έκτασης τουλάχιστον 10 δεκαρίων για να ισχύει ο περιορισμός του 10% που αναφέρεται πιο πάνω.

- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2016 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Για όσους αιτητές ενταχθούν το έτος 2017, η περίοδος δέσμευσης θα έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Καρατόμηση και απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών δένδρων και θάμνων από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (π.χ. ακακία, ψευδοακακία)
- Διαχείριση με σκοπό την διατήρηση των υφιστάμενων αυτοφυών δένδρων και θάμνων της περιοχής και φύτευση νέων στην επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων σύμφωνα με τον κατάλογο δένδρων και θάμνων του καθεστώτος. Με την ολοκλήρωση της φύτευσης νέων δένδρων και θάμνων, αυτά θα πρέπει να αρδευτούν τουλάχιστον μία φορά. Σε κάθε 1 δεκάριο επιλέξιμης έκτασης θα πρέπει να υπάρχουν και να διατηρούνται 10 δένδρα ή/ και θάμνοι της αυτοφυούς βλάστησης της περιοχής.
- Διατήρηση ξερολιθιών, λιθοδομών, λαγουμιών και πηγαδιών σε καλή και λειτουργική κατάσταση χωρίς την χρήση συνδετικών ουσιών, στην επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων (διατήρηση της δομής και της συνεκτικότητας, διατήρηση σε καλή κατάσταση των ανοιγμάτων των λαγουμιών και των στομιών των πηγαδιών). Η συντήρηση πρέπει να γίνεται με τον παραδοσιακό τρόπο.
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις

Ύψος ενίσχυσης

Το ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή των επιλέξιμων δράσεων ανέρχεται στα **€43** για κάθε δεκάριο με χαρακτηριστικά τοπίου ή και φυσική βλάστηση που βρίσκεται περιμετρικά των τεμαχίων με τις επιλέξιμες καλλιέργειες.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.7 - Συντήρηση υφιστάμενων ξεροληθιών εντός αγροτεμαχίων

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Συντήρηση και διατήρηση των ξεροληθιών οι οποίες βρίσκονται εντός ή περιμετρικά των αγροτεμαχίων και έχουν περιληφθεί στην βάση δεδομένων του ΚΟΑΠ (LPIS) σε συγκεκριμένες περιοχές στοχευμένα.

Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού.

Επιλέξιμες εκτάσεις και καλλιέργειες

1. Εκτάσεις (τεμάχια) που περιέχουν καλλιέργεια επιτραπέζιων αμπελιών ή φυλλοβόλων (εξαιρούνται οι αμυγδαλιές και φουντουκιές) και βρίσκονται σε ορεινές περιοχές με υψόμετρο ≥ 800 μέτρα και περιοχές με υψόμετρο ≥ 500 μέτρα έως ≤ 800 μέτρα και κλίση εδάφους $\geq 15\%$,
2. Εκτάσεις (τεμάχια) που περιέχουν καλλιέργειες του παραδοσιακού (αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκιές, αγροτριανταφυλιές), χωρίς περιορισμό στο υψόμετρο.
3. Εκτάσεις (τεμάχια) που βρίσκονται σε Περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας και περιέχουν καλλιέργειες επιτραπέζιων αμπελιών ή φυλλοβόλων ή ειδών παραδοσιακού τοπίου (φουντουκιές, αμυγδαλιές, χαρουπιές, αγριοτριανταφυλιές).

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση είναι 1 δεκάριο.
- Επίσης πρέπει να ισχύουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  1. Απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή, είναι η ύπαρξη τουλάχιστον 5 τρεχόντων μέτρων τοίχων ξεροληθιάς ανά δεκάριο.
  2. Το ελάχιστο αποδεκτό συνεχόμενο μήκος ξεροληθιάς, είναι 1 τρέχον μέτρο.

Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2016 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Για όσους αιτητές ενταχθούν το έτος 2017, η περίοδος δέσμευσης θα έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.

Τεμάχια τα οποία καλλιεργούνται με οινοποιήσιμες παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου, δεν μπορούν να επιδοτηθούν από το καθεστώς 10.1.7, καθώς είναι επιλέξιμα μέσα από το καθεστώς 1.Β.3 Κατασκευή / Ανακατασκευή ξεροληθιών, Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης Αμπελοοινικού Τομέα 2014-2018.

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς τη συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Η συντήρηση των ξεροληθιών με τον παραδοσιακό τρόπο. Πρέπει να διατηρείται η συνεκτικότητα και η σταθερότητα της ξεροληθιάς. Θα πρέπει ο γεωργός να πραγματοποιεί επιδιορθώσεις μικρής κλίμακας ζημιών όπως π.χ. επανατοποθέτηση λίθων οι οποίοι έχουν μετακινηθεί λόγω έντονων βροχοπτώσεων. Τονίζεται ότι απαγορεύεται η χρήση σκυροδέματος ή άλλων συνδετικών ουσιών για σκοπούς σταθεροποίησης της κατασκευής.
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις.

Ύψος ενίσχυσης

- στην καλλιέργεια των φυλλοβόλων και του παραδοσιακού τοπίου: **€18 / δεκάριο**
- στην αμπελοκαλλιέργεια: **€10 / δεκάριο.**

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.8 - Διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη παραδοσιακών ποικιλιών αμπέλου

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

Διατήρηση παραδοσιακών ποικιλιών αμπελιού στις δηλωθείσες για το Καθεστώς εκτάσεις. Παρέχεται αντισταθμιστική ενίσχυση για το επιπλέον κόστος που προκύπτει λόγω της διατήρησης των πληθυσμών των συγκεκριμένων ποικιλιών καθώς και για την απώλεια εισοδήματος από τη μη αντικατάσταση με νέες αποδοτικότερες ποικιλίες αμπελιού.

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Αμπέλια Παραδοσιακά

Συγκεκριμένα:

- Μαραθεύτικο (ή Βαμβακάδα)
- Λευκάδα
- Πρωμάρα
- Σπούρτικο
- Μωροκανέλλα
- Γιαννούδι
- Φλούρικο
- Κανέλλα
- Όμοιο

Τεμάχια που εντάσσονται στο Καθεστώς των οινοποιήσιμων αμπελιών δύναται να ενταχθούν και στα Καθεστώτα 10.1.1Ε (Πλήρης αποκλεισμός χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στα Αμπέλια) και 10.1.1Ζ (Κλαδοκάθαρος).

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για το καθεστώς είναι 1 δεκάριο.
- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας
- Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 και θα εντάξουν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2016 οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2015) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος της πενταετίας δηλ. στις 31/12/2019
- Η περίοδος δέσμευσης για νέους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία ένταξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2016 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020 για τις πενταετείς δεσμεύσεις. Η περίοδος της δέσμευσης παραμένει η ίδια εάν ενταχθούν νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2017.

Υποχρεώσεις

- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Διατήρηση των υπό εξαφάνιση καλλιεργειών με παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.
- Ορθή τήρηση αρχείου γεωργού καθόλη τη διάρκεια της δέσμευσης με καταγεγραμμένες τις κυριότερες καλλιεργητικές φροντίδες, εφαρμογές λιπάνσεων και τις ημερομηνίες που αυτές πραγματοποιήθηκαν.
- Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη συμμετοχή κοινών εκτάσεων με το Μέτρο της Βιολογικής Γεωργίας (Μέτρο 11).
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και διευκολύνσεις

Ύψος ενίσχυσης

Για το Καθεστώς 10.1.8 θα παρέχεται αντισταθμιστική ετήσια ενίσχυση **€22 / δεκάριο.**

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.10 - Διαχείριση μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση αρμονικής συνύπαρξης με εντομοφάγα πτηνά

Περιγραφή επιλέξιμης Δράσης

- Η διασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης των εντομοφάγων πτηνών με τις μέλισσες, ιδιαιτέρως κατά τις μεταναστευτικές περιόδους.
- Τήρηση αρχείου μελισσοκόμου όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του μελισσοκόμου.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Ο ελάχιστος αριθμός μελισσοσμηνών ανά αίτηση είναι 20 μελισσοσμήνη, που αντιστοιχούν σε 67 δεκάρια.
- Θα πρέπει να διατηρείται ο ελάχιστος αριθμός μελισσοσμηνών που είναι τα 20, καθ'όλη τη διάρκεια του καθεστώτος. Οι συμμετέχοντες στο μέτρο μπορούν να επιδοτηθούν για αριθμό κυψελών προσαυξημένο μέχρι και 20% από τον αρχικό αριθμό κυψελών με τις οποίες ο αιτητής εντάχθηκε για πρώτη φορά στο Καθεστώς. **Ο αιτητής δεν μπορεί να ενταχθεί στο καθεστώς με αριθμό κυψελών μεγαλύτερο από τον αριθμό που δηλώθηκε στην επισκόπηση μελισσοκομίας 2016.**
- Είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο των Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας, πληρούν τα κριτήρια για περίληψη τους στο Μητρώο Μελισσοκόμων κατά το προηγούμενο έτος της προκήρυξης, έχουν στην κατοχή τους τουλάχιστον 20 μελισσοσμήνη κατά την ένταξη τους στο Καθεστώς και αναλαμβάνουν τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων / δεσμεύσεων που προνοούνται.
- Οι συμμετέχοντες στο μέτρο θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας, καθ'όλη την διάρκεια της δέσμευσης.
- Ανάλυση δέσμευσης πενταετούς διάρκειας.
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 έχει ως ημερομηνία ένταξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2020. Η περίοδος δέσμευσης παραμένει η ίδια σε περίπτωση που ενταχθούν νέες εκτάσεις/μελισσοσμήνη το 2017.
- Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που θα ενταχθούν με την προκήρυξη του 2017 έχει ως ημερομηνία ένταξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.

Υποχρεώσεις

- Προβάνει σε κατάλληλους μελισσοκομικούς χειρισμούς έτσι ώστε να διατηρεί καθ'όλη τη διάρκεια του καθεστώτος τον αρχικό αριθμό μελισσοσμηνών (με το οποίο εντάχθηκε στο Καθεστώς) και ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να μειωθεί κάτω του 20% ή κάτω από 20 μελισσοσμήνη.
- Ο μέγιστος αριθμός κυψελών που διατηρεί ανά μελισσοκομείο να μην υπερβαίνει τις 100 κυψέλες (σχηματισμός νέου μελισσοκομείου) καθ'όλη τη διάρκεια του έτους και καθ'όλη τη διάρκεια εφαρμογής του καθεστώτος.
- Η ελάχιστη απόσταση μεταξύ μελισσοκομείων του ίδιου αιτητή, να μην είναι μικρότερη των 500 μέτρων, για την περίοδο 1^η Αυγούστου – 31 Οκτωβρίου κάθε έτους.
- Ο μελισσοκόμος θα πρέπει να εγκαταστήσει ποτίστρα στο μελισσοκομείο, σε απόσταση όχι μεγαλύτερη των 50 μέτρων από το μελισσοκομείο κατά την περίοδο 1^η Αυγούστου – 31 Οκτωβρίου, την οποία να διατηρεί σε λειτουργική κατάσταση. Η ποτίστρα θα πρέπει να αποτελείται από:
  - πλαστικό βαρέλι με πώμα χωρητικότητας 100 λίτρων ή και μεγαλύτερα
  - φλοτέρ για τον αυτόματο έλεγχο της ροής νερού,
  - γούρνα γαλβανιζέ ή τσιμεντένια με ελάχιστη επιφάνεια 0,2 m² και ελάχιστο βάθος 10 cm και υλικά πλεύσης (π.χ.φελλοί φενιζόλ κ.α).

- Κατά την περίοδο 1^η Αυγούστου – 31 Οκτωβρίου, ο μελισσοκόμος θα πρέπει να επισκέπτεται τα μελισσοκομεία τουλάχιστον 1 φορά την εβδομάδα επιπλέον, δηλαδή 13 φορές, πέραν των κανονικών επισκέψεων για να προβαίνει σε:
  - α) Έλεγχο της λειτουργικής κατάστασης και καθαρισμό της ποτίστρας,
  - β) Προσθήκη/αλλαγή πόσιμου νερού για τη ρύθμιση της θερμοκρασίας της κυψέλης και τη διατήρηση του γόνου. Υποχρέωση του μελισσοκόμου είναι να διατηρεί με νερό την ποτίστρα καθ' όλη τη διάρκεια της προαναφερόμενης περιόδου, έτσι ώστε να μην παραμείνουν τα μελίσσια χωρίς νερό.
- Τήρηση αρχείου μελισσοκόμου όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του μελισσοκόμου.
- Τήρηση αρχείου μετακινήσεων μελισσοσμηνών και άμεση ενημέρωση του Τμήματος Γεωργίας σχετικά με τη μετακίνηση.

Ύψος ενίσχυσης

Το ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή των επιλέξιμων δράσεων ανέρχεται στα **€2,4 / δεκάριο** ή €8/μελισσοσμήνος.

Επισημαίνεται ότι, όπου γίνεται αναφορά σε «έκταση» στο παρόν εγχειρίδιο, για σκοπούς του καθεστώτος 10.1.10 νοείται η έκταση που αντιστοιχεί στα μελισσοσμήνη (20 μελισσοσμήνη αντιστοιχούν σε 67 δεκάρια).

Αν ο συνολικός αριθμός των μελισσοσμηνών στο τέλος του 3ου έτους εφαρμογής του καθεστώτος, έχει μειωθεί πέραν του 20% συγκριτικά με τον αρχικό αριθμό μελισσοσμηνών που περιλήφθηκαν κατά την έναρξη εφαρμογής (1ο έτος), το καθεστώς θα τερματισθεί.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.11 - Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής

➤ 10.1.11A - Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας - Σιτηρά

Στόχος του καθεστώτος είναι η στοχευμένη εκτατικοποίηση των γεωργικών πρακτικών που εφαρμόζονται στις παραδοσιακές καλλιέργειες ελιάς, χαρουπιάς και αμυγδαλιάς και στις καλλιέργειες σιτηρών, οι οποίες αποτελούν πολυσήμαντα ενδαιτήματα για την πλούσια βιοποικιλότητα της Κύπρου.

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν καθεστώς αναμένεται να συμβάλουν θετικά στην προστασία του περιβάλλοντος και διατήρηση των Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας και συγκεκριμένα

- στην διατήρηση της μωσαϊκότητας και των χαρακτηριστικών του τοπίου, καθώς και προστασία των διαφορετικών τύπων οικοτόπων
- στην παροχή τροφής, κάλυψης και χώρων φωλεοποίησης για εδαφόβια είδη πανίδας αλλά και μικροπανίδας (π.χ. έντομα)
- στην μείωση χρήσης φυτοπροστατευτικών ουσιών και προστασία οργανισμών μη στόχων καθώς και
- προστασία εδάφους και βελτίωση της οργανικής σύστασης του
- στην δέσμευση CO₂ στο έδαφος

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Σκληρό σιτάρι, Σιτάρι, Κριθάρι, Σιφωνάρι, Τριτικάλε, Μίγμα σιτάρι-τριτικάλε, Σίκαλη

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.
- Οι αιτητές πρέπει να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα
- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για συμμετοχή στο Καθεστώς είναι τα 5 δεκάρια με επιλέξιμες καλλιέργειες σιτηρών. Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση μεμονωμένου αγροτεμαχίου είναι 1 δεκάριο
- Επιλέξιμα τεμάχια είναι αυτά που βρίσκονται εντός περιοχών NATURA 2000 ή περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας

Υποχρεώσεις:

- Απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης.
- Απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων.
- Παραμονή ασυγκόμιστης παραγωγής σε ποσοστό 15% σε επίπεδο συνολικής έκτασης που εντάσσεται στο καθεστώς, μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- Δημιουργία εκτάσεων 3% του αγροτεμαχίου, όπου θα γίνεται καλλιέργεια ψυχανθών η οποία δεν θα συγκομίζεται μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους
- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι

ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.

- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος
- Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού και οι λιπάνσεις (εξαιρούνται οι αζωτούχες λιπάνσεις οι οποίες καταγράφονται στα πλαίσια της εφαρμογής της Βάσης Εκκίνησης), όπου θα καταγράφονται ο τύπος και η ποσότητα λιπάσματος που έχει χρησιμοποιηθεί για ολόκληρο το αγροτεμάχιο.

Ύψος ενίσχυσης

Για την εφαρμογή του Καθεστώτος, θα παρέχεται ενίσχυση ύψους **€11 / δεκάριο**

Η προκήρυξη γίνεται υπό την αίρεση της οριστικής έγκρισης του εν λόγω Καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στα ποσά επιδότησης και στους όρους συμμετοχής.

➤ **10.1.11B - Περιβαλλοντικές Δράσεις σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας - Δενδρώδεις Καλλιέργειες**

Στο συγκεκριμένο Καθεστώς μπορούν να μεταπηδήσουν οι αιτητές οι οποίοι εντάχθηκαν τα προηγούμενα έτη στα Καθεστώτα 10.1.1B (Ελιές) ή 10.1.1Δ (Παραδοσιακά Δέντρα). Η δέσμευση θα ξεκινά εκ νέου με πενταετή διάρκεια στο Καθεστώς 10.1.11B

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Ελιές, Δέντρα Παραδοσιακά (Αμυγδαλιές και Φουντουκιές), Χαρουπιές

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ανάλυση δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.
- Οι αιτητές πρέπει να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα
- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για συμμετοχή στο Καθεστώς είναι 1 δεκάριο με επιλέξιμες δενδρώδεις καλλιέργειες
- Επιλέξιμα τεμάχια είναι αυτά που βρίσκονται εντός περιοχών NATURA 2000 ή περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας

Υποχρεώσεις:

- Απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης
- Απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων
- Πλήρης αποκλεισμός της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στην καλλιέργεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μηχανική καταπολέμηση ζιζανίων, με εφαρμογή μίας ή περισσότερων από τις ακόλουθες μεθόδους:
  - α) κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστον τα 3 cm,
  - β) αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι / λεπίδα
  - γ) βοτάνισμα
- Διατήρηση του 10% της έκτασης ακαλλιέργητο σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή και τεμαχίου, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η έκταση προτείνεται όπως διατηρείται σε μέρη γειτνίασης με επιφανειακά ύδατα, όχθους και ξερολιθιές όπου υπάρχουν.
- Εμπλουτισμός του εδάφους με ενσωμάτωση κόμποστ κατά την περίοδο Νοεμβρίου - Φεβρουαρίου. Η ελάχιστη αποδεκτή ποσότητα είναι 12 m³/εκτάριο.

Σημειώνεται ότι η προσθήκη των 12 m³/εκτάριο κόμποστ, δεν γίνεται προς αντικατάσταση της χρήσης χημικών λιπασμάτων. Ο γεωργός δύναται να χρησιμοποιεί και άλλα εδαφοβελτιωτικά για κάλυψη των αναγκών της καλλιέργειας του, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν πρέπει να ξεπερνά τις ανώτερες επιτρεπτές συγκεντρώσεις θρεπτικών που προβλέπονται στην Βάση Εκκίνησης. Για σκοπούς διευκόλυνσης των συμμετεχόντων, στους πίνακες που ακολουθούν περιλαμβάνονται οι μέγιστες ενδεικνυόμενες ποσότητες για κάθε τύπο κομπόστας καθώς και οι ανάγκες σε θρεπτικά για κάθε επιλέξιμη καλλιέργεια.

Όσον αφορά τον εμπλουτισμό του εδάφους με κόμποστ, αναμένεται να προωθήσει την προστασία εδάφους και βελτίωση της οργανικής σύστασης του αλλά και την υποστήριξη της μικροπανίδας σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας. Η ενσωμάτωση του κομπόστ στο έδαφος και η μη υπέρβαση των ανώτατων ορίων σε προσθήκη αζώτου από οργανικά και ανόργανα λιπάσματα θα εξασφαλίσει τη θετική συμβολή του μέτρου. Σημειώνεται ότι οι περιοχές Ευαίσθητες στην Νιτρορύπανση – NVZ έχουν εξαιρεθεί από τις ΠΥΦΑ της Κύπρου, κατά τον σχεδιασμό.

Σχετικά με την χρήση ανόργανων λιπασμάτων ενδείκνυται να ακολουθούνται τα ακόλουθα:

- ο η εφαρμογή φωσφόρου (P) και καλίου (K) να γίνεται κατά την περίοδο Οκτωβρίου – Μαρτίου.
- ο η προσθήκη αζώτου (N) να γίνεται με εφαρμογή ποσοστού 33%-66% της συνολικής ποσότητας περί τα τέλη Φεβρουαρίου με αρχές Μαρτίου, ενώ η υπόλοιπη ποσότητα να διοχετεύεται σε 2 - 4 δόσεις κατά την περίοδο Απριλίου - Ιουλίου.

- ο στην περίπτωση σταθερής τροφοδοσίας η εφαρμογή των λιπασμάτων θα γίνεται με την άρδευση.
  - ο να λαμβάνονται υπόψη οι ποσότητες θρεπτικών που προκύπτουν από την εφαρμογή εδαφοβελτιωτικού για κάλυψη των αναγκών της κάθε καλλιέργειας
  - ο Σημειώνεται ότι όλες οι αζωτούχες λιπάνσεις που πραγματοποιούνται, καταχωρούνται στο αρχείο για εφαρμογή λιπάνσεων το οποίο τηρείται στα πλαίσια συμμόρφωσης με την Βάση Εκκίνησης. Η καταγραφή των εφαρμογών και ποσοτήτων σε θρεπτικά στο ίδιο αρχείο διευκολύνει τόσο τον γεωργό όσο και τον ελεγκτή να υπολογίσει τη συνολική ποσότητα θρεπτικών η οποία έχει εφαρμοσθεί.
- Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού και οι λιπάνσεις (εξαιρούνται οι αζωτούχες λιπάνσεις οι οποίες καταγράφονται στα πλαίσια της εφαρμογής της Βάσης Εκκίνησης), όπου θα καταγράφονται ο τύπος και η ποσότητα λιπάσματος που έχει εφαρμοσθεί.
  - Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
  - Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
  - Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος

Πίνακες με ενδεικτικές ποσότητες εφαρμογής λίπανσης και εδαφοβελτιωτικού

Πίνακας αναγκών κύριων θρεπτικών στοιχείων ανά καλλιέργεια

Καλλιέργεια	Θρεπτικά στοιχεία ανά τόνο νερού σε μ.ε.ε (αρδευόμενες καλλιέργειες)			Θρεπτικά στοιχεία σε Kg/ εκτάριο (αρδευόμενες-ξηρικές καλλιέργειες)		
	N	P	K	N	P	K
Ελιές	35	8	12	250	100	80
Αμυγδαλιές	40	15	20	240	250	250
Φουντουκίες	40	15	20	100	80	80
Χαρουπιές	-	-	-	100	80	80

Ενδεικτικές ποσότητες χρήσης ανά είδος εδαφοβελτιωτικού

Είδος εδαφοβελτιωτικού (Κοπριάς η κόμποστ)	Όγκος εδαφοβελτιωτικού (m ³)/ εκτάριο/ έτος	Άζωτο(Kg)/ εκτάριο/ έτος
Κοπριά Αγελάδων	13	30
Κοπριά Χοίρων	10	29
Κοπριά Πουλερικών	5	38
Κοπριά Αιγοπροβάτων	13	29
Κοπριά Αλόγων	10	25
Κομπόστα	13	10

Ύψος ενίσχυσης

Για την εφαρμογή του Καθεστώτος, θα παρέχεται ενίσχυση ύψους **€74 / δεκάριο** για την καλλιέργεια της ελιάς και **€76 / δεκάριο** για τις καλλιέργειες παραδοσιακών δέντρων και χαρουπιάς.

Η προκήρυξη γίνεται υπό την αίρεση της οριστικής έγκρισης του εν λόγω Καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στα ποσά επιδότησης και στους όρους συμμετοχής.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.12 - Εθελοντικό πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης εχθρών και ασθενειών στα οиноποιήσιμα και επιτραπέζια αμπέλια

Το Καθεστώς αφορά την ενίσχυση των παραγωγών για ενέργειες που αναλαμβάνουν στα πλαίσια ενός εθελοντικού Προγράμματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Εχθρών και Ασθενειών (IPM) σε Οиноποιήσιμα και Επιτραπέζια Αμπέλια. Το Καθεστώς αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος και ειδικότερα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων μέσω της μείωσης των εισροών σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα, στα πλαίσια της ορθολογικής διαχείρισης των επιζήμιων οργανισμών και της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

Η εντατική και αλόγιστη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, πέραν από τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει στην υγεία του ανθρώπου (καταναλωτή και χρήστη), προκαλεί υποβάθμιση του υδάτινου περιβάλλοντος λόγω ρύπανσης και υποβάθμισης των επιφανειακών υδάτινων πόρων και των υπόγειων υδροφόρων στρωμάτων όπως διαφαίνεται και από το 2ο ΣΔΛΑΠ, ρύπανση της ατμόσφαιρας και αρνητικές επιδράσεις σε οργανισμούς μη στόχους.

Περιβαλλοντικά οφέλη:

1. Μείωση χρήσης φυτοπροστατευτικών ουσιών και προστασία οργανισμών μη στόχων
2. Ελαχιστοποίηση του κινδύνου ρύπανσης και υποβάθμισης των επιφανειακών υδάτινων πόρων και των υπόγειων υδροφόρων στρωμάτων από την αλόγιστη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
3. Ελαχιστοποίηση του κινδύνου ρύπανσης της ατμόσφαιρας με τις τοξικές χημικές ουσίες, που περιέχονται σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα.
4. Αποτροπή της ενθάρρυνσης προσβολής εχθρών και ασθενειών στην ευρύτερη περιοχή.

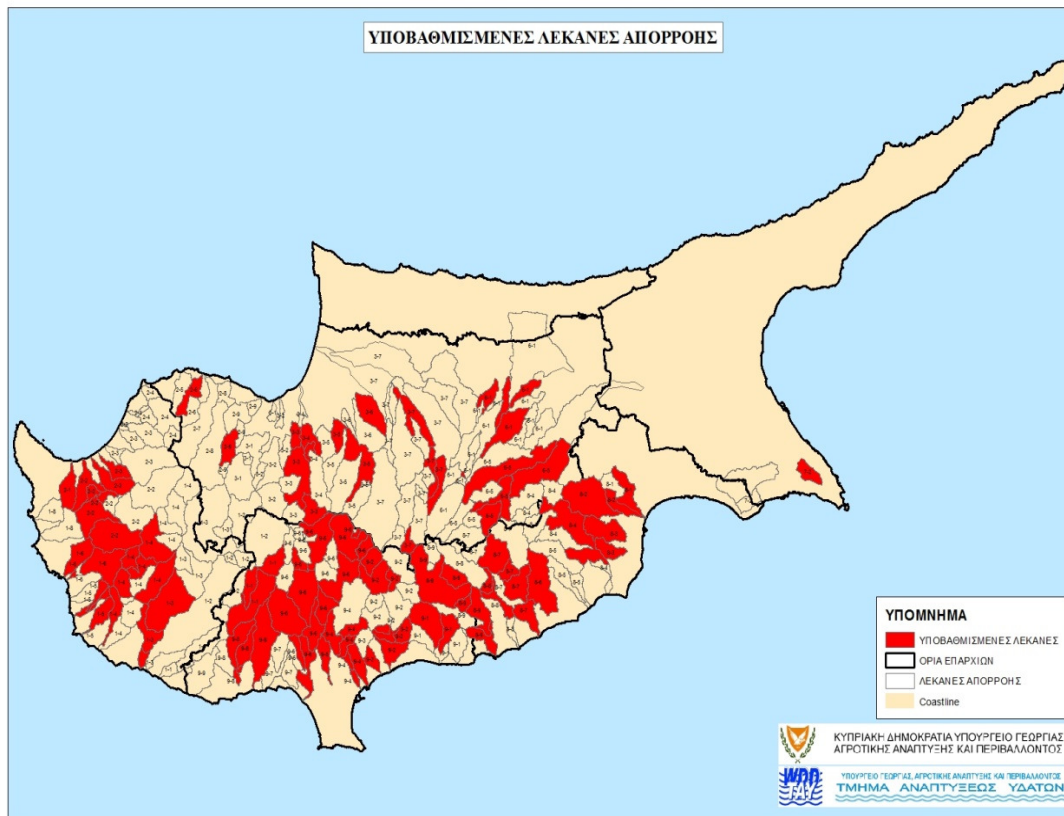
Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Επιτραπέζια και Οиноποιήσιμα Αμπέλια

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.
- Οι αιτητές πρέπει να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που διαχειρίζονται αμπελώνες και αναλαμβάνουν τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων / δεσμεύσεων που προνοούνται στο Καθεστώς.
- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για συμμετοχή στο Καθεστώς είναι τα 2 δεκάρια.
- Οι επιλέξιμες περιοχές για εφαρμογή του καθεστώτος, είναι οι υποβαθμισμένες περιοχές σύμφωνα με το 2ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, όπως φαίνονται στον χάρτη με τίτλο «Υποβαθμισμένες Λεκάνες Απορροής» που ακολουθεί.

Σε περίπτωση που οι συνολικές απαιτούμενες δαπάνες για την ικανοποίηση όλων των αιτήσεων υπερβαίνουν τις συνολικές διαθέσιμες δαπάνες του Μέτρου, η Διαχειριστική Αρχή διατηρεί το δικαίωμα εφαρμογής κριτηρίων μοριοδότησης με βασικό κριτήριο τη μεγιστοποίηση των περιβαλλοντικών ωφελειών και συγκεκριμένα, θα δίνεται προτεραιότητα σε περιοχές με υποβαθμισμένη κατάσταση επιφανειακών και υπόγειων υδάτων σύμφωνα με το 2ο ΣΔΛΑΠ. Τα κριτήρια θα καθορίζονται πριν από κάθε προκήρυξη του Μέτρου και θα κοινοποιούνται στους δικαιούχους πριν από την υποβολή της αίτησης.

Υποβαθμισμένες Λεκάνες Απορροής

Υποχρεώσεις για τον γεωργό

(1) Επίγνωση της ιολογικής κατάστασης της φυτείας: Ο γεωργός υποχρεούται, εντός του πρώτου έτους από την ένταξη του στο Καθεστώς, να προβεί σε εργαστηριακό ιολογικό έλεγχο του αμπελώνα για να έχει επίγνωση της ιολογικής κατάστασης της φυτείας. Θα πρέπει να ελέγχονται 100 πρεμνά ανά εκτάριο για τις ιώσεις Grapevine Leafroll Virus Strain 1 (GLRV-1) και 3 (GLRV-3). Η οικονομική ενίσχυση για εφαρμογή της δράσης, ανέρχεται στα **€16 / δεκάριο**.

Με τη δράση αυτή, ο αμπελουργός θα γνωρίζει τα ιολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η φυτεία του, έτσι ώστε να προσαρμόζει κατάλληλα μέτρα για παρεμπόδιση της εξάπλωσης των ιώσεων. Δεν υποχρεούται να αντικαθιστά τα προσβεβλημένα πρέμνα.

(2) Διαχείριση του πληθυσμού της Ευδεμίδας (*Lobesia botrana*): Ο γεωργός πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλα μέσα παρεμπόδισης σύζευξης / γενετήσιας σύγχυσης (mating disruption) σύμφωνα με την περιγραφή που ακολουθεί, για να διατηρεί τους πληθυσμούς της ευδεμίδας σε χαμηλά επίπεδα, καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου.

Τα προαναφερόμενα μέσα θα τοποθετούνται εντός του αμπελώνα από την έναρξη της άνθησης (αρχές Μαρτίου) μέχρι την ολοκλήρωση της συγκομιδής. Ο ελάχιστος αριθμός των παγίδων ανά εκτάριο πρέπει να είναι 500, καθ' όλη τη διάρκεια του πιο πάνω διαστήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες του κατασκευαστή, θα πρέπει να γίνεται αντικατάσταση των μέσων παρεμπόδισης της σύζευξης όταν η δράση της φερομόνης μειώνεται. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω δράση δεν αποκλείει τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Η δράση αυτή αποσκοπεί στην αξιοποίηση των μέσων παρεμπόδισης της σύζευξης για μείωση του πληθυσμού της ευδεμίδας και των ζημιών που προκαλεί και αυτό θα έχει επακόλουθο το περιορισμό της χρήσης των συμβατικών γεωργικών φαρμάκων. Το ύψος ενίσχυσης για την εφαρμογή της δράσης ανέρχεται στα **€12,5 / δεκάριο**.

Περιγραφή μέσων:

(i) Εάν απαιτείται θα πρέπει το προϊόν να είναι εγγεγραμμένο στο Συμβούλιο Ελέγχου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων.

(ii) Θα πρέπει να ενδείκνυται η χρήση των μέσων ως κατάλληλα για γενετήσια σύγχυση / παρεμπόδιση της σύζευξης των λεπιδοπτέρων ή της ευδεμίδας.

(iii) Το μέσο (προϊόν) θα πρέπει να δρα με τη σύγχυση/αποπροσανατολισμό των αρσενικών εντόμων με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εντοπίσουν θηλυκά άτομα για να επιτευχθεί η σύζευξη. Ο αποπροσανατολισμός επιτυγχάνεται με τη σταδιακή απελευθέρωση τεχνητών παραγόμενων σεξουαλικών φερομονών κατάλληλες για λεπιδοπτέρα ή ειδικά για την ευδεμίδα. Γενικά η μέθοδος αυτή αποσκοπεί στη μείωση της αναπαραγωγικής δυνατότητας του πληθυσμού.

(3) Μέγιστος επιτρεπτός αριθμός εφαρμογών φυτοπροστατευτικών προϊόντων: Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός εφαρμογών με συμβατικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και θειάφι επίπασης είναι 6 και 4 για τις επιτραπέζιες και οινοποιήσιμες ποικιλίες, αντίστοιχα, καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου. Επισημαίνεται ότι ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που επιτρέπονται να χρησιμοποιηθούν στη βιολογική γεωργία, εκτός από το θειάφι επίπασης.

Με τη δράση αυτή επιτυγχάνεται σημαντική μείωση των εισροών των γεωργικών φαρμάκων και κατ' επέκταση των αρνητικών επιδράσεων τους που έχουν στο περιβάλλον. Η μείωση των εισροών των γεωργικών φαρμάκων υπολογίζεται να φθάσει στο 50%, καθώς η συνήθης πρακτική τόσο για τα επιτραπέζια όσο και για τα οινοποιήσιμα αμπέλια είναι 12 και 8 ψεκασμοί, αντίστοιχα. Ο παραγωγός οδηγείται στην αξιοποίηση και άλλων τακτικών, πρακτικών και μεθόδων φυτοπροστασίας με οικολογικό προσανατολισμό, όπως είναι η λήψη υγιεινών μέτρων, η εφαρμογή ορθών καλλιεργητικών πρακτικών και η χρήση φυσικών και βιολογικών μεθόδων. Το ύψος ενίσχυσης για εφαρμογή της δράσης ανέρχεται στα €4 ανά δεκάριο για οινοποιήσιμες ποικιλίες και €28 ανά δεκάριο για επιτραπέζιες ποικιλίες.

(4) Χρήση πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού: Για υφιστάμενες φυτείες και στις περιπτώσεις που απαιτείται η αντικατάσταση πρεμνών, το υλικό που θα χρησιμοποιείται πρέπει να προέρχεται από πιστοποιημένο πολλαπλασιαστικό υλικό ή να εμπίπτει στην κατηγορία του 'Standard'. Στην περίπτωση της κατηγορίας 'Standard', ο αμπελουργός θα πρέπει να προσκομίζει εντός του έτους που έγινε η επαναφύτευση, εργαστηριακά αποτελέσματα του Τμήματος Γεωργίας ή άλλου εξουσιοδοτημένου οργανισμού, με τα οποία να αποδεικνύεται ότι το υλικό αυτό είναι απαλλαγμένο από τις ακόλουθες ιώσεις: Grapevine Leafroll Virus Strain 1 (GLRV-1) και 3 (GLRV-3).

Με τη δράση αυτή, διαβεβαιώνεται ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό που χρησιμοποιείται είναι απαλλαγμένο από τις σημαντικότερες ιώσεις των αμπελιών. Για την υποχρέωση αυτή, δεν παρέχεται ενίσχυση.

(5) Ελεγχόμενη χρήση νηματοδοκτόνων:

Απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε συμβατικού αδειοδοτημένου νηματοδοκτόνου, (πλην των σκευασμάτων που επιτρέπονται στη βιολογική γεωργία), να χρησιμοποιείται χωρίς προηγουμένως να διασφαλίζεται εργαστηριακά η παρουσία φυτοπαρασιτικών νηματωδών στο έδαφος του αμπελώνα.

Η χρήση συμβατικού νηματοδοκτόνου επιτρέπεται μόνο μετά τη διεξαγωγή εργαστηριακών εξετάσεων του εδάφους για καθορισμό της παρουσίας ή απουσίας των νηματωδών του γένους *Xiphinema*, οι οποίοι είναι φορείς ιώσεων ή άλλων φυτοπαρασιτικών νηματωδών, και πραγματοποιήθηκαν εντός χρονικού διαστήματος 6 μηνών, πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του νηματοδοκτόνου.

Η δράση αυτή διασφαλίζει ότι η χρήση νηματοδοκτόνου γίνεται μόνο όταν είναι απαραίτητη και δικαιολογείται μετά από εργαστηριακή εξέταση του εδάφους. Με αυτό τον τρόπο, ελαχιστοποιείται η χρήση νηματωδοκτόνων και κατ' επέκταση η ρύπανση του εδάφους και των υδάτινων πόρων από αυτά τα σκευάσματα. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

(6) Απαγόρευση της χρήσης συμβατικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χαρακτηρίζονται «πολύ τοξικά»: Δεν επιτρέπεται η χρήση συμβατικών φυτοπροστατευτικών

προϊόντων που χαρακτηρίζονται «πολύ τοξικά» βάσει του περί Χημικών Ουσιών Νόμου του 2010, καθ' όλα τα στάδια της καλλιεργητικής περιόδου.

Η δράση αυτή αποσκοπεί να αποκλείσει τη χρήση των πολύ τοξικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων, έτσι ώστε να περιορίσει τις οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις τους προς το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

(7) Υποχρεωτική εφαρμογή χειμερινού ψεκασμού με μυκητοκτόνο και εντομοκτόνο ευρέως φάσματος: Η εφαρμογή ενός χειμερινού ψεκασμού με αδειοδοτημένο χαλκούχο σκεύασμα και εντομοκτόνο ευρέως φάσματος επιτυγχάνει τη διατήρηση των πληθυσμών των διαχειμαζόντων εχθρών και ασθενειών σε ελεγχόμενα επίπεδα κατά τη βλαστική και παραγωγική περίοδο.

Η δράση αυτή αποσκοπεί στη μείωση των πληθυσμών των επιζήμιων οργανισμών κατά τη βλαστική και παραγωγική περίοδο, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται η χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

(8) Απαγόρευση συνδυασμού φυτοπροστατευτικών προϊόντων: Απαγορεύεται ο συνδυασμός φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε κάθε εφαρμογή ή ψεκασμό που διενεργείται. Επισημαίνεται ότι ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που συνιστάται η πρόσμιξη τους με σκευάσματα που περιέχουν λάδι ή προσκολλητικές ή άλλες υπό-βοηθητικές ουσίες. Επιπλέον, ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για συνδυασμούς φυτοπροστατευτικών προϊόντων που επιτρέπονται στη βιολογική γεωργία. Επιπρόσθετα, επιτρέπεται ο συνδυασμός δύο σκευασμάτων γεωργικών φαρμάκων, νοουμένου το ένα έχει μυκητοκτόνο δράση και το άλλο εντομοκτόνο δράση. Ο συνδυασμός γεωργικών φαρμάκων και η συνεργηστική δράση τους μπορεί να μεγεθύνει ή διευρύνει τις αρνητικές επιδράσεις που έχει ξεχωριστά το κάθε προϊόν στο περιβάλλον. Επομένως, η δράση αυτή αποσκοπεί στην μείωση των γεωργικών φαρμάκων που συνδυάζονται σε ένα ψεκασμό ή μια εφαρμογή, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος επιπρόσθετης επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

(9) Περιορισμός της πολλαπλής χρήσης γεωργικών φαρμάκων ιδίων δραστικών ουσιών ή δραστικών ουσιών με τον ίδιο τρόπο δράσης:

(α) Δεν επιτρέπεται η χρήση μιας δραστικής ουσίας γεωργικού φαρμάκου να χρησιμοποιηθεί πάνω από δύο φορές ανά καλλιεργητική περίοδο.

(β) Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν δραστικές ουσίες γεωργικών φαρμάκων με ίδιο τρόπο δράσης περισσότερες από δύο εφαρμογές ανά καλλιεργητική περίοδο.

Οι πιο πάνω περιορισμοί δεν ισχύουν για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που επιτρέπονται στη βιολογική γεωργία. Νοείται ότι οι πιο πάνω περιορισμοί δεν απαλλάσσουν τον παραγωγό από τη νομική υποχρέωση να μην ξεπερνά το μέγιστο αριθμό εφαρμογών ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος συμβατικού ή βιολογικού, σύμφωνα με τις υποδείξεις της ετικέτας του σκευάσματος.

Με τη πιο πάνω δράση, ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος ανάπτυξης ανθεκτικότητας πληθυσμών των επιζήμιων οργανισμών στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, γεγονός που θα οδηγούσε σε πιο επιθετικούς πληθυσμούς που δύσκολα θα αντιμετώπιζονταν με τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων. Η ανάπτυξη ανθεκτικών πληθυσμών οδηγεί στην αύξηση της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή/και στη χρήση πιο τοξικών φαρμάκων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το περιβάλλον. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

(10) Τήρηση αρχείου: Τήρηση αρχείου στο οποίο θα διατηρούνται στοιχεία και θα καταγράφονται καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του Καθεστώτος τα ακόλουθα:

(I) Αποδεικτικά στοιχεία / τιμολόγια προμήθειας του πολλαπλασιαστικού υλικού και διατήρηση των καρτελών πιστοποίησης (σε περίπτωση φύτευσης νέων φυτών).

(II) Αποτελέσματα εργαστηριακών ιολογικών εξετάσεων για τις ιώσεις GLRV-1 και GLRV-3 εντός του πρώτου έτους.

(III) Αποτελέσματα εργαστηριακών εξετάσεων νηματώδη εντός του πρώτου έτους.

(IV) Καταγραφή στοιχείων των φερομονικών παγίδων που τοποθετούνται στον αμπελώνα ανά καλλιεργητική περίοδο.

(V) Καταγραφή των εφαρμογών και ψεκασμών με φυτοπροστατευτικά προϊόντα που διενεργούνται για κάθε καλλιεργητική περίοδο.

Τα πιο πάνω απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να διατηρούνται ξεχωριστά για κάθε καλλιεργητική περίοδο, καθώς και όλο το χρονικό διάστημα ισχύς της εφαρμογής του Καθεστώτος. Δεν παρέχεται ενίσχυση για την εφαρμογή της δράσης.

Ύψος ενίσχυσης

Για την εφαρμογή του μέτρου, θα παρέχεται ενίσχυση ύψους:

- (α) μέχρι **€32,5 ανά δεκάριο** για οινοποιήσιμες ποικιλίες
- (β) μέχρι **€56,5 ανά δεκάριο** για επιτραπέζιες ποικιλίες

Σημειώνεται ότι δεν θα παρέχεται μερική ενίσχυση για εκπλήρωση μερικών από τους όρους και προϋποθέσεις του Καθεστώτος. Εάν ο αιτητής εκπληρώσει όλες τις πρόνοιες του Καθεστώτος θα πάρει το σύνολο της ενίσχυσης, για επιτραπέζια και οινοποιήσιμα αμπέλια αντίστοιχα.

Η προκήρυξη γίνεται υπό την αίρεση της οριστικής έγκρισης του εν λόγω Καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στα ποσά επιδότησης και στους όρους συμμετοχής.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 10.1.13 - Εφαρμογή πυροπροστατευτικών χειρισμών σε παραδασόβιες εκτάσεις καλλιεργούμενες με σιτηρά

Στόχος του καθεστώτος είναι η μείωση του κινδύνου για εμφάνιση πυρκαγιών σε καλλιεργούμενες εκτάσεις με σιτηρά οι οποίες γεινιάζουν με δασικές εκτάσεις και εξάπλωση τους προς τις δασικές περιοχές, ως απόρροια της συχνής εμφάνισης τέτοιων περιστατικών κυρίως κατά τους θερινούς μήνες

Επιλέξιμες Ομάδες Καλλιέργειας

Σκληρό σιτάρι, Σιτάρι, Τριτικάλε, Κριθάρι, Σιφωνάρι, Σιτάρι, Κέχρι (Μαργαριτώδες), Κέχρι (Κοινό), Κέχρι (Ιαπωνικό), Κέχρι (Ιταλικό), Σόργο, Μίγμα Σιτάρι-Τριτικάλε, Αραβόσιτος, Σίκαλη

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ανάληψη δέσμευσης πενταετούς διάρκειας. Η περίοδος δέσμευσης έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης το 2017 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.
- Οι αιτητές πρέπει να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα
- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση για συμμετοχή στο Καθεστώς είναι 2 δεκάρια με επιλέξιμες για το Καθεστώς καλλιέργειες
- Επιλέξιμα τεμάχια είναι αυτά που βρίσκονται εντός συγκεκριμένων παραδασόβιων περιοχών σύμφωνα με χάρτη που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δασών

Υποχρεώσεις:

- Υποχρέωση του γεωργού είναι η επιπλέον καλλιέργεια (επιπλέον της φθινοπωρινής καλλιέργειας η οποία γίνεται για καταπολέμηση της άγριας βλάστησης και προετοιμασία του τεμαχίου για σπορά) του εδάφους με το πέρας της συγκομιδής των σιτηρών κατά την περίοδο Ιουνίου – Ιουλίου ανάλογα με το υψόμετρο, για ενσωμάτωση των φυτικών υπολειμμάτων της καλλιέργειας στο έδαφος .
- Τήρηση αρχείου γεωργού όπου θα αναφέρονται οι σχετικές με το καθεστώς, δραστηριότητες του γεωργού και οι λιπάνσεις (εξαιρούνται οι αζωτούχες λιπάνσεις οι οποίες καταγράφονται στα πλαίσια της εφαρμογής της Βάσης Εκκίνησης), όπου θα καταγράφονται ο τύπος και η ποσότητα λιπάσματος που έχει εφαρμοσθεί.
- Όλα τα τεμάχια τα οποία θα ενταχθούν στο Καθεστώς θα πρέπει να δηλώνονται κάθε έτος της δέσμευσης στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων με επιλέξιμη για το Καθεστώς καλλιέργεια.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς τη συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του Καθεστώτος.

Ύψος ενίσχυσης

Για την εφαρμογή του Καθεστώτος, θα παρέχεται ενίσχυση ύψους **€5,4 / δεκάριο**.

Η προκήρυξη γίνεται υπό την αίρεση της οριστικής έγκρισης του εν λόγω Καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στα ποσά επιδότησης και στους όρους συμμετοχής.

ΜΕΤΡΟ 11: ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η στήριξη δυνάμει του παρόντος Μέτρου αποσκοπεί στην ενθάρρυνση για μετατροπή και διατήρηση των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας. Η στήριξη παρέχεται με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να στραφούν από τις συμβατικές μεθόδους καλλιέργειας σε μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007, καθώς και να διατηρήσουν αυτές τις μεθόδους μετά από την αρχική περίοδο της μετατροπής. Οι γεωργικές πρακτικές που προωθεί η βιολογική γεωργία, συμβάλλουν, στη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων, στο μετριασμό και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος καθώς και στην αύξηση της βιοποικιλότητας. Αυτό επιτυγχάνεται με την απαγόρευση χρήσης συνθετικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων και συνθετικών λιπασμάτων, εφαρμόζοντας τεχνικές αμειψισποράς και επιτρέποντας τη χρήση οργανικών λιπασμάτων (π.χ. κοπριάς ζώων εκτατικής εκτροφής και φυτικές κομπόστες) που βελτιώνουν τη δομή του εδάφους και αυξάνουν τη περιεκτικότητα του σε οργανική ύλη. Η βιοποικιλότητα των αγροτικών οικοσυστημάτων έχει υποστεί σημαντική μείωση. Η εντατικοποίηση της γεωργίας και η μονοκαλλιέργεια, πρακτικές που προωθούνται από τη συμβατική γεωργία, θεωρούνται σε παγκόσμιο επίπεδο απειλή για την εξαφάνιση απειλούμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας. Η βελτίωση και διατήρηση της βιοποικιλότητας στη βιολογική γεωργία επιτυγχάνεται άμεσα αλλά και έμμεσα με τεχνικές που εφαρμόζονται στη φυτική αλλά και τη ζωική παραγωγή όπως:

- αμειψισπορά
  - χλωρή λίπανση
  - απαγόρευση της χρήσης αγροχημικών ουσιών (φυτοφάρμακα και λιπάσματα)
  - προώθηση της εκτατικής γεωργίας παρά της εντατικής
  - χρήση τοπικών ποικιλιών και τοπικών φυλών ζώων προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες συνθήκες της περιοχής.
  - αποκλεισμός χρήσης Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) και προϊόντων που παράγονται από ή με ΓΤΟ.
- Η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα επιτυγχάνεται μέσω της ανακύκλωσης των οργανικών υλικών, παραπροϊόντων ζωικής και φυτικής προέλευσης και με την εισροή τους στη φυτική και τη ζωική παραγωγή. Οι κανόνες της βιολογικής παραγωγής ενθαρρύνουν τις πιο πάνω πρακτικές με στόχο την επαναφορά θρεπτικών στοιχείων στο έδαφος και στη διατροφή των ζώων. Η απαγόρευση χρήσης ανόργανων αζωτούχων λιπασμάτων στη βιολογική γεωργία, συμβάλλει σημαντικά στον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου αφού κατά την εφαρμογή τους στο έδαφος, εκλύονται σημαντικές ποσότητες αμμωνίας.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

- Η δέσμευση είναι πενταετής.
- Για τους αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2016 και θα εντάξουν νέα τεμάχια ή νέες εκτάσεις στο Καθεστώς το 2017, οι νέες αυτές εκτάσεις θα ενσωματωθούν στις υφιστάμενες δεσμεύσεις (2016) οι οποίες θα λήξουν στο τέλος της πενταετίας δηλ. στις 31/12/2020.

Η περίοδος δέσμευσης για αιτητές που εντάχθηκαν με την προκήρυξη του 2015 έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ημερομηνία λήξης την 31/12/2019.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΛΑΔΟΙ

Φυτική Παραγωγή: Εσπεριδοειδή, Φυλλοβόλα, Ακρόδρυα, Ελιές, Χαρουπιές, Φοινικίες, Μεσπιλιές, Μπανάνες, τροπικά και υποτροπικά φυτά (π.χ Μάγκο, Παπάγια κ.α), Αβοκάτο, Αμπέλια, Λαχανικά, Πατάτες, Όσπρια και αράπικα φιστίκια, Αρωματικά και Φαρμακευτικά φυτά, Σιτηρά και άλλες ξηρικές καλλιέργειες, Κτηνοτροφικά φυτά, Μούρα και άλλοι φυλλοβόλοι θάμνοι και Στέβια.

Ζωική παραγωγή: Αίγες, Πρόβατα.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων (φυτικών ή ζωικών), εφαρμόζοντας βιολογικές μεθόδους παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΆΛΛΑ ΜΕΤΡΑ/ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

Διευκρινίζεται ότι η συμμετοχή τεμαχίων στο Μέτρο 11, αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής των ίδιων τεμαχίων σε άλλα καθεστώτα του Μέρους 10 «Αγροπεριβαλλοντικές Υποχρεώσεις».

ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Εντεταλμένη υπηρεσία για την εφαρμογή της νομοθεσίας είναι το **Τμήμα Γεωργίας** του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το οποίο έχει την ευθύνη αναγνώρισης και ελέγχου των **Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης**. Οι οργανισμοί αυτοί είναι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προϊόντων βιολογικής παραγωγής.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΤΑΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η συνέχιση της δέσμευσης για τα επόμενα έτη επιβεβαιώνεται από τον αιτητή για κάθε έτος μέσω της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων του εκάστοτε έτους (αίτημα πληρωμής για κάθε έτος). Στα επόμενα έτη θα προσημειώνονται οι εκτάσεις που είναι δεσμευμένες ώστε να είναι στη διάθεση του αιτητή η συγκεκριμένη πληροφόρηση. Στην περίπτωση που επιθυμείται από τους αιτητές η μη συνέχιση μέρους ή ολόκληρης της δέσμευσης αυτό θα σημειώνεται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων και θα γίνονται οι απαραίτητες αφαιρέσεις εκτάσεων από την αίτηση. Τονίζεται ότι τυχόν μη συνέχιση και ολοκλήρωση των υποχρεώσεων σε εκτάσεις της δέσμευσης από τους αιτητές θα οδηγήσει σε ανακτήσεις των ποσών που δόθηκαν για τις συγκεκριμένες εκτάσεις.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΕΝΤΥΠΑ

Όλα τα σχετικά έντυπα θα πρέπει να υποβάλλονται εντός της περιόδου παραλαβής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων, εκτός εάν καθοριστεί για κάποιο έντυπο διαφορετική περίοδος. Κατά την διάρκεια της ηλεκτρονικής υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων, οι αιτητές θα ενημερώνονται για τα έντυπα που πρέπει να προσκομιστούν καθώς και την καταληκτική ημερομηνία προσκόμισης τους.

Ποινές και Μειώσεις που προκύπτουν λόγω μη τήρησης των επιπλέον Υποχρεώσεων που προβλέπονται

Στην περίπτωση που σε δεσμευμένες εκτάσεις **δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις** που προβλέπονται από το Μέτρο 11 (υπομέτρα 11.1 και 11.2), αυτές οι εκτάσεις θα απορρίπτονται και θα γίνεται ολική ανάκτηση του ποσού επιδότησης.

- Σε περίπτωση μη τήρησης του σχεδίου αμειψισποράς για τις ετήσιες κτηνοτροφικές καλλιέργειες και τα λαχανικά θα εφαρμόζεται μόνο για το τεμάχιο που δεν τηρήθηκε η υποχρέωση εξ' ολοκλήρου αποκλεισμός από το συγκεκριμένο υπομέτρο για το έτος εξέτασης (εκτός και αν για λόγους ανωτέρας βίας π.χ ανομβρία δεν τηρήθηκαν οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις). Η δέσμευση θα συνεχίζεται μέχρι και την λήξη της.
- Σε περίπτωση μη τήρησης του σχεδίου αμειψισποράς, - για δύο συνεχόμενες χρονιές δηλαδή-, με την ίδια καλλιέργεια ή και ίδια οικογένεια καλλιέργειας το τεμάχιο θα απορρίπτεται και θα γίνεται ολική ανάκτηση του ποσού επιδότησης (εκτός και αν για λόγους ανωτέρας βίας π.χ ανομβρία δεν τηρήθηκαν οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις).

ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Ο αιτητής δικαιούται υπό προϋποθέσεις να προχωρήσει σε αλλαγή καλλιέργειας δεσμευμένων τεμαχίων με επιστολή που να ενημερώνει την αρμόδια αρχή (Τμήμα Γεωργίας) και με κοινοποίηση στον ΚΟΑΠ και επιβάλλεται ότι θα πρέπει ο αιτητής να προχωρήσει και στην ανάλογη αλλαγή καλλιέργειας στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων για το σχετικό έτος.

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 11.1: «ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ»

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΛΗΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΟΡΟΥΣ:

- Οι Δικαιούχοι του Μέτρου είναι γεωργοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) οι οποίοι πληρούν τον όρο του «**ενεργού γεωργού**», όπως καθορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1307/2013 άρθρο 9.
- Οι αιτητές που εντάχθηκαν οφείλουν να τηρήσουν την δέσμευση τους για **5 συνεχόμενα έτη**. Συνεπώς μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2020 (ή 2019 όπως πιο πάνω) για όλα τα τεμάχια που δεσμεύτηκαν. Διευκρινίζεται ότι για τις ετήσιες καλλιέργειες, η δέσμευση στο υπομέτρο 11.1 θα είναι ανάλογα με το πότε εντάχθηκε το τεμάχιο στο σύστημα βιολογικής παραγωγής, δηλαδή για 1 ή 2 έτη και για επιπλέον 4 ή 3 έτη στο υπομέτρο 11.2. Για τις πολυετείς καλλιέργειες η δέσμευση θα είναι ανάλογα με το πότε εντάχθηκε το τεμάχιο στο σύστημα βιολογικής παραγωγής, θα είναι για 1 ή 2 ή 3 έτη στο υπομέτρο 11.1 και για επιπλέον 4 ή 3 ή 2 έτη στο υπομέτρο 11.2. Διευκρινίζεται ότι τα τεμάχια που είναι σε πλήρως βιολογικό στάδιο θα δηλώνονται και θα επιδοτούνται εξαρχής στο υπομέτρο 11.2 (5ετή δέσμευση).
- Η **ελάχιστη επιλέξιμη έκταση** είναι τα 3 δεκάρια (0,3 εκτάρια). Σε περίπτωση όπου ο αιτητής είναι δικαιούχος και στα δύο υπομέτρα, τότε η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση είναι τα 3 δεκάρια υπολογίζοντας το σύνολο της έκτασης που συμμετέχει και στα δύο υπομέτρα του Μέτρου 11.
- **Τήρηση της βάσης εκκίνησης του υπομέτρου η οποία αποτελείται από:**
  - τις πρόνοιες της πολλαπλής συμμόρφωσης που έχουν εφαρμογή στις επιλέξιμες καλλιέργειες του Υπομέτρου ή στο σύνολο της Ενιαίας Αίτησης και επηρεάζονται και οι επιλέξιμες καλλιέργειες για το υπομέτρο
  - τα κριτήρια για την ελάχιστη γεωργική δραστηριότητα
  - τις ελάχιστες απαιτήσεις για λιπάσματα και φυτοπροστατευτικά
  - άλλες σχετικές απαιτήσεις από εθνικές νομοθεσίες
- **Υποβολή και τήρηση εξαετούς Σχεδίου Αμειψισποράς** για τις ετήσιες καλλιέργειες (τριετούς κύκλου) και αυστηρή τήρησή του κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, στο οποίο μπορεί να συμπεριλαμβάνεται και να επιδοτείται η καλλιέργεια ψυχανθών για χλωρή λίπανση, (οι καλλιέργειες ψυχανθών για χλωρή λίπανση λαμβάνουν ενίσχυση ίσου ύψους με την καλλιέργεια την οποία διαδέχονται) όχι όμως και η αγρανάπαυση. Το 6ο έτος θα πρέπει να τηρηθεί μόνο σε περίπτωση που, δοθεί ετήσια παράταση και ο αιτητής επιθυμεί την παράταση της δέσμευσης του για ακόμα ένα έτος (1 φορά στην 5ετία, το πρώτο έτος αίτησης).

Η τήρηση των υποχρεώσεων είναι υποχρεωτική για όλα τα τεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης. Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.

- Τα τεμάχια με συμμετοχή στο υπομέτρο 11.1, **πρέπει να δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων** σε όλα τα έτη της διάρκειας της δέσμευσης με αιτηθείσα καλλιέργεια την επιλέξιμη καλλιέργεια για τη δράση. Στην περίπτωση που υπάρχουν αλλαγές στα στοιχεία των τεμαχίων αυτές πρέπει να δηλώνονται. Τονίζεται ότι ο αιτητής των εκταρικών και ο κάτοχος δέσμευσης στο υπομέτρο 11.1 δεν πρέπει να είναι διαφορετικός.
- **Αποδοχή όλων των ελέγχων** από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και διευκολύνσεις.
- Να εφαρμόζουν πιστά τις κατευθύνσεις, προδιαγραφές και τεχνικές της βιοκαλλιέργειας και της βιολογικής εκτροφής ζώων, όπως αυτές καθορίζονται από τους Κανονισμούς (ΕΚ) **834/2007** και **889/2008** και τη σχετική νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (Νόμος **227(Ι)/2004**) ή όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης τους για εγγραφή στο **Μητρώο Βιοκαλλιεργητών που διατηρεί το Τμήμα Γεωργίας**.

- Να έχουν συνάψει συμβόλαιο με ένα εγκεκριμένο από το Τμήμα Γεωργίας, Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Παραγωγής και να προσκομιστεί **αντίγραφο του συμβολαίου** (στο 1^ο έτος αίτησης).
- Θα πρέπει να προσκομίζεται στις ελεγκτικές υπηρεσίες του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών κάθε έτος **Βεβαίωση του Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης** για το υπό εξέταση έτος, ότι τηρήθηκαν οι διατάξεις της νομοθεσίας για τη βιολογική γεωργία, καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης. **Η βεβαίωση θα πρέπει να περιέχει πλήρη ταυτότητα τεμαχίου, την πληροφορία αν το τεμάχιο αρδεύεται ή όχι, την καλλιέργεια τεμαχίου, τον αριθμό δέντρων όπου εφαρμόζεται, την ημερομηνία ένταξης του τεμαχίου στο σύστημα βιολογικής παραγωγής και την πληροφορία αν το τεμάχιο είναι μεταβατικού ή βιολογικού σταδίου.**
- Όσοι γεωργοί εντάχθηκαν για πρώτη φορά στη βιολογική γεωργία έχουν την υποχρέωση να συμμετέχουν σε πρόγραμμα κατάρτισης και να προσκομίσουν εντός δύο ετών από την υποβολή της αίτησης, βεβαίωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης για θέματα βιολογικής γεωργίας το οποίο θα εντάσσεται στα πλαίσια του Μέτρου 1 «Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης». **Δηλαδή όσοι εντάχθηκαν στο Υπομέτρο το 2015, θα πρέπει με την Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων 2017, απαραίτητα, να προσκομίσουν βεβαίωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης για θέματα βιολογικής γεωργίας. Η μη προσκόμιση της προϋποθέτει απόρριψη της αίτησης στο σύνολο της και ολική ανάκτηση για τις επιδοτήσεις που υποβλήθηκαν για τα προηγούμενα έτη της δέσμευσης.** Όσοι γεωργοί δεν εντάσσονται για πρώτη φορά στη βιολογική γεωργία αλλά συμμετέχουν στο υπομέτρο λόγω ένταξης νέων εκτάσεων στη βιολογική γεωργία, εξαιρούνται από την υποχρέωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης. Παρ' όλα αυτά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν εθελοντικά. Σε περιπτώσεις όπου ο αιτητής είναι εταιρεία τότε υποχρεούται να συμμετέχει στο πρόγραμμα κατάρτισης ο κύριος Μέτοχος ή ο Διευθυντής. Σε περιπτώσεις όπου ο κύριος Μέτοχος ή ο Διευθυντής δεν είναι ταυτόχρονα και ο διαχειριστής της γεωργικής εκμετάλλευσης, τότε ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας υποδεικνύει εγγράφως τον διαχειριστή της γεωργικής εκμετάλλευσης για συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης.

Σε περιπτώσεις όπου ο αιτητής είναι Ίδρυμα Σωματείο ή Μοναστήρι τότε ο νόμιμος εκπρόσωπος υποδεικνύει εγγράφως τον διαχειριστή της γεωργικής εκμετάλλευσης για συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης.

Κριτήρια για εξαιρέσεις από το πρόγραμμα κατάρτισης των βιοκαλλιεργητών:

Πτυχίο ή απολυτήριο (κατά περίπτωση) Πανεπιστημίου, Ανωτέρας ή Τεχνικής/Επαγγελματικής Σχολής ανάλογης κατεύθυνσης.

- Διευκρινίζεται ότι για τα βιολογικά σιτηρά, πολυετή κτηνοτροφικά και ψυχανθή αν η συνολική δηλωθείσα έκταση στο Μέτρο 11 υπερβαίνει τις 2000 εκτάρια θα γίνει εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων για την έγκριση των επιλέξιμων εκτάσεων:
  - Θα δοθεί επιπλέον μοριοδότηση σε υφιστάμενους βιοκαλλιεργητές
  - Θα δοθεί επιπλέον μοριοδότηση σε εκτάσεις που βρίσκονται σε περιοχές και ζώνες περιβαλλοντικής προστασίας (Natura 2000, ΠΥΦΑ και ζώνες ευαίσθητες στην Νιτρορύπανση)

Ύψος Ενίσχυσης για τη Φυτική Παραγωγή

- Αμπέλια (επιτραπέζια και οινοποιήσιμα), πολυετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, μούρα και αρδευόμενες δενδρώδεις και θαμνώδεις καλλιέργειες (με εξαίρεση τις χαρουπιές, τις φοινικιές και τις παπουτσοσυκιές): **€90 / δεκάριο**
- Ξηρικές δενδρώδεις καλλιέργειες και θαμνώδεις καλλιέργειες, χαρουπιές, φοινικιές, παπουτσοσυκιές: **€75 / δεκάριο**
- λαχανικά, πατάτες, αρδευόμενα όσπρια, αράπικα φιστίκια, μονοετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, στέβια **€60 / δεκάριο**
- Ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες και πολυετείς κτηνοτροφικές καλλιέργειες (σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, ψυχανθή για σανό και για χλωρή λίπανση και άλλες ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες): **€38 / δεκάριο.**

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Θα καταβάλλεται μόνο μία φορά οικονομική ενίσχυση κατά καλλιέργεια και αγροτεμάχιο το χρόνο.
- Οι καλλιέργειες **ψυχανθών για χλωρή λίπανση** λαμβάνουν ενίσχυση ίσου ύψους με την καλλιέργεια την οποία διαδέχονται. Με τον όρο Χλωρή λίπανση ή Χλωρολίπανση εννοούμε **ενσωμάτωση στο έδαφος της καλλιέργειας στο στάδιο βέλτιστης παραγωγής αζώτου** (συνήθως στην άνθηση), για βελτίωση της γονιμότητας.
- Όταν μία ετήσια φυτεία εγκατασταθεί τη μία χρονιά και συμπληρώσει τον κύκλο της **την επόμενη, τότε για σκοπούς συμπερίληψης** στο καλλιεργητικό πρόγραμμα (και επομένως και επιδότησης) θα λαμβάνεται υπόψη σε ποιο έτος έχει διανύσει το **μεγαλύτερο μέρος του βιολογικού κύκλου της**. Δηλαδή φυτεία σιτηρών που έχει σπαρεί το Νοέμβριο του 2015 και συγκομίζεται το Μάιο-Ιούνιο του 2016 εντάσσεται στο καλλιεργητικό πρόγραμμα του 2016.
- Η **αμειψισπορά** είναι η **εναλλαγή των καλλιεργειών, διαφορετικών οικογενειών** (κύκλος αμειψισποράς είναι τουλάχιστον τριετής) και αποσκοπεί στον εμπλουτισμό του εδάφους και στην αποφυγή εχθρών και ασθενειών. Ένα παράδειγμα τριετούς συστήματος αμειψισποράς είναι: **βίκος (ψυχανθές) για χλωρή λίπανση → Σιτηρό → Χορτοδοτικό ή καρποδοτικό ψυχανθές (πχ κουκιά, μπιζέλι, βίκος κ.α.)**. Απαγορεύεται η ένταξη στον τριετή κύκλο αμειψισποράς φυτών της ίδιας οικογένειας πέραν της μίας φορές. Εξαίρεση αποτελεί η καλλιέργεια ψυχανθούς για χλωρή λίπανση και χορτοδοτικού ή καρποδοτικού ψυχανθούς, όπως παρατίθεται στο παράδειγμα πιο πάνω.
- Σε περίπτωση που ένα τεμάχιο έχει τη δυνατότητα άρδευσης οι καλλιέργειες του χορτοδοτικού ή καρποδοτικού ψυχανθούς ή και του σιτηρού μπορούν να αντικατασταθούν με αρδεύσιμη καλλιέργεια, όπως για παράδειγμα πατάτες, καρπούζια κλπ.
- Σε περίπτωση αρδεύσιμων ετήσιων καλλιεργειών εφαρμόζεται πάλι τριετές τουλάχιστον σύστημα αμειψισποράς, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει είδη διαφορετικής οικογένειας κάθε έτος.

Ύψος Ενίσχυσης για τη Ζωική Παραγωγή

Το ύψος της ενίσχυσης στη ζωική παραγωγή καθορίζεται στα **€45 / δεκάριο** βοσκότοπου τόσο για τις αίγες όσο και για τα πρόβατα.

Διευκρινιστικά Σημεία:

Όταν μία καλλιεργήσιμη έκταση τυγχάνει επιδότησης στη φυτική παραγωγή (ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες - κτηνοτροφικά φυτά) και ταυτόχρονα χρησιμοποιείται και ως βοσκότοπος (ζωική παραγωγή) τότε δεν είναι επιλέξιμη για επιδότηση σαν βιολογικός βοσκότοπος και αντίστροφα.

Γενικά διευκρινιστικά στοιχεία:

Ανεξάρτητα από το κατά περίπτωση καθορισμένο ύψος επιδότησης, όπως αναφέρεται πιο πάνω (τόσο για την ζωική, όσο και για την φυτική παραγωγή), η Κυπριακή Κυβέρνηση διατηρεί το δικαίωμα μείωσης του ύψους ενίσχυσης σε περίπτωση που διαφανεί ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς.

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 11.2: «ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ»

Το ποσό ενίσχυσης θα καταβάλλεται στο δικαιούχο ετησίως, ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης, για περίοδο πέντε ετών. Όταν ο δικαιούχος μεταβαίνει από το υπομέτρο 11.1 στο υπομέτρο 11.2, η μετάβαση θα γίνεται αυτόματα. Η δέσμευση ισχύει για 5 έτη συνολικά, (συμμετοχή στο 11.1 και 11.2) δηλαδή, η συνολική περίοδος της συμμετοχής και στα δύο υπομέτρα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οι δικαιούχοι πρέπει να πληρούν τους πιο κάτω όρους:

- Οι Δικαιούχοι του Μέτρου είναι γεωργοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) οι οποίοι πληρούν τον όρο του «**ενεργού γεωργού**», όπως καθορίζεται στον Κανονισμός (ΕΚ) 1307/2013 άρθρο 9.
- Οι αιτητές που εντάχθηκαν οφείλουν να τηρήσουν την δέσμευση τους για **5 συνεχόμενα έτη**. Συνεπώς μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2020 για όλα τα τεμάχια που δεσμευτήκαν. **Διευκρινίζεται ότι για τις ετήσιες καλλιέργειες, η δέσμευση στο υπομέτρο 11.1 θα είναι ανάλογα με το πότε εντάχθηκε το τεμάχιο στο σύστημα βιολογικής παραγωγής, δηλαδή για 1 ή 2 έτη και για επιπλέον 4 ή 3 έτη στο υπομέτρο 11.2. Για τις πολυετείς καλλιέργειες η δέσμευση θα είναι ανάλογα με το πότε εντάχθηκε το τεμάχιο στο σύστημα βιολογικής παραγωγής, θα είναι για 1 ή 2 ή 3 έτη στο υπομέτρο 11.1 και για επιπλέον 4 ή 3 ή 2 έτη στο υπομέτρο 11.2. Διευκρινίζεται ότι τα τεμάχια που είναι σε πλήρως βιολογικό στάδιο θα δηλώνονται και θα επιδοτούνται εξαρχής στο υπομέτρο 11.2 (5ετή δέσμευση).**
- Η **ελάχιστη επιλέξιμη έκταση** είναι τα 3 δεκάρια (0,3 εκτάρια). Σε περίπτωση όπου ο αιτητής είναι δικαιούχος και στα δύο υπομέτρα, τότε η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση είναι τα 3 δεκάρια υπολογίζοντας το σύνολο της έκτασης που συμμετέχει και στα δύο υπομέτρα του Μέτρου 11.
- Τήρηση της βάσης εκκίνησης του υπομέτρου η οποία αποτελείται από:
  - Τις πρόνοιες της πολλαπλής συμμόρφωσης που έχουν εφαρμογή στις επιλέξιμες καλλιέργειες του υπομέτρου ή στο σύνολο της Ενιαίας Αίτησης και επηρεάζονται και οι επιλέξιμες καλλιέργειες για το υπομέτρο
  - Τα κριτήρια για την ελάχιστη γεωργική δραστηριότητα
  - Τις ελάχιστες απαιτήσεις για λιπάσματα και φυτοπροστατευτικά
  - Άλλες σχετικές απαιτήσεις από εθνικές νομοθεσίες
- Όσοι γεωργοί εντάχθηκαν για πρώτη φορά στη βιολογική γεωργία έχουν την υποχρέωση να συμμετέχουν σε πρόγραμμα κατάρτισης και να προσκομίσουν εντός δύο ετών από την υποβολή της αίτησης, βεβαίωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης για θέματα βιολογικής γεωργίας το οποίο θα εντάσσεται στα πλαίσια του Μέτρου 1 «Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης». **Δηλαδή όσοι εντάχθηκαν στο Υπομέτρο το 2015, θα πρέπει με την Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων 2017, απαραίτητα, να προσκομίσουν βεβαίωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης για θέματα βιολογικής γεωργίας. Η μη προσκόμιση της προϋποθέτει απόρριψη της αίτησης στο σύνολο της και ολική ανάκτηση για τις επιδοτήσεις που υποβλήθηκαν για τα προηγούμενα έτη της δέσμευσης.** Όσοι γεωργοί δεν εντάσσονται για πρώτη φορά στη βιολογική γεωργία αλλά συμμετέχουν στο υπομέτρο λόγω ένταξης νέων εκτάσεων στη βιολογική γεωργία, εξαιρούνται από την υποχρέωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος κατάρτισης. Παρ όλα αυτά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν εθελοντικά. Σε περιπτώσεις όπου ο αιτητής είναι εταιρεία τότε υποχρεούται να συμμετέχει στο πρόγραμμα κατάρτισης ο κύριος Μέτοχος ή ο Διευθυντής. Σε περιπτώσεις όπου ο κύριος Μέτοχος ή ο Διευθυντής δεν είναι ταυτόχρονα και ο διαχειριστής της γεωργικής εκμετάλλευσης, τότε ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας υποδεικνύει εγγράφως τον διαχειριστή της γεωργικής εκμετάλλευσης για συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης.
- **Υποβολή και τήρηση εξαετούς Σχεδίου Αμειψισποράς** για τις ετήσιες καλλιέργειες (τριετούς κύκλου) και αυστηρή τήρησή του κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, στο οποίο μπορεί να συμπεριλαμβάνεται και η χλωρή λίπανση (μόνο ψυχανθή) και να επιδοτείται, όχι όμως και η αγρανάπαυση. Το σχέδιο αμειψισπορά υποβάλλεται μόνο 1 φορά το πρώτο έτος της αίτησης. Το 6ο έτος θα πρέπει να τηρηθεί μόνο σε περίπτωση που, δοθεί ετήσια παράταση και ο αιτητής επιθυμεί την παράταση της δέσμευσης του για ακόμα ένα έτος.

- **Η τήρηση των υποχρεώσεων είναι υποχρεωτική για όλα τα τεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης.** Τα τεμάχια με συμμετοχή στο υπομέτρο 11.2, **πρέπει να δηλώνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων** σε όλα τα έτη της διάρκειας της δέσμευσης με αιτηθείσα καλλιέργεια την επιλέξιμη καλλιέργεια για τη δράση. Στην περίπτωση που υπάρχουν αλλαγές στα στοιχεία των τεμαχίων αυτές πρέπει να δηλώνονται. Τονίζεται ότι ο αιτητής των εκταρικών και ο κάτοχος δέσμευσης στο υπομέτρο 11.2 δεν πρέπει να είναι διαφορετικός.
- Οι εκτάσεις των τεμαχίων κατά τη διάρκεια της δέσμευσης δεν πρέπει να μειώνονται. Μειώσεις εκτάσεων που δεν δικαιολογούνται λόγω ανωτέρας βίας ή μεταβίβασης της δέσμευσης σε άλλο αιτητή ή μεταβίβασης της διαχείρισης των εκτάσεων χωρίς την συνέχιση της δέσμευσης θα επιφέρουν ανακτήσεις επιδοτήσεων από τα προηγούμενα έτη. Εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή έγιναν μεταβιβάσεις εκτάσεων που είναι δεσμευμένες θα πρέπει να προσκομιστούν στον ΚΟΑΠ όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.
- **Αποδοχή όλων των ελέγχων** από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ παρέχοντας όλες τις αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και διευκολύνσεις.
- Να εφαρμόζουν πιστά τις κατευθύνσεις, προδιαγραφές και τεχνικές της βιοκαλλιέργειας και της βιολογικής εκτροφής ζώων, όπως αυτές καθορίζονται από τους Κανονισμούς (ΕΚ) **834/2007** και **889/2008** και τη σχετική νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (Νόμος **227(I)/2004**) ή όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, συμπεριλαμβανομένης της συμπερίληψης τους στο **Μητρώο Βιοκαλλιεργητών που διατηρεί το Τμήμα Γεωργίας**.
- Να έχουν συνάψει συμβόλαιο με ένα εγκεκριμένο από το Τμήμα Γεωργίας, Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Παραγωγής και να προσκομιστεί **αντίγραφο του συμβολαίου**.
- Θα πρέπει να προσκομίζεται στις ελεγκτικές υπηρεσίες του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών κάθε έτος **Βεβαίωση του Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης**, για το υπό εξέταση έτος, ότι τηρήθηκαν οι διατάξεις της νομοθεσίας για τη βιολογική γεωργία, καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης. **Η βεβαίωση θα πρέπει να περιέχει πλήρη ταυτότητα τεμαχίου, την πληροφορία αν το τεμάχιο αρδεύεται ή όχι, την καλλιέργεια τεμαχίου, τον αριθμό δέντρων όπου εφαρμόζεται, την ημερομηνία ένταξης του τεμαχίου στο σύστημα βιολογικής παραγωγής και την πληροφορία αν το τεμάχιο είναι μεταβατικού ή βιολογικού σταδίου.**
- Διευκρινίζεται ότι για τα βιολογικά σιτηρά, πολυετή κτηνοτροφικά και ψυχανθή αν η συνολική δηλωθείσα έκταση στο Μέτρο 11 υπερβαίνει τις **2000 εκτάρια θα γίνει εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων** για την έγκριση των επιλέξιμων εκτάσεων:
Θα δοθεί επιπλέον μοριοδότηση σε υφιστάμενους βιοκαλλιεργητές
  - Θα δοθεί επιπλέον μοριοδότηση σε εκτάσεις που βρίσκονται σε περιοχές και ζώνες περιβαλλοντικής προστασίας (Natura 2000, ΠΥΦΑ και ζώνες ευαίσθητες στην Νιτρορύπανση)

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων (φυτικών ή ζωικών), εφαρμόζοντας βιολογικές μεθόδους παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Ύψος Ενίσχυσης για τη Φυτική Παραγωγή

- Αμπέλια (επιτραπέζια και οινοποιήσιμα), πολυετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, μούρα και αρδευόμενες δενδρώδεις και θαμνώδεις καλλιέργειες (με εξαίρεση τις χαρουπιές και τις φοινικιές) **€90 / δεκάριο**
- Ξηρικές δενδρώδεις καλλιέργειες και θαμνώδεις καλλιέργειες, χαρουπιές, φοινικιές **€60 / δεκάριο**
- λαχανικά, πατάτες, αρδευόμενα όσπρια, αράπικα φιστίκια, φοινικιές, μονοετή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, στέβια **€60 / δεκάριο**

- Ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες και πολυετείς κτηνοτροφικές καλλιέργειες (σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, ψυχανθή για σανό και για χλωρή λίπανση και άλλες ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες) **€35 / δεκάριο.**

Διευκρινιστικά Σημεία:

- Θα καταβάλλεται μόνο μία φορά οικονομική ενίσχυση κατά καλλιέργεια και αγροτεμάχιο το χρόνο.
- Οι καλλιέργειες **ψυχανθών για χλωρή λίπανση** λαμβάνουν ενίσχυση ίσου ύψους με την καλλιέργεια την οποία διαδέχονται. Με τον όρο Χλωρή λίπανση ή Χλωρολίπανση εννοούμε **ενσωμάτωση στο έδαφος της καλλιέργειας στο στάδιο βέλτιστης παραγωγής αζώτου** (συνήθως στην άνθηση), για βελτίωση της γονιμότητας.
- Όταν μία ετήσια φυτεία εγκατασταθεί τη μία χρονιά και συμπληρώσει τον κύκλο της **την επόμενη, τότε για σκοπούς συμπερίληψης** στο καλλιεργητικό πρόγραμμα (και επομένως και επιδότησης) θα λαμβάνεται υπόψη σε ποιο έτος έχει διανύσει το **μεγαλύτερο μέρος του βιολογικού κύκλου της**. Δηλαδή φυτεία σιτηρών που έχει σπαρεί το Νοέμβριο του 2016 και συγκομίζεται το Μάιο-Ιούνιο του 2017 εντάσσεται στο καλλιεργητικό πρόγραμμα του 2017.
- Η **αμειψισπορά** είναι η **εναλλαγή των καλλιεργειών, διαφορετικών οικογενειών** (κύκλος αμειψισποράς είναι τουλάχιστον τριετής) και αποσκοπεί στον εμπλουτισμό του εδάφους και στην αποφυγή εχθρών και ασθενειών. Ένα παράδειγμα τριετούς συστήματος αμειψισποράς είναι: **βίκος (ψυχανθές) για χλωρή λίπανση → Σιτηρό → Χορτοδοτικό ή καρποδοτικό ψυχανθές (πχ κουκιά, μπιζέλι, βίκος κ.α.)**. Απαγορεύεται η ένταξη στον τριετή κύκλο αμειψισποράς φυτών της ίδιας οικογένειας πέραν της μίας φορές. Εξαιρέση αποτελεί η καλλιέργεια ψυχανθούς για χλωρή λίπανση και χορτοδοτικού ή καρποδοτικού ψυχανθούς, όπως παρατίθεται στο παράδειγμα πιο πάνω.
- Σε περίπτωση που ένα τεμάχιο έχει τη δυνατότητα άρδευσης οι καλλιέργειες του χορτοδοτικού ή καρποδοτικού ψυχανθούς ή και του σιτηρού μπορούν να αντικατασταθούν με αρδεύσιμη καλλιέργεια, όπως για παράδειγμα πατάτες, καρπούζια κλπ.
- Σε περίπτωση αρδεύσιμων ετήσιων καλλιεργειών εφαρμόζεται πάλι τριετές τουλάχιστον σύστημα αμειψισποράς, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει είδη διαφορετικής οικογένειας κάθε έτος.

Ύψος Ενίσχυσης για τη Ζωική Παραγωγή

Το ύψος της ενίσχυσης στη ζωική παραγωγή καθορίζεται στα **€45 / δεκάριο** βοσκότοπου τόσο για τις αίγες όσο και για τα πρόβατα.

Διευκρινιστικά Σημεία:

Όταν μία καλλιεργήσιμη έκταση τυγχάνει επιδότησης στη φυτική παραγωγή (ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες-κτηνοτροφικά φυτά) και ταυτόχρονα χρησιμοποιείται και ως βοσκότοπος (ζωική παραγωγή) τότε δεν είναι επιλέξιμη για επιδότηση σαν βιολογικός βοσκότοπος και αντίστροφα.

Γενικά διευκρινιστικά στοιχεία:

Ανεξάρτητα από το κατά περίπτωση καθορισμένο ύψος επιδότησης, όπως αναφέρεται πιο πάνω (τόσο για την ζωική, όσο και για την φυτική παραγωγή), η Κυπριακή Κυβέρνηση διατηρεί το δικαίωμα μείωσης του ύψους ενίσχυσης σε περίπτωση που διαφανεί ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς.

ΜΕΤΡΟ 12: ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΥΔΑΤΑ

Η Κύπρος, λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα της, της γεωγραφικής της θέσης, του πολυπόικλου ανάγλυφου, των κλιματικών συνθηκών και των παραδοσιακών γεωργικών δραστηριοτήτων, έχει πλούσια βιοποικιλότητα. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας των οικοτόπων και των ειδών συμβάλλει τα μέγιστα στην οικολογική ισορροπία αλλά και τη σταθερότητα και λειτουργία των δομών ενός οικοσυστήματος. Τα κυριότερα άμεσα αίτια απώλειας της βιοποικιλότητας και αλλαγών στις λειτουργίες των οικοσυστημάτων εντοπίζονται στην αλλαγή των χρήσεων γης, τη μη αιεφόρο άσκηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της ρύπανσης, την εισβολή των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών, την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και την κλιματική αλλαγή.

Στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), εμπíπτουν και γεωργικά συστήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή βιοποικιλότητα λόγω της μωσαϊκότητας που παρουσιάζουν στους τύπους καλλιεργειών και στις πρακτικές που ακολουθούνται από τα παλιά χρόνια. Η ορθολογιστική διαχείριση της γεωργίας στην Κύπρο και οι πρακτικές που ακολουθούνται μπορούν να συμβάλουν στην προστασία και διατήρηση των προστατευτέων στοιχείων του δικτύου Natura 2000.

Οι προτεινόμενες Δράσεις του Μέτρου θα συμβάλουν αφενός στη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας σε οικοτόπους αλλά και σε είδη χλωρίδας και πανίδας που εμπíπτουν στις περιοχές του Δικτύου και αφετέρου στη συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας.

Το Δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει 40 περιοχές οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς επίσης και 30 περιοχές οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για τη διατήρηση και προστασία των άγριων πτηνών. Στις περιοχές του Δικτύου εφαρμόζονται Μέτρα που διασφαλίζουν επαρκώς τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας, των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, και που ταυτόχρονα συμβάλλουν και στο μετριασμό των επιπτώσεων από τις κλιματικές αλλαγές. Η επίτευξη των πιο πάνω στόχων, λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες των στόχων που θα καθορίζονται στο Υπουργικό Διάταγμα για τις γεωργικές περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Το Μέτρο συμβάλλει στην αντιστάθμιση της απώλειας εισοδήματος των αγροτών, των οποίων τα αγροτεμάχια βρίσκονται εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και εμπíπτουν στις ειδικές ρυθμίσεις των Καθεστώτων. Το Μέτρο θα εφαρμοστεί στις γεωργικές εκτάσεις των περιοχών Natura 2000, όπως αυτές έχουν καθοριστεί, λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε μελλοντικές προσθήκες περιοχών στον κατάλογο του Δικτύου.

Παρέχεται αντισταθμιστική ενίσχυση στους δικαιούχους για την τήρηση των προνοιών του Μέτρου σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000, ώστε να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων που εμπíπτουν στην Οδηγία των οικοτόπων καθώς και των οικοτόπων που είναι σημαντικοί για την προστασία των ειδών που αναφέρονται στα Παραρτήματα των Οδηγιών της Φύσης (92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ). Πέραν των πιο πάνω, το Μέτρο στοχεύει και στην αντιστάθμιση των ειδικών μειονεκτημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή των Οδηγιών και την εξασφάλιση αποδοτικής και θετικής περιβαλλοντικής διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.

Η βιοποικιλότητα στις γεωργικές περιοχές αναμένεται να διατηρηθεί και να προστατευθεί μέσα από την εφαρμογή του μέτρου.

Οι περιοχές εκτός του Δικτύου θα καλύπτουν 62 παραδασόβιες κοινότητες και κοινότητες οι οποίες βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από τις περιοχές Natura 2000. Οι κοινότητες αυτές παρουσιάζονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13](#).

Θα παρέχεται αντισταθμιστική ενίσχυση σε γεωργούς για τη λήψη κατάλληλων μέτρων στις πιο πάνω περιοχές, ώστε να κατασπιστεί το Δίκτυο συνεκτικότερο και να ενισχυθούν συγκεκριμένα είδη της άγριας ζωής τα οποία εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη αυτών των καλλιεργειών σε παραδασόβιες περιοχές (Χάρτης περιοχών). Οι παραδασόβιες αυτές περιοχές διατηρούν σημαντικές εστίες βιοποικιλότητας, ενισχύοντας άμεσα τα προστατευτέα στοιχεία.

Οι Δράσεις θα ενισχύσουν σημαντικά στοιχεία τοπίου (Αρ. 10 Οδηγία Οικοτόπων) τα οποία συμβάλλουν στην προστασία διαφόρων ειδών που αναφέρονται στα Παραρτήματα των Οδηγιών της Φύσης (92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ), ειδικά του αγρινού καθώς και άλλων ειδών της άγριας ζωής για να αντισταθμιστούν τα ειδικά μειονεκτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των Οδηγιών και για να εξασφαλιστεί η αποδοτική και θετική περιβαλλοντική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών. Οι πρακτικές που ακολουθούνται σε αυτές τις περιοχές μπορούν να συμβάλουν στην προστασία και διατήρηση των στοιχείων προστασίας των περιοχών και ειδικά σε ότι αφορά το άρθρο 10 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αφού αυτές οι περιοχές αποτελούν σημαντικά στοιχεία του τοπίου τα οποία συμβάλλουν ουσιαστικά στην προστασία και τη διαίωνιση των ειδών και καθιστούν το δίκτυο Natura 2000 συνεκτικότερο. Η έκταση των περιοχών αυτών υπολογίζεται στα 1800 εκτάρια και δεν υπερβαίνει το 5% του συνόλου των χαρακτηρισμένων περιοχών Natura 2000.

Οι κυριότεροι στόχοι του Μέτρου είναι:

- η προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας τόσο σε επίπεδο οικοσυστημάτων, ενδιαιτημάτων και ειδών, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τη συνεκτικότητα του Δικτύου
- η διατήρηση και προστασία του υπαίθριου γεωργικού τοπίου, των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους
- η προστασία και διατήρηση των περιοχών φωλεοποίησης, τροφοληψίας και αναπαραγωγής των ειδών
- η διατήρηση των οικοτόπων και ειδών του δικτύου Natura 2000

Το Μέτρο συμβάλει στην περιοχή εστίασης 4.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 12.1.1: Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε γεωργικές και δασικές περιοχές Natura 2000 και περιοχές συνεκτικότητας

Το Καθεστώς αφορά την εφαρμογή της Δράσης διατήρησης ασυγκόμιστης παραγωγής σε ετήσιες καλλιέργειες μέχρι τα τέλη Ιουλίου. Ο γεωργός ο οποίος καλλιεργεί ετήσιες καλλιέργειες θα πρέπει να αφήνει μέρος της παραγωγής ασυγκόμιστο το οποίο θα ανέρχεται στο 10% της εκμετάλλευσης. Όσον αφορά συγκεκριμένες πολυετείς δενδρώδεις καλλιέργειες, ο καρπός θα παραμένει στα δέντρα όλη τη διάρκεια του έτους. Η ενίσχυση θα καταβάλλεται με εφάπαξ ποσό μετά τη διενέργεια των σχετικών ελέγχων.

Ο δικαιούχος θα υποχρεούται να διατηρεί ασυγκόμιστη την παραγωγή για την ικανοποίηση των αναγκών των ειδών (τροφοληψία και φωλεοποίηση) που αναφέρονται στα Παραρτήματα των Οδηγιών της Φύσης (92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΕ).

Στις πολυετείς/δενδρώδεις καλλιέργειες θα πρέπει να διατηρείται ασυγκόμιστη παραγωγή σε ποσοστό το οποίο θα ανέρχεται στο 10% των εκτάσεων της εκμετάλλευσης. Δεν θα συμπεριλαμβάνονται οι καλλιέργειες εσπεριδοειδών, μπανανών, ελιών, αμυγδαλιών, καρυδιών και φουντουκιών. Για τις καλλιέργειες που δεν περιλαμβάνονται, η Δράση παύει να είναι υποχρεωτική και δεν παρέχεται αντισταθμιστική ενίσχυση.

Πέραν των περιοχών Natura 2000, θα παρέχεται αντισταθμιστική ενίσχυση σε συγκεκριμένες περιοχές (παραδασόβιες Κοινότητες), οι οποίες στην πλειοψηφία τους εμπίπτουν εκτός των περιοχών του Δικτύου και αποτελούν συνδυαστικούς οικολογικούς διαδρόμους για την άγρια πανίδα. Η αντισταθμιστική ενίσχυση θα παρέχεται για τη διατήρηση μέρους της συγκομιδής σε Φυλλοβόλα και Αμπέλια. Στις εν λόγω καλλιέργειες θα πρέπει να διατηρείται ασυγκόμιστη παραγωγή σε ποσοστό το οποίο θα ανέρχεται στο 10% των εκτάσεων της εκμετάλλευσης. Η συμμετοχή στις εν λόγω δράσεις είναι εθελοντική. Η Δράση θα συμβάλει στη διαβίωση διαφόρων ειδών πανίδας αφού αυτά θα μπορούν να χρησιμοποιούν καλύτερα τις περιοχές αυτές ειδικά για σκοπούς διατροφής και στην καλύτερη σύνδεση σημαντικών οικολογικών διαδρόμων με περιοχές Natura 2000.

Ο αιτητής αναλαμβάνει ετήσια δέσμευση.

Υποβολή Αιτήσεων έτους 2016

Το καθεστώς 12.1.1 προκηρύσσεται το 2016 με την Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων 2016. Η συμμετοχή στην Δράση γίνεται με την υποβολή υπογραμμένου Εντύπου Συμμετοχής. Επιπλέον για κάθε τεμάχιο για το οποίο οι αιτητές επιθυμούν συμμετοχή, θα πρέπει να σημειώνεται ηλεκτρονικά (✓) στην στήλη για την κάθε Δράση στο σύστημα EAS/WEBGIS του ΚΟΑΠ. Επιπρόσθετα αποτελεί υποχρέωση του αιτητή να υποδείξει γεωγραφικά την περιοχή που προτίθεται να αφήσει ασυγκόμιστη.

Περίοδος Εφαρμογής των Καθεστώτων

Οι Δράσεις του Καθεστώτος 12.1.1 καλύπτουν την περίοδο 2014-2020 σύμφωνα και με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος είναι ενεργοί γεωργοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) οι οποίοι υπέβαλαν κανονικά την αίτηση τους και στα χρονικά περιθώρια όπως αυτά καθορίζονται ανά έτος με την προκήρυξη της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Μέτρων.

Περιοχές Εφαρμογής

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

Δράση Α και Β:

Στις περιοχές δικτύου Natura όπως φαίνονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12](#).

Δράση Γ:

Στις περιοχές συνεκτικότητας όπως καθορίζονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13](#).

Επιλέξιμη δράση

➤ **Δράση Α: Πολυετείς Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000**

Διατήρηση 10% ασυγκόμιστης παραγωγής σε επιλέξιμες καλλιέργειες για όλη την διάρκεια του έτους.

Τήρηση αρχείου Γεωργού

➤ **Δράση Β: Ετήσιες Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000**

Διατήρηση 10% ασυγκόμιστης παραγωγής σε επιλέξιμες ετήσιες καλλιέργειες μέχρι τα τέλη Ιουλίου.

Τήρηση αρχείου Γεωργού

➤ **Δράση Γ: Φυλλοβόλα και Αμπέλια σε περιοχές συνεκτικότητας**

Διατήρηση 10% ασυγκόμιστης παραγωγής σε φυλλοβόλα και αμπέλια για όλη την διάρκεια του έτους.

Τήρηση Αρχείου Γεωργού.

Βάση Εκκίνησης

Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3 «*Η στήριξη στους γεωργούς, η οποία συνδέεται με τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ χορηγείται μόνο σε σχέση με τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από απαιτήσεις που υπερβαίνουν τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που προβλέπονται στο άρθρο 94 και στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται σύμφωνα με τα σημεία (γ)(ii) και (γ)(iii) του άρθρου 4 παρ. 1 του σημείου (γ) του άρθρου 4 παρ. 1, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.*» Επιπρόσθετα και σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 4(β) του Κανονισμού 1305/2013 «*Η στήριξη στους γεωργούς, η οποία συνδέεται με την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα χορηγείται μόνο σε σχέση με ειδικές απαιτήσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις καταστατικές απαιτήσεις διαχείρισης και τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που προβλέπονται στο κεφάλαιο I του τίτλου VI του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται στα σημεία (γ)(ii) και (γ)(iii) του άρθρου 4 παρ.) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.*» Στα πλαίσια αυτών των προνοιών για την κάθε Δράση που θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια της δέσμευσης ορίστηκε από το Πρόγραμμα η Βάση Εκκίνησης που θα πρέπει να τηρείται από όλους τους αιτητές που αναλαμβάνουν δέσμευση στο Καθεστώς 12.1.1. Οι αναλυτικές απαιτήσεις της Βάσης Εκκίνησης βρίσκονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14](#).

Επιλέξιμες Καλλιέργειες

Δράση Α: Πολυετείς Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000

Επιλέξιμες Καλλιέργειες Δράσης	Καλλιέργειες δήλωσης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων
Αμπέλια Οινοποιήσιμα	Αμπέλια Οινοποιήσιμα
Αμπέλια Επιτραπέζια	Αμπέλια Επιτραπέζια
Μαραθεύτικο	Αμπέλια Παραδοσιακά
Λευκάδα	
Προμάρα	
Σπούρτικο	
Μοροκανέλλα	
Γιαννούδι	
Φλούρικο	
Κανέλλα	
Όμοιο	
Αβοκάντο	
Κουάφα	
Μάνγκο	
Μεσπηλιές	
Παπάγια	
Σιεριμόγια	
Apple Custard	
Lychee	
Passion Fruit	
Yumberry	
Ακτινίδια	Φυλλοβόλα - Οπωροφόρα
Αχλαδιές	
Αχλαδόμηλα	
Δαμασκηνιές	
Κερασιές	
Κυδωνιές	
Λωτοί	
Μηλιές	
Νεκταρινιές	
Πολεμιδιές	
Ροδακινιές	
Ροδιές	
Χρυσομηλιές – Καΐσιές	
Χαρουπιές	
Συκιές	Συκιές
Φοινικιές	Φοινικιές

Δράση Β: Ετήσιες Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000

Επιλέξιμες Καλλιέργειες Δράσης	Καλλιέργειες δήλωσης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων
Αραβόσιτος	Αραβόσιτος
Κριθάρι	Κριθάρι
Μίγμα - Πολυκαλλιέργεια	Μίγμα - Πολυκαλλιέργεια
Μίγμα Βίκος - Κριθάρι	Μίγμα Βίκος - Κριθάρι
Μίγμα Βίκος - Σιτάρι	Μίγμα Βίκος - Σιτάρι
Μίγμα Βίκος - Τριτικάλε	Μίγμα Βίκος - Τριτικάλε
Μίγμα Μπιζέλι - Σιτάρι	Μίγμα Μπιζέλι - Σιτάρι
Μίγμα Μπιζέλι - Τριτικάλε	Μίγμα Μπιζέλι - Τριτικάλε
Μίγμα Σιτάρι - Τριτικάλε	Μίγμα Σιτάρι - Τριτικάλε
Ρεβίθια	Ρεβίθια
Σησάμι	Σησάμι
Σιτάρι	Σιτάρι
Σιφωνάρι	Σιφωνάρι
Σκληρό Σιτάρι	Σκληρό Σιτάρι
Σόργο	Σόργο
Τριτικάλε	Τριτικάλε
Τριφύλλι	Τριφύλλι
Φακές	Φακές
Φιστικιά	Φιστικιά

Δράση Γ: Φυλλοβόλα και Αμπέλια σε περιοχές συνεκτικότητας

Επιλέξιμες Καλλιέργειες Δράσης	Καλλιέργειες δήλωσης Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων	
Αμπέλια Οινοποιήσιμα	Αμπέλια Οινοποιήσιμα	
Αμπέλια Επιτραπέζια	Αμπέλια Επιτραπέζια	
Μαραθεύτικο	Αμπέλια Παραδοσιακά	
Λευκάδα		
Προμάρα		
Σπούρτικο		
Μοροκανέλλα		
Γιαννούδι		
Φλούρικο		
Κανέλλα		
Όμοιο		
Ακτινίδια		Φυλλοβόλα
Αχλαδιές		
Αχλαδόμηλα		
Δαμασκηνιές		
Κερασιές		
Κυδωνιές		
Λωτοί		
Μηλιές		
Νεκταρινιές		
Πολεμιδιές		
Ροδακινιές		
Ροδιές		
Χρυσομηλιές – Καϊσιές		

Ελάχιστη επιλέξιμη έκταση

Σε κάθε ξεχωριστή Δράση οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν ως ελάχιστη επιλέξιμη έκταση ανά αίτηση το 1 δεκάριο.

Συμβατότητα του Καθεστώτος 12.1.1

Τεμάχια και εκτάσεις τεμαχίων που δηλώνονται για επιδότηση στο Καθεστώς 12.1.1 μπορούν παράλληλα να συμμετέχουν στα Καθεστώτα του Μέτρου 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» ή στα Καθεστώτα του Μέτρου 10 εφόσον οι αιτούμενες καλλιέργειες του Μέτρου 12.1.1 είναι επιλέξιμες και στα υπό αναφορά Μέτρα.

Όροι Καθεστώτος

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση είναι 1 δεκάριο (0,1 εκτάρια)
- Τήρηση της Βάσης Εκκίνησης του Καθεστώτος
- Τήρηση των Καλών Γεωργικών και Περιβαλλοντικών Συνθηκών
- Τήρηση των Κανονιστικών Απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά τα λιπάσματα και τις φυτοπροστατευτικές ουσίες
- Ο αιτητής αναλαμβάνει ετήσια δέσμευση και όχι πολυετή
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ

Ύψος Ενίσχυσης

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την ασυγκόμιστη παραγωγή.

Ποσά Στήριξης

Το ύψος ενίσχυσης για την τήρηση των δεσμεύσεων που προνοούνται για κάθε περίπτωση έχει ως εξής:

Δράση Α: Πολυετείς Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000 - **€16 / δεκάριο**

Δράση Β: Ετήσιες Καλλιέργειες σε περιοχές Natura 2000 - **€8 / δεκάριο**

Δράση Γ: Φυλλοβόλα και Αμπέλια σε περιοχές συνεκτικότητας - **€16 / δεκάριο**

Πριν από οποιαδήποτε ετήσια πληρωμή θα διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι από τον ΚΟΑΠ ο οποίος δεν δεσμεύεται για την καταβολή οποιασδήποτε ενίσχυσης, εφόσον δεν έχουν τηρηθεί οι σχετικές πρόνοιες του Μέτρου.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 12.1.2: Διαχείριση Βοσκοτόπων

Περιγραφή του τύπου πράξης

Οι βοσκότοποι, που έχουν δηλωθεί για επιδότηση στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων, με συμμετοχή και στο παρόν Καθεστώς, δεν θα πρέπει να βόσκονται κατά την κύρια περίοδο ανθοφορίας των ποωδών ειδών και συγκεκριμένα κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο. Επιπρόσθετα θα πρέπει να μειωθεί / ελεγχθεί ο αριθμός των ζώων στις περιοχές όπου παρατηρείται το φαινόμενο υπερβόσκησης. Ο έλεγχος της βόσκησης στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Χερσόνησος Ακάμα και Κοιλιάδα Διαρίζου θα ασκείται με τρόπο που να περιορίζει το φαινόμενο της υπερβόσκησης (εκτατική κτηνοτροφία) και να διασφαλίζει την ορθολογιστική διαχείριση των βοσκοτόπων.

Η απαγόρευση της βόσκησης κατά την περίοδο που αναφέρεται στο μέτρο δίνει τον απαραίτητο χρόνο στη φυσική βλάστηση για να ολοκληρώσει τα στάδια ανθοφορίας και καρποφορίας.

Η ενίσχυση θα υπολογίζεται σε ετήσια βάση και θα παρέχεται με κριτήριο την επιλέξιμη έκταση δηλωμένων βοσκοτόπων, νοουμένου ότι σε όλες τις περιπτώσεις θα συμπληρώνονται επιτυχώς οι αναγκαίοι έλεγχοι οι οποίοι επιβεβαιώνουν την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του Μέρους και των επιμέρους Καθεστώτων. Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν το διαφυγόν εισόδημα που προκύπτει από την υλοποίηση των Δράσεων που προβλέπει το Μέτρο.

Η Δράση θα εφαρμοστεί σε 4.163,90 εκτάρια συνολικά, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000: Χερσόνησος Ακάμα (1.803,60 εκτάρια) και Κοιλιάδα Διαρίζου (2.360,30 εκτάρια).

Ο αιτητής αναλαμβάνει ετήσια δέσμευση και όχι πολυετή.

Περίοδος Εφαρμογής των Καθεστώτων

Οι Δράσεις του Καθεστώτος 12.1.2 καλύπτουν την περίοδο 2014 - 2020 σύμφωνα και με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020. Το Καθεστώς θα προκηρύσσεται σε ετήσια βάση και η περίοδος εφαρμογής του για κάθε έτος **θα είναι από τις 16 Απριλίου του έτους υποβολής Ενιαίας Αίτησης έως και τις 15 Απριλίου του επόμενου έτους.**

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι του καθεστώτος είναι ενεργοί γεωργοί (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) οι οποίοι υπέβαλαν κανονικά την αίτηση τους και στα χρονικά περιθώρια όπως αυτά καθορίζονται ανά έτος με την προκήρυξη της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Μέτρων.

Περιοχές Εφαρμογής

Το Μέτρο εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

Η Δράση θα εφαρμοστεί σε 4.163,90 εκτάρια συνολικά, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000: Χερσόνησος Ακάμα (1.803,60 εκτάρια) και Κοιλιάδα Διαρίζου (2.360,30 εκτάρια).

Επιλέξιμη δράση

Μη βόσκηση των αιτούμενων βοσκοτόπων των επιλέξιμων περιοχών κατά την περίοδο 15 Φεβρουαρίου με 15 Απριλίου.

Βάση Εκκίνησης

Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3 «*Η στήριξη στους γεωργούς, η οποία συνδέεται με τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ χορηγείται μόνο σε σχέση με τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από απαιτήσεις που υπερβαίνουν τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που προβλέπονται στο άρθρο 94 και στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται σύμφωνα με τα σημεία (γ)(ii) και (γ)(iii) του άρθρου 4 παρ. 1 του σημείου (γ) του άρθρου 4 παρ. 1, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.*» Επιπρόσθετα και σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 4(β) του Κανονισμού 1305/2013 «*Η στήριξη στους γεωργούς, η οποία συνδέεται με την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα χορηγείται μόνο σε σχέση με ειδικές απαιτήσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις καταστατικές απαιτήσεις*

διαχείρισης και τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που προβλέπονται στο κεφάλαιο I του τίτλου VI του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται στα σημεία (γ)(ii) και (γ)(iii) του άρθρου 4 παρ.) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.» Στα πλαίσια αυτών των προνοιών για την κάθε Δράση που θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια της δέσμευσης ορίστηκε από το Πρόγραμμα η Βάση Εκκίνησης που θα πρέπει να τηρείται από όλους τους αιτητές που αναλαμβάνουν δέσμευση στο Καθεστώς 12.1.2. Οι αναλυτικές απαιτήσεις της Βάσης Εκκίνησης βρίσκονται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14](#).

Επιλέξιμη Καλλιέργεια

Μόνιμος Βοσκότοπος

Ελάχιστη επιλέξιμη έκταση

Επιλέξιμη έκταση θεωρείται όλη η αιτούμενη έκταση Μόνιμων Βοσκοτόπων στην αίτηση στις επιλέξιμες περιοχές.

Συμβατότητα του Καθεστώτος 12.1.2

Τεμάχια και εκτάσεις τεμαχίων που δηλώνονται για επιδότηση στο Καθεστώς 12.1.2 μπορούν παράλληλα να συμμετέχουν στα Καθεστώτα του Μέτρο 11 «Βιολογικές καλλιέργειες».

Όροι Καθεστώτος

- Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση είναι 1 δεκάριο (0,1 εκτάρια)
- Τήρηση της Βάσης Εκκίνησης του Καθεστώτος
- Τήρηση των Καλών Γεωργικών και Περιβαλλοντικών Συνθηκών
- Τήρηση των Κανονιστικών Απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά τα λιπάσματα και τις φυτοπροστατευτικές ουσίες
- Ο αιτητής αναλαμβάνει ετήσια δέσμευση και όχι πολυετή
- Αποδοχή όλων των ελέγχων από τους Λειτουργούς του ΚΟΑΠ

Ύψος Ενίσχυσης

Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την ασυγκόμιστη παραγωγή.

Ποσά Στήριξης

Το ύψος στήριξης ανέρχεται στα **€14,5 ανά επιλέξιμο δεκάριο**.

ΜΕΤΡΟ 13: ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΛΛΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Γενικά

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων και το **Μέτρο 13 – Στήριξη περιοχών με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα** το οποίο είναι το αντίστοιχο του Μέτρου 2.1 «Παροχή Εξισωτικών Πληρωμών σε Μειονεκτικές Περιοχές» του προηγούμενου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013.

Με το Μέτρο αυτό συνεχίζεται η ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε μειονεκτικές περιοχές (ορεινές περιοχές, περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα και περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα) με σκοπό την αντιστάθμιση μέρους της απώλειας του εισοδήματος που προκύπτει κατά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Η αποζημίωση αυτή θα βοηθήσει τους αγρότες να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους στις περιοχές αυτές, προκειμένου να αποφευχθεί η εγκατάλειψη της γεωργίας στις εν λόγω περιοχές.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των πόρων της Ένωσης και η ίση μεταχείριση για τους αγρότες σε όλη την Ένωση, οι ορεινές περιοχές και περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι για το εν λόγω Μέτρο είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία πληρούν την έννοια του «ενεργού γεωργού» και ασκούν γεωργική δραστηριότητα σε γεωργική γη που βρίσκεται εντός των ορίων των περιοχών αυτών. Οι δικαιούχοι του Μέτρου 2.1 «Παροχή εξισωτικών Πληρωμών σε Μειονεκτικές Περιοχές» του ΠΑΑ 2007 - 2013 που δεν έχουν ολοκληρώσει την πενταετή τους δέσμευση, (έτος ένταξης 2012) έχουν υποχρέωση να συνεχίσουν το Μέτρο 13 μέχρι να ολοκληρώσουν την πενταετία.

Όροι επιλεξιμότητας

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλουν κανονικά μόνο μια αίτηση παγκύπρια και να πληρούν τα πιο κάτω κριτήρια:

- Να καλλιεργούν τουλάχιστον τρία (3) δεκάρια γεωργικής γης που εντάσσεται στις περιοχές αυτές. Η έκταση των 3 δεκαρίων ανά εκμετάλλευση ισχύει αθροιστικά και μπορεί να περιλαμβάνει επί μέρους τεμάχια με μικρότερη έκταση.
- Να εφαρμόζουν τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες και τις Κανονιστικές Απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά στα λιπάσματα και τις φυτοπροστατευτικές ουσίες. Οι απαιτήσεις αυτές θα ελέγχονται στα πλαίσια του ποσοστού του δείγματος των επιτόπιων ελέγχων.
- Να δέχονται ανεπιφύλακτα και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν τα Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.
- Οι αιτητές για να μπορούν να ενταχθούν και να δικαιούνται την ενίσχυση από το Μέτρο θα πρέπει να καλλιεργούν το ελάχιστο τρία (3) δεκάρια γεωργικής γης σε τουλάχιστον μία από τις 3 περιφέρειες που αναφέρονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11**.

Η ενίσχυση του Μέτρου 13 είναι ετήσια και χορηγείται ανά δεκάριο επιλέξιμης γεωργικής έκτασης.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές πλέον, απαλλάσσονται της υποχρέωσης να συνεχίζουν τη γεωργική τους δραστηριότητα για 5 έτη.

Το αίτημα συμμετοχής στο εν λόγω μέτρο υποβάλλεται με την Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αίτησης.

Ύψος Ενίσχυσης

Οι τρεις περιφέρειες που εντάσσονται στο μέτρο καθώς και το ύψος της ενίσχυσης είναι οι ακόλουθες:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Ορεινές Περιοχές
ΠΟΣΟ	14 ευρώ / δεκάριο
(10 ευρώ / δεκάριο για γεωργική γη / εκμετάλλευση που ξεπερνά τα 100 δεκάρια)	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιοχές με Φυσικά Μειονεκτήματα
ΠΟΣΟ	7 ευρώ / δεκάριο)
(5 ευρώ / δεκάριο για γεωργική γη / εκμετάλλευση που ξεπερνά τα 100 δεκάρια)	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιοχές με Ειδικά Μειονεκτήματα
ΠΟΣΟ	7 ευρώ / δεκάριο
(5 ευρώ / δεκάριο για γεωργική γη / εκμετάλλευση που ξεπερνά τα 100 δεκάρια)	

ΜΕΡΟΣ Θ΄ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πίνακας Ομάδων Καλλιεργειών

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδέσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
1	ΑΓΓΟΥΡΑΚΙΑ	ΑΓΓΟΥΡΑΚΙΑ	ΝΑΙ			ΑΓΓΟΥΡΑΚΙΑ	Cucurbitaceae	Cucumis	Cucumis sativus
2	ΑΓΚΙΝΑΡΕΣ	ΑΓΚΙΝΑΡΕΣ	ΝΑΙ			ΑΓΚΙΝΑΡΑ	Compositae	Cynara	Cynara scolymus
						ΑΓΡΙΟΑΓΚΙΝΑΡΑ	Compositae	Cynara	Cynara carduncylus
3	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	ΝΑΙ			ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ			
4	ΑΓΡΩΣΤΩΔΗ Ή ΑΛΛΑ ΠΟΩΔΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΑΓΡΩΣΤΩΔΗ Ή ΑΛΛΑ ΠΟΩΔΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΝΑΙ			ΨΕΥΔΑΓΡΩΣΤΙΣ, ΑΓΡΩΣΤΙΣ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Agrostis	Agrostis canina L.
						ΨΕΥΔΑΓΡΩΣΤΙΣ, ΑΓΡΩΣΤΙΣ Η ΛΕΥΚΗ	Poaceae (Gramineae)	Agrostis	Agrostis gigantea Roth
						ΨΕΥΔΑΓΡΩΣΤΙΣ, ΑΓΡΩΣΤΙΣΗ ΣΠΟΝΔΥΛΩΤΗ	Poaceae (Gramineae)	Agrostis	Agrostis stolonifera L.
						ΨΕΥΔΑΓΡΩΣΤΙΣ, ΑΓΡΩΣΤΙΣ Η ΛΕΠΤΗ	Poaceae (Gramineae)	Agrostis	Agrostis capillaris L.
						ΑΛΩΠΕΚΟΥΡΟΣ Ο ΛΕΙΜΩΝΙΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Alopecurus	Alopecurus pratensis L.
						ΒΡΩΜΗ Η ΥΨΗΛΗ (FROMENTAL)	Poaceae (Gramineae)	Arrhenatherum	Arrhenatherum elatius (L.) P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl
						ΒΡΩΜΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Bromus	Bromus spp.
						ΑΓΡΙΑΔΑ	Poaceae (Gramineae)	Cynodon	Cynodon dactylon (L.) Pers.
						ΔΑΚΤΥΛΙΔΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΙΣ Η ΣΥΝΕΣΠΕΙΡΩΜΕΝΗ	Poaceae (Gramineae)	Dactylis	Dactylis glomerata L.
						ΦΕΣΤΟΥΚΑ Η ΚΑΛΑΜΟΕΙΔΗΣ	Poaceae (Gramineae)	Festuca	Festuca arundinacea Schreber

A/A	Ομάδες Καλλιέργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιέργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΦΕΣΤΟΥΚΑ Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ	Poaceae (Gramineae)	Festuca	Festuca ovina L.
						ΦΕΣΤΟΥΚΑ Η ΛΕΙΜΩΝΙΑ	Poaceae (Gramineae)	Festuca	Festuca pratensis Huds.
						ΦΕΣΤΟΥΚΑ Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ	Poaceae (Gramineae)	Festuca	Festuca trachyphylla (Hack.) Krajina
						ΦΛΕΩΣ Ο ΛΕΙΜΩΝΙΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Phleum	Phleum nodosum L.
						ΦΛΕΩΣ Ο ΛΕΙΜΩΝΙΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Phleum	Phleum pratense L.
						ΠΟΑ Η ΕΤΗΣΙΑ	Poaceae (Gramineae)	Poa	Poa annua L.
						ΠΟΑ Η ΔΑΣΙΚΗ	Poaceae (Gramineae)	Poa	Poa nemoralis L.
						ΠΟΑ Η ΒΑΛΤΑΣΗΣ	Poaceae (Gramineae)	Poa	Poa palustris L.
						ΠΟΑ Η ΛΕΙΜΩΝΙΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Poa	Poa pratensis L.
						ΠΟΑ Η ΚΟΙΝΗ	Poaceae (Gramineae)	Poa	Poa trivialis L.
						ΟΝΟΒΡΥΧΙΑ Η ΗΜΕΡΟΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Onobrychis	Onobrychis vicifolia Scop.
						ΛΩΤΟΣ Ο ΚΕΡΑΤΙΟΦΟΡΟΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Lotus	Lotus corniculatus L.
						ΤΡΙΓΩΝΙΣΚΗ (ΜΟΣΧΟΣΙΤΑΡΟ) Ή ΤΡΙΓΩΝΕΛΛΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Trigonella	Trigonella foenumgraecum L.
						ΜΗΔΙΚΗ Η ΛΥΚΙΣΚΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Medicago	Medicago lupulina L.
						ΜΗΔΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΣΤΙΚΤΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Medicago	Medicago x varia T. Martyn
5	ΑΘΑΝΑΤΑ	ΑΘΑΝΑΤΑ	ΝΑΙ			ΑΘΑΝΑΤΑ	Plumbaginaceae	Limonium	sp.
6	ΑΜΠΕΛΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΑΜΠΕΛΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΑ			
7	ΑΜΠΕΛΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΑΜΠΕΛΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ			
8	ΑΜΠΕΛΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΜΑΡΑΘΕΥΤΙΚΟ			
						ΛΕΥΚΑΔΑ			
						ΠΡΟΜΑΡΑ			

A/A	Ομάδες Καλλιέργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιέργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδέσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΣΠΟΥΡΤΙΚΟ			
						ΜΟΡΟΚΑΝΕΛΛΑ			
						ΓΙΑΝΝΟΥΔΙ			
						ΦΛΟΥΡΙΚΟ			
						ΚΑΝΕΛΛΑ			
						ΟΜΟΙΟ			
9	ΑΝΗΘΟΣ	ΑΝΗΘΟΣ	ΝΑΙ			ΑΝΗΘΟΣ	Apiaceae	Anethum	Anethum graveolens
10	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	ΝΑΙ			ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	Poaceae (Gramineae)	Zea	Zea mays
11	ΒΑΜΒΑΚΙ	ΒΑΜΒΑΚΙ	ΝΑΙ			ΒΑΜΒΑΚΙ	Malvaceae	Gossypium	Gossypium hirsutum και Gossypium barbadense
12	ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ	ΝΑΙ			ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ	Lamiaceae	Ocimum	Ocimum spp.
13	ΒΙΚΟΣ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΕΙΔΗ VICIA	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΒΙΚΟΣ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	
14	ΕΙΔΗ VICIA	ΕΙΔΗ VICIA	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΒΙΚΟΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia sativa
						ΡΟΒΙ ΓΙΑ ΣΠΟΡΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia ervilia
						ΒΙΚΟΣ Ο ΟΥΓΓΡΙΚΟΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia pannonica Cranz
						ΒΙΚΟΣ Ο ΑΓΡΙΟΣ Ή ΛΑΝΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia villosa Roth
						ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ ΚΟΥΚΙ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia faba L. (partim)
						ΒΙΚΟΣ Ο ΚΟΙΝΟΣ (ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ)	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia sativa L.
15	ΓΑΡΥΦΑΛΛΑ	ΓΑΡΥΦΑΛΛΑ	ΝΑΙ			ΓΑΡΥΦΑΛΛΑ	Caryophyllaceae	Dianthus	Dianthus caryophyllus
16	ΓΛΥΚΟΠΑΤΑΤΑ	ΓΛΥΚΟΠΑΤΑΤΑ	ΝΑΙ			ΓΛΥΚΟΠΑΤΑΤΑ	Convolvulaceae	Ipomoea	Ipomoea batatas
17	ΓΛΥΚΟΡΙΖΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ		ΝΑΙ		ΓΛΥΚΟΡΙΖΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Glycyrrhiza	Glycyrrhiza glabra
18	ΓΛΥΣΤΡΙΔΑ	ΓΛΥΣΤΡΙΔΑ	ΝΑΙ			ΓΛΥΣΤΡΙΔΑ	Portulacaceae	Portulaca	Portulaca oleracea
19	ΓΥΨΟΦΙΛΟ	ΓΥΨΟΦΙΛΟ	ΝΑΙ			ΓΥΨΟΦΙΛΟ	Caryophyllaceae	Gypsophila	Gypsophila elegans
20	ΔΕΝΤΡΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ				ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΕΣ	Betulaceae	Corylus	Corylus avellana

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus amygdalus
21	ΔΙΑΦΟΡΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ	ΝΑΙ						
22	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΘΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΘΗ	ΝΑΙ						
23	ΕΛΑΙΟΚΡΑΜΒΗ	ΕΛΑΙΟΚΡΑΜΒΗ	ΝΑΙ			ΕΛΑΙΟΚΡΑΜΒΗ	Brassicaceae	Brassica	Brassica napus
24	ΕΛΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΕΛΙΕΣ	Oleaceae	Olea	Olea europaea sativa
						ΑΓΡΙΕΛΙΕΣ	Oleaceae	Olea	Olea europaea oleaster
25	ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΕΛΛΕΝΤΕΛ	Rutaceae	Citrus	C. reticulata x Citrus sinensis
						ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΑ (ΝΕΡΑΤΖΙΑ)	Rutaceae	Citrus	Citrus aurantium
						ΚΟΥΜΚΟΥΑΤ	Rutaceae	Fortunella	Fortunella sp.
						ΓΚΡΕΪΠΦΡΟΥΤ	Rutaceae	Citrus	Citrus paradisi
						ΛΕΜΟΝΙΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus limon
						ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ ΑΡΑΚΑΠΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus deliciosa
						ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ ΚΛΕΜΕΝΤΙΝΗ	Rutaceae	Citrus	Citrus reticulata
						ΜΑΝΤΟΡΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus reticulata x Citrus sinensis
						ΜΙΝΝΕΟΛΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus paradisi x Citrus tangerina
						ΝΟΒΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus clementina x (Citrus paradisi x Citrus tangerina)
						ΠΟΜΕΛΟ	Rutaceae	Citrus	Citrus grandis
ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ	Rutaceae	Citrus	Citrus sinensis						
26	ΖΕΡΠΕΡΑ	ΖΕΡΠΕΡΑ	ΝΑΙ			ΖΕΡΠΕΡΑ	Compositae	Gerbera	Gerbera sp.
27	ΗΛΙΑΝΘΟΣ	ΗΛΙΑΝΘΟΣ	ΝΑΙ			ΗΛΙΑΝΘΟΣ	Compositae	Helianthus	Helianthus annuus
28	ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ	ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ	ΝΑΙ			ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ	Asteraceae	Calendula	Calendula officinalis
29	ΚΑΝΝΑΒΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ	ΚΑΝΝΑΒΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ	ΝΑΙ			ΚΑΝΝΑΒΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ	Moraceae	Cannabis	Cannabis sativa
30	ΚΑΠΝΟΣ	ΚΑΠΝΟΣ	ΝΑΙ			ΚΑΠΝΟΣ	Solanaceae	Nicotiana	Nicotiana tabacum

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
31	ΚΑΡΟΤΟ	ΚΑΡΟΤΟ	ΝΑΙ			ΚΑΡΟΤΟ	Apiaceae	Daucus	Daucus carota sp sativa
32	ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ	ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ	ΝΑΙ			ΚΑΡΠΟΥΖΙ	Cucurbitaceae	Citrullus	Citrullus lanatus
33	ΚΑΡΥΔΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΚΑΡΥΔΙΕΣ ΚΟΙΝΕΣ	Juglandaceae	Juglans	Juglans regia
						ΚΑΡΥΔΙΕΣ ΠΕΚΑΝ	Juglandaceae	Carya	Carya illinoensis
34	ΚΕΧΡΙ (ΙΑΠΩΝΙΚΟ)	ΚΕΧΡΙ (ΙΑΠΩΝΙΚΟ)	ΝΑΙ			ΚΕΧΡΙ (ΙΑΠΩΝΙΚΟ)	Poaceae (Gramineae)	Echinochloa	Echinochloa esculenta
35	ΚΕΧΡΙ (ΚΟΙΝΟ)	ΚΕΧΡΙ (ΚΟΙΝΟ)	ΝΑΙ			ΚΕΧΡΙ (ΚΟΙΝΟ)	Poaceae (Gramineae)	Panicum	Panicum miliaceum
36	ΚΕΧΡΙ (ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΔΕΣ)	ΚΕΧΡΙ (ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΔΕΣ)	ΝΑΙ			ΚΕΧΡΙ (ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΔΕΣ)	Poaceae (Gramineae)	Pennisetum	Pennisetum typhoides
37	ΚΕΧΡΙ (ΙΤΑΛΙΚΟ)	ΚΕΧΡΙ (ΙΤΑΛΙΚΟ)	ΝΑΙ			ΚΕΧΡΙ (ΙΤΑΛΙΚΟ)	Poaceae (Gramineae)	Setaria	Setaria Italica
38	ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΛΑΧΑΝΟ	ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΛΑΧΑΝΟ	ΝΑΙ			ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΛΑΧΑΝΟ	Brassicaceae	Brassica	Brassica rapa
39	ΚΟΛΙΑΝΔΡΟΣ	ΚΟΛΙΑΝΔΡΟΣ	ΝΑΙ			ΚΟΛΙΑΝΔΡΟΣ	Apiaceae	Coriandrum	Coriandrum sativum
40	ΚΟΛΟΚΑΣΙ	ΚΟΛΟΚΑΣΙ	ΝΑΙ			ΚΟΛΟΚΑΣΙ	Araceae	Colocasia	Colocasia esculenta
41	ΚΟΛΟΚΥΘΑ	ΚΟΛΟΚΥΘΑ	ΝΑΙ			ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΜΕΓΑΛΗ ΚΟΛΟΚΥΘΑ, ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ Ή ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ, Κ.Α.	Cucurbitaceae	Cucurbita	Cucurbita maxima
42	ΚΟΛΟΚΥΘΙ	ΚΟΛΟΚΥΘΙ	ΝΑΙ			ΚΟΛΟΚΥΘΑΚΙ ΑΣΠΡΟ, ΠΡΑΣΙΝΟ, ΚΟΚΚΙΝΟ, ΜΑΥΡΟ Κ.Α.	Cucurbitaceae	Cucurbita	Cucurbita pepo
43	ΚΟΛΟΚΥΘΙΕΣ	ΚΟΛΟΚΥΘΙΕΣ	ΝΑΙ			ΚΟΛΟΚΥΘΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΙΤΕΣ, ΠΑΡΚΑΠΑ Κ.Α.	Cucurbitaceae	Cucurbita	Cucurbita moschata
44	ΚΟΥΚΙΑ	ΚΟΥΚΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΚΟΥΚΙΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia faba
45	ΚΟΥΚΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΕΙΔΗ VICIA	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΚΟΥΚΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Vicia	Vicia faba
46	ΚΡΑΜΒΟΕΙΔΗ	ΚΡΑΜΒΟΕΙΔΗ	ΝΑΙ			ΚΟΥΛΟΥΜΠΡΑ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (var gongylodes)

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (var botrytis)
						ΚΡΑΜΠΙΑ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (var capitata)
						ΛΑΧΑΝΑΚΙ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (var gemifera)
						ΛΑΧΑΝΟ ΑΚΕΦΑΛΟ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (acephala group)
						ΛΑΧΑΝΟ ΣΓΟΥΡΟ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (Savoy Cabbage Group)
						ΜΠΡΟΚΟΛΟ	Brassicaceae	Brassica	Brassica oleracea (var italica)
47	ΚΡΕΑΤΟΚΟΛΟΚΟ (ΖΑΜΠΟΥΡΑ)	ΚΡΕΑΤΟΚΟΛΟΚΟ (ΖΑΜΠΟΥΡΑ)	ΝΑΙ			ΚΡΕΑΤΟΚΟΛΟΚΟ (ΖΑΜΠΟΥΡΑ)	Cucurbitaceae	Lagenaria	Lagenaria vulgaris
48	ΚΡΕΜΜΥΔΟΕΙΔΗ	ΚΡΕΜΜΥΔΟΕΙΔΗ	ΝΑΙ			ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ	Amaryllidaceae	Allium	Allium cepa
						ΠΡΑΣΟ	Amaryllidaceae		Allium porrum L.
						ΣΚΟΡΔΟ	Amaryllidaceae		Allium sativum
						ΣΧΟΙΝΟΠΡΑΣΣΟ (ONION)	Amaryllidaceae		Allium schoenoprasum
						ΣΧΟΙΝΟΠΡΑΣΣΟ (GARLIC)	Amaryllidaceae		Allium tuberosum
49	ΚΡΙΘΑΡΙ	ΚΡΙΘΑΡΙ	ΝΑΙ			ΚΡΙΘΑΡΙ	Poaceae (Gramineae)	Hordeum	Hordeum vulgare
50	ΕΙΔΗ LATHYRUS	ΕΙΔΗ LATHYRUS	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΛΟΥΒΑΝΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Lathyrus	Lathyrus ochrus
						ΛΑΘΟΥΡΙ	Fabaceae (Leguminosae)	Lathyrus	Lathyrus cicera
						ΦΑΒΕΤΤΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Lathyrus	Lathyrus sativus
51	ΛΙΘΟΣΠΑΣΤΟ	ΛΙΘΟΣΠΑΣΤΟ	ΝΑΙ			ΛΙΘΟΣΠΑΣΤΟ	Plantaginaceae	Plantago	Plantago spp.
52	ΛΙΛΙΟΥΜ	ΛΙΛΙΟΥΜ	ΝΑΙ			ΛΙΛΙΟΥΜ	Liliaceae	Lilium	Lilium candidum
53	ΛΙΝΑΡΙ	ΛΙΝΑΡΙ	ΝΑΙ			ΛΙΝΑΡΙ	Linaceae	Linum	Linum usitatissimum
54	ΛΟΛΙΟ	ΛΟΛΙΟ	ΝΑΙ			ΛΟΛΙΟ (ΙΤΑΛΙΚΟ)	Poaceae (Gramineae)	Lolium	Lolium multiflorum
						ΛΟΛΙΟ ΤΟ ΠΟΛΥΕΤΕΣ	Poaceae (Gramineae)	Lolium	Lolium perenne
						ΛΟΛΙΟ ΓΟΥΪΜΕΡΑΣ	Poaceae (Gramineae)	Lolium	Lolium rigidum
55	ΛΟΥΒΑΝΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΕΙΔΗ LATHYRUS	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΛΟΥΒΑΝΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Lathyrus	Lathyrus ochrus

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
56	ΛΟΥΒΙΑ	ΛΟΥΒΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΛΟΥΒΙ	Fabaceae (Leguminosae)	Vigna	Vigna unguiculata
57	ΛΟΥΒΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΛΟΥΒΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΛΟΥΒΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Vigna	Vigna unguiculata
58	ΛΟΥΠΙΝΟ	ΛΟΥΠΙΝΟ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΛΟΥΠΙΝΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Lupinus	π.χ. L. albus, L. luteus
						ΛΟΥΠΙΝΟ ΤΟ ΛΕΥΚΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Lupinus	Lupinus albus L.
						ΛΟΥΠΙΝΟ ΤΟ ΣΤΕΝΟΦΥΛΛΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Lupinus	Lupinus angustifolius L.
						ΛΟΥΠΙΝΟ ΤΟ ΚΙΤΡΙΝΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Lupinus	Lupinus luteus L.
59	ΛΥΣΙΑΝΘΟΣ	ΛΥΣΙΑΝΘΟΣ	ΝΑΙ			ΛΥΣΙΑΝΘΟΣ	Gentianaceae	Eustoma	Eustoma grandiflorum
60	ΜΑΪΝΤΑΝΟΣ	ΜΑΪΝΤΑΝΟΣ	ΝΑΙ			ΜΑΪΝΤΑΝΟΣ	Apiaceae	Petroselinum	Petroselinum crispum
61	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΝΑΙ			ΜΑΡΑΘΟΣ	Umbelliferae	Foeniculum	Foeniculum vulgare
62	ΜΑΡΟΥΛΙΑ	ΜΑΡΟΥΛΙΑ	ΝΑΙ			ΜΑΡΟΥΛΙ	Asteraceae	Lactuca	Lactuca sativa
63	ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ	ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ	ΝΑΙ			ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ	Solanaceae	Solanum	Solanum melongena
64	ΜΗΔΙΚΗ	ΜΗΔΙΚΗ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΜΗΔΙΚΗ Η ΗΜΕΡΟΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Medicago	Medicago sativa L.
						ΜΗΔΙΚΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Medicago	Medicago Sativa
65	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΚΡΙΘΑΡΙ	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΚΡΙΘΑΡΙ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΚΡΙΘΑΡΙ			
66	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΣΙΤΑΡΙ	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΣΙΤΑΡΙ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΣΙΤΑΡΙ			
67	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΒΙΚΟΣ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ			
68	ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΣΙΤΑΡΙ	ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΣΙΤΑΡΙ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΣΙΤΑΡΙ			
69	ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΜΠΙΖΕΛΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ			
70	ΜΙΓΜΑ ΣΙΤΑΡΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΜΙΓΜΑ ΣΙΤΑΡΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΣΙΤΑΡΙ - ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ			
71	ΜΙΓΜΑ - ΠΟΛΥΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΜΙΓΜΑ - ΠΟΛΥΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΝΑΙ			ΜΙΓΜΑ ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΟ			
72	ΜΟΝΙΜΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ				ΑΒΟΚΑΝΤΟ	Lauraceae	Persea	Persea americana

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
	ΔΕΝΤΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΚΟΥΑΦΑ	Myrtaceae	Psidium	Psidium guajava
						ΜΑΝΓΚΟ	Anacardiaceae	Magnifera	Magnifera indica
						ΜΕΣΠΗΛΙΕΣ	Rosaceae	Eriobotrya	Eriobotrya japonica
						ΠΑΠΑΓΙΑ	Caricaceae	Carica	Carica papaya
						ΣΙΕΡΙΜΟΓΙΑ	Annonaceae	Annona	Annona cherimola
						APPLE CUSTARD	Annonaceae	Annona	Annona reticulata
						LYCHEE	Sapindaceae	Litchi	Litchi Chinensis
						PASSION FRUIT	Passifloraceae	Passiflora	Passiflora Edulis
						YUMBERRY	Myricaceae	Myrica	Myrica Rubra
						ΠΙΤΑΓΙΑ	Cactaceae	Hylocereus	Hylocereus costaricensis
73	ΜΟΝΙΜΕΣ ΘΑΜΝΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΑΡΩΝΙΑ	Rosaceae	Aronia	Aronia melanocarpa
						ΒΑΤΟΜΟΥΡΟ	Rosaceae	Rubus	Rubus fruticosus
						ΣΜΕΟΥΡΟ	Rosaceae	Rubus	Rubus idaeus
						ΓΚΟΤΖΙ ΜΠΕΡΙ	Solanaceae	Lycium	Lycium barbarum
						ΙΠΠΟΦΑΕΣ	Eleagnaceae	Hippophae	Hippophae sp.
						ΜΥΡΤΙΛΛΟ	Ericaceae	Vaccinium	Vaccinium sp.
						ΣΠΑΡΑΓΓΙ (ΗΜΕΡΟ)	Asparagaceae	Asparagus	Asparagus officinalis
						ΛΕΒΑΝΤΑ	Lamiaceae	Lavandula	Lavandula angustifolia
						ΜΕΛΙΣΣΑ	Lamiaceae	Melissa	Melissa officinalis
						ΡΙΓΑΝΗ	Lamiaceae	Origanum	Origanum spp.
						ΣΙΔΕΡΙΤΗΣ	Lamiaceae	Sideritis	Sideritis spp.
						ΥΣΩΠΟΣ	Lamiaceae	Hyssopus	Hyssopus officinalis
						ΔΥΟΣΜΟΣ	Lamiaceae	Mentha	Mentha viridis
						ΘΥΜΑΡΙ	Lamiaceae	Thymus	Thymus spp.

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΜΕΝΤΑ	Lamiaceae	Mentha	Mentha piperita
						ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑ	Lamiaceae	Origanum	Origanum majoranum
						ΔΙΚΤΑΜΟ	Lamiaceae	Origanum	Origanum dictamnus
						ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟ (ΛΑΣΜΑΡΙ)	Lamiaceae	Rosmarinus	Rosmarinus officinalis
						ΤΑΡΑΚΟ	Asteraceae	Artemisia	Artemisia dracunculoides
						ΔΑΦΝΗ	Lamiaceae	Laurus	Laurus nobilis
						ΑΨΙΘΙΑ	Asteraceae	Artemisia	Artemisia absinthium
						ΦΑΣΚΟΜΗΛΙΑ (ΣΠΑΤΖΙΑ)	Lamiaceae	Salvia	Salvia spp.
						ΑΧΙΛΛΕΙΑ	Asteraceae	Achillea	Achillea millefolium
						ΖΑΜΠΟΥΚΟΣ	Adoxaceae	Sambucus	Sambucus nigra
						ΑΛΟΥΙΖΑ	Verbenaceae	Lippia	Lippia citriodora
						ΘΡΟΥΜΠΑ	Lamiaceae	Satureja	Satureja spp.
						ΚΙΟΥΛΙ	Geraniaceae	Geranium	Geranium spp.
						ΑΛΟΗ	Xanthorrhoeaceae	Aloe	Aloe vera
						ΚΑΠΠΑΡΗ	Capparaceae	Capparis	Capparis spp.
						ΣΠΑΡΑΓΓΙ (ΑΓΡΙΟ) - ΑΓΡΕΛΙ	Asparagaceae	Asparagus	Asparagus prostratus
						ΣΤΡΕΛΙΤΣΙΑ	Strelitziaceae	Strelitzia	Strelitzia reginae
						ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	Rosaceae	Rosa	sp.
						ΚΡΑΝΑ	Cornaceae	Cornus	Cornus mas L
74	ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ				ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ			
75	ΜΠΑΜΙΑ	ΜΠΑΜΙΑ	ΝΑΙ			ΜΠΑΜΙΑ	Malvaceae	Hibiscus	Hibiscus esculentum
76	ΜΠΑΝΑΝΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΜΠΑΝΑΝΕΣ	Musaceae	Musa	Musa acuminata
77	ΜΠΙΖΕΛΙΑ	ΜΠΙΖΕΛΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΜΠΙΖΕΛΙΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Pisum	Pisum sativum

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΜΠΙΖΕΛΙΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Pisum	Pisum sativum L. (partim)
78	ΜΠΙΖΕΛΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΜΠΙΖΕΛΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΜΠΙΖΕΛΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Pisum	Pisum sativum
79	ΝΕΡΟΚΟΛΟΚΥΘΙΑ	ΝΕΡΟΚΟΛΟΚΥΘΙΑ	ΝΑΙ			ΝΕΡΟΚΟΛΟΚΥΘΙΑ	Cucurbitaceae	Lagenaria	Lagenaria siceraria
80	ΠΑΠΟΥΤΣΟΣΥΚΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΠΑΠΟΥΤΣΟΣΥΚΑ			
81	ΠΑΤΑΤΕΣ	ΠΑΤΑΤΕΣ	ΝΑΙ			ΠΑΤΑΤΕΣ	Solanaceae	Solanum	Solanum tuberosum
82	ΠΕΠΟΝΙΑ	ΠΕΠΟΝΙΑ	ΝΑΙ			ΠΕΠΟΝΙΑ	Cucurbitaceae	Cucumis	Cucumis melo
83	ΠΕΡΒΟΛΙ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΔΕΝΤΡΩΔΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ			
84	ΠΙΠΕΡΙΑ	ΠΙΠΕΡΙΑ	ΝΑΙ			ΠΙΠΕΡΙΑ (καυτερές πιπεριές, χρωματιστές, γεμιστές πιπεριές, κέρατο/φλωρίνης, πιπεριές για τουρσί, και άλλες γλυκιές πιπεριές)	Solanaceae	Capsicum	Capsicum annum
85	ΠΙΣΤΑΚΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΠΙΣΤΑΚΙΕΣ			
86	ΡΑΔΙΚΙΑ	ΡΑΔΙΚΙΑ	ΝΑΙ			ΑΝΤΙΔΙ	Asteraceae	Cichorium	Cichorium endivia
						ΡΑΔΙΚΙ	Asteraceae		Cichorium intybus
						ΣΤΑΜΝΑΓΚΑΘΙ (ΑΓΡΙΟΡΑΔΙΚΟ)	Asteraceae		Cichorium spinosum
87	ΡΑΠΑΝΑΚΙΑ	ΡΑΠΑΝΑΚΙΑ	ΝΑΙ			ΡΑΠΑΝΑΚΙ	Brassicaceae	Raphanus	Raphanus sativus
88	ΡΕΒΙΘΙΑ	ΡΕΒΙΘΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΡΕΒΙΘΙ	Fabaceae (Leguminosae)	Cicer	Cicer arietinum
89	ΡΕΒΙΘΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΡΕΒΙΘΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΡΕΒΙΘΙ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Cicer	Cicer arietinum
90	ΡΟΚΑ	ΡΟΚΑ	ΝΑΙ			ΡΟΚΑ	Brassicaceae	Eruca	Eruca sativa
91	ΣΕΛΙΝΟ	ΣΕΛΙΝΟ	ΝΑΙ			ΣΕΛΙΝΟ	Apiaceae	Apium	Apium graveolens
92	ΣΙΚΑΛΗ	ΣΙΚΑΛΗ	ΝΑΙ			ΣΙΚΑΛΗ	Poaceae (Gramineae)	Secale	Secale cereale
93	ΣΙΣΑΜΙ	ΣΙΣΑΜΙ	ΝΑΙ			ΣΙΣΑΜΙ	Pedaliaceae	Sesamun	Sesamun indicum

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
94	ΣΙΤΑΡΙ	ΣΙΤΑΡΙ	ΝΑΙ			ΣΙΤΟΣ SPELTA Ή ΟΛΥΡΑ	Poaceae (Gramineae)	Triticum	Triticum spelta L
						ΔΙΚΟΚΚΟ ΣΙΤΑΡΙ / ΖΕΑ	Poaceae (Gramineae)	Triticum	Triticum dicoccon
						ΜΑΛΑΚΟ ΣΙΤΑΡΙ	Poaceae (Gramineae)	Triticum	Triticum aestivum
95	ΣΙΦΩΝΑΡΙ	ΣΙΦΩΝΑΡΙ	ΝΑΙ			ΣΙΦΩΝΑΡΙ / ΒΡΩΜΗ	Poaceae (Gramineae)	Avena	Avena sativa (περιλαμβάνει A. byzantina)
96	ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	ΣΙΤΑΡΙ	ΝΑΙ			ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	Poaceae (Gramineae)	Triticum	Triticum durum
97	ΣΟΓΙΑ	ΣΟΓΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΣΟΓΙΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Glycine	Glycine max
98	ΣΟΡΓΟ	ΣΟΡΓΟ	ΝΑΙ			ΣΟΡΓΟ	Poaceae (Gramineae)	Sorghum	Sorghum bicolor (L.)
						ΣΟΡΓΟ ΤΟΥ ΣΟΥΔΑΝ	Poaceae (Gramineae)	Sorghum	Sorghum sudanense
						ΔΙΕΙΔΙΚΟ ΥΒΡΙΔΙΟ	Poaceae (Gramineae)	Sorghum	Sorghum bicolor x Sorghum sudanese
99	ΣΠΑΝΑΧΙ	ΣΠΑΝΑΧΙ	ΝΑΙ			ΣΠΑΝΑΧΙ	Amaranthaceae	Spinacia	Spinacia oleracea
100	ΣΤΕΒΙΑ	ΣΤΕΒΙΑ	ΝΑΙ			ΣΤΕΒΙΑ	Asteraceae	Stevia	Stevia rebaudiana
101	ΣΥΚΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΣΥΚΙΕΣ			
102	ΤΕΥΤΛΑ	ΤΕΥΤΛΑ	ΝΑΙ			ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΤΕΥΤΛΑ	Amaranthaceae	Beta	Beta vulgaris subsp. vulgaris
						ΛΑΧΑΝΟ	Amaranthaceae		Beta vulgaris var cicla
						ΠΑΝΤΖΑΡΙΑ	Amaranthaceae		Beta vulgaris
103	ΤΟΜΑΤΕΣ	ΤΟΜΑΤΕΣ	ΝΑΙ			ΤΟΜΑΤΕΣ	Solanaceae	Solanum	Solanum lycopersicum
104	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΑΓΡΟΥ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ Η ΔΑΜΑΣΚΗΝΗ	Rosaceae	Rosa	Rosa damascena
105	ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	ΝΑΙ			ΤΡΙΤΙΚΑΛΕ	Poaceae (Gramineae)	X Triticosecale	X Triticosecale Wittm. ex A. Camus
106	ΤΡΙΦΥΛΛΙ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium alexandrinum L.
						ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΝΟΘΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium hybridum L.
						ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΣΑΡΚΟΧΡΟΥΝ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium incarnatum L.
						ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΛΕΙΜΩΝΙΟ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium pratense L.

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΕΡΠΟΝ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium repens L.
						ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΤΟ ΥΠΤΙΟ (ΠΕΡΣΙΚΟ)	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	Trifolium resupinatum L.
107	ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΤΡΙΦΥΛΛΙ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Trifolium	
108	ΦΑΒΕΤΤΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΕΙΔΗ LATHYRUS	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΦΑΒΕΤΤΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Lathyrus	Lathyrus sativus
109	ΦΑΚΕΛΩΤΗ	ΦΑΚΕΛΩΤΗ	ΝΑΙ			ΦΑΚΕΛΩΤΗ	Hydrophyllaceae	Phacelia	Phacelia tanacetifolia
110	ΦΑΚΕΣ	ΦΑΚΕΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΦΑΚΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Lens	Lens culinaris
111	ΦΑΚΕΣ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΦΑΚΕΣ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΦΑΚΕΣ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Lens	Lens culinaris
112	ΦΑΣΟΛΙΑ	ΦΑΣΟΛΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΦΑΣΟΛΑΚΙ	Fabaceae (Leguminosae)	Phaseolus	Phaseolus vulgaris
						ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Phaseolus	Phaseolus coccineus
113	ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	ΦΑΣΟΛΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	Fabaceae (Leguminosae)	Phaseolus	Phaseolus coccineus
114	ΦΙΣΤΙΚΙΑ	ΦΙΣΤΙΚΙΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΦΙΣΤΙΚΙΑ	Fabaceae (Leguminosae)	Arachis	Arachis hypogaea
115	ΦΡΑΟΥΛΕΣ	ΦΡΑΟΥΛΕΣ	ΝΑΙ			ΦΡΑΟΥΛΕΣ	Rosaceae	Fragaria	Fragaria sp
116	ΦΟΙΝΙΚΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΦΟΙΝΙΚΙΕΣ			
117	ΦΥΛΛΟΒΟΛΑ - ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ				ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ	Actinidiaceae	Actinidia	Actinidia chinensis
						ΑΧΛΑΔΙΕΣ	Rosaceae	Pyrus	Pyrus communis
						ΑΧΛΑΔΟΜΗΛΑ	Rosaceae	Pyrus	Pyrus pyrifolia
						ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus domestica
						ΚΕΡΑΣΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus avium L
						ΚΥΔΩΝΙΕΣ	Rosaceae	Cydonia	Cydonia oblonga
						ΛΩΤΟΙ	Ebenaceae	Diospyros	Diospyros kaki
ΜΗΛΙΕΣ	Rosaceae	Malus	Malus pumila mill						

A/A	Ομάδες Καλλιεργειών - Αγροτεμάχιο	Ομάδες Καλλιεργειών - Διαφοροποίηση	Αρόσιμη	Ψυχανθή	Αζωτοδεσμευτικές (ΠΟΕ)	Καλλιέργεια	Οικογένεια	Γένος	Είδος
						ΝΕΚΤΑΡΙΝΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus persica var. nucipersica
						ΠΟΛΕΜΙΔΙΕΣ	Rosaceae	Mespilus	Mespilus germanica
						ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus persica
						ΡΟΔΙΕΣ	Lythraceae	Punica	Punica granatum
						ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΕΣ - ΚΑΪΣΙΕΣ	Rosaceae	Prunus	Prunus armeniaca
118	ΧΑΜΟΜΗΛΙ	ΧΑΜΟΜΗΛΙ	ΝΑΙ			ΧΑΜΟΜΗΛΙ	Asteraceae	Matricaria	Matricaria chamomila
119	ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ	ΜΟΝΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ		ΝΑΙ		ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ	Fabaceae (Leguminosae)	Ceratonia	Ceratonia siliqua
120	ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ	ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ	ΝΑΙ			ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ	Compositae	Chrysanthemum	Chrysanthemum morifolium

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Επιλέξιμες Ποικιλίες Βιομηχανικής Κάνναβης προς Επιδότηση

Cannabis sativa L. HEMP

A/A	ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ
1	Antal
2	Armanca
3	Beniko
4	Bialobrzeskie
5	Białobrzeskie
6	CS
7	Cannakomp
8	Carma
9	Carmagnola
10	Chamaeleon
11	Codimono
12	Dacia Secuieni
13	Delta-405
14	Delta-Ilosa
15	Denise
16	Diana
17	Dioica 88
18	Epsilon 68
19	Fedora 17
20	Felina 32
21	Ferimon
22	Fibranova
23	Fibrol
24	Finola
25	Futura 75
26	Férimon
27	Ivory
28	KC Dora
29	KC Virtus
30	KC Zuzana
31	Kompolti
32	Kompolti hibrid TC
33	Lipko
34	Lovrin 110

A/A	ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ
35	Marcello
36	Markant
37	Monoica
38	Rajan
39	Santhica 23
40	Santhica 27
41	Santhica 70
42	Secuieni Jubileu
43	Silvana
44	Szarvasi
45	Tiborszallasi
46	Tisza
47	Tygra
48	Uniko B
49	Uso-31
50	Wielkopolskie
51	Wojko
52	Zenit

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - Πρόνοιες για την Καλλιέργεια Βιομηχανικής Κάνναβης

- Η στρεμματική ενίσχυση για την καλλιέργεια βιομηχανικής κάνναβης, χορηγείται μόνο για τις εκτάσεις που έχουν σπαρθεί με συγκεκριμένες ποικιλίες βιομηχανικής κάνναβης οι οποίες παρέχουν ορισμένες εγγυήσεις όσον αφορά την περιεκτικότητα σε Δ9ΤΗC (τετραϋδροκανναβιόλη).
- **Επιλέξιμα εκτάρια βιομηχανικής κάνναβης** θεωρούνται εκτάσεις που είναι σπαρμένες **ΜΟΝΟ** με ποικιλίες οι οποίες αναγράφονται στον **«Κοινό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2)** και έχουν περιεκτικότητα σε Δ9ΤΗC (τετραϋδροκανναβιόλη) που δεν υπερβαίνει το 0,2% σε ξηρό βάρος.
- Για την **εξακρίβωση της περιεκτικότητας** σε Δ9ΤΗC (τετραϋδροκανναβιόλη), των φυτών που περιλαμβάνονται στο αγροτεμάχιο που δηλώθηκε, διενεργείται ποσοτικός προσδιορισμός. Η **δειγματοληψία** για τον ποσοτικό προσδιορισμό σε Δ9ΤΗC των φυτών βιομηχανικής κάνναβης, γίνεται από το Τμήμα Γεωργίας σε συνεργασία με τον ΚΟΑΠ και η **διενέργεια του ποσοτικού προσδιορισμού**, των δειγμάτων, σε Δ9ΤΗC γίνεται από το Γενικό Κρατικό Χημείο.
- Το ύψος της επιδότησης για την καλλιέργεια της βιομηχανικής κάνναβης είναι η ίδια με οποιασδήποτε άλλης καλλιέργειας που επιδοτείται από το ΚΕΣΕ.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

Η τελευταία μέρα υποβολής αιτήσεων που περιέχουν τεμάχια με καλλιέργεια κάνναβη **ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ η τελευταία ημέρα υποβολής των κανονικών αιτήσεων ΚΕΣΕ δηλαδή στις 27/04/2017**. Σε ημερομηνία μεταγενέστερης αυτής η δήλωση καλλιέργειας βιομηχανικής κάνναβης **ΘΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ**.

- Οι αιτητές που προτίθενται να δηλώσουν σαν καλλιέργεια βιομηχανική κάνναβη, υποχρεούνται να **προπληρώσουν το κόστος για τη διενέργεια του ποσοτικού προσδιορισμού** σε Δ9ΤΗC στο Τμήμα Γεωργίας.
- Το **κόστος διενέργειας** του σχετικού ποσοτικού προσδιορισμού, ανέρχεται στα **€255,85 ανά αγροτεμάχιο** που δηλώθηκε ως βιομηχανική κάνναβη ή όπως αυτό εκάστοτε τροποποιείται από την νομοθεσία του Κράτους.
- Όλα τα έντυπα που αναφέρονται πιο κάτω θα πρέπει να **υποβάλλονται το αργότερο μέχρι τις 27/04/2017**. Σε αντίθετη περίπτωση τα τεμάχια για τα οποία δεν υπάρχουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά έντυπα θα απορρίπτονται και θα επιβάλλονται οι ανάλογες μειώσεις ή / και αποκλεισμοί σε ολόκληρη την αίτηση.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ

Για τις εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιομηχανικής κάνναβης είναι υποχρεωτικό στην Ενιαία Αίτηση να δηλώνονται τα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας:

- 1) **Άδεια παραγωγού ή και προμηθευτή βιομηχανικής κάνναβης** (έντυπο Τ.Γ 625 από Τμήμα Γεωργίας) σύμφωνα με την νομοθεσία του Κράτους (Ν. 61 (Ι)/2016)
- 2) **Ποικιλία σπόρου που χρησιμοποιήθηκε (ΕΕ 809/2014, αρθ.17) (ΕΝΤΥΠΟ 1)**
  - Οι επιλέξιμες ποικιλίες περιέχονται στον **«Κοινό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2)**.
- 3) **Χρησιμοποιηθείσες ποσότητες σπόρων (kg /εκτάριο) (ΕΕ 809/2014, αρθ.17) (ΕΝΤΥΠΟ 1)**

- Δηλώνεται κιλό σπόρου / δεκάριο αγροτεμαχίου που σπάρθηκε όπως προνοείται στο άρθ. 17 του (ΕΕ) αριθμ. 809/2014
- 4) Επίσημες ετικέτες που ήταν επικολλημένες στις συσκευασίες των σπόρων. Σε περίπτωση που η σπορά πραγματοποιείται μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της Ενιαίας Αίτησης, οι ετικέτες υποβάλλονται μέχρι τις 30 Ιουνίου το αργότερο. (ΕΕ 809/2014, αρθ.17) (ΕΝΤΥΠΟ 2)**
  - Ο αιτητής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει την επίσημη ετικέτα το αργότερο στις 30/06 σύμφωνα με το εδάφιο 7, άρθ. 17, (ΕΕ) αριθμ. 809/2014.
  - Η ετικέτα επικολλάται σε σχετικό έντυπο, σφραγίζεται από τον υπάλληλο παραλαβής και αναγράφεται πάνω η ημερομηνία παραλαβής της επίσημης ετικέτας αλλά και η ημερομηνία σποράς.
  - Στην περίπτωση η σπορά πραγματοποιείται μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της Ενιαίας Αίτησης και δεν προσκομιστεί η ετικέτα εγκαίρως δηλαδή μέχρι τις 30/06, το σχετικό αγροτεμάχιο απορρίπτεται και η αίτηση δύναται να υποστεί μειώσεις και αποκλεισμούς.
- 5) Έντυπο πρόθεσης σποράς (έντυπο Τ.Γ 627 Τμήματος Γεωργίας)**
- 6) Αντίγραφο απόδειξης πληρωμής για σκοπούς διενέργειας του ποσοτικού προσδιορισμού (αντίγραφο απόδειξης από Τμήμα Γεωργίας)**

**ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΣΠΟΡΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ
(ΕΝΤΥΠΟ 1)**

Ημερομηνία Υποβολής Ενιαίας Αίτησης: ...../...../2017

Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος/η .....
με αριθμό δελτίου ταυτότητας ..... και αριθμό εκμετάλλευσης .....
επιθυμώ όπως δηλώσω, για σκοπούς επιλεξιμότητας τα εξής:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟΥ : .....

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΠΟΡΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ (που σπάρθηκε στο αναγραφόμενο αγροτεμάχιο) :
.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΠΟΡΑΣ ΣΠΟΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ: .....

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΠΟΡΟΥ (kg / δεκάρια) : .....kg / .....δεκ.

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Ημερομηνία Παραλαβής Εντύπου: ...../...../.....

Υπογραφή Υπαλλήλου Παραλαβής: .....

Υπογραφή Αιτητή: .....

Σφραγίδα (εάν είναι εταιρεία) :

Ημερομηνία Υποβολής Εντύπου ...../...../.....

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΤΙΚΕΤΩΝ ΤΗΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ (ΕΝΤΥΠΟ 2)

Ημερομηνία Υποβολής Ενιαίας Αίτησης: ...../...../2017

Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος/η .....
με αριθμό δελτίου ταυτότητας ..... και αριθμό εκμετάλλευσης .....
επιθυμώ όπως υποβάλω, για σκοπούς επιλεξιμότητας, την επίσημη ετικέτα της ποικιλίας των σπόρων
βιομηχανικής κάνναβης, που σπάρθηκαν στις ...../...../2017 στο αγροτεμάχιο με ταυτότητα
.....

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Ημερομηνία Παραλαβής Εντύπου: ...../...../.....

Υπογραφή Υπαλλήλου Παραλαβής: .....

Υπογραφή Αιτητή:.....
Σφραγίδα (εάν είναι εταιρεία) :
Ημερομηνία Υποβολής Εντύπου ...../...../.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Κανόνες για την Πολλαπλή Συμμόρφωση

ΓΑΕC/ΚΓΠΚ: Πρότυπα για την Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση
SMR/ΚΑΔ: Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
Περιβάλλον κλιματική αλλαγή και καλή γεωργική κατάσταση των εκτάσεων	Ύδατα	ΚΑΔ 1 Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1)	Άρθρα 4 και 5
		ΚΓΠΚ 1 Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορρευμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε αποστάσεις από υδάτινα σώματα σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. • Οι ζώνες ανάσχεσης πρέπει να τηρούν τουλάχιστον τα πρότυπα που σχετίζονται με τους όρους για την εφαρμογή λιπασμάτων σε εκτάσεις κοντά σε υδατορεύματα όπως παρουσιάζεται στο σημείο Α4 του Παραρτήματος II της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Απαγορεύεται η χρήση λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από ρυάκια στα οποία υπάρχει ροή νερού, 50 μέτρων από λίμνες, 50 μέτρων από ποταμούς στους οποίους υπάρχει ροή νερού και 300 μέτρων από πηγές ή γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια εκτός εάν έχει οριστεί ζώνη διαφορετικά ορισμένη από το Τ.Α.Υ.
		ΚΓΠΚ 2 Τήρηση των διαδικασιών έγκρισης για τη χρήση υδάτων για άρδευση, εφόσον προβλέπεται.	<ul style="list-style-type: none"> • Για όλα τα αρδευόμενα τεμάχια, ο γεωργός υποχρεούται να υποβάλει αντίγραφα της/των απαραίτητης/ων ανά περίπτωση άδειας/ων υδροληψίας για όλες τις πηγές νερού (φράγματα, γεωτρήσεις, εκτροπές από ποταμούς, φυσικές πηγές και δίκτυα ανακυκλωμένου νερού).

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
		ΚΓΠΚ 3 Προστασία των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση: απαγόρευση της απευθείας απόρριψης στα υπόγεια ύδατα και μέτρα για την πρόληψη της έμμεσης ρύπανσης των υπογείων υδάτων μέσω της απόρριψης επικίνδυνων ουσιών στο έδαφος και της διήθησής τους μέσω του εδάφους, όπως παρατίθενται στο παράρτημα της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ στην έκδοσή της που βρίσκεται σε ισχύ κατά την τελευταία ημέρα ισχύος της, όσον αφορά τη γεωργική δραστηριότητα	<ul style="list-style-type: none"> Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση απόρριψη στα υπόγεια ύδατα επικίνδυνων ουσιών ή και της διήθησής τους μέσω του εδάφους αλλά και πρόληψη της απόρριψης τους ούτως ώστε να διασφαλίζεται η προοδευτική μείωση της ρύπανσης των υπογείων νερών και να αποτρέπεται η περαιτέρω υποβάθμιση τους. Επιπρόσθετα, ο γεωργός θα πρέπει να τηρεί τις οδηγίες της επικέτας του κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε σχέση με την προστασία των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.
	Έδαφος και αποθήκευση άνθρακα	ΚΓΠΚ 4 Ελάχιστη εδαφοκάλυψη	<ul style="list-style-type: none"> Πρέπει να υπάρχει φυσική / φυτική βλάστηση για κάλυψη σε εδάφη με κλίση μεγαλύτερη του 10% κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων.
		ΚΓΠΚ 5 Ελάχιστη διαχείριση γαιών που λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συνθήκες της τοποθεσίας με σκοπό τον περιορισμό της διάβρωσης.	<ul style="list-style-type: none"> Σε εδάφη με κλίση μεγαλύτερη του 10%, η άροση θα πρέπει να γίνεται κατά τις ισοψείς. Πρέπει να αποφεύγεται η καλλιέργεια του εδάφους σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων ιδιαίτερα στα αργιλώδη και γενικότερα βαριάς σύστασης εδάφη. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρηνή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
		ΚΓΠΚ 6 Διατήρηση των επιπέδων της οργανικής ύλης του εδάφους μέσω κατάλληλων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας.	<ul style="list-style-type: none"> • Η καλλιέργεια του εδάφους θα πρέπει να γίνεται μόνο όταν το έδαφος είναι στο ρώγο του και όταν απαιτείται. • Να αποφεύγεται η δημιουργία μεγάλων σβώλων και το ψιλοχωμάτισμα του εδάφους. • Ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, οι παραγωγοί πρέπει να ακολουθούν μια ή περισσότερες από τις παρά κάτω πρακτικές αναφορικά με τα φυτικά υπολείμματα:<ul style="list-style-type: none"> α) αξιοποίηση τους για σκοπούς βόσκησης. β) για τις ετήσιες φυτείες κοπή για κάλυψη ή ενσωμάτωση στο έδαφος των φυτικών υπολειμμάτων • Απαγορεύεται το κάψιμο της ποκαλάμης, ενώ επιτρέπεται το κάψιμο δένδρων ή κλαδευμάτων, κατά την περίοδο του κλαδεύματος, μόνο στις περιπτώσεις προσβολών από μολυσματικές ασθένειες. Επιτρέπεται η ελεγχόμενη καύση της ποκαλάμης από ή με άδεια του Τμήματος Δασών ή των Επαρχιακών Διοικήσεων, σε καθορισμένες περιοχές υψηλού κινδύνου που γεινιάζουν με δασικές εκτάσεις και σε ζώνες περιορισμένου πλάτους, με σκοπό την μείωση του κινδύνου έκρηξης και επέκτασης των δασικών πυρκαγιών.
	Βιοποικιλότητα	ΚΑΔ 2 Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).	Άρθρο 3 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο β) άρθρο 4 παράγραφοι 1,2 και 4
		ΚΑΔ 3 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7)	Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2
	Τοπίο, στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης	ΓΑΕC 7 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των φυτικών φρακτών, λιμνών, τάφρων, δενδροστοιχιών, ομαδικών ή μεμονωμένων, παρυφών αγρών και αναβαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών, και, προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών.	<ul style="list-style-type: none"> • Επιβάλλεται η διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου, δένδρων, θάμνων, φρακτών, αναβαθμίδων σε καλή κατάσταση. • Τα αγροτεμάχια να είναι απαλλαγμένα από υλικά ξένα προς αυτά. • Απαγορεύεται η κοπή φυτικών φρακτών και δένδρων, κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών, από αρχές Μαρτίου μέχρι τέλος Ιουνίου.

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
Δημόσια Υγεία και υγεία των ζώων και των φυτών	Ασφάλεια Τροφίμων	ΚΑΔ 4 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1)	Άρθρα 14 και 15, άρθρο 17 παράγραφος 1(3) και άρθρα 18,19 και 20
		ΚΑΔ 5 Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, για την απαγόρευση της χρησιμοποίησης ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους και για την κατάργηση των οδηγιών 81/602/ΕΟΚ, 88/146/ ΕΟΚ και 88/299/ΕΟΚ (ΕΕ L 125 της 23.5.1996, σ.3)	Άρθρο 3 στοιχεία α), β), δ) και ε) και άρθρα 4,5 και 7
	Ταυτοποίηση και καταγραφή των ζώων	ΚΑΔ 6 Οδηγία 2008/71/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (ΕΕ L 213 της 8.8.2008, σ. 31)	Άρθρα 3,4 και 5
		ΚΑΔ 7 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 820/97(ΕΕ L 204 της 11.8.2000, σ. 1)	Άρθρα 4 και 7
		ΚΑΔ 8 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ(ΕΕ L 5 της 9.1.2004,σ. 8).	Άρθρα 3,4 και 5

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
	Ασθένειες των ζώων	ΚΑΔ 9 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (ΕΕ L 147 της 31.5.2001, σ. 1)	Άρθρα 7,11, 12,13 και 15
	Φυτοπροστατευτικά προϊόντα	ΚΑΔ 10 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ.1)	Άρθρο 55 πρώτη και δεύτερη περίοδος
Καλή μεταχείριση των ζώων	Καλή μεταχείριση των ζώων	ΚΑΔ 11 Οδηγία 2008/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μύσων (ΕΕ L 10 της 15.1.2009, σ. 7)	Άρθρο 3 και 4
		ΚΑΔ 12 Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων (ΕΕ L 47 18.2.2009, σ. 5)	Άρθρο 3 και 4
		ΚΑΔ 13 Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (ΕΕ L 221 της 8.8.1998, σ. 23)	Άρθρο 4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 - Αίτημα Ιδιοκτήτη για μη Επιδότηση Τεμαχίων σε Άλλο Πρόσωπο

Για φυσικά πρόσωπα

Εγώ ο/η υποφαινόμενος/η ..... με αριθμό ταυτότητας ..... δηλώνω υπεύθυνα ότι είμαι ιδιοκτήτης των κάτωθι τεμαχίων και από τις ...../...../ 20... μέχρι και τις ...../...../ 20..... επιθυμώ όπως δεν τυγχάνουν επιδότησης από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, εάν δηλωθούν από άλλο πρόσωπο εκτός από μένα.

Για νομικά πρόσωπα

Εγώ ο/η υποφαινόμενος/η ..... με αριθμό ταυτότητας ..... δηλώνω υπεύθυνα ότι είμαι ο νόμιμος εκπρόσωπος της Εταιρείας ..... με αριθμό εγγραφής ..... η οποία έχει στην κατοχή της τα κάτωθι τεμάχια και από τις ...../...../ 20... μέχρι και τις ...../...../ 20..... επιθυμώ όπως δεν τυγχάνουν επιδότησης από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, εάν δηλωθούν από άλλο πρόσωπο εκτός από αυτή.

A/A	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ / ΠΟΛΗ	ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΕΜΑΧΙΟΥ
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

*για φυσικά πρόσωπα επισυνάπτεται αντίγραφο ταυτότητας και τίτλοι ιδιοκτησίας

*για νομικά πρόσωπα επισυνάπτονται τίτλοι ιδιοκτησίας, πιστοποιητικό σύστασης του Νομικού Προσώπου, και βεβαίωση ως προς το νόμιμο εκπρόσωπο

Ο/Η Δηλών/ούσα

Ημερομηνία

.....

.....

Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η	ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ :	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ...../...../.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 - Έντυπο Δήλωσης των Τεμαχίων της Εκμετάλλευσης που δεν Αποτελούν πλέον Γεωργική Γη

Εγώ ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η ..... με αριθμό ταυτότητας ..... και αριθμό εκμετάλλευσης (αίτησης) ....., δηλώνω υπεύθυνα, ως νόμιμος κάτοχος, ότι τα κάτωθι τεμάχια της εκμετάλλευσης μου δεν αποτελούν πλέον γεωργική γη.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟΥ	ΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΕΜΑΧΙΟΥ ΣΕ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΓΗ (να συμπληρωθεί ο κωδικός με βάση το Υπόμνημα)

Επισυνάπτω τα έγγραφα που αποδεικνύουν τη νομιμότητα κατοχής όλων των πιο πάνω τεμαχίων.

.....

...../...../.....

Ο/Η δηλών/ούσα

Ημερομηνία

ΥΠΟΜΝΗΜΑ: ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΕΜΑΧΙΟΥ ΣΕ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΓΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΩΔΙΚΟΣ
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ Ή ΑΛΛΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΔΡΟΜΟΥ/ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ	2
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΕΜΑΧΙΟΥ ΣΕ ΓΗ ΓΙΑ ΑΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ (ΓΗΠΕΔΟ, ΜΟΝΙΜΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΠΑΡΚΟ, ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ, ΚΛΠ)	3
ΔΑΣΩΣΗ ΓΗΣ	4
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	ΝΑ ΔΟΘΕΙ ΑΚΡΙΒΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

<u>Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η</u>	<u>ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ</u>
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ: ...../...../.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΩΝ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Έντυπο εξουσιοδότησης αποτελεσματικού και μακροχρόνιου ελέγχου

Προς : Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Επωνυμία Εταιρείας:

Αρ. Εγγραφής Εταιρείας:

Αρ. Αίτησης:

Αρ. Τηλεφώνου:

Με την παρούσα βεβαιώνουμε ότι έχομε εξουσιοδοτήσει τον .....
με αριθμό πολιτικής ταυτότητας ..... να ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο
έλεγχο επί του νομικού προσώπου όσον αφορά τις αποφάσεις που σχετίζονται με τη
διαχείριση, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Αρ. Πολιτικής Ταυτότητας	Μετοχικό Κεφάλαιο		Υπογραφή
			Ποσοστό	Αρ. Μετοχών	

Ο εξουσιοδοτούμενος ..... είναι μέτοχος / διευθυντής του πιο πάνω
νομικού προσώπου.

Υπογραφή εξουσιοδοτημένου: .....

Αρ. Πολιτ. Ταυτότητας Εξουσιοδοτημένου: .....

Ημερομηνία: ...../...../20.....

Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η	ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ :	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ...../...../.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας (Φυσικά Πρόσωπα)

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΩΝ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

(Φυσικά Πρόσωπα)

Προς : Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Όνομα:

Επώνυμο:

Αρ. Αίτησης:

Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:

Αρ. Τηλεφώνου:

Δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του Νόμου αναφορικά με ψευδείς δηλώσεις ότι από τις ...../..... του έτους ..... είμαι επικεφαλής της γεωργικής εκμετάλλευσης υπ' αριθμόν .....

Τα γεγονότα που έχουν επισυμβεί και με έχουν καταστήσει επικεφαλής της πιο πάνω εκμετάλλευσης είναι τα ακόλουθα:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

(Γνωρίζω και αποδέχομαι ότι αν δεν δηλωθούν και εξεξηγηθούν τα πιο πάνω γεγονότα η αίτησή μου σε σχέση με την ενίσχυση Νεαρών Γεωργών δυνατόν να απορριφθεί).

Προς υποστήριξη των πιο πάνω, επισυνάπτω τα ακόλουθα:

1.....

2.....

3.....

Ημερομηνία: ...../...../20.....

.....

(Υπογραφή)

<p><u>Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η</u></p> <p>ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ: .....</p> <p>ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ : .....</p> <p>ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ...../...../.....</p>	<p><u>ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ</u></p>
---	-----------------------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9 - Υπεύθυνη Δήλωση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας (Νομικά Πρόσωπα)

**ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΩΝ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
(Νομικά Πρόσωπα)**

Προς : Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Όνομα:

Επώνυμο:

Επωνυμία Εταιρείας:

Αρ. Εγγραφής Εταιρείας:

Αρ. Αίτησης:

Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:

Αρ. Τηλεφώνου:

Δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του Νόμου αναφορικά με ψευδείς

δηλώσεις ότι από τις ...../..... του έτους ..... ασκώ

αποτελεσματικό έλεγχο επί της γεωργικής εκμετάλλευσης με αριθμό .....

όσον αφορά τις αποφάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση, τα κέρδη και τους

χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

Τα γεγονότα που έχουν επισυμβεί κατά την πιο πάνω ημερομηνία και μου παρέχουν την δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου είναι τα ακόλουθα:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

Προς υποστήριξη των πιο πάνω, επισυνάπτω τα ακόλουθα:

1.....

2.....

3.....

Ημερομηνία: ...../...../20.....

.....

(Υπογραφή)

<u>Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η</u>	<u>ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ</u>
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ :	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ...../...../.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10 - Ανανέωση Στοιχείων Νόμιμης Κατοχής Τεμαχίων

**ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΩΝ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 2017
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΕΜΑΧΙΩΝ**

Προς Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών,
Αρ. Αίτησης .....

Εγώ ο/η ..... με ΑΔΤ.....

Σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία νόμιμης κατοχής τεμαχίων που συμπεριλήφθηκαν στην αίτηση μου της προηγούμενης χρονιάς, δηλώνω ότι αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν και για την αίτηση ενίσχυσης της τρέχουσας χρονιάς. Νοείται ότι αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έχουν λήξει (όπως ενοικιαστήρια έγγραφα που αναφέρονται σε περίοδο του παρελθόντος και άλλα) κατανοώ ότι δεν μπορεί να τους γίνει οποιαδήποτε χρήση από τον ΚΟΑΠ και ως εκ τούτου θα πρέπει να αγνοηθούν.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω επισυνάπτω στην παρούσα δήλωση μου αποδεικτικά στοιχεία νόμιμης κατοχής για τα ακόλουθα τεμάχια:

A/A	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΧΩΡΙΟ/ΔΗΜΟΣ	ΦΥΛΛΟ	ΣΧΕΔΙΟ	ΤΜΗΜΑ ΜΠΛΟΚ	ΑΡ. ΤΕΜΑΧΙΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ	ΜΕΡΙΔΙΟ	ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									

Υπογραφή .....

Ημερομηνία: ...../...../20.....

Γ Ι Α Ε Π Ι Σ Η Μ Η Χ Ρ Η Σ Η	ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΟΑΠ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ:	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ :	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ...../...../.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11 - Πίνακες Περιφερειών Μέτρου 13 (ΠΑΑ 2014-2020)

Πίνακας 1 - Ορεινές Περιοχές		
A/A	Κωδικός	Κοινότητα
1	1200	Καμπί
2	1201	Φαρμακάς
3	1202	Απλίκι Ορεινής
4	1203	Λαζανιάς
5	1204	Γούρρη
6	1205	Φικάρδου
7	1206	Άγιος Επιφάνειος Ορεινής
8	1300	Παλαιχώρι Μόρφου
9	1301	Ασκάς
10	1302	Άλωνα
11	1303	Φτερικούδι
12	1304	Πολύστυπος
13	1305	Λαγουδερά
14	1306	Σαράντι
15	1307	Λιβάδια Λευκωσίας
16	1308	Αληθινού
17	1309	Πλατανιστάσα
18	1310	Παλαιχώρι Ορεινής
19	1400	Σπήλια
20	1402	Αγία Ειρήνη Λευκωσίας
21	1403	Καννάβια
22	1404	Κακοπετριά
23	1406	Γαλάτα
24	1407	Σινάορος
25	1408	Καλιάνα
26	1420	Πεδουλάς
27	1421	Μυλικούρι
28	1422	Μουτουλλάς
29	1423	Οίκος
30	1424	Καλοπαναγιώτης
31	1425	Γερακιές
32	1426	Τσακκίστρα
33	1427	Κάμπος
34	4316	Μελίνη
35	4317	Οδού
36	4318	Άγιοι Βαβασινιάς
37	4319	Βαβασινιά

Πίνακας 1 - Ορεινές Περιοχές		
Α/Α	Κωδικός	Κοινότητα
38	5132	Σανίδα
39	5133	Πρασιό Κελλακίου
40	5136	Κελλάκι
41	5142	Άγιος Παύλος
42	5143	Άγιος Κωνσταντίνος
43	5144	Συκόπετρα
44	5145	Λουβαράς
45	5146	Καλό Χωριό Λεμεσού
46	5147	Ζωοπηγή
47	5305	Άγιος Αμβρόσιος Λεμεσού
48	5306	Άγιος Θεράπων
49	5307	Λόφου
50	5311	Δωρος
51	5312	Λάνεια
52	5313	Σιλίκου
53	5315	Τριμήκληνη
54	5316	Άγιος Μάμας
55	5317	Κούκα
56	5318	Μονιάτης
57	5320	Δωρα
58	5322	Άρσος Λεμεσού
59	5323	Κισσούσα
60	5324	Μαλια
61	5325	Βάσα(Κοιλανίου)
62	5326	Βουνί
63	5327	Πέρα Πεδι
64	5328	Μανδριά Λεμεσού
65	5329	Ποταμιού
66	5330	Όμοδος
67	5331	Κοιλάνι
68	5340	Άγιος Δημήτριος
69	5341	Παλαιόμυλος
70	5342	Πρόδρομος
71	5343	Καμινάρια
72	5344	Τρεις Ελιές
73	5345	Λεμίθου
74	5350	Κάτω Πλάτρες
75	5351	Πάνω Πλάτρες
76	5352	Φοινί

Πίνακας 1 - Ορεινές Περιοχές		
A/A	Κωδικός	Κοινότητα
77	5355	Αμιάντος
78	5360	Άγιος Θεόδωρος Λεμεσού
79	5361	Άγιος Ιωάννης Λεμεσού
80	5362	Κάτω Μύλος
81	5363	Ποταμίσιςσα
82	5364	Δύμες
83	5365	Πελένδρι
84	5366	Αγρός
85	5367	Αγρίδια
86	5368	Χανδριά
87	5369	Κυπερούντα
88	6120	Τσάδα
89	6202	Μουσερε
90	6211	Σαλαμιού
91	6213	Κέδαρες
92	6214	Μέσσανα
93	6215	Πραιώρι
94	6216	Φιλούσα Κελοκεδάρων
95	6217	Αρμίνου
96	6218	Άγιος Νικόλαος Πάφου
97	6219	Άγιος Ιωάννης Πάφου
98	6222	Πενταλιά
99	6224	Γαλαταριά
100	6225	Κοιλίνεια
101	6226	Βρέτσια
102	6227	Στατός-Άγιος Φώτιος
103	6230	Πάνω Παναγιά
104	6304	Μηλιά Πάφου
105	6306	Φύτη
106	6319	Μέλανδρα

Πίνακας 2 - Περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα			
A/A	Κωδικός	Κοινότητα	Παρατηρήσεις *
1	1100	Σιά	
2	1101	Μαθιάτης	
3	1102	Αλάμπρα	1
4	1103	Αγία Βαρβάρα Λευκωσίας	
5	1104	Κοτσιάτης	
6	1105	Νήσου	
7	1106	Πέρα Χωριό	
8	1107	Δάλι	1
9	1108	Λύμπια	1
10	1109	Λυθροδόντας	
11	1120	Ποταμιά	1
12	1121	Άγιος Σωζόμενος	1
13	1207	Καλό Χωριό Ορεινής	
14	1208	Μαλούντα	
15	1209	Κλήρου	
16	1210	Αρεδιού	
17	1211	Άγιος Ιωάννης Λευκωσίας	
18	1212	Αγροκηπιά	
19	1213	Μιτσερό	
20	1220	Καπέδες	
21	1221	Καταλιόντας	
22	1222	Αναλιόντας	
23	1223	Καμπιά	
24	1224	Μαργί	
25	1225	Τσέρι	
26	1226	Πολιτικό	
27	1227	Πέρα	
28	1228	Επισκοπειό	
29	1229	Ψημολόφου	
30	1230	Εργάτες	
31	1231	Ανάγεια	
32	1240	Άγιοι Τριμιθιάς	1
33	1241	Παλιομέτοχο	1
34	1242	Δένεια	1
35	1243	Κοκκινότριμιθιά	1
36	1244	Μάμμαρι	1
37	1321	Άγιος Γεώργιος Καυκάλλου	
38	1322	Νικητάρι	

39	1323	Βυζακιά	
40	1324	Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου	
41	1325	Άγιοι Ηλιόφωτοι	
42	1326	Κάτω Μονή	
43	1327	Ορούντα	
44	1328	Πάνω Κουτραφάς	
45	1329	Κάτω Κουτραφάς	1
46	1330	Ποτάμι	
47	1360	Ακάκι	1
48	1361	Περιστερώνα Λευκωσίας	1
49	1362	Αστρομερίτης	1
50	1368	Μένοικο	
51	1405	Άγιος Θεόδωρος Σολέας	
52	1409	Τεμβριά	
53	1410	Κοράκου	
54	1411	Ευρύχου	1
55	1412	Φλάσου	
56	1414	Άγιος Επιφάνειος Σολέας	1
57	1415	Λινού	1
58	1416	Κατύδατα	1
59	1417	Σκουριώτισσα	
60	3101	Παραλίμνι	1
61	4100	Κελλιά	
62	4101	Τρούλλοι	1
63	4102	Βορόκληνη	1
64	4103	Αβδελλερό	1
65	4104	Πύλα	1
66	4123	Απλάντα	
67	4124	Κιβισίλι	
68	4125	Αλεθρικό	
69	4126	Κλαυδιά	
70	4127	Αγγλισίδες	
71	4128	Μεννόγεια	
72	4201	Πετροφάνι	1
73	4202	Αθιένου	1
74	4210	Καλό Χωριό Λάρνακας	
75	4211	Αγία Άννα	
76	4212	Μοσφιλωτή	
77	4213	Ψευδός	
78	4214	Πυργά Λάρνακας	

79	4215	Κόρνος	
80	4216	Δελίκηπος	
81	4217	Κόχη	
82	4304	Χοιροκοιτία	
83	4308	Σκαρίνου	
84	4309	Κοφίνου	
85	4310	Κάτω Λεύκαρα	
86	4313	Βάβλα	
87	4314	Λάγεια	
88	5100	Παλόδεια	
89	5101	Παραμύθα	
90	5102	Σπιτάλι	
91	5103	Φασούλα Λεμεσού	
92	5104	Μαθηκολώνη	
93	5105	Γεράσα	
94	5106	Αψιού	
95	5107	Απεσιά	
96	5108	Κορφή	
97	5109	Λιμνάτης	
98	5110	Κατηλειό	
99	5120	Μουτταγιάκκα	
100	5121	Αρμενοχώρι	
101	5124	Άγιος Τύχων	
102	5130	Ασγάτα	
103	5131	Βάσα Κελλακίου	
104	5134	Κλωνάρι	
105	5135	Βίκλα	
106	5137	Ακαπνού	
107	5138	Επταγώνεια	
108	5214	Σωτήρα Λεμεσού	
109	5220	Πρασιό Αυδήμου	
110	5221	Παραμάλι	
111	5222	Αυδήμου	
112	5223	Πλατανίστεια	
113	5224	Άγιος Θωμάς	
114	5225	Αλέκτορα	
115	5226	Ανώγυρα	
116	5227	Πισσούρι	
117	5300	Σούνι-Ζανακιά	
118	5302	Άλασσα	

119	5303	Κάτω Κιβίδες	
120	5304	Πάνω Κιβίδες	
121	5308	Πάχνα	
122	5310	Άγιος Γεώργιος Λεμεσού	
123	5314	Μονάγρι	
124	5321	Γεροβάσα	
125	6103	Σουσκιού	
126	6108	Φοίνικας	
127	6110	Μαραθούνα	
128	6111	Αρμού	
129	6112	Επισκοπή Πάφου	
130	6113	Νατά	
131	6114	Χολέτρια	
132	6115	Αξύλου	
133	6116	Ελεδιό	
134	6122	Στρουμπί	
135	6123	Πολέμι	
136	6124	Καλλέπεια	
137	6125	Λετύμβου	
138	6126	Πιταγρού	
139	6127	Κούρδακα	
140	6128	Λεμόνα	
141	6129	Χούλου	
142	6130	Ακουρσός	
143	6132	Κάθηκας	
144	6200	Πάνω Αρχιμανδρίτα	
145	6201	Φασούλα Πάφου	
146	6203	Μάρωνας	
147	6204	Μαμόνια	
148	6205	Άγιος Γεώργιος Πάφου	
149	6206	Σταυροκόννου	
150	6207	Πρασιό Πάφου	
151	6208	Τραχυπέδουλα	
152	6210	Κελοκέδαρα	
153	6212	Κιδάσι	
154	6220	Αμαργέτη	
155	6221	Άγια Μαρίνα Κελοκεδάρων	
156	6228	Λαπηθιού	
157	6300	Ψάθι	
158	6302	Κανναβιού	

159	6303	Θρινια	
160	6305	Κρίτου Μαρρόττου	
161	6308	Δριμού	
162	6310	Σίμου	
163	6311	Αναδιού	
164	6314	Τριμιθούσα	
165	6315	Φιλούσα Χρυσοχούς	
166	6316	Κίος	
167	6317	Ζαχαριά	
168	6318	Μελάδεια	
169	6320	Λυσός	
170	6330	Θελέτρα	
171	6331	Γιόλου	
172	6332	Πάνω Ακουρδάλεια	
173	6333	Μηλιού	
174	6334	Κάτω Ακουρδάλεια	
175	6335	Τέρα	
176	6336	Κρίτου Τέρα	
177	6339	Λουκρουνού	
178	6350	Κάτω Αρόδες	
179	6351	Πάνω Αρόδες	
180	6353	Δρούσεια	
181	6355	Ανδρολίκου	
182	6361	Κινούσα	
183	6369	Αγιος Ισίδωρος	
184	6370	Λιβάδι	

Παρατηρήσεις: Για όσες Κοινότητες έχουν την παρατήρηση 1 ισχύει ότι: Είναι Κοινότητα της οποίας μέρος της γεωργικής γης βρίσκεται στη Νεκρή Ζώνη. Στην παρούσα φάση οι κοινότητες αυτές θα περιληφθούν στην κατηγορία Β', άρα όλα τα τεμάχια της κοινότητας (είτε ελεύθερα είτε στη Νεκρή Ζώνη) θα είναι μαζί στην ίδια κατηγορία.

Πίνακας 3 - Πίνακας με ειδικά μειονεκτήματα (Νεκρή ζώνη και Διαμέρισμα Πύργου Τυλληρίας)			
A/A	Κωδικός	Κοινότητα	Παρατηρήσεις *
1	1000	Λευκωσία	1
2	1010	Άγιος Δομέτιος	1
3	1011	Έγκωμη Λευκωσίας	1
4	1013	Αγλατζιά	1
5	1014	Ορτακίοι	1
6	1021	Κάτω Λακατάμεια	1
7	1024	Γέρι	1
8	1110	Λουρουκίνα	1
9	1122	Πυρόγι	1
10	1123	Μαργο	1
11	1245	Γερόλακκος	1
12	1350	Πάνω Ζώδεια	1
13	1363	Αυλώνα	1
14	1364	Κατωκοπιά	1
15	1366	Μάσαρη	1
16	1367	Φυλλιά	1
17	1430	Άγιος Νικόλαος Λευκωσίας	1
18	1431	Άγιος Γεώργιος Λεύκας	1
19	1432	Πέτρα	1
20	1433	Καλό Χωριό Λεύκας	1
21	1435	Λεύκα	1
22	1436	Αμπελίκου	1
23	1443	Αγγολέμι	1
24	1450	Βαρίσεια	1
25	1451	Γαλήνη	1
26	1452	Ξερόβουνος	1
27	1453	Λουτρος	1
28	1454	Άγιος Ιωάννης Σελεμάνη	1
29	1455	Αμμαδιές	1
30	1456	Πάνω Πύργος	3
31	1457	Κάτω Πύργος	3
32	1458	Σελλάδι του Άππη (Αγ.Γεωργούδι)	3
33	1459	Αλεύγα	3
34	1460	Πηγένια	3
35	1461	Παχύαμμος	3
36	1462	Άγιος Θεόδωρος Τηλλυρίας	3
37	1464	Κόκκινα	3
38	1465	Φροδίσια	1

39	3102	Δερύνεια	1
40	3105	Φρέναρος	1
41	4108	Πέργαμος	1
42	1320	Ξυλιάτος	4
43	4311	Πάνω Λεύκαρα	4
44	4312	Κάτω Δρύς	4
45	4315	Ορά	4
46	5140	Διερώνα	4
47	5141	Αρακαπάς	4
48	6121	Κοίλη	4
49	6223	Φάλεια	4
50	6229	Μαμουντάλι	4
51	6231	Ασπρογιά	4
52	6301	Άγιος Δημητριανός	4
53	6307	Λάσα	4
54	6352	Ίνεια	4
55	6354	Φάσλι	4

*Παρατηρήσεις: Για όλες κοινότητες έχουν την παρατήρηση 1 ισχύει ότι: Αφορούν κοινότητες που εμπίπτουν στη Νεκρή Ζώνη. Επιλέξιμα για επιδότηση είναι ΜΟΝΟ τα τεμάχια της Κοινότητας που εμπίπτουν στη Νεκρή Ζώνη και στα οποία μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος από την Κυπριακή Δημοκρατία. Τεμάχια σε ελεύθερες περιοχές ΔΕΝ είναι επιλέξιμα σε κοινότητες με παρατήρηση 1.

Για όλες Κοινότητες έχουν την παρατήρηση 3, ισχύει ότι: Η έκταση που αναγράφεται αφορά ΌΛΑ τα επιλέξιμα τεμάχια της Κοινότητας. Επιλέξιμα για επιδότηση είναι ΌΛΑ τα τεμάχια του κωδικού της Κοινότητας (περιλαμβανομένων των τεμαχίων που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές).

Για όλες κοινότητες έχουν την παρατήρηση 4 είναι ημιορεινές Κοινότητες (οι οποίες περιλαμβάνονταν στις ορεινές περιοχές κατά το ΠΑΑ 2007-2013). Επιλέξιμα για επιδότηση είναι ΌΛΑ τα τεμάχια της Κοινότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12 - Περιοχές Δικτύου Natura 2000

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΤΚΣ/ΖΕΠ
1	CY2000001	ΜΑΜΜΑΡΙ- ΔΕΝΕΙΑ	ΕΖΔ
2	CY2000002	ΑΛΥΚΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ – ΑΓΙΟΣ ΣΩΖΟΜΕΝΟΣ	ΕΖΔ
3	CY2000003	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΙΤΣΕΡΟΥ	ΕΖΔ
4	CY2000004	ΔΑΣΟΣ ΜΑΧΑΙΡΑ	ΤΚΣ
5	CY2000005	ΜΑΔΑΡΗ – ΠΑΠΟΥΤΣΑ	ΕΖΔ
6	CY2000006	ΔΑΣΟΣ ΠΑΦΟΥ	ΖΕΠ
7	CY2000007	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΛΑΤΥ	ΤΚΣ
8	CY2000008	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΕΔΡΩΝ -ΚΑΜΠΟΣ	ΤΚΣ
9	CY2000009	ΦΟΥΝΤΟΥΚΟΥΔΑΣΗ ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ	ΕΖΔ
10	CY2000010	ΚΟΙΛΑΔΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΜΑΡΟΥΛΛΑΙΝΑΣ	ΕΖΔ
11	CY2000011	ΠΟΤΑΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝΑΣ	ΕΖΔ
12	CY2000012	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΑΡΚΩΤΗ	ΕΖΔ
13	CY2000013	ΤΖΙΟΝΙΑ	ΖΕΠ
14	CY2000014	ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΤΣΑ –ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ	ΖΕΠ
15	CY2000015	ΒΟΥΝΟΚΟΡΦΕΣ ΜΑΔΑΡΗΣ -ΠΑΠΟΥΤΣΑΣ	ΖΕΠ
16	CY3000001	ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΒΟ ΓΚΡΕΚΟ	ΖΕΠ
17	CY3000005	ΚΑΒΟ ΓΚΡΕΚΟ	ΤΚΣ
18	CY3000006	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΗΣΙΑ	ΤΚΣ
19	CY3000007	ΦΡΑΓΜΑ ΑΧΝΑΣ	ΖΕΠ
20	CY3000008	ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ	ΕΖΔ +ΖΕΠ
21	CY3000009	ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΓΙΑΣ ΘΕΚΛΑΣ -ΛΙΟΠΕΤΡΙ	ΖΕΠ
22	CY4000001	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΛΙΣ – ΓΙΑΛΙΑ	ΤΚΣ
23	CY4000002	ΧΑ – ΠΟΤΑΜΙ	ΕΖΔ
24	CY4000003	ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΙΑΡΙΖΟΥ	ΕΖΔ
25	CY4000004	ΒΟΥΝΙ ΠΑΝΑΓΙΑΣ	ΕΖΔ +ΖΕΠ
26	CY4000005	ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΜΩΡΟΥ ΝΕΡΟΥ	ΕΖΔ
27	CY4000006	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΥΛΙΑ	ΤΚΣ
28	CY4000007	ΞΕΡΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ	ΕΖΔ +ΖΕΠ
29	CY4000008	ΚΟΙΛΗ – ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	ΕΖΔ
30	CY4000009	ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΚΟΥΛΛΗ	ΕΖΔ
32	CY4000011	ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΓΙΑΤΗΣ	ΤΚΣ
33	CY4000012	ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΨΩΚΑΣ –ΚΑΡΚΑΒΑΣ	ΤΚΣ
34	CY4000013	ΦΑΡΟΣ ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΥ	ΕΖΔ + ΖΕΠ
35	CY4000014	ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΡΥΜΟΥ	ΕΖΔ
36	CY4000015	ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΡΙΤΟΥ ΜΑΡΟΤΤΟΥ	ΕΖΔ
37	CY4000016	ΦΑΡΑΓΓΙΑ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ –ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	ΖΕΠ
38	CY4000017	ΓΚΡΕΜΜΟΙ ΧΑΝΟΥΤΑΡΗ	ΖΕΠ
39	CY4000018	ΕΚΒΟΛΕΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΕΖΟΥΣΑΣ ΞΕΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΡΙΖΟΥ	ΖΕΠ
40	CY4000019	ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΣΑΡΑΜΑ	ΖΕΠ
41	CY4000020	ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΔΙΑΡΙΖΟΥ	ΖΕΠ
42	CY4000021	ΚΟΙΛΑΔΑ ΕΖΟΥΣΑΣ	ΖΕΠ
43	CY4000022	ΓΚΡΕΜΜΟΙ ΕΖΟΥΣΑΣ	ΖΕΠ
45	CY5000001	ΔΑΣΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΤΚΣ
46	CY5000004	ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΟΔΟΥΣ	ΤΚΣ + ΖΕΠ
47	CY5000005	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΣΠΡΟ- ΠΕΤΡΑ ΡΩΜΙΟΥ	ΕΖΔ + ΖΕΠ
48	CY5000006	ΚΟΙΛΑΔΑ ΛΙΜΝΑΤΗ	ΕΖΔ
49	CY5000007	ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΣΓΑΤΑΣ	ΕΖΔ
50	CY5000008	ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΞΥΛΟΥΡΙΚΟΥ	ΖΕΠ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΤΚΣ/ΖΕΠ
51	CY5000009	ΠΟΤΑΜΟΣ ΠΑΡΑΜΑΛΙΟΥ	ΖΕΠ
52	CY5000010	ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΧΑ -ΠΟΤΑΜΙ	ΖΕΠ
53	CY5000011	ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑ ΛΙΜΝΑΤΗ	ΖΕΠ
54	CY6000002	ΑΛΥΚΕΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΕΖΔ + ΖΕΠ
55	CY6000003	ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΥΜΠΙΩΝ – ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΑΣ	ΕΖΔ
56	CY6000004	ΔΑΣΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ	ΤΚΣ
57	CY6000005	ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΥΚΑΡΩΝ	ΕΖΔ
58	CY6000006	ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΡΙΖΟΕΛΙΑΣ	ΤΚΣ
59	CY6000007	ΠΟΤΑΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΑΖΟΥΣΑΣ	ΖΕΠ
60	CY6000008	ΠΟΤΑΜΟΣ ΠΕΝΤΑΣΧΟΙΝΟΣ	ΖΕΠ
61	CY6000009	ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΣΙΗΣ ΠΑΛΛΟΥΡΟΚΑΜΠΟΥ	ΖΕΠ
62	CY6000010	ΛΙΜΝΗ ΟΡΟΚΛΙΝΗΣ	ΖΕΠ
63	CY6000011	ΛΙΜΝΗ ΟΡΟΚΛΙΝΗΣ	ΕΖΔ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13 - Περιοχές Συνεκτικότητας

Κοινότητα	Κωδικός Κοινότητας
Αγ. Βαβατσινιάς	4318
Αγ. Δημήτρης Λ/σου	5340
Αγ. Επιφάνιος	1206
Αγ. Ιωάννης Αγρού	5361
Αγ. Ιωάννης Πάφου	6219
Αγ. Κωνσταντίνος	5143
Αγ. Μαρίνα Χρυσοχούς	6365
Αγ. Νικόλαος Πάφου	6218
Αγ. Παύλος	5142
Αγρίδια	5367
Αγρός	5366
Αλωνα	1302
Αμίαντος	5355
Αργάκα	6363
Αρμίνου	6217
Άρσος (Λ/σου)	5322
Ασκάς	1301
Ασπρογιά	6231
Βαβατσινιά	4319
Γαλάτα	1406
Γερακιές	1425
Γυαλιά	6364
Ζωοπηγή	5147
Κ.Πλάτρες	5350
Κ.Πύργος	1457
Καλό Χωριό Λεμεσού	5146
Κακοπετριά	1404
Καλιάνα	1408
Καλοπαναγιώτης	1424
Καμινάρια	5343
Κάμπος (Μονή Κύκκου)	1427
Καννάβια	1403
Κάτω Μύλος	5362
Κοιλίνεια	6225
Κυπερούντα	5369
Λαγουδερά	1305
Λεμύθου	5345
Λουβαράς	5145
Μανδριά	5328
Μηλικούρι	1421
Μονιάτης	5318

Κοινότητα	Κωδικός Κοινότητας
Μουτουλλάς	1422
Ξυλιάτος	1320
Οδού	4317
Οίκος	1423
Όμοδος	5330
Π.Πλάτρες	5351
Π.Πύργος	1456
Παλαιχώρι Ορεινής	1310
Παλιόμυλος	5341
Παναγιά	6230
Πεδουλάς	1420
Πελέντρι	5365
Ποταμίτισσα	5363
Πρόδρομος	5342
Σαράντι	1306
Σπήλια	1400
Συκόπετρα	5144
Τρεις Ελιές	5344
Τσακκίστρα	1426
Φοινί	5352
Χανδριά	5368

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14 - Βάση Εκκίνησης M10 - M14

ΚΑΛΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
GAEC1 (πρώην GAEC E.1)	Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος των υδατορευμάτων. Γενικά απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από ρυάκια, των 50 μέτρων από λίμνες και ποταμούς στους οποίους υπάρχει ροή νερού και των 300 μέτρων από πηγές ή γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια, εκτός εάν ορίζεται για την συγκεκριμένη γεώτρηση ζώνη προστασίας βάση του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Μέτρα Προστασίας των Υπόγειων Νερών) Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 45/1996).
GAEC2 (πρώην GAEC E.2)	Τήρηση των διαδικασιών έγκρισης για τη χρήση των υδάτων για άρδευση, εφόσον προβλέπεται. Ο γεωργός οφείλει να τηρεί τις διαδικασίες έγκρισης για τη χρήση του νερού και να κατέχει τις σχετικές άδειες που προβλέπονται σύμφωνα με τις ισχύουσες Νομοθεσίες (Περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος 79(I)/2010). Για όλα τα αρδευόμενα τεμάχια, ο γεωργός υποχρεούται να υποβάλει την/τις απαραίτητη/ες ανά περίπτωση Άδεια/ες Υδροληψίας για όλες τις πηγές νερού (φράγματα, γεωτρήσεις, εκτροπές από ποταμούς, φυσικές πηγές και δίκτυα ανακυκλωμένου νερού), όπου να φαίνεται η κάλυψη των υδατικών αναγκών της καλλιέργειας.
GAEC3 (πρώην GAEC E.3)	Προστασία των υπόγειων υδάτων από την ρύπανση. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση απόρριψη στα υπόγεια ύδατα επικίνδυνων ουσιών ή και της διήθησής τους μέσω του εδάφους αλλά και πρόληψη της απόρριψής τους, όπως παρατίθενται στο παράρτημα της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ και απαιτείται από τον Περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο Ν13(I)/2004. Επίσης, ο γεωργός θα πρέπει να τηρεί τις οδηγίες της ετικέτας του κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε σχέση με την προστασία των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.
GAEC4 (πρώην GAEC A.1)	Ελάχιστη εδαφοκάλυψη. Πρέπει να υπάρχει φυσική/φυτική βλάστηση για κάλυψη σε εδάφη με κλίση μεγαλύτερη του 10% κατά τους μήνες Ιανουάριο-Φεβρουάριο κάθε έτους.
GAEC5.1 (πρώην GAEC A.2)	Ελάχιστη διαχείριση γαιών που λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συνθήκες της τοποθεσίας με σκοπό τον περιορισμό της διάβρωσης. Σε εδάφη με κλίση μεγαλύτερη του 10% η άροση θα πρέπει να γίνεται κατά τις ισοϋψείς.
GAEC5.2 (πρώην GAEC A.3)	Ελάχιστη διαχείριση γαιών που λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συνθήκες της τοποθεσίας με σκοπό τον περιορισμό της διάβρωσης. Οι αναβαθμιδές και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπει τη διάβρωση.
GAEC6.1 (πρώην GAEC Γ.1)	Διατήρηση των επιπέδων της οργανικής ύλης του εδάφους μέσω κατάλληλων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας. Η καλλιέργεια του εδάφους θα πρέπει να γίνεται μόνο όταν το έδαφος είναι στο ρώγο του.
GAEC6.2 (πρώην GAEC B.2)	Διατήρηση των επιπέδων της οργανικής ύλης του εδάφους μέσω κατάλληλων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας. Απαγορεύεται το κάψιμο της ποκαλάμης. Επιτρέπεται το κάψιμο δέντρων ή κλαδευμάτων, κατά την περίοδο του κλαδεύματος, μόνο στις περιπτώσεις προσβολών από μολυσματικές ασθένειες. Επιτρέπεται η ελεγχόμενη καύση της ποκαλάμης από ή με άδεια του Τμήματος Δασών ή των Επαρχιακών Διοικήσεων, σε καθορισμένες περιοχές υψηλού κινδύνου που γειτνιάζουν με δασικές εκτάσεις και σε ζώνες περιορισμένου πλάτους, με σκοπό την μείωση του κινδύνου έκρηξης και επέκτασης των δασικών πυρκαγιών.

ΚΑΛΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
GAEC7.1 (πρώην GAEC Δ.3)	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των φυτικών φρακτών, λιμνών, τάφρων, δεντροστοιχιών, ομαδικών ή μεμονωμένων, παρυφών αγρών και αναβαθμίδων, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης της κοπής φυτικών φρακτών και δέντρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών και προαιρετικά μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών. Επιβάλλεται η διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου, δένδρων, θάμνων, φρακτών, αναβαθμίδων σε καλή κατάσταση εντός των αγροτεμαχίων.
GAEC7.2 (πρώην GAEC Δ.3)	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου. Τα αγροτεμάχια να είναι απαλλαγμένα από υλικά ξένα προς αυτά.
GAEC7.3	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγορεύεται η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών, από αρχές Μαρτίου μέχρι τέλος Ιουνίου.
GAEC7.4 (πρώην GAEC Δ.2)	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου. Αποφυγή της επέκτασης της ανεπιθύμητης βλάστησης σε γεωργική γη. Πρέπει να αποφεύγεται η επέκταση της ανεπιθύμητης βλάστησης η οποία υποβαθμίζει την γεωργική και περιβαλλοντική αξία της γης. Σε γεωργική γη που δεν αξιοποιείται πλέον παραγωγικά και υπάρχει ο κίνδυνος ότι η εγκατάλειψη της θα οδηγήσει στην εξάπλωση της ανεπιθύμητης βλάστησης, αυτή θα πρέπει να αφαιρείται ή/και να απομακρύνεται. Ο λόγος είναι να γίνεται πιο εύκολη η επαναφορά της γης σε παραγωγική και να μειωθεί ο κίνδυνος επέκτασης πυρκαγιών.
GAEC7.5 (πρώην GAEC Δ.5)	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγορεύεται η εκρίζωση ελαιόδέντρων, ηλικίας πέραν των 100 ετών, εκτός εάν έχει εξασφαλιστεί εκ των προτέρων η σχετική άδεια/έγκριση από το αρμόδιο Τμήμα (Τμήμα Δασών) σύμφωνα με τον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο, Διάταγμα Προστασίας Δέντρων 90/72.
GAEC7.6 (πρώην GAEC Δ.4)	Τοπίο και στοιχειώδες επίπεδο συντήρησης. Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου. Προστασία των μόνιμων βοσκότοπων Σε νέους βοσκότοπους που έχουν εγκατασταθεί με τη χρήση βελτιωμένων μεθόδων (μετακίνηση επιφανειακών βράχων, συμπληρωματική σπορά χορτοδοτικών φυτών, επιφανειακή λίπανση), στα αρχικά στάδια θα λαμβάνονται μέτρα για περιορισμό της φυσικής βλάστησης μέχρι να επιτευχθεί ικανοποιητική ετήσια βλάστηση για παραγωγή χορτομάζας λαμβανομένων υπόψη των εδαφοκλιματικών συνθηκών της περιοχής. Εκεί όπου ενδείκνυται θα πρέπει να γίνεται συμπληρωματική σπορά. Σημειώνεται ότι το κάψιμο της φυσικής βλάστησης αλλά και της ποκαλάμης απαγορεύεται δια νόμου. Για την προστασία των βοσκότοπων θα πρέπει να αποφεύγεται η υποβόσκηση ή υπερβόσκηση. Η επιφάνεια του εδάφους μετά την βόσκηση θα πρέπει να είναι μόνο ελαφρά διαταραγμένη και μεγάλο ποσοστό της ετήσια παραγωγής των φυτών πρέπει να παραμένει στο βοσκότοπο. Να αποφεύγεται η βόσκηση κατά το στάδιο της άνθισης και καρποφορίας των φυτών.

SMR1 - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	
Α. ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRF A1	Κατάλληλη τοποθεσία αποθηκευτικού χώρου λιπασμάτων: <ul style="list-style-type: none"> • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, δεξαμενές, ποταμοί κλπ). • 300 μέτρα απόσταση από γεωτρήσεις της υδατοπρομήθειας.
MRF A2	Κατάλληλος αποθηκευτικός χώρος λιπασμάτων. Παρέχεται επαρκής προστασία από τις καιρικές συνθήκες.
MRF A3	Κατάλληλος αποθηκευτικός χώρος λιπασμάτων. Εμποδίζονται τυχόν διαρροές λιπασμάτων στο περιβάλλον. Πάτωμα και τοίχοι από μονωτικό υλικό.
MRF A4	Ασφαλής συσκευασία λιπασμάτων. Ασφαλείς σάκκοι, αντιοξειδωτικά και άθραυστα δοχεία για υγρά λιπάσματα.
MRF A5	Κατάλληλος αποθηκευτικός χώρος λιπασμάτων. Παρέχεται ο κατάλληλος αερισμός.
MRF A6	Ορθή αποθήκευση λιπασμάτων. Τα λιπάσματα αποθηκεύονται ξεχωριστά από γεωργικά φάρμακα, τρόφιμα, ζωοτροφές, κενές συσκευασίες τροφίμων, τον προστατευτικό ψεκαστικό εξοπλισμό.
Γ. ΡΥΠΑΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRF Γ1	Ορθή εφαρμογή λιπασμάτων. Δεν υπάρχουν διασκορπισμένα στο χωράφι ή στις εγκαταστάσεις, κενές συσκευασίες λιπασμάτων κατά τρόπο που να προκαλείται ρύπανση του περιβάλλοντος.
MRF Γ2	Ορθή μεταφορά λιπασμάτων. Δεν υπάρχουν διασκορπισμένα στο χωράφι ή στις εγκαταστάσεις λιπάσματα κατά τρόπο που να δείχνουν ελλιπή φροντίδα κατά την μεταφορά τους και διασπορά τους στο περιβάλλον.
MRF Γ3	Ορθή εφαρμογή λιπασμάτων. Τηρήθηκαν οι αναγκαίες αποστάσεις ασφαλείας από υδάτινα σώματα όσον αφορά την εφαρμογή: Αζωτούχων Λιπασμάτων (απαγορεύεται η χρήση) <ul style="list-style-type: none"> • 10 μέτρα απόσταση από ρυάκια. • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, και ποταμοί στους οποίους υπάρχει ροή νερού). • 300 μέτρα απόσταση από υπόγεια νερά (λάκκοι γεωτρήσεις κλπ) της υδατοπρομήθειας. •
Δ. ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΤΡΟΥΡΥΠΑΝΣΗ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRF Δ1*	Τηρήθηκαν οι αναγκαίες αποστάσεις ασφαλείας από υδάτινα

(NSEN A.12.2)	<p>σώματα όσον αφορά την εφαρμογή: Υγρών Κτηνοτροφικών Αποβλήτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 μέτρα απόσταση από ρυάκια. • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, και ποταμοί στους οποίους υπάρχει ροή νερού). • 300 μέτρα απόσταση από υπόγεια νερά (λάκκοι γεωτρήσεις κλπ) της υδατοπρομήθειας. <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>
MRF Δ2* (NSEN A.12.3)	<p>Τηρήθηκαν οι αναγκαίες αποστάσεις ασφαλείας από υδάτινα σώματα όσον αφορά την εφαρμογή: Στερεών Κτηνοτροφικών Αποβλήτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 μέτρα απόσταση από ρυάκια. • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, και ποταμοί στους οποίους υπάρχει ροή νερού). • 300 μέτρα απόσταση από υπόγεια νερά (λάκκοι γεωτρήσεις κλπ) της υδατοπρομήθειας. <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>
MRF Δ5* (NSEN B.5)	<p>Κατάλληλος αποθηκευτικός χώρος στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Ο αποθηκευτικός χώρος επαρκεί για τις ανάγκες της εκμετάλλευσης για τουλάχιστον 6 μήνες - εκτός από την περίπτωση που θα προωθηθούν για βιολογική επεξεργασία. Δεν υπάρχουν συσσωρευμένα κτηνοτροφικά απόβλητα πέραν του κατάλληλου για αυτό αποθηκευτικού χώρου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε περίπτωση στερεών αποβλήτων όπου υπάρχει η πιθανότητα εκροής υγρών, θα πρέπει να υπάρχει δάπεδο από μπετόν καιτσιμεντένια τοιχώματα ύψους 1,5 μέτρων στις 2 ή και στις 3 πλευρές και κανάλι απορροής στην άλλη πλευρά του αποθηκευτικού χώρου. • 50 μέτρα απόσταση από ρυάκια. • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, και ποταμοί στους οποίους υπάρχει ροή νερού). • 300 μέτρα απόσταση από υπόγεια νερά (λάκκοι γεωτρήσεις κλπ) της υδατοπρομήθειας. <p>Για αποθηκευτικούς χώρους υγρών κτηνοτροφικών απόβλητων ισχύουν τα πιο πάνω. Οι δεξαμενές να είναι σύμφωνα με το Πρόγραμμα Δράσης. Οι αποστάσεις από σώματα νερού είναι ίδιες με τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα.</p> <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>
MRF Δ6* (NSEN B.6)	<p>Προσωρινή αποθήκευση στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Η προσωρινή αποθήκευση επιτρέπεται μόνο για περίοδο μέχρι τρεις (3) εβδομάδες κατά τους μήνες Ιούνιο –Αύγουστο.</p> <p>Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή διασποράς ή εκροής των κτηνοτροφικών αποβλήτων. Ο σωρός είναι καλυμμένος με μουσαμά και υπάρχει μικρό κανάλι περιμετρικά.</p> <p>Κατάλληλη τοποθεσία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 μέτρα απόσταση από ρυάκια. • 50 μέτρα απόσταση από επιφανειακά νερά (λίμνες, και ποταμοί στους οποίους υπάρχει ροή νερού). • 300 μέτρα απόσταση από υπόγεια νερά (λάκκοι γεωτρήσεις κλπ) της υδατοπρομήθειας. <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>
MRF Δ3* (NSEN A.14)	<p>Γίνεται χρήση Βελτιωμένων Συστημάτων Άρδευσης (ΒΣΑ= κλειστά υπό πίεση δίκτυα)</p> <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>
MRF Δ4* (NSEN A.15)	<p>Δεν γίνεται άρδευση με κατάκλιση σε επικλινή χωράφια</p> <p>*(εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές ευαίσθητες στη νιτρορύπανση)</p>

SMR1 - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΝΙΤΡΟΥΡΥΠΑΝΣΗ (ελέγχεται από Τμήμα Γεωργίας)	
A. Έλεγχος Αρχείου/ Επιτόπιος Έλεγχος Τεμαχίων	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
NSEN A.1	Τηρείται Αρχείο στο οποίο αναγράφονται όλες οι προσθήκες αζωτούχων λιπασμάτων.
NSEN A.2	Πραγματοποιούνται χημικές αναλύσεις εδάφους και νερού σύμφωνα με το Πρόγραμμα Δράσης (*βλέπε σημειώσεις στο τέλος).
NSEN A.3	Η προσθήκη αζωτούχων λιπασμάτων πραγματοποιείται όταν η φυτεία το έχει ανάγκη. Απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε όλες τις δενδρώδεις καλλιέργειες την περίοδο των βροχών από 1 Νοεμβρίου μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους. (Έλεγχος με βάση το αρχείο και σύμφωνα με το είδος καλλιέργειας και κλιματολογικές συνθήκες του έτους)
NSEN A.4	Δεν πραγματοποιήθηκε αζωτούχα λίπανση (έλεγχος γίνεται με βάση το αρχείο) (α) σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων (β) σε χιονισμένα εδάφη (γ) σε πλημμυρισμένα εδάφη Απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε όλες τις δενδρώδεις καλλιέργειες την περίοδο των βροχών από 1 Νοεμβρίου μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους. (Έλεγχος με βάση το αρχείο)
NSEN A.5	Οι επιφανειακές αζωτούχες λιπάνσεις σε επικλινή εδάφη με κλίση μέχρι 10% γίνονται σε πολλές δόσεις (τουλάχιστον τρεις). Απαγορεύεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε εδάφη με κλίση πάνω από 10% (έλεγχος γίνεται με βάση το αρχείο και τα δεδομένα του GIS).
NSEN A.6	Η ποσότητα του οργανικού αζώτου από κοπριά/ λάσπη δεν ξεπερνά τις ανάγκες της φυτείας και κατά γενικό κανόνα τα 17 κιλά /δεκάριο/ έτος (έλεγχος γίνεται με βάση το αρχείο και σύμφωνα με το Παράρτημα Ι, Πίνακας 2 του Προγράμματος Δράσης)
NSEN A.8	Το συνολικά προστεθέν άζωτο δεν υπερβαίνει τις ποσότητες που καθορίζονται από το Πρόγραμμα Δράσης Παράρτημα ΙΙΙ (έλεγχος γίνεται με βάση το αρχείο).
NSEN A.9	Κατά την εφαρμογή των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων λαμβάνονται υπόψη: (έλεγχος γίνεται και με βάση το αρχείο) α. κλίση εδάφους β. οι περίοδοι έντονων βροχοπτώσεων γ. το είδος της φυτείας δ. η χρονική περίοδος ε. ο τρόπος ενσωμάτωσης
NSEN A.10	Έχει γίνει σωστή εφαρμογή των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων σε σχέση με τις παραμέτρους: (έλεγχος γίνεται και με βάση το αρχείο) α. είδος φυτείας β. χρονική περίοδος γ. τρόπος εφαρμογής
NSEN A.11	Εφόσον χρησιμοποιείται ανακυκλωμένο νερό γίνεται η χρήση του σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.

***Ανάλυση νερού** όσον αφορά το Άζωτο πρέπει να γίνεται κάθε τρία χρόνια. Εάν το νερό που χρησιμοποιείται για άρδευση προέρχεται από κυβερνητικό υδατικό έργο, είτε από σταθμό βιολογικού καθαρισμού τότε θα χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα της ανάλυσης του νερού που γίνεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

****Ανάλυση εδάφους** πρέπει να γίνεται κάθε δύο χρόνια για τις δενδρώδεις καλλιέργειες και τα σιτηρά, και κάθε χρόνο για τις ετήσιες καλλιέργειες που έχουν μεγάλες αζωτούχες ανάγκες (λαχανικά). Η ανάλυση να γίνεται πριν τη φύτευση ή τη σπορά. Σε περίπτωση γειτονικών τεμαχίων ή τεμαχίων στην ίδια περιοχή με ίδιους τύπους εδαφών με ίδιες ή όμοιες καλλιέργειες οι οποίες είχαν την ίδια λιπαντική πρακτική, να γίνεται ομαδοποίηση των τεμαχίων σε ένα δείγμα εδάφους έτσι ώστε να γίνεται μόνο μία ανάλυση εδάφους.

SMR1 - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΛΑΣΠΗΣ	
A. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΑΣΠΗΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
SLUD A.1	Υπάρχει χημική ανάλυση λάσπης για βαρέα μέταλλα.
SLUD A.2	Για το τεμάχιο όπου τοποθετείται η λάσπη υπάρχει χημική ανάλυση του εδάφους για τα βαρέα μέταλλα και pH.
SLUD A.3	Δεν έχει χρησιμοποιηθεί λάσπη σε τεμάχιο όπου η συγκέντρωση ενός ή περισσότερων βαρέων μετάλλων ήταν πέραν των επιτρεπτών ορίων τόσο στη λάσπη όσο και στο έδαφος.
SLUD A.4	Λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες θρέψεως των φυτών και να μην υπάρχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα του εδάφους και των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.
SLUD A.5	Δεν έχει τοποθετηθεί λάσπη σε λειμώνες ή εκτάσεις καλλιέργειας ζωοτροφών, οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί για βοσκή ή οι ζωοτροφές πρόκειται να συγκομιστούν πριν από την πάροδο τριών εβδομάδων.
SLUD A.6	Δεν έχει τοποθετηθεί λάσπη σε εδάφη που προορίζονται για καλλιέργειες οπωροκηπευτικών οι οποίες συνήθως βρίσκονται σε άμεση επαφή με το έδαφος και κανονικά καταναλίσκονται σε νωπή κατάσταση, για περίοδο δέκα μηνών πριν από τη συγκομιδή και κατά τη διάρκεια της συγκομιδής.
SLUD A.7	Απαγορεύεται η χρήση λάσπης σε καλλιέργειες κηπευτικών κατά την περίοδο του βλαστικού τους κύκλου. Επιτρέπεται η χρήση λάσπης κατά την περίοδο του βλαστικού κύκλου, μόνο σε καλλιέργειες οπωροφόρων δένδρων.
SLUD A.8	Υπάρχει άδεια χρήσης λάσπης από Συμβούλιο Αποχετεύσεων ή /και από το Τμήμα Γεωργίας.
SLUD A.9 (πρώην NSEN A.7)	Υπάρχει χημική ανάλυση λάσπης για το περιεχόμενο σε άζωτο.

SMR2 - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΓΡΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
Για τα είδη του Παραρτήματος I καθώς και για τα μεταναστευτικά της Οδηγίας* τόσο εντός όσο και εκτός των περιοχών ΖΕΠ θα ελέγχεται η αποφυγή φθοράς και ρύπανσης των οικοτόπων. Συγκεκριμένα, θα ελέγχονται τα τεμάχια για τα ακόλουθα:	
BIRD A1	i) Ότι δεν έγιναν διανοίξεις δρόμων χωρίς άδεια.
BIRD A2	ii) Ότι δεν έγιναν αναπτύξεις χωρίς άδεια.
BIRD A3	iii) Ότι δεν έγιναν εκχερσώσεις ή επεμβάσεις χωρίς άδεια.
Για τα είδη του Παραρτήματος I καθώς και για τα κοινά μεταναστευτικά της Οδηγίας* τόσο εντός όσο και εκτός των περιοχών ΖΕΠ θα ελέγχεται ότι δεν θα υπάρχουν επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις. Συγκεκριμένα, θα ελέγχονται τα τεμάχια για τα ακόλουθα:	
BIRD B1	i) Ότι δεν γίνονται εκ προθέσεως παρενοχλήσεις και διαταράξεις στα άγρια πτηνά όπως παγίδευση και θανάτωση.
BIRD B2	ii) Ότι την κύρια περίοδο της φωλεοποίησης (Μάρτιος – Αύγουστος) δεν γίνεται εκ προθέσεως παρενόχληση των αυγών, των φωλιών και των νεοσσών.

* Κατάλογο των προστατευόμενων πτηνών (από την Οδηγία και από την Κυπριακή Νομοθεσία) θα βρείτε στο σχετικό παράρτημα.

SMR3 - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ, ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑΣ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
ENVI A1	<p>A. Απαγορεύεται η μεγάλης κλίμακας διαμόρφωση και αλλοίωση των αγροτεμαχίων περιλαμβανομένων των βοσκοτόπων (γεωργική γη- αροτραίες καλλιέργειες, αμπελώνες, οπωροφόρα, βοσκοτόπια) και η καταστροφή βλάστησης και των ειδών χλωρίδας και πανίδας.</p> <p>B. Απαγορεύεται η υποβάθμιση των φυσικών τύπων οικοτόπων από ανθρωπογενείς δραστηριότητες όπως 2 υπερβόσκηση των βοσκολιβαδιών και υποβάθμιση της βλάστησης από τα ζώα (απογυμνωμένα βοσκοτόπια λόγω υπεράριθμου αριθμού ζώων) σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Απαγορεύεται η υποβάθμιση κυρίως των φυσικών τύπων οικοτόπων όπως οι φρυγανότοποι, λιβάδια με αγρωστώδη καθώς και των οικοτόπων με ελιές και χαρουπιές (Οικότοποι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ).</p>
ENVI A2	<p>Απαγορεύεται απόληψη ή και σφράγισμα του επιφανειακού εδάφους (απώλεια γόνιμου εδάφους).</p>
ENVI A3	<p>A. Απαγορεύονται οι δραστηριότητες (μπάζωμα, εκτροπή) εκείνες που επηρεάζουν τη μόνιμη η παροδική ροή νερού (σε ποτάμια και αργάκια) και εφάπτονται των αγροτεμαχίων,</p> <p>B. Απαγορεύεται η υπεράντληση τόσο του επιφανειακού όσο και του υπόγειου νερού. Απαγορεύονται δραστηριότητες οι οποίες μπορεί να επιφέρουν αλλαγή του ισοζυγίου του νερού (απόληψη και εκτροπή νερού) από αγροτεμάχια τα οποία γειτνιάζουν με υδατικά σώματα (υγρότοποι, ποτάμια, αργάκια). Απαγορεύεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι τα υδάτινα σώματα και καταστροφή των όχθων.</p> <p>Γ. Απαγορεύεται η υπογειοποίηση και καθαρισμός (αφαίρεση βλάστησης και εκσκαφές) των υδατορευμάτων που γειτνιάζουν με αγροτεμάχια.</p>
ENVI A4	<p>Απαγορεύεται η υπερβόσκηση στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000, όπου παρατηρείται η υποβάθμιση κυρίως φρυγανότοπων και αγρωστωδών καθώς και περιοχών με τύπο οικοτόπων ελιάς και χαρουπιάς. Ο κτηνοτρόφος θα πρέπει να συμμορφώνεται με την ελάχιστη και τη μέγιστη πυκνότητα βόσκησης των βοσκοτόπων, οι οποίες ορίζονται σε 0,2 ΜΜΖ/εκτάριο (μονάδα μέτρησης ζωικού κεφαλαίου) και 3ΜΜΖ/εκτάριο για όλες τις κατηγορίες ζώων. Θα πρέπει να διατηρεί τους βοσκότοπους σε καλή αγρονομική και περιβαλλοντική κατάσταση όπου ορίζεται όριο περιεκτικότητας βράχων ή ξυλωδών και βοσκήσιμων και μη βοσκήσιμων φυτών ποσοστό 25% της έκτασης του βοσκότοπου ή 35% για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.</p>
ENVI A5	<p>Απαγορεύεται η απομάκρυνση/εκρίζωση/αποψίλωση των φυτοφρακτών και η καταστροφή ξερολιθιών στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 και κυρίως από τις παρυφές των τεμαχίων καθώς και των περιπτώσεων όπου απαντώνται μεμονωμένα άτομα με <i>Zyziphus lotus</i> (παλλούρες) – είδος προτεραιότητας, αιωνόβιων δέντρων κυρίως βαλανιδιών, ελιών, χαρουπιών κτλ., σχοινιών, μοσφιλιών, αγριελιών και άγριων ειδών όπως αγριαχλαδιές και αγριομηλιές.</p>
ENVI A6	<p>Απαγορεύεται η φύτευση ή και εισαγωγή ξενικών ή και διατήρηση ξενικών χωροκατακτητικών ειδών σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (ακακία και ευκάλυπτος).</p>
ENVI A7	<p>A. Απαγορεύεται η χρήση δικτύων και άλλων μέσων παγίδευσης στις παρυφές των τεμαχίων για παγίδευση και θανάτωση ειδών πανίδας και ειδικότερα ερπετών και πτηνών και να μην κόβονται και ξεριζώνονται είδη χλωρίδας για εμπορία όπως τουλίπες, και νάρκισσοι..</p> <p>B. Απαγορεύονται οι οχλήσεις ειδών άγριας ζωής (πανίδας και χλωρίδας) κυρίως την περίοδο αναπαραγωγής για τα οποία οι Ζώνες Ειδικής Διατήρησης έχουν χαρακτηριστεί</p>
ENVI A8	<p>A. Απαγορεύεται το ανάμα φωτιάς και το κάψιμο των φυτοφρακτών κυρίως σε τεμάχια που γειτνιάζουν με ποτάμια. B. Απαγορεύονται οι ψεκασμοί, η χρήση λιπασμάτων και ζιζανιοκτόνων σε απόσταση 1 μέτρου από τα υδατορεύματα, φυτοφράκτες και ξερολιθιές (δόμες).</p>

ENVI A9	<p>Απαγορεύεται η αλλοίωση της μορφολογίας/μωσαϊκότητας των αγροσυστημάτων και η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών με μεγάλης κλίμακας έργα. Απαγορεύεται η αποψίλωση δένδρων όπως αυτοφυή είδη βλάστησης (βαλανιδιές, σχοινιές, παλλούρες, αιωνόβια) καθώς είναι χώροι όπου διαβιούν και αναπαράγονται άγρια είδη.</p> <p>Να μην καταστρέφονται σημαντικά στοιχεία του αγροτικού τοπίου όπως φυτοφράκτες, υδατοσυλλογές και δεντροστοιχίες εντός των αγροτεμαχίων ή και στο περιθώριο αυτών.</p>
ENVI A10	<p>Απαγορεύεται η αλλαγή χρήσης γης χωρίς την εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον (μεγάλης κλίμακας αλλαγές όπως αναμπελώσεις και αλλαγή καλλιεργειών) και οι εκριζώσεις και αλλαγές στις καλλιέργειες που μπορεί να επιφέρουν απώλεια στην βιοποικιλότητα και τους στόχους διατήρησης των αγροσυστημάτων (αφαίρεση όχθων, καταστροφή δόμων, διανοίξεις δρόμων) και δασώσεις γεωργικής γης.</p>

SMR4 – ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ – ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ (ελέγχεται από Τμήμα Γεωργίας, Κλάδος Ελέγχου Ζωοτροφών)	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
FEED A1	Ασφάλεια Ζωοτροφών ((ΕΚ)178/2002 Άρθρο 15) Απαγορεύεται να θέσετε στην αγορά μη ασφαλή ζωοτροφή* <i>* 'μη ασφαλής ζωοτροφή' είναι ζωοτροφή που θεωρείται να έχει δυσμενή επίδραση στην υγεία των ανθρώπων ή των ζώων ή να καθιστά τα τρόφιμα που προέρχονται από τα παραγωγικά ζώα μη ασφαλή για ανθρώπινη κατανάλωση.'</i>
FEED A2	Ασφάλεια Ζωοτροφών ((ΕΚ)178/2002 Άρθρο 15) Απαγορεύεται να χορηγήσετε μη ασφαλή ζωοτροφή στα ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων
FEED B1	Υγιεινή Ζωοτροφών ((ΕΚ)178/2002 Άρθρο 17) Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών έχουν υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι οι ζωοτροφές, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής μέσα στην επιχείρηση που βρίσκεται υπό τον έλεγχό τους, ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές οι οποίες αφορούν τις δραστηριότητές τους και επαληθεύουν την ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων.
FEED B2	Υγιεινή Ζωοτροφών ((ΕΚ)183/2005) {δεν ισχύουν στην απευθείας προμήθεια από τον παραγωγό μικρών ποσοτήτων πρώτων υλών στον τελικό καταναλωτή (όπως η πώληση στη φάρμα) ή σε ντόπια καταστήματα λιανικής πώλησης στον τελικό καταναλωτή} Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών έχετε υποχρέωση 1. να αποθηκεύετε και να διαχειρίζεστε τα υπολείμματα και τις επικίνδυνες ουσίες (που μπορούν να έχουν αρνητική επίδραση στην υγεία των ανθρώπων ή των ζώων) ξεχωριστά και με ασφάλεια , ώστε να αποτρέψετε την επιμόλυνση των ζωοτροφών.
FEED B3	2. να λαμβάνετε υπόψη σας κάθε σχετική ανάλυση που διενεργήθηκε σε δείγματα ζωοτροφών, όσο αφορά την υγιεινή τους ασφάλεια.
FEED B4	3. να αποθηκεύετε τις ζωοτροφές μακριά από χημικά, λιπαντικά ή άλλα προϊόντα, που απαγορεύεται η χρήση τους στις ζωοτροφές.
FEED B5	4α. να διατηρείτε τους αποθηκευτικούς χώρους και τα δοχεία καθαρά και στεγνά και να λαμβάνετε τα απαραίτητα μέτρα ελέγχου εντόμων και τρωκτικών, όπου είναι απαραίτητο.
FEED B6	4β.Λαμβάνετε ιδιαίτερη προσοχή κατά τον καθαρισμό αποθηκευτικών χώρων και δοχείων που περιέχουν φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών και μη φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών.
FEED B7	5. να αποθηκεύετε ορθά τις ζωοτροφές και με τρόπο ώστε να μην έχουν πρόσβαση τα ζώα.
FEED B8	6.να διαχειρίζεστε φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών και μη φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών ξεχωριστά ώστε να προληφθεί η διασταυρούμενη μόλυνση (cross contamination) και αποθηκεύστε φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι αδύνατη η χορήγηση τους σε ζώα που δεν προορίζονται, ούτε κατά λάθος .
FEED B9	7.να βεβαιωθείτε ότι το σύστημα διανομής της ζωοτροφής της εγκατάστασης σας, διασφαλίζει την αποστολή της σωστής ζωοτροφής στο σωστό προορισμό. Κατά την διανομή και χορήγηση, η ζωοτροφή πρέπει να χειρίζεται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι η ζωοτροφή δεν θα επιμολυνθεί από μολυσμένους αποθηκευτικούς χώρους ή μολυσμένο εξοπλισμό
FEED B10	8. να καθαρίζεται περιοδικά τον εξοπλισμό και τα οχήματα μεταφοράς ζωοτροφών, ιδιαίτερα όταν μεταφέρονται και διανέμονται φαρμακώχες ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών.
FEED B11	9. να χειρίζεστε τα προσθετικά των ζωοτροφών, τα κτηνιατρικά φαρμακώχα προϊόντα και τα βιοκτόνα ορθά, σύμφωνα με τις οδηγίες της σήμανσης ή σύμφωνα με τη κτηνιατρική συνταγή. Καθώς επίσης να διασφαλίσετε ότι η ζωοτροφή που παράγετε δεν περιέχει υπολείμματα φυτοφαρμάκων ή κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων σε μεγαλύτερα επίπεδα από τα μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων ή κτηνιατρικών φαρμάκων που

	χρησιμοποιούνται ή καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών σε μεγαλύτερα επίπεδα από τα εγκεκριμένα για την καθορισμένη χρήση.
FEED B12	10. να λαμβάνετε επαρκή μέτρα για πρόληψη της εισαγωγής και διασποράς ανθρωποζωνόσων που μεταφέρονται στον άνθρωπο μέσω των παραγωγικών ζώων.
FEED B13	11. να προμηθεύσετε και να χρησιμοποιείτε ζωοτροφές ή/και ζωοτροφές με καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών, από εγγεγραμμένες ή εγκεκριμένες εγκαταστάσεις από την Αρμόδια Αρχή που είναι το Τμήμα Γεωργίας. Στη περίπτωση των φαρμακικών ζωοτροφών, να τις προμηθεύσετε από εγκαταστάσεις εγκεκριμένες από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.
FEED B14	12. να προβαίνετε στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες όταν πληροφορηθείτε σχετικά με προβλήματα που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια των επίσημων ελέγχων από την Αρμόδια Αρχή ή από αυτοελέγχους.
FEED B15	13. να κρατάτε ενήμερα τα ακόλουθα αρχεία, εάν αφορούν την επιχείρησή σας και να είναι στη διάθεση των επιθεωρητών όταν ζητηθούν: <ul style="list-style-type: none"> • Παραλαβής και χρήσης των ζωοτροφών • Κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα, ή καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών, που χορηγούνται στα ζώα σας (συμπεριλαμβανόμενης της ημερομηνίας χορήγησης και περιόδου απόσυρσης) • Χρήση παρασιτοκτόνων και βιοκτόνων • Αποτελέσματα αναλύσεων που έγιναν σε ζωοτροφές ή στο χορηγούμενο νερό, τα οποία είναι σημαντικά τόσο για την ανθρώπινη υγεία, όσο και για την υγεία των ζώων • Γενικών ελέγχων που αφορούν τις ζωοτροφές ή την επιχείρηση ζωοτροφών • Χρήση Γενετικά Τροποποιημένων Σπόρων στη παραγωγή ζωοτροφών
FEED Γ1	Ανιχνευσιμότητα ((ΕΚ)178/2002 Άρθρο 18) Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών έχετε υποχρέωση 1. να εφαρμόσετε συστήματα και διαδικασίες για διασφάλιση της ανιχνευσιμότητας των εισροών (τρόφιμα, ζωοτροφές, παραγωγικά ζώα και κάθε υλικό και ουσία που προορίζονται ή αναμένεται να ενσωματωθεί(συμπεριληφθεί) στη ζωοτροφή) στην κτηνοτροφική μονάδα σας ή στην επιχείρηση ζωοτροφών σας , όπου αναγνωρίζεται: <ul style="list-style-type: none"> • το όνομα και η διεύθυνση του προμηθευτή σας • το είδος, η ημερομηνία και η ποσότητα των προϊόντων (εισροών) που προμηθευτήκατε.
FEED Γ2	2. να εφαρμόσετε συστήματα και διαδικασίες για διασφάλιση της ανιχνευσιμότητας των προϊόντων όταν διανέμονται από την επιχείρηση ζωοτροφών σας , όπου αναγνωρίζεται: <ul style="list-style-type: none"> • το όνομα και η διεύθυνση της επιχείρησης/κτηνοτροφικής μονάδας που προμηθεύσατε • το είδος, η ημερομηνία και η ποσότητα των προϊόντων που προμηθεύσατε την επιχείρηση / κτηνοτροφική μονάδα
FEED Γ3	3. να διατηρείτε αυτές τις πληροφορίες σε μορφή που να είναι άμεσα διαθέσιμη και εκτυπώσιμη όταν ζητηθούν
FEED Γ4	4. Οι ζωοτροφές που διατίθενται ή ενδέχεται να διατεθούν στην αγορά της Κοινότητας πρέπει να φέρουν κατάλληλη επισήμανση ή σήμα αναγνώρισης ώστε να διευκολύνεται η ανιχνευσιμότητά τους, μέσω κατάλληλων εγγράφων ή πληροφοριών.
FEED Δ1	Απόσυρση και ανάκληση ((ΕΚ)178/2002 Άρθρο 20) Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων ζωοτροφών έχετε υποχρέωση 1. να διευθετήσετε την απόσυρση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, και να πληροφορήσετε την Αρμόδια Αρχή.
FEED Δ2	2. να καταστρέψετε κάθε ζωοτροφή που δεν είναι ασφαλής, εκτός και αν έχετε άλλες οδηγίες από την Αρμόδια Αρχή.
FEED Δ3	3. να ενημερώσετε τους αγοραστές των ζωοτροφών, αν έχουν παραλάβει μη ασφαλή ζωοτροφή, για τους ακριβείς λόγους της απόσυρσης.
FEED Δ4	4. να διευθετήσετε την ανάκληση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, αν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας υγείας.
FEED Δ5	5. να πληροφορήσετε άμεσα την Αρμόδια Αρχή εάν η ζωοτροφή που προμηθεύσατε, ή είναι στη κατοχή σας με σκοπό να την πωλήσετε, μπορεί να είναι επιβλαβής για την υγεία των ζώων και για τα μέτρα που λάβατε για να αποτρέψετε τους κινδύνους έκθεσης του τελικού καταναλωτή. Στη περίπτωση που η ζωοτροφή περιέχουν κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα (φαρμακούχες

	<p>Ζωοτροφές) ή/και καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών</p> <p>(κοκκιδιοστατικά, τα ισταμονοστατικά και οι προωθητές ανάπτυξης και προσθετικά με καθορισμένα όρια (Cu,Zn...)) σε επίπεδα μεγαλύτερα από τις συνταγογραφούμενες δόσεις ή εγκεκριμένα επίπεδα αντίστοιχα, ή ζωοτροφές που επιμολύνθηκαν με τέτοια προϊόντα, και πιθανό να ενέχουν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, πρέπει να πληροφωρήσετε άμεσα, τόσο το Τμήμα Γεωργίας, όσο και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.</p>
--	---

SMR 10 - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	
Α. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΡΧΕΙΟΥ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRPP A1	Τήρηση αρχείου με τις εφαρμογές φυτοπροστατευτικών προϊόντων
MRPP A2	Τήρηση/ φύλαξη του αρχείου επί τουλάχιστον τρία (3) έτη
MRPP A3	Στο αρχείο με τις εφαρμογές φυτοπροστατευτικών προϊόντων καταγράφονται: α) Το εμπορικό όνομα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος β) Η καλλιέργεια στην οποία έγινε η εφαρμογή γ) Η δόση της εφαρμογής δ) Ο χρόνος στον οποίο έγινε η εφαρμογή ε) Η περιοχή (έκταση) στην οποία έγινε η εφαρμογή

SMR 10 - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	
Α. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΡΧΕΙΟΥ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRPP A4	Σύμφωνα και με τα στοιχεία που τηρεί στο αρχείο ο παραγωγός φαίνεται ότι τηρούνται οι οδηγίες της ετικέτας σε σχέση με:
	α) Τη χρήση αδειοδοτημένου σκευάσματος για την καλλιέργεια (φυτά ή φυτικά προϊόντα ή και μη γεωργικές περιοχές) (Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης να συμπληρώνεται ο πίνακας του παραρτήματος)
	β) τη δοσολογία (μέγιστη δόση ανά δεκάριο ανά εφαρμογή)
	γ) τον αριθμό εφαρμογών κατά έτος
	δ) το χρονικό διάστημα μεταξύ των εφαρμογών
	ε) το χρόνο ασφάλειας
Β. ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRPP B1	Ο παραγωγός αποθηκεύει ή κατέχει μόνο αδειοδοτημένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. (Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης(ΟΧΙ) να συμπληρώνεται ο πίνακας του παραρτήματος)
MRPP B2	Ο παραγωγός ΔΕΝ κατέχει ή αποθηκεύει ληγμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. (Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης(ΟΧΙ) να συμπληρώνεται ο πίνακας του παραρτήματος)
MRPP B3	Ο παραγωγός κατέχει ή αποθηκεύει μόνο φυτοπροστατευτικά προϊόντα που είναι αδειοδοτημένα για χρήση στις καλλιέργειες που παράγει.
Γ. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΥΠΟΥ
MRPP Γ1	Ο παραγωγός τηρεί τις οδηγίες της ετικέτας σε σχέση με:
	α) τα μέτρα ατομικής προστασίας (πχ μάσκα, γάντια, προστατευτικά ρούχα, μπότες)
	β) τα μέτρα ασφάλειας και περιορισμού των κινδύνων (πχ ασφαλή φύλαξη σκευασμάτων, απέκαστη ζώνη προστασίας)
	γ) τις οδηγίες για την ασφαλή απόσυρση της συσκευασίας (δηλ. τριπλό ξέπλυμα, καταστροφή συσκευασίας)

ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

GAEC/ SMR	Νομοθεσία	Υποχρεώσεις γεωργού (βάση εκκίνησης)
SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	Α. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ (Άρθρο 14) 1. Να διαθέσετε στην αγορά μη ασφαλή τρόφιμα
SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	Β. ΥΠΟΧΡΕΟΥΣΤΕ 1. Να εξασφαλίσετε ότι τα τρόφιμα, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής, ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα οι οποίες αφορούν τις δραστηριότητες σας και να επαληθεύσετε την ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων (άρθρο 17) 2. Να διασφαλίσετε την ανιχνευσιμότητα των τροφίμων σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής (άρθρο 18) 3. Να αναγνωρίζετε κάθε πρόσωπο από το οποίο έχετε προμηθευτεί ένα τρόφιμο ή ένα ζώο που χρησιμοποιείται για την παραγωγή τροφίμων ή οποιαδήποτε άλλη ουσία που προορίζεται για ενσωμάτωση σε ένα τρόφιμο ή αναμένεται ότι θα ενσωματωθεί σε αυτά. Για το σκοπό αυτό, υποχρεούστε να εγκαθιδρύσετε συστήματα και διαδικασίες που καθιστούν τις πληροφορίες αυτές διαθέσιμες στις Αρμόδιες Αρχές αν το ζητήσουν (άρθρο 18) 4. Να καθιερώσετε συστήματα και διαδικασίες για την αναγνώριση των άλλων επιχειρήσεων στις οποίες προμηθεύετε τα προϊόντα σας. Αυτές οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στις Αρμόδιες Αρχές αν το ζητήσουν (άρθρο 18)

SMR	<p>Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.</p>	<p>5. Να διασφαλίσετε ότι τα τρόφιμα που διαθέτετε ή ενδέχεται να διαθέτετε στην αγορά της Κοινότητας, φέρουν κατάλληλη επισήμανση ή σήμα αναγνώρισης, ώστε να διευκολύνεται η ανιχνευσιμότητά τους, μέσω κατάλληλων εγγράφων ή πληροφοριών (άρθρο 18)</p> <p>6. Να αποσύρετε από την αγορά ένα τρόφιμο που έχετε εισαγάγει, παραγάγει, μεταποιήσει, παρασκευάσει ή διανείμει και απομακρύνθηκε από τον άμεσο έλεγχο σας, εφ' όσον κρίνετε ή έχετε λόγους να πιστεύετε ότι το τρόφιμο αυτό δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων και να πληροφορήσετε τις Αρμόδιες Αρχές. Εφ' όσον το προϊόν ενδέχεται να έχει φτάσει στους καταναλωτές, υποχρεούστε να ενημερώσετε τους καταναλωτές για τους λόγους απόσυρσης του τροφίμου και να ανακαλέσετε από τους καταναλωτές προϊόντα που τους έχετε ήδη προμηθεύσει (άρθρο 19)</p>
SMR 4	<p>Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.</p>	<p>7. Εφ' όσον έχετε την ευθύνη για δραστηριότητες λιανικού εμπορίου ή διανομής, με τις οποίες δεν επηρεάζεται η συσκευασία, η επισήμανση, η ασφάλεια ή η ακεραιότητα των τροφίμων, να ξεκινήσετε, εντός των ορίων των δραστηριοτήτων σας, διαδικασίες για την απόσυρση από την αγορά προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ασφάλειας των τροφίμων και προσπαθείτε να συμβάλετε στην ασφάλεια των τροφίμων μεταδίδοντας τις σχετικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την ανίχνευση ενός τροφίμου και συνεργαζόμενους με τους παραγωγούς, μεταποιητές, παρασκευαστές ή/και τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τα μέτρα που αυτοί λαμβάνουν (άρθρο 18)</p> <p>8. Να ενημερώσετε τις Αρμόδιες Αρχές εάν κρίνετε ή έχετε λόγους να πιστεύετε ότι ένα τρόφιμο το οποίο διαθέτετε στην αγορά ενδέχεται να είναι επιβλαβές για την υγεία του ανθρώπου. Υποχρεούστε να ενημερώσετε τις αρμόδιες αρχές για τα μέτρα που λαμβάνετε προκειμένου να αποτρέψετε τους κινδύνους για τον τελικό καταναλωτή, και δεν εμποδίζετε ούτε απονθαρρύνετε οποιοδήποτε πρόσωπο για να συνεργαστεί με τις αρμόδιες αρχές, όταν τούτο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή, τη μείωση ή την εξάλειψη κινδύνου προερχόμενου από τρόφιμο (άρθρο 19)</p>

SMR 4	<p>Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.</p>	<p>Ασφάλεια ζωοτροφών, απόσυρση και ανάκληση: Α. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ (Άρθρο 15) 1. να θέσετε στην αγορά μη ασφαλή ζωοτροφή 1 2. να χορηγήσετε μη ασφαλή ζωοτροφή στα ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων . Β. ΥΠΟΧΡΕΟΥΣΤΕ (Άρθρο 20) 1. να διευθετήσετε την απόσυρση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, και να πληροφορήσετε την Αρμόδια Αρχή 2. να καταστρέψετε κάθε ζωοτροφή που δεν είναι ασφαλής, εκτός και αν έχετε άλλες οδηγίες από την Αρμόδια Αρχή 3. να ενημερώσετε τους αγοραστές των ζωοτροφών, αν έχουν παραλάβει μη ασφαλή ζωοτροφή, για τους ακριβείς λόγους της απόσυρσης 4. να διευθετήσετε την ανάκληση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, αν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας υγείας 5. να πληροφορήσετε άμεσα την Αρμόδια Αρχή εάν η ζωοτροφή που προμηθεύσατε, ή είναι στη κατοχή σας με σκοπό να την πωλήσετε, μπορεί να είναι επιβλαβής για την υγεία των ζώων και για τα μέτρα που λάβατε για να αποτρέψετε τους κινδύνους έκθεσης του τελικού καταναλωτή. Στη περίπτωση που η ζωοτροφές περιέχουν κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα (φαρμακούχες Ζωοτροφές) ή/και καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών 2 σε επίπεδα μεγαλύτερα από τις συνταγογραφούμενες δόσεις ή εγκεκριμένα επίπεδα αντίστοιχα, ή ζωοτροφές που επιμολύνθηκαν με τέτοια προϊόντα, και πιθανό να ενέχουν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, πρέπει να πληροφορήσετε άμεσα, τόσο το Τμήμα Γεωργίας, όσο και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.</p>
SMR 5	<p>Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, για την απαγόρευση της χρησιμοποίησης ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους.</p>	<p>Απαγορεύεται η κατοχή ή η χρήση θυρεοστατικών ουσιών, στιλβενίων και των παραγώγων τους, ουσιών με οιστρογόνο, ανδρογόνο ή γεσταγόνο δράση ή β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή.</p>
SMR 6	<p>Οδηγία 2008/71/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (άρθρο 3)</p>	<p>Κάθε κάτοχος χοίρων υποχρεούται να αναφέρει τα στοιχεία του καθώς και τα στοιχεία της εκμετάλλευσής του στην αρμόδια αρχή έτσι ώστε να εγγραφεί στο κεντρικό μητρώο που τηρείται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.</p>

SMR 6	Οδηγία 2008/71/EK του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (άρθρο 4)	Τήρηση από κάθε κάτοχο χοίρων, μητρώου όπου εμφανίζεται ο αριθμός των ζώων που υπάρχουν στην εκμετάλλευση του στο οποίο να καταχωρεί τις μετακινήσεις των ζώων (αριθμός των εισερχόμενων και εξερχόμενων ζώων σε κάθε μετακίνηση) με βάση τουλάχιστον τα στοιχεία αυξομείωσης του αριθμού τους και να αναφέρεται ανάλογα με την περίπτωση η προέλευση ή ο προορισμός των χοίρων και η ημερομηνία μετακίνησής τους.
SMR 6	Οδηγία 2008/71/EK του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (άρθρο 4)	Κάθε κάτοχος χοίρων υποχρεούται να αναφέρει στην αρμόδια αρχή όταν του ζητηθεί κάθε πληροφορία σχετική με την καταγωγή, τη σήμανση και τον προορισμό των ζώων, τα οποία είχε στην κυριότητα του ή τα οποία μετέφερε, εμπορεύθηκε ή έσφαξε
SMR 6	Οδηγία 2008/71/EK του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (άρθρο 4)	Η τήρηση των μητρώων και των πληροφοριών σχετικά με τις μετακινήσεις των ζώων για διάστημα τουλάχιστον τριών χρόνων τα οποία πρέπει να είναι στη διάθεση της αρμόδιας αρχής όποτε αυτή τα ζητήσει.
SMR 6	Οδηγία 2008/71/EK του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2008, για την αναγνώριση και την καταγραφή των χοίρων (άρθρο 5)	Απαγορεύεται η μετακίνηση χοίρων οι οποίοι δεν είναι σημασμένοι από ή προς οποιαδήποτε εκμετάλλευση ή η μεταφορά χοίρων χωρίς σήμανση προς τα σφαγεία.
SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 4)	Κάθε κάτοχος βοοειδών, έχει την υποχρέωση να τοποθετεί στα ζώα του μέσα αναγνώρισης (ενώτια) εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή, το αργότερο 14 ημέρες μετά την ημερομηνία γέννησης του κάθε ζώου, και οπωσδήποτε, σε περίπτωση μετακίνησης του ζώου προς άλλη εκμετάλλευση, πριν εγκαταλείψει το ζώο την αρχική εκμετάλλευση και να κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή κάθε πληροφορία για νεοσημασθέντα ζώα εντός 5 εργάσιμων ημερών.
SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 4)	Απαγορεύεται οποιαδήποτε μετακίνηση από ή προς οποιαδήποτε εκμετάλλευση ή η μεταφορά σε σφαγείο, ζώων τα οποία δεν είναι δεόντως σεσημασμένα.

SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 4)	Απαγορεύεται η αφαίρεση ή αντικατάσταση των μέσων αναγνώρισης χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής
SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 7)	Κάθε κάτοχος ζώων υποχρεούται να τηρεί ενημερωμένο μητρώο το οποίο να έχει μορφή εγκεκριμένη από την αρμόδια αρχή στο οποίο η αρμόδια αρχή έχει ανά πάσα στιγμή πρόσβαση κατόπιν αιτήσεως της για χρονικό διάστημα μέχρι 3 ετών
SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 7)	Κάθε κάτοχος βοοειδών έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή εντός 5 εργάσιμων ημερών όλες τις μετακινήσεις ζώων από και προς την εκμετάλλευσή του, αναφέροντας τις σχετικές ημερομηνίες.
SMR 7	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (άρθρο 7)	Κάθε κάτοχος βοοειδών υποχρεούται να παρέχει στην αρμόδια αρχή κατόπιν αίτησής της, όλα τα στοιχεία σχετικά με την καταγωγή, την αναγνώριση και ενδεχομένως, τον προορισμό των ζώων τα οποία του ανήκαν ή είχε στην κατοχή του, ή τα οποία είχε μεταφέρει εμπορευθεί ή σφάξει έσφαξε κατά τα τελευταία τρία έτη.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Ο κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων έχει την υποχρέωση να ειδοποιεί τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για τις γεννήσεις ζώων προς σήμανση πριν την συμπλήρωση της ηλικίας των 3 μηνών και οπωσδήποτε σε περίπτωση μετακίνησης του ζώου προς άλλη εκμετάλλευση ή προς το σφαγείο πριν αυτό εγκαταλείψει την αρχική του εκμετάλλευση.

SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Απαγορεύεται η αφαίρεση ή αντικατάσταση των μέσων αναγνώρισης χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Απαγορεύεται οποιαδήποτε μετακίνηση από ή προς οποιαδήποτε εκμετάλλευση ή η μεταφορά σε σφαγείο, ζώων τα οποία δεν είναι δεόντως σεσημασμένα.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 5)	Οι κάτοχοι αιγοπροβάτων έχουν την υποχρέωση να τηρούν ανά πάσα στιγμή στοιχεία για τον συνολικό αριθμό των ζώων που διατηρούν στην εκμετάλλευσή τους.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Οι κάτοχοι αιγοπροβάτων υποχρεούνται για κάθε μετακίνηση ζώων μεταξύ δύο χωριστών εκμεταλλεύσεων, να συμπληρώνουν υπεύθυνα δήλωση μετακίνησης η οποία πρέπει να συνοδεύει τα ζώα κατά τη μεταφορά τους.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή εντός 5 εργάσιμων ημερών όλες τις μετακινήσεις ζώων από και προς την εκμετάλλευσή του.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 5)	Κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων, υποχρεούται να παρέχει στην αρμόδια αρχή κατόπιν αίτησής της, όλα τα στοιχεία σχετικά με την καταγωγή, την αναγνώριση και ενδεχομένως, τον προορισμό των ζώων τα οποία του ανήκαν ή είχε στην κατοχή του, ή τα οποία είχε μεταφέρει εμπορευθεί ή σφάξει κατά τα τελευταία τρία έτη.
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 7)	Απαγορεύεται η χρήση μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών στη διατροφή των μηρυκαστικών και κατ' επέκταση και σε ζώα εκτός των μηρυκαστικών

SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 12)	α) Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ενημερώνονται για τα ζώα με ύποπτα κλινικά συμπτώματα ΜΣΕ και όλα τα υπόλοιπα αιγοπρόβατα τίθενται υπό περιορισμό μετακίνησης σύμφωνα με τις οδηγίες των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 12)	β) Εάν υπάρχουν υπόνοιες ΣΕΒ σε βοοειδές, εφαρμόζονται όλοι οι περιορισμοί μετακίνησης τους οποίους επιβάλλουν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 13)	Όταν επιβεβαιωθεί η παρουσία μιας ΜΣΕ, η διάθεση όλων των τμημάτων του σώματος του ζώου γίνεται σύμφωνα με το παράρτημα V του Καν. (ΕΚ) αριθ. 999/2001
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 15)	Η διάθεση στην αγορά, οι εξαγωγές βοοειδών ή αιγοπροβάτων, σπέρματος, ωαρίων και εμβρύων, υπόκεινται στις προϋποθέσεις που επιβάλλουν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
SMR 11	Οδηγία 2008/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 3)	Εάν για διατήρηση των μοσχарιών χρησιμοποιούνται ατομικοί κλωβοί, κάθε ατομικός κλωβός πρέπει να έχει πλάτος ίσο με το ύψος του μοσχарιού στο ακρώμιο σε όρθια θέση, μήκος ίσο με το μήκος του σώματος του μοσχарιού από τη μύτη μέχρι το ισχιακό όγκωμα (tuber ischii) πολλαπλασιαζόμενο επί 1,1 και διάτρητα πλαϊνά τοιχώματα που να επιτρέπουν στα μοσχάρια να βλέπουν και να ακουμπούν άλλα μοσχάρια (εξαιρούνται οι κλωβοί απομόνωσης). Τα μοσχάρια διατηρούνται σε ατομικούς κλωβούς μέχρι την ηλικία των 8 εβδομάδων το πολύ.

SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 3)	Στον ομαδικό σταβλισμό, για κάθε μοσχάρι διατίθεται ελεύθερος χώρος δαπέδου ανάλογα με το βάρος του, δηλαδή 1,5 m ² μέχρι 150 kg Z.B, 1,7 m ² από 150 έως 220 kg Z.B και 1,8 m ² για βάρος άνω των 220 kg Z.B.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα και εάν πρόκειται για ενσταβλισμένα μοσχάρια τουλάχιστον δύο φορές ημερησίως. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμνή.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Τα υλικά κατασκευής του χώρου ενσταβλισμού και ο εξοπλισμός με τα οποία μπορούν να έρθουν σε επαφή τα ζώα δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τα ζώα και πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται διεξοδικά.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Η κυκλοφορία του αέρα, τα επίπεδα σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων πρέπει να τηρούνται μέσα σε όρια τα οποία δεν είναι επιβλαβή για τα ζώα.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Σε περίπτωση βλάβης, αυτή πρέπει να επιδιορθώνεται αμέσως ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατευτεί η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Όταν η υγεία και οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων εξαρτώνται από σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται εφεδρικό σύστημα επαρκούς ανανέωσης του αέρα, ώστε σε περίπτωση βλάβης του κύριου συστήματος να διατηρείται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων και σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.

SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Τα ζώα πρέπει να διαθέτουν φυσικό ή τεχνητό φωτισμό. Σε περίπτωση τεχνητού φωτισμού αυτός πρέπει να είναι διάρκειας τουλάχιστον 8 ωρών ώστε να ισοδυναμεί με τη διάρκεια του φυσικού φωτισμού που συνήθως είναι διαθέσιμος από τις 9:00 π.μ. μέχρι τις 5:00 μ.μ. Πρέπει να υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρα 3 και 4)	Υπάρχουν επαρκείς χώροι για την ελεύθερη διακίνηση των ζώων. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται σύστημα πρόσδεσης αυτό δεν πρέπει να προκαλεί πρόσθετη ταλαιπωρία ή τραυματισμό στα ζώα. Τα μοσχάρια δεν πρέπει να φέρουν φίμωτρο.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Το δάπεδο πρέπει να είναι κατάλληλο για το μέγεθος και το βάρος των ζώων και να αποτελείται από ανθεκτική επίπεδη και σταθερή επιφάνεια. Δεν πρέπει να είναι ολισθηρό ή ανώμαλο και να είναι κατασκευασμένο έτσι ώστε να μην προκαλεί τραυματισμό ή ταλαιπωρία στα μοσχάρια.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Οι χώροι ενσταβλισμού των μοσχαριών πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε κάθε μοσχάρι να μπορεί να ξαπλώνει, να αναπαύεται, να σηκώνεται και να καθαρίζεται χωρίς δυσκολία. Ο χώρος στον οποίο ξαπλώνουν τα ζώα πρέπει να είναι άνετος, καθαρός και κατάλληλα αποστραγγιζόμενος. Για όλα τα μοσχάρια ηλικίας κάτω των δύο εβδομάδων πρέπει να προβλέπεται στρωμνή.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Οι χώροι και τα εργαλεία καθαρίζονται και απολυμαίνονται κατάλληλα. Τα κόπρινα, τα ούρα και τα υπολείμματα τροφής πρέπει να απομακρύνονται όσο το δυνατό συχνότερα.

SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Πρέπει να παρέχεται τροφή τουλάχιστον 2 φορές την ημέρα. Στην περίπτωση που τα μοσχάρια ενσταβλίζονται ομαδικά και δεν τρέφονται κατά βούληση ή με αυτόματο σύστημα, πρέπει να παρέχεται τροφή σε όλα την ίδια ώρα. Το σιτηρέσιο θα πρέπει να περιέχει ικανοποιητικό επίπεδο σιδήρου, ώστε το επίπεδο της αιμοσφαιρίνης να κυμαίνεται τουλάχιστον στα 4,5 mmol / L. Από την ηλικία των 2 εβδομάδων πρέπει να παρέχεται σε κάθε μοσχάρι ένα ελάχιστο σιτηρέσιο ινώδους ζωοτροφής. Για μοσχάρια ηλικίας από 8 - 20 εβδομάδες η ποσότητα πρέπει να αυξάνεται από 50 g σε 250 g ημερησίως. Μετά την ηλικία των 2 εβδομάδων τα ζώα πρέπει να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή να ικανοποιούν τις ανάγκες τους σε υγρά με άλλους τρόπους. Σε περίπτωση που ο καιρός είναι ζεστός ή τα μοσχάρια είναι ασθενή πρέπει να υπάρχει συνεχής πρόσβαση στο νερό. Τα μοσχάρια πρέπει να λαμβάνουν πρωτόγαλα το συντομότερο δυνατό μετά τη γέννησή τους και οπωσδήποτε εντός των 6 πρώτων ωρών της ζωής τους.
SMR 11	Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (Άρθρο 4)	Οι εγκαταστάσεις σίτισης και ποτίσματος είναι τέτοιες ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος μόλυνσης της τροφής ή του νερού και να αποτρέπεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των ζώων.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 3)	Ο ελεύθερος χώρος δαπέδου που διαθέτει κάθε απογαλακτισμένος χοίρος ή χοίρος αναπαραγωγής που σταβλίζεται ομαδικά, εξαιρουμένων των μικρών θηλυκών χοίρων μετά την οχεία και των χοιρομητέρων, πρέπει να είναι τουλάχιστον 0,15 m ² για χοίρους βάρους μέχρι 10 kg, 0,20 m ² για χοίρους βάρους μεταξύ 10 και 20 kg, 0,30 m ² για χοίρους βάρους μεταξύ 20 και 30 kg, 0,40 m ² για χοίρους βάρους μεταξύ 30 και 50 kg, 0,55 m ² για χοίρους βάρους μεταξύ 50 και 85 kg, 0,65 m ² για χοίρους βάρους μεταξύ 85 και 110 kg και 1,00 m ² για χοίρους βάρους πέραν των 110 kg

SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 3)	Ο συνολικός ελεύθερος χώρος δαπέδου που διαθέτει κάθε μικρός θηλυκός χοίρος μετά την οχεία και κάθε χοιρομητέρα σε περίπτωση ομαδικού σταβλισμού πρέπει να είναι τουλάχιστον 1,64 m ² και 2,25 m ² αντιστοίχως. Όταν τα ζώα αυτά σταβλίζονται σε ομάδες μικρότερες των 6, ο ελεύθερος χώρος δαπέδου πρέπει να αυξάνεται κατά 10 %. Όταν σταβλίζονται σε ομάδες 40 ή περισσότερων ζώων, ο ελεύθερος χώρος δαπέδου μπορεί να μειώνεται κατά 10 %. Για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και κωφορούσες χοιρομητέρες ένα μέρος του χώρου ίσο προς τουλάχιστον 0,95 m ² ανά μικρό θηλυκό χοίρο και τουλάχιστον 1,3 m ² ανά χοιρομητέρα, πρέπει να είναι ενιαίο δάπεδο του οποίου το πολύ το 15 % προορίζεται για τα ανοίγματα αποχέτευσης.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 3)	Όταν χρησιμοποιούνται δοκιδωτά από σκυρόδεμα δάπεδα για χοίρους που σταβλίζονται ομαδικά το μέγιστο πλάτος των ανοιγμάτων πρέπει να είναι 11 mm για χοιρίδια, 14 mm για απογαλακτισμένους χοίρους, 18 mm για χοίρους αναπαραγωγής, 20 mm για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και για τις χοιρομητέρες και το ελάχιστο πλάτος δοκίδας πρέπει να είναι 50 mm για χοιρίδια και απογαλακτισμένους χοίρους και 80 mm για χοίρους αναπαραγωγής, για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και χοιρομητέρες.

SMR 12	Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 3)	Οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι σταβλίζονται ομαδικά για την περίοδο που αρχίζει 4 εβδομάδες μετά την οχεία και λήγει 1 εβδομάδα πριν την αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού. Ο στάβλος στον οποίο εκτρέφεται η ομάδα πρέπει να έχει πλευρές μήκους μεγαλύτερου από 2,8 m. Όταν λιγότερα από 6 ζώα σταβλίζονται ομαδικά, ο στάβλος στον οποίο εκτρέφεται η ομάδα πρέπει να έχει πλευρές μήκους μεγαλύτερου από 2,4 m. Οι χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι που εκτρέφονται σε εκμεταλλεύσεις μικρότερες των 10 χοιρομητέρων, μπορούν να συντηρούνται σε ατομικές θέσεις εφόσον μπορούν να στρέφουν το σώμα τους με ευχέρεια.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 3)	Σε όλες τις κιοφορούσες στέρφες χοιρομητέρες και τους μικρούς θηλυκούς χοίρους πρέπει να χορηγείται επαρκής ποσότητα ογκώδους τροφής ή τροφής πλούσιας σε ίνες καθώς και τροφή υψηλής θερμικής αξίας.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Οι χοίροι πρέπει να έχουν συνεχή πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα υλικών για απασχόληση τα οποία δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ζώων.

SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Πρέπει να αποφεύγονται οι συνεχείς θόρυβοι που φθάνουν τα 85 dBA, καθώς και κάθε διαρκής ή αιφνίδιος θόρυβος.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Οι χοίροι πρέπει να είναι εκτεθειμένοι σε φως έντασης τουλάχιστον 40 lux επί τουλάχιστον οκτώ ώρες την ημέρα.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Τα δάπεδα πρέπει να κατάλληλα για το μέγεθος και το βάρος των χοίρων, να αποτελούνται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια, να είναι λεία (αλλά όχι ολισθηρά) και να είναι σχεδιασμένα, κατασκευασμένα και διατηρημένα έτσι ώστε να μην προκαλούν τραυματισμούς ή ταλαιπωρίες στα ζώα.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Σε όλους τους χοίρους πρέπει να παρέχεται τροφή τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Σε περίπτωση που οι χοίροι τρέφονται ομαδικά και όχι κατά βούληση ή με αυτόματο σύστημα τροφής των ζώων μεμονωμένα, όλοι οι χοίροι της ομάδας πρέπει να λαμβάνουν τροφή την ίδια ώρα.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Όλοι οι χοίροι ηλικίας άνω των δύο εβδομάδων πρέπει να μπορούν να έχουν διαρκώς πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα καθαρού νερού.

SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Επεμβάσεις που πραγματοποιούνται για σκοπούς άλλους εκτός από θεραπευτικούς ή διαγνωστικούς ή για την αναγνώριση των χοίρων και έχουν ως αποτέλεσμα τη βλάβη ή την απώλεια ενός ευαίσθητου μέρους του σώματος ή την αλλοίωση της διάταξης των οστών (π.χ. ακρωτηριασμοί) απαγορεύονται. Από την απαγόρευση εξαιρούνται οι ακόλουθες επεμβάσεις, οι οποίες δεν επιτρέπεται να εφαρμόζονται σαν γενική πρακτική (ως ρουτίνα), αλλά μόνο για το καλό των ζώων όταν υπάρχει ανάγκη και εφόσον έχουν εξαντληθεί όλα τα υπόλοιπα μέσα: (α) ομοιόμορφη μείωση των γωνιακών οδόντων των χοιριδίων, (β) βράχυνση των χαυλιοδόντων των κάπρων, (γ) μερική αποκοπή της ουράς, (δ) ευνουχισμός αρσενικών χοίρων με άλλα μέσα εκτός της ρήξης των ιστών. Οι διαδικασίες αυτές διενεργούνται μόνο από κτηνίατρο ή καταλλήλως καταρτισμένο άτομο, με τα κατάλληλα μέσα και με καλές συνθήκες υγιεινής. Εφόσον ο ευνουχισμός ή η αποκοπή της ουράς πραγματοποιούνται μετά από την έβδομη ημέρα από τη γέννηση, πρέπει να διενεργείται μόνο από κτηνίατρο, χρησιμοποιώντας αναισθητικό και παρατεταμένη χορήγηση παυσίπνων.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Τα χωρίσματα για τους κάπρους πρέπει να τοποθετούνται και να κατασκευάζονται με τρόπο που να επιτρέπει στους κάπρους να γυρίζουν, να αντιλαμβάνονται το γρυλισμό, την οσμή και την παρουσία των άλλων ζώων. Η ελεύθερη επιφάνεια του δαπέδου που πρέπει να είναι διαθέσιμη για έναν ενήλικα χοίρο πρέπει να είναι τουλάχιστον 6 m ² . Εφόσον τα χωρίσματα χρησιμοποιούνται επίσης για την οχεία, η επιφάνεια του δαπέδου που πρέπει να είναι διαθέσιμη για έναν ενήλικα χοίρο πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 m ² και το χωρίσμα πρέπει να είναι ελεύθερο από κάθε εμπόδιο.
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	Σε σχέση με τις χοιρομητέρες και μικρούς θηλυκούς χοίρους (α) πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση της επιθετικής συμπεριφοράς σε ομάδες, (β) πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε θεραπεία κατά των εξωτερικών και εσωτερικών παρασίτων, (γ) πρέπει να απομακρύνεται οποιαδήποτε ακαθαρσία προτού τα ζώα τοποθετηθούν στο χώρο τοκετού, (δ) κατά την εβδομάδα πριν από τον αναμενόμενο χρόνο τοκετού πρέπει να παρέχεται σε επαρκή ποσότητα το κατάλληλο υλικό για την κατασκευή φωλιάς εκτός αν αυτό είναι τεχνικώς αδύνατο για το σύστημα κοπριάς που χρησιμοποιείται στη μονάδα, (ε) πίσω από τη τα ζώα πρέπει να διαμορφώνεται χώρος για τη διευκόλυνση του τοκετού και (στ) τα χωρίσματα τοκετού, όπου οι χοιρομητέρες θα μπορούν να κινούνται ελεύθερα, πρέπει να φέρουν εξοπλισμό προστασίας των χοιριδίων, π.χ. κιγκλιδώματα.

SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	<p>Σε σχέση με τα χοιρίδια</p> <p>(α) ένα τμήμα του συνολικού δαπέδου πρέπει να έχει επαρκείς διαστάσεις για να παρέχει τη δυνατότητα στα ζώα να αναπαύονται συγχρόνως, να είναι αρκετά ανθεκτικό ή να καλύπτεται από χαλί, ή να έχει μια στρωμνή από άχυρο ή οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο υλικό</p> <p>(β) στην περίπτωση που χρησιμοποιείται ειδικό χώρισμα τοκετού, τα χοιρίδια πρέπει να έχουν επαρκή χώρο ώστε να μπορούν να θηλάζουν χωρίς δυσκολία,</p> <p>(γ) κανένα χοιρίδιο δεν πρέπει να χωρίζεται απογαλακτιζόμενο από τη μητέρα του πριν από την ηλικία των 28 ημερών, εκτός εάν επηρεάζονται έτσι αρνητικώς οι συνθήκες διαβίωσης ή η υγεία της μητέρας ή των χοιριδίων (όμως, τα χοιρίδια μπορούν να απογαλακτιστούν μέχρι επτά ημέρες ενωρίτερα, εάν μετακινηθούν σε ειδικούς στεγασμένους χώρους οι οποίοι έχουν εκκενωθεί και επιμελώς καθαριστεί και απολυμανθεί)</p>
SMR 12	Οδηγία 2008/120/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων (Άρθρο 4)	<p>Σε σχέση με τα απογαλακτισμένα χοιρίδια και χοίροι προς πάχυνση</p> <p>(α) εφόσον εκτρέφονται ομαδικά, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την πρόληψη συγκρούσεων,</p> <p>(β) πρέπει να εκτρέφονται σε όσο το δυνατόν περισσότερο ομοιογενείς ομάδες και αν πρέπει να αναμειχθούν χοίροι ασυμβίβαστων κατηγοριών, τούτο θα πρέπει να γίνεται σε όσο δυνατόν νεαρότερη ηλικία και κατά προτίμηση πριν ή μέχρι μία εβδομάδα μετά από τον απογαλακτισμό,</p> <p>(γ) σε περίπτωση που παρουσιαστούν συμπτώματα σοβαρών συγκρούσεων, πρέπει να διερευνώνται αμέσως τα αίτια και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, όπως είναι η παροχή επαρκούς στρωμνής στα ζώα ή άλλα υλικά για διερεύνηση και τα ζώα που κινδυνεύουν ή εκείνα που επιδεικνύουν ιδιαίτερη επιθετικότητα, πρέπει να απομονώνονται από την ομάδα,</p> <p>(δ) η χρήση ηρεμιστικών φαρμάκων για τη διευκόλυνση της ανάμειξης διαφόρων κατηγοριών χοίρων πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνον αφού ζητηθεί η γνώμη κτηνιάτρου.</p>
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Ο αριθμός του προσωπικού είναι επαρκής και το προσωπικό αυτό έχει τις απαραίτητες ικανότητες, γνώσεις και προσόντα.

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπαυτική στρωμή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τηρείται μητρώο στο οποίο καταχωρείται κάθε χορηγηθείσα κτηνιατροφαρμακευτική αγωγή καθώς και μητρώο όπου καταχωρούνται οι θάνατοι των ζώων που διαπιστώνονται σε κάθε επιθεώρηση. Τα μητρώα φυλάσσονται για περίοδο 3 χρόνων.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Η ελευθερία κινήσεων που χρειάζεται κάθε ζώο δεν πρέπει να παρεμποδίζεται ώστε να προκαλείται περιττή ταλαιπωρία ή τραυματισμός. Σε περίπτωση που τα ζώα είναι δεμένα ή περιορισμένα, αυτά κρατούνται σε κατάλληλο για τις φυσιολογικές και εθολογικές τους ανάγκες χώρο.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τα υλικά κατασκευής του χώρου ενσταβλισμού και ο εξοπλισμός με τα οποία μπορούν να έρθουν σε επαφή τα ζώα δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τα ζώα και πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται διεξοδικά. Οι χώροι ενσταβλισμού και τα σημεία πρόσδεσης πρέπει να κατασκευάζονται και να συντηρούνται ώστε να μην υπάρχουν αιχμές ή προεξοχές που μπορεί να τραυματίσουν τα ζώα.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Η κυκλοφορία του αέρα, τα επίπεδα σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων πρέπει να τηρούνται μέσα σε όρια τα οποία δεν είναι επιβλαβή για τα ζώα.

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τα ζώα που εκτρέφονται μέσα σε κτίρια δεν πρέπει να βρίσκονται συνεχώς στο σκοτάδι, ούτε να εκτίθενται χωρίς διακοπή σε συνεχή τεχνητό φωτισμό. Όταν ο φυσικός φωτισμός είναι ανεπαρκής πρέπει να υπάρχει τεχνητός φωτισμός.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Ζώα που εκτρέφονται εκτός κτιρίων πρέπει να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Σε περίπτωση βλάβης, αυτή πρέπει να επιδιορθώνεται αμέσως ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατεύεται η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Όταν η υγεία και οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων εξαρτώνται από σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται εφεδρικό σύστημα επαρκούς ανανέωσης του αέρα, ώστε σε περίπτωση βλάβης του κύριου συστήματος να διατηρείται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων και σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Σε όλα τα ζώα πρέπει να παρέχεται κατάλληλη τροφή η οποία να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία και το είδος τους και να ικανοποιεί τις διατροφικές τους ανάγκες. Η συχνότητα παροχής της τροφής πρέπει να είναι ανάλογη των φυσιολογικών αναγκών των ζώων. Πρέπει να υπάρχει πρόσβαση των ζώων σε επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή ικανοποίηση των αναγκών τους σε υγρά με άλλους τρόπους. Η εγκατάσταση παροχής τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, τοποθετείται και συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος επιμόλυνσης της τροφής ή του νερού και να αποτρέπεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των ζώων. Δεν πρέπει να χορηγείται στα ζώα καμία άλλη ουσία εκτός από αυτές που χορηγούνται για θεραπευτικούς, προφυλακτικούς ή ζωοτεχνικούς σκοπούς, όπως ορίζονται με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Απαγορεύεται η χρήση φυσικών ή τεχνητών μεθόδων εκτροφής, οι οποίες προκαλούν υπερβολική ταλαιπωρία ή βλάβη στα ζώα. Κανένα ζώο δεν πρέπει να περιορίζεται σε εκτροφείο εάν δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ευλόγως, βάσει του γονότυπου ή του φαινότυπου του, ότι αυτό δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία ή στην καλή διαβίωσή του.
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 12)	α) Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ενημερώνονται για τα ζώα με ύποπτα κλινικά συμπτώματα ΜΣΕ και όλα τα υπόλοιπα αιγοπρόβατα τίθενται υπό περιορισμό μετακίνησης σύμφωνα με τις οδηγίες των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Σε περίπτωση βλάβης, αυτή πρέπει να επιδιορθώνεται αμέσως ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατεύεται η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Όταν η υγεία και οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων εξαρτώνται από σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται εφεδρικό σύστημα επαρκούς ανανέωσης του αέρα, ώστε σε περίπτωση βλάβης του κύριου συστήματος να διατηρείται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων και σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Σε όλα τα ζώα πρέπει να παρέχεται κατάλληλη τροφή η οποία να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία και το είδος τους και να ικανοποιεί τις διατροφικές τους ανάγκες. Η συχνότητα παροχής της τροφής πρέπει να είναι ανάλογη των φυσιολογικών αναγκών των ζώων. Πρέπει να υπάρχει πρόσβαση των ζώων σε επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή ικανοποίηση των αναγκών τους σε υγρά με άλλους τρόπους. Η εγκατάσταση παροχής τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, τοποθετείται και συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος επιμόλυνσης της τροφής ή του νερού και να αποτρέπεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των ζώων. Δεν πρέπει να χορηγείται στα ζώα καμία άλλη ουσία εκτός από αυτές που χορηγούνται για θεραπευτικούς, προφυλακτικούς ή ζωοτεχνικούς σκοπούς, όπως ορίζονται με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.
SMR 13		
SMR 13		
SMR 13	(α) Κοινοτική Οδηγία 2009/147/EK που αφορά τη διατήρηση των άγριων πτηνών, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.	Απαγορεύεται η θήρευση / εκφοβισμός των μελισσοφάγων.

SMR 13	(β) Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών Νόμο του 2013, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.	Απαγορεύεται η θήρευση / εκφοβισμός των μελισσοφάγων.
SMR 13	(γ) Ο περί Μελισσοκομίας Νόμος του 1990, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.	Να δηλώνουν τον αριθμό των μελισσιών που κατέχουν. Να δηλώνουν την τοποθεσία εγκατάστασης των μελισσοκομείων και των μελισσιών που κατέχουν. Να φέρει σήμανση με τα στοιχεία του μελισσοκόμου.
SMR 13	(δ) Κανονισμός (ΕΚ) 917/2004 της Επιτροπής της 29ης Απριλίου του 2004 για λεπτομέρειες εφαρμογής του Κανονισμού του 1308/2013 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.	Αφορά το μελισσοκομικό πρόγραμμα. Δεν υπάρχουν αγροπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις.
SMR 13	(ε) Ο περί Κτηνιατρικών Ελέγχων στο Ενδοκοινοτικό Εμπόριο και την Εισαγωγή από Τρίτες Χώρες Ζώων και Ζωικών Προϊόντων καθώς και άλλα συναφή θέματα Νόμο του 2002, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.	Πρόνοιες για την εισαγωγή μελισσών / βασιλισσών. Δεν σχετίζεται με μελισσοκομικές πρακτικές του μελισσοκόμου.
SMR 13	(στ) Ο περί της Υγείας των Ζώων Νόμοι 2001 έως 2009, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.	Θα πρέπει να χρησιμοποιούν αδειοδοτημένα μελισσοφάρμακα.

Γεωργική δραστηριότητα	Ως Γεωργική δραστηριότητα νοείται:
	1. Η παραγωγή , η εκτροφή ζώων ή η καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου της συγκομιδής, της άμελης, της αναπαραγωγής των ζώων και της εκτροφής των ζώων για γεωργική εκμεταλλευση,
	2. Ή η διατήρηση μιας γεωργικής έκτασης σε κατάσταση που να την καθιστά κατάλληλη για καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων. Η γη αυτή θα πρέπει να δηλώνεται ως αγρανάπαυση. Σαν ελάχιστη δραστηριότητα για την αγρανάπαυση ορίζεται η μηχανική κατεργασία (το όργωμα) του εδάφους τουλάχιστο μια φορά τον χρόνο κατά την περίοδο της άνοιξης (Μάρτη, Απρίλη ή Μάη) λόγω του ότι κατά τους μήνες αυτούς τα ζιζάνια δεν έχουν σποροποιήσει ακόμα και η γη ευρίσκεται στο ρώγο της.
	3. Ή η άσκηση της ελάχιστης δραστηριότητας, για γεωργικές περιοχές εκ φύσεως κατάλληλες για βοσκή. Σαν ελάχιστη δραστηριότητα για γεωργικές περιοχές εκ φύσεως κατάλληλες για βοσκή ορίζεται η βόσκηση ή η ενισχυτική σπορά.
<p>Όσον αφορά το πιο πάνω σημείο 1 στην περίπτωση εκτάσεων με μόνιμες καλλιέργειες επιλέξιμες για επιδότηση είναι εκτάσεις στις οποίες έχουν διενεργηθεί οι πιο κάτω φροντίδες:</p> <p>Στην περίπτωση των αμπελιών (οινοποιήσιμων, επιτραπέζιων και αμπελιών για παραγωγή σταφίδας) για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να έχουν γίνει οι απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες όπως κλάδεμα και ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο.</p> <p>Στην περίπτωση των δένδρωδών καλλιεργειών θα πρέπει να γίνεται ικανοποιητική καταπολέμηση ζιζανίων και αφαίρεση των ξηρών κλάδων από την κόμη των δέντρων τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο.</p>	

Ελάχιστες απαιτήσεις για την χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων

I. Ελάχιστες απαιτήσεις για την χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων

«Σύμφωνα με τους περί Ορθολογικής Χρήσης Γεωργικών Φαρμάκων Κανονισμούς του 2012 και το περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων (Εθνικό Σχέδιο Δράσης) Διάταγμα, του 2013 (από εδώ και στο εξής το Διάταγμα) που εκδόθηκε στα πλαίσια υλοποίησης των σχετικών Κανονισμών, οι ελάχιστες δεσμεύσεις πάνω από τις οποίες θα δύνανται να ενισχύονται οι γεωργοί είναι:

1) Οι γεωργοί να αποδεικνύουν, **με βάση αρχείο που τηρούν, ότι εξετάζουν προσεκτικά** όλες τις διαθέσιμες μεθόδους προστασίας των φυτών και αξιοποιούν όλα τα κατάλληλα μέτρα που αποθαρρύνουν την ανάπτυξη πληθυσμών επιβλαβών οργανισμών και διατηρούν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και άλλων μορφών επέμβασης, σε δικαιολογημένα από οικονομικής και οικολογικής πλευράς, επίπεδα και μειώνουν ή ελαχιστοποιούν τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Οι μέθοδοι και τα μέτρα αυτά περιγράφονται στο Παράρτημα I των περί Ορθολογικής Χρήσης Γεωργικών Φαρμάκων Κανονισμών του 2012 ως «Γενικές Αρχές της Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας» και περιλαμβάνουν:

- Μέτρα για την πρόληψη ή/και εξάλειψη των επιβλαβών οργανισμών
- Μεθόδους και Εργαλεία για την παρακολούθηση επιβλαβών οργανισμών
- Τη λήψη απόφασης για την αναγκαιότητα για εφαρμογή μέτρων φυτοπροστασίας, βάσει της παρακολούθησης των επιβλαβών οργανισμών
- Την αντιμετώπιση κατά προτίμηση με ορθολογικές βιολογικές, φυσικές και άλλες μεθόδους χωρίς χημικά μέσα
- Τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατά το δυνατόν ειδικά για το συγκεκριμένο στόχο
- Τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στα απαραίτητα επίπεδα
- Την εφαρμογή των διαθέσιμων στρατηγικών διαχείρισης ανθεκτικότητας
- Την αξιολόγηση της επιτυχίας των εφαρμοζόμενων μέτρων φυτοπροστασίας.

Υλοποίηση υποχρέωσης: 01/01/2014

2) Η απόκτηση Πιστοποιητικού Κατάρτισης Επαγγελματία Χρήστη Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων μετά από σχετική εκπαίδευση, σύμφωνα με το Μέρος Α, του Παραρτήματος του Διατάγματος.

Υλοποίηση υποχρέωσης: 26/11/2015

3) Η επιθεώρηση του εξοπλισμού εφαρμογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με το Μέρος Δ, του Παραρτήματος του Διατάγματος.

Υλοποίηση υποχρέωσης: 26/11/2016 ή μετά από ενημέρωση από την Αρμόδια Αρχή

4) Οι περιορισμοί για τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων κοντά σε υδάτινες επιφάνειες, σύμφωνα με το Μέρος Ζ, του Παραρτήματος του Διατάγματος καθώς και σε άλλες ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με το Μέρος Η, του Παραρτήματος του Διατάγματος.

Υλοποίηση υποχρέωσης: από το 2017

5) Οι απαιτήσεις σε σχέση με:

- i) την αποθήκευση, χειρισμό, αραίωση και ανάμειξη φυτοπροστατευτικών προϊόντων πριν από την εφαρμογή,
- ii) το χειρισμό των συσκευασιών και των καταλοίπων φυτοπροστατευτικών προϊόντων,
- iii) τη διάθεση του ψεκαστικού διαλύματος που απομένει μετά την εφαρμογή,
- iv) τον καθαρισμό του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται μετά την εφαρμογή και
- v) την ανάκτηση ή διάθεση των καταλοίπων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των συσκευασιών τους σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία για τα απόβλητα, όπως αυτές θα καθορισθούν με τους αντίστοιχους Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής που θα εκδώσει το Τμήμα Γεωργίας, σύμφωνα με το Μέρος Θ, του Παραρτήματος του Διατάγματος.

Υλοποίηση υποχρέωσης: εντός του 2017 θα τεθεί σε εφαρμογή

II. Ελάχιστες απαιτήσεις για την χρήση λιπασμάτων

Οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση λιπασμάτων είναι οι αρχές που υπάρχουν στον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (Κ.Δ.Π. 263/2007) και οι οποίες θα εφαρμόζονται στις εκτός των Ευαίσθητων από την Νιτρορύπανση περιοχές. Οι αιτητές των τεμαχίων που συμμετέχουν στα Αγροπεριβαλλοντικά μέτρα περιλαμβανομένου και του μέτρου 10.1.3 είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τις πρόνοιες για τα λιπάσματα όπως περιγράφονται επιγραμματικά και αναλυτικά πιο κάτω.

A. Επιγραμματικά

- Η σωστή αποθήκευση και μεταφορά των λιπασμάτων
- Η ποσότητα και ο χρόνος εφαρμογής των λιπασμάτων
- Οι μέθοδοι λίπανσης
- Οι αποστάσεις εφαρμογής των αποθηκών και των λιπασμάτων από υδάτινα σώματα
- Η απόρριψη των άδειων συσκευασιών.

B. Αναλυτικά

ΚΩΔΙΚΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

1. Ο Κώδικας αυτός έχει σκοπό να καθοδηγήσει τους ασχολούμενους με γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες να αποφεύγουν ή ελαχιστοποιούν τη ρύπανση του περιβάλλοντος και την επιβάρυνσή του με αχρείαστες και άσκοπες ποσότητες λιπασμάτων .

2(1) Κύριος στόχος των γεωργοκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων πρέπει να είναι η αποτροπή της ρύπανσης των υπογείων και επιφανειακών νερών από τη συσσώρευση διαφόρων αλάτων, κυρίως από τη διήθηση ή την επιφανειακή απορροή νιτρικών τα οποία προέρχονται από τα αζωτούχα λιπάσματα καθώς και από άλλες πηγές, όπως κοπριά, λάσπη, οργανική ουσία εδάφους, τα οποία, επειδή διαλύονται εύκολα στο νερό και είναι ευκίνητα μέσα στο έδαφος, συμπαρασύρονται προς τα βαθύτερα στρώματα του εδάφους και τελικά καταλήγουν στα υπόγεια νερά όπου και συσσωρεύονται.

2(2) Ο στόχος πρέπει να επιδιώκεται ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου το έδαφος έχει μεγάλη διηθητικότητα (ελαφριάς μηχανικής σύστασης εδάφη), είτε έχει μικρό βάθος, είτε είναι επικλινές με μικρή διηθητικότητα (βαριάς μηχανικής σύστασης εδάφη), συνθήκες που επιτρέπουν στα νιτρικά να παρασύρονται από τα νερά της επιφανειακής απορροής και να μεταφέρονται και να συσσωρεύονται στους υδάτινους αποδέκτες προκαλώντας, μαζί με άλλους παράγοντες, ευτροφισμό και υποβάθμιση των επιφανειακών και υπογείων νερών.

3. Τα ακόλουθα είδη και μορφές λιπασμάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν, νοουμένου ότι τηρούνται οι κανονισμοί του κώδικα χρήσης λιπασμάτων:

- (α) ανόργανα χημικά λιπάσματα, τα οποία περιλαμβάνουν όλα όσα παράγονται βιομηχανικά με φυσικές ή και χημικές διαδικασίες και
- (β) οργανικά λιπάσματα, τα οποία περιλαμβάνουν όλα όσα προέρχονται από βιολογική ή/και χημική αποσύνθεση ή/και επεξεργασία υλών φυτικής ή ζωικής προέλευσης ή μείγματά τους ή λύματα.

4. Κατά την αποθήκευση και μεταφορά των ανόργανων λιπασμάτων πρέπει να ακολουθούνται οι ακόλουθες αρχές:

- (α) τα λιπάσματα αποθηκεύονται σε κλειστούς ασφαλείς αποθηκευτικούς χώρους που απέχουν τουλάχιστον 50 μέτρα από τα επιφανειακά νερά, όπως λίμνες, δεξαμενές, ποταμοί, κλπ και 300 μέτρα από πηγές ή γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια εκτός αν ορίζεται για τη συγκεκριμένη γεώτρηση διαφορετική ζώνη. Επίσης λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για αποφυγή δημιουργίας συνθηκών που δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση στα υπόγεια και επιφανειακά νερά.
- (β) τα λιπάσματα τοποθετούνται σε ασφαλείς σάκους που να μη σχίζονται εύκολα κατά τη μεταφορά ή το χειρισμό τους.

- (γ) τα υγρά λιπάσματα αποθηκεύονται σε στεγανά, αντιοξειδωτικά και άθραυστα δοχεία, αποφεύγεται η υπερπλήρωση των δοχείων και αυτά τοποθετούνται σε θέσεις ασφαλείς για την αποτροπή κάθε κινδύνου πρόκλησης ρύπανσης λόγω πτώσης ή θραύσης του δοχείου ή διασποράς του λιπάσματος.
- (δ) κατά την μεταφορά των λιπασμάτων στο χώρο εφαρμογής, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή ατυχημάτων, όπως η καταστροφή των σάκων, η διασπορά του λιπάσματος στο περιβάλλον, η θραύση ή καταστροφή των δοχείων υγρών λιπασμάτων.
5. Για τη διατήρηση της περιεκτικότητας των νερών σε νιτρικά σε χαμηλό επίπεδο το οποίο πρέπει να είναι μικρότερο των 50 μερών στο εκατομμύριο (50 mg/L), ακολουθούνται τα εξής:
- (α) εκτιμάται η ποσότητα των αζωτούχων λιπασμάτων που πρόκειται να εφαρμοστεί σε κάθε καλλιέργεια λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:
- (i) τις εδαφολογικές συνθήκες, όπως τα διαθέσιμα θρεπτικά στοιχεία (με βάση μια χημική ανάλυση εδάφους) και τις φυσικοχημικές ιδιότητες του εδάφους
  - (ii) τις ανάγκες της καλλιέργειας σε θρεπτικά στοιχεία,
  - (iii) τις συγκεντρώσεις των θρεπτικών στοιχείων στο νερό άρδευσης,
  - (iv) τις κλιματικές συνθήκες,
  - (v) τις μεθόδους άρδευσης, και
  - (vi) τις μεθόδους λιπάνσεων
- (β) λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος εφαρμογής και η μορφή του αζώτου στο αζωτούχο λίπασμα, ακολουθώντας την αρχή ότι το λίπασμα προστίθεται στο φυτό όταν αυτό το έχει ανάγκη.
- (γ) αποφεύγονται οι επιφανειακές αζωτούχες λιπάνσεις κατά τη περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων, ιδιαίτερα σε επικλινή εδάφη που θα έχουν ως αποτέλεσμα την επιφανειακή απορροή.
- (δ) οι επιφανειακές λιπάνσεις γίνονται σε περισσότερες από μια εφαρμογές, όπου οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν.
6. Για σκοπούς καθορισμού των μέγιστων επιτρεπτών δόσεων των διαφόρων θρεπτικών στοιχείων γίνεται ο πιο κάτω διαχωρισμός των καλλιεργειών:
- (α) ξηρικές εποχιακές φυτείες,
  - (β) ξηρικές δενδρώδεις καλλιέργειες,
  - (γ) αρδευόμενες δενδρώδεις καλλιέργειες,
  - (δ) πατάτες,
  - (ε) λαχανικά, τόσο εντός όσο και εκτός θερμοκηπίου,
  - (στ) άνθη, τόσο εντός όσο και εκτός θερμοκηπίου.
7. Οι μέθοδοι εφαρμογής των λιπασμάτων είναι οι ακόλουθες:
- (α) συνδυασμένη άρδευση – λίπανση,
  - (β) ενσωμάτωση στο έδαφος,
  - (γ) επιφανειακά όπου χρειάζεται,
  - (δ) διαφυλλική.
8. Τα συστήματα λίπανσης πάντοτε πρέπει να είναι σε καλή λειτουργική κατάσταση.
9. Σε κάθε συμπληρωματική χημική λίπανση λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, επιπρόσθετα από τη συγκέντρωση των θρεπτικών στοιχείων στο νερό άρδευσης γεωτρήσεων ή των ανακυκλωμένων λυμάτων και η ποσότητα της οργανικής λίπανσης που χρησιμοποιήθηκε.
10. Δεν εφαρμόζεται λίπασμα σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά και 100 μέτρων από πηγές ή γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια εκτός αν ορίζονται για τη συγκεκριμένη γεώτρηση ζώνες προστασίας με βάση το περι Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Μέτρα Προστασίας των Υπογείων Νερών) Διάταγμα του 1996. Επίσης λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για αποφυγή δημιουργίας συνθηκών που δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση στα υπόγεια και επιφανειακά νερά.

11. Για σκοπούς μείωσης χρήσης λιπασμάτων επιδιώκεται η εναλλαγή καλλιεργειών.

12. Οι άδειες συσκευασίες καταστρέφονται και απορρίπτονται στους επίσημους χώρους απόρριψης αποβλήτων.

Όσον αφορά το φώσφορο δεν υπάρχουν απαιτήσεις για τη ρύπανση από φώσφορο αφού στο παρόν στάδιο τα επιφανειακά και παράκτια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν αντιμετωπίζουν τέτοιο πρόβλημα. Σημειώνεται ότι σε χημικές αναλύσεις εδάφους που προβαίνουν οι γεωργοί για σκοπούς λίπανσης σιτηρών και άλλων καλλιεργειών όπου καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις, τα επίπεδα φωσφόρου βρίσκονται σε χαμηλά μέχρι ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με τις ανάγκες της καλλιέργειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15 - Περιπτώσεις Ανωτέρας Βίας

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ
α) Θάνατος του κατόχου της εκμετάλλευσης
β) Μακροχρόνια ανικανότητα προς εργασία του κατόχου της εκμετάλλευσης
γ) Σοβαρή φυσική καταστροφή που έπληξε σημαντικά τη γεωργική έκταση της εκμετάλλευσης
δ) Καταστροφή λόγω ατυχήματος, των κτηρίων της εκμετάλλευσης που προορίζονταν για την εκτροφή των ζώων
ε) Επιζωοτία που προσβάλλει το σύνολο ή μέρος της αγέλης του κατόχου της εκμετάλλευσης
στ) Άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 16 - Επαρχιακά Γραφεία ΚΟΑΠ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΟΑΠ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ Λευκωσίας, Ιφιγενείας 34, Τ.Κ. 2007, Στρόβολος	22 44 65 00
ΛΕΜΕΣΟΥ	Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ Λεμεσού, Αγχίστου 4, Τ.Κ. 3048, Ζακάκι	25 81 80 26
ΛΑΡΝΑΚΑΣ	Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ Λάρνακας, Ακροπόλεως 18, 7103 Αραδίππου (500m από τον κυκλικό κόμβο Ριζοελιάς προς Λάρνακα)	24 82 43 20
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ Αμμοχώστου, Σωτήρας 17, Τ.Κ. 5286, Παραλίμνι	23 81 19 20
ΠΑΦΟΥ	Επαρχιακό Γραφείο ΚΟΑΠ Πάφου, Ανεξαρτησίας 17, Τ.Κ. 8028, Πάφος (δίπλα από Τεχνική Σχολή)	26 82 26 51